

การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของ
ครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย

ZHANG YAWEN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของ
ครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย

..... 张雅雯

Miss Zhang Yawen

ผู้วิจัย

..... อ.สุมิตรา สุวรรณ์เดชา

อาจารย์สุมิตรา สุวรรณ์เดชา, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... ม.สรณ

รองศาสตราจารย์ทรงศรี สรณสถาพร, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... อ.ยูวดี

อาจารย์ยูวดี ธีรชราดล, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... อ.มไหสรวิยะ

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสรวิยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

..... อ.ธีรพงษ์ บุญรักษา

อาจารย์ธีรพงษ์ บุญรักษา, Ph.D.

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร

และการพัฒนา

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของ
ครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)
วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2556

张雅雯

Miss Zhang Yawen

ผู้วิจัย

ดร. อรุณ

รองศาสตราจารย์ทรงศรี สรรเสถียร, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. Arun

อาจารย์รุ่งระวี สมะวรรณนะ, Ph.D.
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. Arun

อาจารย์ยุวดี ธีรธาตล, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. Arun

อาจารย์สุมิตรา สุวรรณ์เดชา, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. อรุณ

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,
พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Dr. Arun

รองศาสตราจารย์โสภณา ศรีจำปา, Ph.D.
ผู้อำนวยการ
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย
มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทยสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณา ความดูแล ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร. สุมิตรา สุวรรณ์เดชา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ทรงศรี สรณสถาพร และอาจารย์ ดร. บุวดี ธิรชราดล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้สละเวลาอันทรงค่า ให้คำปรึกษา ชี้แนะและช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตั้งแต่เริ่มต้นทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. รุ่งระวี สมะวรรณะที่ให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ ครูชาวไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยของโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัด 5 ภาค ในประเทศไทยให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่แนะนำและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่และเพื่อนๆ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ที่ให้ความรู้ อำนวยความสะดวกและเป็นกำลังใจในทุกๆ เรื่อง ทำให้ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในการใช้ชีวิตการศึกษาในประเทศไทย

ขอขอบคุณบรรดานักวิชาการ นักวิจัยทุกท่านที่มีผลงานอันทรงคุณค่าที่เป็นประโยชน์ในการอ้างอิง รวมถึงบุกเบิกความคิดของผู้เขียนในการดำเนินการวิจัย

สุดท้ายกราบขอบพระคุณครอบครัวที่แสนดีของผู้เขียนที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจที่รัก ความรัก เอาใจใส่ ทำให้ผู้เขียนรู้สึกอบอุ่น มีความสุขทุกช่วงเวลาอันเป็นพลังสำคัญยิ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

Zhang Yawen

การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย

A STUDY OF THE PROBLEMS, NEEDS, AND WANTS OF THAI LANGUAGE AND CULTURE FOR CHINESE VOLUNTEER TEACHERS IN THAI SCHOOLS

ZHANG YAWEN 5438214 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุมิตรา สุวรรณ์เดชา, Ph.D., ทรงศรี สรณสถาพร, Ph.D., ยุวดี ธีรธราดล, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทโรงเรียนไทย การดำเนินการวิจัยใช้กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ Hutchinson และ Waters (1987) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เครื่องมือทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach' alpha) เท่ากับ .98 กระบวนการวิจัยทั้งหมดได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านและได้รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหิดล การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติขั้นพื้นฐาน (ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และใช้ F-test ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวแปร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งกลับจากครูอาสาสมัครชาวจีน 72 คน ครูชาวไทย 131 คน และนักเรียนชาวไทย 70 คน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาไทยทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยมีปัญหาในการใช้ประโยคยาวและซับซ้อน ความจำเป็นในการใช้คำศัพท์และประโยคสั้นๆ ในการสื่อสารกับครูและนักเรียนชาวไทยในเรื่องเนื้อหาในหนังสือเรียน การบริหารห้องเรียน การสอบและประเมินผล การจัดกิจกรรมภาษาจีน รวมถึงมีความต้องการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีน 2) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและความจำเป็นในการทำ ความเข้าใจลักษณะการเรียนการสอนของไทยและการใช้ภาษาไทยในการแสดงมารยาท นอกจากนี้ ยังต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในหลากหลายด้าน และ 3) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในโรงเรียนไทย นอกจากนี้ ครูอาสาสมัครชาวจีนยังต้องการให้การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยมีลักษณะที่หลากหลายในด้านครูผู้สอน เนื้อหา และวิธีการจัดการเรียนการสอน

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น / ครูอาสาสมัครชาวจีน / การเรียนการสอนภาษาไทย / การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

A STUDY OF THE PROBLEMS, NEEDS, AND WANTS OF THAI LANGUAGE AND CULTURE FOR CHINESE VOLUNTEER TEACHERS IN THAI SCHOOLS

ZHANG YAWEN 5438214 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUMITTRA SURARATDECHA, Ph.D.,
SONGSRI SORANASTAPORN, Ph.D., YUWADEE TIRATARADOL, Ph.D.

ABSTRACT

The purposes of the study were to identify the problems, needs, and wants of Thai language and culture for Chinese volunteer teachers in Thai schools. This study used the Needs Analysis Theory of Hutchinson and Waters (1987) and the quantitative method. The samples for the research were Chinese volunteer teachers, Thai teachers, and Thai students. A questionnaire was used to collect quantitative data. Cronbach's alpha coefficient of the instrument was .98 for each questionnaire. The research process was scrutinized by three experts and by the Committee for Research Ethics, Mahidol University. The data was statistically analyzed using descriptive statistics (percentages, mean, standard and deviation). An F-test was conducted to analyze differences between participant groups.

The results from the returned questionnaires of 72 Chinese volunteer teachers, 131 Thai teachers, and 70 Thai students revealed the following findings: 1) Chinese volunteer teachers had problems, needs, and wants of 4 communication skills: listening, speaking, reading, and writing. They had some problems with the use of long and complex sentences, using vocabulary and short sentences to communicate with Thai teachers and students about textbook content, classroom management, evaluation, and Chinese activities, as well as some wants of explaining Chinese culture in Thai. 2) Chinese volunteer teachers had a problem and needed to understand Thai teaching and learning styles, polite language, and Thai culture in several aspects. 3) The use of Thai language and culture is useful for Chinese teachers to teach Chinese and intercultural communication in the Thai school context. Moreover, Chinese volunteer teachers proposed that teaching and learning the Thai language should use a variety of instructors, contents, and instructional methods.

KEY WORDS: NEEDS ANALYSIS / CHINESE VOLUNTEER TEACHERS /
THAI LANGUAGE TEACHING AND LEARNING /
INTERCULTURAL COMMUNICATION

230 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย	2
1.2 คำถามและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย	10
1.3 ประโยชน์ของงานวิจัย	10
1.4 กรอบแนวคิดงานวิจัย	11
1.5 ขอบเขตงานวิจัย	12
1.6 นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย	12
1.7 สรุป	14
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	15
2.1 ภูมิหลังงานวิจัย	15
2.1.1 สภาพการเรียนรู้การสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ของประเทศไทย	15
2.1.2 โครงการครูอาสาสมัครชาวจีน	17
2.1.3 การเรียนรู้การสอนภาษาไทยในประเทศจีน	22
2.2 กรอบแนวคิดทฤษฎี	24
2.2.1 ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Language for Specific Purpose: LSP)	24
2.2.2 การเรียนรู้การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ	24
2.2.3 แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis: NA)	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	34
2.3.1 วัฒนธรรม	34
2.3.2 การสื่อสาร	38
2.3.3 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (intercultural communication)	39
2.3.4 สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	42
2.4 ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน	44
2.4.1 ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนโดยภาพรวม	45
2.4.2 ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนในการเรียนการสอน	48
2.4.3 ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนในการใช้ภาษา	51
2.5 สรุป	57
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	58
3.1 มโนทัศน์การดำเนินการวิจัย	58
3.1.1 วิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์	58
3.1.2 แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น	59
3.1.3 งานวิจัยในอดีตที่ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น	61
3.2 กลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัย	61
3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
3.2.2 เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	62
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
3.3.1 มโนทัศน์ในการเลือกเครื่องมือ	63
3.3.2 การสร้างเครื่องมือ	63
3.3.3 โครงสร้างแบบสอบถาม	64
3.4 กระบวนการเก็บข้อมูล	68
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	69
3.6 สรุป	70

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	4.3.4 ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	105
	4.4 สรุป	106
บทที่ 5	อภิปรายผลการวิจัย	107
	5.1 กระบวนการวิจัย	107
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย	109
	5.2.1 ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาไทย ของครูอาสาสมัครชาวจีนในภาพรวม	109
	5.2.2 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	112
	5.2.3 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	113
	5.2.4 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	115
	5.2.5 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	117
	5.2.6 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	120
	5.2.7 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	122
	5.2.8 ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	125
	5.2.9 วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	127
	5.2.10 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อความต้องการ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	127
	5.3 สรุป	128

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6	
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	129
6.1 สรุปผลการวิจัย	129
6.1.1 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหาในการใช้ ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	129
6.1.2 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทยในประเด็นความจำเป็นในการใช้ ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	131
6.1.3 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหาในการใช้ วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	137
6.1.4 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทยในประเด็นความจำเป็นในการใช้ วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	137
6.1.5 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทยในประเด็นความต้องการในการใช้ ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	138
6.1.6 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทยในประเด็นความต้องการในการใช้ วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	141
6.1.7 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทยในประเด็นวัตถุประสงค์การใช้ภาษา และวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	142
6.1.8 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นความต้องการ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	142

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.1.9 การสรุปผลความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและ ความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีนที่เป็นอันดับแรก	143
6.1.10 การสรุปผลความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	146
6.2 ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีน	147
6.2.1 การเรียนการสอนทักษะภาษาไทย	147
6.2.2 การเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย	147
6.2.3 การตระหนักถึงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เป็นเรื่องสองทาง	147
6.2.4 ลักษณะการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	148
6.3 ข้อเสนอแนะการศึกษาอนาคต	148
บทสรุปแบบสมบูรณภาษาไทย	150
บทสรุปแบบสมบูรณภาษาอังกฤษ	161
บรรณานุกรม	173
ภาคผนวก	191
ภาคผนวก ก หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล	192
ภาคผนวก ข เอกสารการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน	193
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	201
ประวัติผู้วิจัย	230

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1.1	จำนวนครูอาสาสมัครชาวจีนที่มายังประเทศไทยในระหว่าง ปี พ.ศ. 2544-2550	7
2.1	จำนวนสถาบันขงจื่อและห้องเรียนขงจื่อในทวีปและเขตต่าง ๆ ทั่วโลก	18
2.2	สถาบันขงจื่อและห้องเรียนขงจื่อในประเทศไทย	19
2.3	ข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์เป้าหมาย	27
2.4	ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้	28
3.1	กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากจังหวัดใน 5 ภาคของประเทศไทย	62
3.2	โครงสร้างแบบสอบถามส่วนที่ 1	65
3.3	โครงสร้างแบบสอบถามส่วนที่ 2	66
3.4	โครงสร้างแบบสอบถามส่วนที่ 3	67
4.1	ข้อมูลเบื้องต้นของครูอาสาสมัครชาวจีน	72
4.2	ข้อมูลเบื้องต้นของครูชาวไทย	73
4.3	ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนชาวไทย	74
4.4	ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในภาพรวม	76
4.5	ปัญหาในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	79
4.6	ความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	80
4.7	ปัญหาในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	83
4.8	ความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	84
4.9	ปัญหาในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	87
4.10	ความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	88
4.11	ปัญหาในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	91
4.12	ความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	92
4.13	ปัญหาและความจำเป็นในการเข้าใจวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	94
4.14	ปัญหาในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีน	96
4.15	ความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีน	97
4.16	วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.17	ความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	101
4.18	ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	104
4.19	ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน	105
5.1	ความต้องการในการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนของครูอาสาสมัครชาวจีนในระดับมาก	120
5.2	ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในระดับมาก	125
6.1	ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย ในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ของครูอาสาสมัครชาวจีนที่เป็นอันดับแรก	144
6.2	ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	146

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพ	หน้า
2.1 การกระทำ 作揖 (zuò yī) ของคนจีน	56
2.2 การรับส่งสิ่งของที่แสดงความเคารพหรือให้เกียรติ	56

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย	11
2.1 แบบจำลองการสื่อสารที่เน้นประสบการณ์ร่วมของ Wilbur Schramm	40
2.2 หน้าต่างโจฮารี (Johari Window)	41
3.1 กระบวนการวิจัย	59
3.2 แหล่งข้อมูลในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ Hoadley-Maiment	60

บทที่ 1

บทนำ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย เป็นงานวิจัยที่ใช้กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) ของ Hutchinson และ Waters (1987) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative method) สํารวจปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะภาษาและวัฒนธรรมไทยจากแง่มุมการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม รวมถึงความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยจากแง่มุมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนและการศึกษาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยรวมได้ งานวิจัยประกอบด้วย 6 บทดังต่อไปนี้

บทที่หนึ่ง บทนำ กล่าวแนะนำภาพรวมของงานวิจัย ประกอบด้วย 1) ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย 2) คำถามและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย 3) ประโยชน์ของงานวิจัย 4) กรอบแนวคิดงานวิจัย 5) ขอบเขตงานวิจัย 6) นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย และ 7) สรุป

บทที่สอง ทบทวนวรรณกรรม อธิบายเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ประกอบด้วย 1) ภูมิหลังงานวิจัย 2) กรอบแนวคิดทฤษฎี 3) การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ 4) ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน และ 5) สรุป

บทที่สาม ระเบียบวิธีวิจัย แนะนำกระบวนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 1) มโนทัศน์การดำเนินการวิจัย 2) กลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัย 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4) กระบวนการเก็บข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) สรุป

บทที่สี่ ผลการวิเคราะห์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ประกอบด้วย 1) ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง 2) ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย 3) ความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย และ 4) สรุป

บทที่ห้า อภิปรายผลการวิจัย ประมวลและอธิบายผลการวิจัย ประกอบด้วย 1) กระบวนการวิจัย 2) อภิปรายผลการวิจัย และ 3) สรุป

บทที่หก สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย 1) สรุปผลการวิจัย 2) ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีน และ 3) ข้อเสนอแนะการศึกษาวิจัยในอนาคต

บทส่งท้าย ประกอบด้วยบทสรุปแบบสมบูรณ์ฉบับภาษาไทยและฉบับภาษาอังกฤษ บรรณานุกรม และภาคผนวกที่รวบรวมกระบวนการและเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย

1.1 ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย

ในการติดต่อระหว่างประเทศ ภาษาและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทของสาธารณรัฐประชาชนจีนในเวทีโลก (Gao, 2011; Huang, 2011) และลักษณะการกระจายตัวของชาวจีน (Kijisribun, 2005) ทำให้มีการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารทั่วโลกอย่างแพร่หลาย ในปัจจุบันภาษาจีนมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ภาษาจีนยังเป็นภาษาราชการหนึ่งที่ใช้ในสหประชาชาติอีกด้วย (United Nations: UN) (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554a) ดังนั้นประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีน ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจนจากจำนวนสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีน (Cui, 1997) โดยในปี ค.ศ. 2005 มีมหาวิทยาลัยจำนวนกว่า 2,500 แห่งจาก 100 ประเทศทั่วโลกได้เปิดสอนวิชาภาษาจีน (Shi jie han yu da hui, 2005b) และ Xu Lin (Li, 2010) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติและผู้อำนวยการสำนักงานใหญ่สถาบันขงจื่อแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เปิดเผยในการประชุมสัมมนาภาษาจีนนานาชาติ 世界汉语大会 (shi jie han yu da hui) สมัยที่ 11 ว่า จนถึงปี ค.ศ. 2010 มีจำนวน 96 ประเทศทั่วโลกได้ก่อตั้งสถาบันขงจื่อ 322 แห่ง และห้องเรียนขงจื่อ 369 แห่ง โดยมีผู้เรียนภาษาจีนจำนวนกว่า 40 ล้านคน Cui (1997) เน้นว่าการเผยแพร่วิทยาและวัฒนธรรมจีนทำให้สังคมโลกได้เข้าใจประเทศจีนยิ่งขึ้นและได้เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศจีนกับนานาประเทศมากขึ้น Wang (2003) เสริมว่า การที่ภาษาและวัฒนธรรมจีนได้รับความนิยมจากประเทศทั่วโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์อย่างต่อเนื่องในกระบวนการพัฒนาโลกแห่งอารยธรรม

ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในบรรดาประเทศที่สนใจและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นขั้นบันได โดยกระทรวงศึกษาธิการไทยได้ออกแผนและนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพิ่มขึ้นตามลำดับ อาทิ 1) ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 (ตรงกับ ค.ศ. 1992) เป็นต้นมา ประกาศไทยให้โรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และวิทยาลัยต่างๆ เปิดวิชาภาษาจีนอย่าง

เสรีซึ่งเป็นการลดการจำกัดสิทธิในการเรียนภาษาจีนของคนไทย ทำให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการเรียนภาษาจีนเท่ากับภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น (Fu, n.d.; Li, 2005) 2) ปี พ.ศ. 2541 (ตรงกับ ค.ศ. 1998) ได้กำหนดให้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศอีกหนึ่งภาษาในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย (Fu, n.d.; Li, 2005; Geng, 2010) 3) ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544 (ตรงกับ ค.ศ. 2001) ได้ให้วิชาภาษาจีนอยู่ในหลักสูตรขั้นพื้นฐานโดยเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ (Chen, 2011) 4) ปี พ.ศ. 2549 (ตรงกับ ค.ศ. 2006) กระทรวงศึกษาธิการไทยได้ตั้งเป้าหมายให้โรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้ได้ 2,000 แห่งทั่วประเทศภายใน ปี พ.ศ. 2551 (Fu, n.d.; Yang, 2012) 5) ปี พ.ศ. 2549 (ตรงกับ ค.ศ. 2006) กระทรวงศึกษาธิการไทยได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (ระหว่าง พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2553) โดยระบุว่า ภายใน ปี พ.ศ. 2555 สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานทุกแห่งจะเปิดโปรแกรมการสอนภาษาจีนในช่วงชั้นที่ 3 (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) และช่วงชั้นที่ 4 (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2553) และ 6) ช่วงเวลาล่าสุด ในระหว่างวันที่ 17-19 เมษายน ปี พ.ศ. 2555 นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีไทยได้เจรจากับนายเวินเจียเป่า อธิบดีนายกรัฐมนตรีจีนในเรื่องการเสริมสร้างความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน โดยให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมบุคลากรในการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทย (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2555b) เหตุการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปัจจุบัน ภาษาจีนได้รับความสำคัญและได้รับการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม

หลายปีที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก ซึ่งเห็นได้จากประเทศไทยมีจำนวนสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากขึ้น มีจำนวนผู้เรียนภาษาจีนเพิ่มขึ้นและมีรูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนที่หลากหลาย **ในด้านจำนวนสถานศึกษา** ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ประเทศไทยมีโรงเรียนสอนภาษาจีนจำนวนกว่า 120 แห่ง แต่ใน ปี พ.ศ. 2549 (ตรงกับ ค.ศ. 2006) เฉพาะโรงเรียนที่สอนภาษาจีนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีถึง 347 แห่ง และใน ปี พ.ศ. 2550 (ตรงกับ ค.ศ. 2007) ได้พัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 728 แห่ง (จำนวนที่เพิ่มขึ้นเท่ากับ 381 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 109) เมื่อรวมจำนวนโรงเรียนที่สอนภาษาจีนทุกระดับชั้นตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงอุดมศึกษา และสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนนอกระบบต่าง ๆ จะมีสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนจำนวนกว่า 1,000 แห่ง (Wu & Yang, 2008) Wang (2008) เสริมว่า จนถึง ปี พ.ศ. 2551 (ตรงกับ ค.ศ. 2008) ประเทศไทยมีสถานศึกษาภาษาจีนที่อยู่ในทุกระดับและทุกประเภทจำนวน 1,105 แห่ง สุดท้าย สำนักงานส่งเสริม

การเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋าน (Han Ban, 2012c) รายงานสถิติล่าสุดในปี พ.ศ. 2555 (ตรงกับ ค.ศ. 2012) ว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนประมาณ 3,000 แห่ง มีสถาบันขงจื่อ 12 แห่ง และห้องเรียนขงจื่อ 11 แห่ง **ในด้านจำนวนผู้เรียน** ในช่วงกลางทศวรรษ 1990 ในประเทศไทยมีจำนวนผู้เรียนภาษาจีนไม่เกิน 10,000 คน แต่ถึงปี พ.ศ. 2549 ประเทศไทยมีจำนวนผู้เรียนภาษาจีนที่อยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 148,191 คน และปี พ.ศ. 2550 ได้พัฒนาถึง 200,000 คน (Wu & Yang, 2008) จนถึงปี พ.ศ. 2551 เมื่อรวมผู้เรียนภาษาจีนในทุกระดับ ประเทศไทยมีผู้เรียนภาษาจีนจำนวนกว่า 400,000 คน (Wang, 2008) และสุดท้าย สำนักงานฮั่นป๋าน (Han Ban, 2012c) รายงานสถิติล่าสุดในปี พ.ศ. 2555 ว่า ในปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้เรียนภาษาจีนทั้งสิ้นประมาณกว่า 800,000 คน **ในด้านรูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีน** Chen (2011) ได้ศึกษาและรวบรวมรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยสรุปแล้ว การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยอาจแบ่งได้เป็นหลายรูปแบบ เช่น 1) การแบ่งตามระดับชั้นการศึกษา ประกอบด้วย 2 ระดับ คือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา 2) การแบ่งตามระบบ ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ การศึกษาในระบบการศึกษา และการศึกษานอกระบบ และ 3) การแบ่งตามวิธีการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 วิธีคือ การศึกษาในชั้นเรียนและการศึกษาด้วยตัวเองโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจุบันประเทศไทยได้พัฒนาสถานศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนมากขึ้นและมีผู้เรียนภาษาจีนเป็นทวีคูณ (Wei, 2007; Wu & Yang, 2008; Chen, 2011)

ถึงแม้ว่าสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงเวลาที่เจริญงอกงาม แต่ยังมีปัญหาอีกหลายประการนับว่าเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน จากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์เบื้องต้นพบว่า การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยมีปัญหาดังต่อไปนี้ 1) ปัญหาหลักสูตร กล่าวคือ ถึงแม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในทุกระดับการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมก็ตาม แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานสำหรับแต่ละระดับชั้นการศึกษาอย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้เรียนภาษาจีนเรียนอย่างขาดความเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้ผู้สอนเลือกสื่อการเรียนสอนอย่างไม่ถูกต้อง เช่น มีการใช้หนังสือชุดเดียวกันทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษานอกจากนี้ การขาดแคลนหลักสูตรภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานยังทำให้โรงเรียนกำหนดเวลาการเรียนการสอนอย่างไม่เหมาะสม และทำให้การประเมินผลการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างขาดเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน ทั้งนี้จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียน (Li, 2005; Wang, 2008; Chen, 2011; Wu, 2012) 2) ปัญหาสื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ หนังสือประกอบการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาต่าง ๆ มีความหลากหลายและจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ทั่วประเทศ

ไทย ประเทศจีนและประเทศอื่นๆ ซึ่งเกิดปัญหานำเสนอภาษาและวัฒนธรรมจีนไม่น้อย เช่น ความรู้
ล้าสมัย การใช้อักษรจีนที่ไม่เป็นรูปแบบเดียวกัน โดยมีทั้งภาษาจีนแบบตัวเต็มและตัวย่อ นอกจากนี้
หนังสือภาษาจีนในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นหนังสือสอนภาษาจีนให้กับชาวต่างชาติทั่วไป ยัง
ขาดแคลนหนังสือสอนภาษาจีนที่เชื่อมโยงระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของประเทศจีนและประเทศ
ไทย ซึ่งมีความจำเป็นต่อผู้เรียนที่เป็นชาวไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน (Wang, 2008; Chen, 2011;
Wu, 2012) 3) ปัญหาผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียน โดยเฉพาะที่เป็นเด็กและเยาวชนขาดแรงกระตุ้นในการ
เรียนภาษาจีน ซึ่งมักเกิดจากวิธีการเรียนการสอนที่ไม่น่าสนใจ การขาดสื่อการสอนที่เหมาะสม
รวมถึงมีความรู้สึกที่ว่าอักษรจีนยาก นอกจากนี้ บางครั้งยังปรากฏว่า ผู้เรียนในห้องเรียนเดียวกันมี
พื้นฐานความรู้ภาษาจีนที่แตกต่างกันมาก ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนการสอนอย่างไม่มีหลักสูตร
ที่เป็นมาตรฐานของแต่ละระดับชั้นการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้สอนรู้สึกลำบากในการ
วางแผนเนื้อหาการสอน (Wang, 2008; Wu, 2012) 4) ปัญหาครูผู้สอนภาษาจีน กล่าวคือ การจัด
ทรัพยากรครูสอนภาษาจีนของประเทศไทยขาดความสมดุลระหว่างอัตราครูชาวไทยและครูชาวจีน
เนื่องจากประเทศไทยมีจำนวนครูชาวไทยที่สอนภาษาจีนไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องให้ครูชาวจีนช่วย
สอนเป็นจำนวนมาก (ธนพล มาสันดิสุข, 2551; Lin, 2007; Wang, 2008; Yu, 2009; Chen, 2011;
Guan, 2011; Wu, 2012) นอกจากนี้ ครูผู้สอนภาษาจีนทั้งชาวไทยและชาวจีนมีจำนวนไม่น้อยขาด
แคลนเทคนิคและความรู้ในด้านการสอน ซึ่งเป็นข้อบกพร่องของคุณภาพครูอันจะกลายเป็นการขาด
แคลนจำนวนครูด้วยซ้ำ (Sun, 2550; มุขรินทร์ หวง, 2551; จินตนา ภูษานานุสรณ์, 2552; Li, 2005;
Liang, 2008; Wu, Yu & Fang, 2010; Chen, 2011; Jiang, Wu & Fu, 2011) และ 5) ปัญหา
งบประมาณ กล่าวคือ สถานศึกษาต่างๆ ต้องการได้รับการสนับสนุนงบประมาณมากขึ้น เพื่อจัดทำสื่อ
อุปกรณ์ต่างๆ ในการประกอบการเรียนการสอน (สุวรรณ เลียงหิรัญถาวร, 2553; Yu, 2009) จากที่
กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยควรมีการแก้ไขปัญหาเหล่านี้อย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนา
การเรียนการสอนภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่กระทรวงศึกษาธิการไทย (2553) ได้
ประกาศว่า กระทรวงศึกษาธิการไทยได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ จึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริม
การเรียนการสอนภาษาจีนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ
วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังวางแผนที่จะส่งเสริมและพัฒนาสื่อการ
เรียนการสอนภาษาจีน พัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงจัดเครือข่ายในเชิง
ร่วมมือกับหน่วยงานเกี่ยวข้องของประเทศจีน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน
ของประเทศไทย

คุณภาพการศึกษาต้องขึ้นอยู่กับคุณภาพครู ครูเป็นตัวหลักที่เนาะกระบวนการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2554; Nunan, 1999; Jiao yu bu shi fan jiao yu si, 2003) ครูเป็นปัจจัย “คน” ที่กระทำเรื่องราวต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ อาทิ การเลือกสื่อการเรียนการสอน การขับเคลื่อนการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักสูตร การประสานงานระหว่างสถานศึกษาและผู้เรียน (สาราญ จูช่วย, อาภาภรณ์ คิชฐเล็ก และอมรรัตน์ คาบุญ, 2552; กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2554; ทิศนา แหมมณี, 2554; Li & Su, 2003; Dong, 2005) ครูเป็นพลังการแข่งขันของชาติในเวทีโลกและส่งผลต่อความสำเร็จการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2555b; Little, 1993; Van Driel, Beijaard & Verloop, 2001; Rowe, 2003; Jiao yu bu shi fan jiao yu si, 2003) สำหรับการเรียนการสอนภาษาจีน ศาสตราจารย์ชาวจีน Lu Jianming (2005) กล่าวไว้ว่า ผลการเรียนรู้ภาษาจีนของชาวต่างชาติขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ Tong (2011) เสริมว่า ในการเรียนรู้วัฒนธรรมจีน ครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากว่า ความรู้ ความสามารถในด้านวัฒนธรรมจีนรวมถึงบุคลิกภาพของครูสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสัมผัสวัฒนธรรมจีนโดยตรง ครูผู้สอนสามารถเปรียบเทียบเป็นกระจกที่ส่องภาพวัฒนธรรมจีนอย่างชัดเจนได้ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาครูผู้สอนภาษาจีนมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

นักวิชาการที่สนใจศึกษาศึกษาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยทั้งฝ่ายจีนและฝ่ายไทยได้กล่าวถึงสาเหตุที่ประเทศไทยประสบปัญหาครูผู้สอนภาษาจีน โดยสรุปแล้วมีดังต่อไปนี้ 1) ช่วงเวลาที่ประเทศไทยมีกฎบังคับการเรียนการสอนภาษาจีนทำให้จำนวนครูสอนภาษาจีนลดน้อยลง (Fu, 1994; Geng, 2010) 2) ครูผู้ที่ชำนาญภาษาจีนในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในวัยเกษียณ ครูผู้สอนภาษาจีนรุ่นใหม่ต้องการใช้เวลาพัฒนา (Li, 2005; Yu, 2009) และ 3) ครูสอนภาษาจีนในปัจจุบันมีการขาดแคลนความรู้และความสามารถในด้านทักษะและวิธีการสอน ในด้านความรู้ของสายวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น จิตวิทยา การเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนครูทั้งในด้านจำนวนและคุณภาพ (Sun, 2550; มุขรินทร์ หวง, 2551; จินตนา ภูธรานุสรณ์, 2552; Lin, 2007; Yu, 2009; Chen, 2011)

เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูสอนภาษาจีนในประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการไทยได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการจีนโดยเน้นวิธีหลัก 2 วิธี กล่าวคือ 1) การผลิตครูทายาท (ครูชาวไทย) โดยได้จัดโครงการหลายอย่าง เช่น การมอบทุนการศึกษาให้คนไทยไปศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอกที่ประเทศจีน การจัดอบรมระยะสั้นให้ครูชาวไทยไปศึกษาเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนและวิธีการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศจีน (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2553; สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554a) 2) การส่งครูชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งดำเนินด้วยโครงการครูอาสาสมัครชาวจีน โดยสำนักงานฮั่นป๋านได้จัดส่ง

ครูชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ของประเทศไทย เพื่อเสริมแรงในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูในสถานการณ์ที่ประเทศไทยกำลังขยายการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ในการนี้ครูอาสาสมัครชาวจีนนับว่าได้แสดงบทบาทสำคัญในการแบ่งเบาภาระการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก (สาราญ จูช่วย, อภาภรณ์ ดิษฐเล็ก และ อมรรัตน์ คาบุญ, 2552; Hao, 2010; Jiang et al., 2011; Liu, 2012)

สำนักงานข่าวคณะรัฐมนตรีแห่งประเทศจีน (Zhong guo jing ji wang, 2011b) รายงานว่า โครงการอาสาสมัครชาวจีนเป็นหนึ่งในบรรดาโครงการที่ประเทศจีนจัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังนั้นโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนจึงเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ประสบปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนภาษาจีน (Han Ban, 2012f) Wu และ Guo (2007) กล่าวว่า ประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่ประเทศจีนจัดส่งครูอาสาสมัครชาวจีน โดยในปี พ.ศ. 2544 (ตรงกับ ค.ศ. 2001) ได้ส่งครูอาสาสมัครชาวจีนคนแรกมาทดลองสอน ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 (ตรงกับ ค.ศ. 2003) เริ่มส่งเป็นคณะที่มีครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 23 คน Wu และ Yang (2008) ได้แนะนำสถิติครูอาสาสมัครชาวจีนที่มาประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2544 - ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งมีการเพิ่มจำนวนอย่างต่อเนื่องดังตาราง 1.1 ต่อไปนี้

ตาราง 1.1 จำนวนครูอาสาสมัครชาวจีนที่ยังประเทศไทยในระหว่าง ปี พ.ศ. 2544-2550

ปี พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	จำนวนที่เพิ่มขึ้นระหว่าง 2546-2550
จำนวน	1 (ทดลอง)	0	23	73	130	470	650	27 เท่า

ที่มา ปรับจาก Wu และ Yang (2008)

และล่าสุดสถานีวิทยุซีอาร์ไอ (Guo ji zai xian, 2012) รายงานว่า ปี พ.ศ. 2555 (ตรงกับ ค.ศ. 2012) ประเทศจีนได้จัดส่งครูอาสาสมัครชาวจีนเป็นรุ่นที่ 11 รวมรุ่นที่ผ่านมาประเทศจีนได้ส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมายังประเทศไทยเป็นจำนวนทั้งสิ้น 7,000 คน สุดท้าย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทย (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2555c) กล่าวว่า ในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้ให้ความสำคัญแก่การเรียนการสอนภาษาจีนมากยิ่งขึ้นและต้องการฝ่ายจีนจัดส่งครูชาวจีนมายังประเทศไทยประมาณปีละ 1,000 กว่าคน ซึ่งเป็นประเทศที่ต้องการครูชาวจีนมากที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก เมื่อพิจารณาสถานการณ์การศึกษาภาษาจีนของประเทศไทยใน

อนาคต ภายใน ปี พ.ศ. 2558 (ตรงกับค.ศ. 2015) ประเทศไทยจะต้องการเพิ่มจำนวนครูอาสาสมัครชาวจีนจากเดิมปีละ 1,200 กว่าคนมาเป็น 5,000-10,000 คนกระจายไปใน 40,000 โรงเรียนทั่วประเทศไทย

การอาศัยอยู่ในต่างประเทศไม่ว่าจะเพื่อดำรงชีวิตหรือประกอบอาชีพ ความรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเป้าหมายนั้นนับว่ามีความสำคัญต่อชาวต่างชาติ เช่นเดียวกัน ในกรณีของครูอาสาสมัครชาวจีนที่ทำการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญต่อครูอาสาสมัครเหล่านี้มาก ด้วยเหตุที่ว่า **ในด้านภาษา** ครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทยอยู่ในฐานะ 3 ประการ อันได้แก่ 1) เป็นชาวต่างชาติที่จะดำรงชีวิตในประเทศไทยก็ต้องเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในสังคมไทย (วิภาศิริ ช้อยสูงเนิน, 2537) 2) เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่เหมือนเป็นทูตอีกระดับหนึ่ง (民间使者 mǐn jiān shǐ zhě) ก็ว่าได้ ดังที่ โจอินไหล อดีตนายกรัฐมนตรีนจีนกล่าวไว้ว่า ไม่ว่าประเทศใหญ่หรือเล็กมีความเสมอภาคเท่ากัน การใช้ภาษาของเขาในกิจกรรมทางการทูตถือเป็นการแสดงความเคารพต่อประเทศนั้น ๆ (ศรีวิไล พลมณี, 2545a) และ 3) เป็นครูชาวต่างชาติที่จะสอนภาษาประจำชาติของตนเอง ความรู้ความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมไทยจะช่วยให้ครูอาสาสมัครสื่อสารและสอนภาษาจีนให้กับนักเรียนชาวไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับหน้าที่หลักของครูอาสาสมัครชาวจีน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Wu & Guo, 2007; Liang, 2008; Wu, Yu & Fang, 2010; Jiang, Wu & Fu, 2011) ปรากฏว่า ครูอาสาสมัครชาวจีน ส่วนใหญ่สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งผู้เรียนในระดับชั้นการศึกษานี้ส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านภาษาจีนค่อนข้างอ่อน การที่ครูชาวจีนมีความรู้ภาษาไทยจะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียน เช่น ครูชาวจีนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับนักเรียนและครูชาวไทยได้ดี อธิบายความรู้และควบคุมความระเบียบห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถสอนภาษาเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นวิธีสำคัญวิธีหนึ่งในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ (ศรีวิไล พลมณี, 2545b; Johnson & Johnson, 1998; Nunan, 1999; Bi, 2009)

ในด้านวัฒนธรรม ครูอาสาสมัครชาวจีนทำการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทยถือว่าเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากคู่สื่อสาร (ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทย/ ครูชาวไทย) ต่างก็มีภาษาประจำชาติของตัวเอง ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (ชิตาภา สุขพคำ, 2548; Hall, 2005; Beamer & Varner, 2008; Guan, 1995; Bi, 2009) เวลาที่มีการสื่อสารระหว่างกันมักมีอุปสรรคเกิดขึ้น เนื่องจากว่า คู่สื่อสารต่างฝ่ายต่างก็คุ้นเคยกับกฎแห่งภาษาและวัฒนธรรมในสังคมประเทศตนเอง เมื่อเผชิญกับวิถีชีวิตหรือสถานการณ์ที่แตกต่างจากตนเองมักเกิดความรู้สึกที่อ่อนไหว ไม่เข้าใจหรือไม่พึงพอใจซึ่งกันและกัน ดังที่ Nunan (1999)

กล่าวว่า การที่ครูชาวต่างชาติสอนภาษาประจำชาติตนเองในต่างประเทศที่มีความแตกต่างของวัฒนธรรมการศึกษา ถ้าหากเกิดความไม่เข้าใจระหว่างครูและนักเรียนจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ การที่เข้าใจวัฒนธรรมไทยจะสามารถสอนวัฒนธรรมจีนเชิงเปรียบเทียบเช่นเดียวกับการสอนภาษาเชิงเปรียบเทียบดังที่กล่าวมาข้างต้น ดังที่ Bozek (n.d.) กล่าวว่า การที่ครูชาวต่างชาติตระหนักถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมทั้งสองฝ่ายจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของสาราญ จูช่วย อาภาภรณ์ คิชฐเล็ก และอมรรัตน์ คาบุญ (2552) ที่ว่า กระบวนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต้องการอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน ถ้าผู้สอนเข้าใจผู้เรียนได้ดีและเลือกวิธีการสอนอย่างเหมาะสมจะช่วยผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากขึ้น ดังนั้น ในกรณีที่ผู้เรียนเป็นเด็กและเยาวชนไทย ถ้าหากครูชาวจีนมีความรู้ในด้านวัฒนธรรมไทยจะได้อธิบายความรู้โดยใช้สิ่งที่คุ้นเคยและอยู่รอบตัวผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้นและช่วยเสริมความเข้าใจระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมากขึ้น จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใดจะมีความหมายไม่น้อยสำหรับโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทยโดยเฉพาะจะมีประโยชน์ต่อการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย

นอกจากนี้ ก่อนที่จะเดินทางมาทำการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องได้รับการอบรมวิชาต่าง ๆ เป็นช่วงระยะหนึ่ง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตการทำงานในประเทศไทย วิชาภาษาไทยซึ่งเป็นหนึ่งในบรรดาวิชาที่จัดในการอบรมนั้นนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุที่เวลาการอบรมค่อนข้างจำกัด จึงต้องการพิจารณาเนื้อหาการเรียนการสอนอย่างพิถีพิถันให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนการสอนและสภาพของผู้เรียน ดังนั้น การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนอย่างมีประสิทธิภาพนั้นควรเน้นเนื้อหาอะไรบ้างจึงเป็นเรื่องที่มีค่าควรแก่การศึกษา นอกจากนี้จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งในประเทศจีนและประเทศไทยพบว่า เนื้อหาของงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เน้น 3 ประเด็น อันได้แก่ 1) สภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย 2) โครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทย และ 3) การเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะที่เป็นวิชาเอกในระดับอุดมศึกษาหรือเป็นวิชาเสริมในระดับอาชีวศึกษาในประเทศจีน แต่ยังไม่มียานวิจัยที่เชื่อมโยงระหว่างทั้ง 3 ประเด็น ซึ่งเป็นการเน้นการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวจีนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และเป็นการประยุกต์ใช้ภาษาไทยในลักษณะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ในการนี้ผู้วิจัยจะศึกษาค้นคว้าตามสภาพความเป็นจริงในประเทศจีน ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย เพื่อเป็นข้อมูลการสอน

ภาษาไทยให้กับผู้เรียนเฉพาะกลุ่มและเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยเชิง
ประยุกต์ที่ตอบสนองความต้องการในสถานการณ์จริง

1.2 คำถามและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 คำถามของงานวิจัย

- 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด
- 2) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด
- 3) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด
- 4) ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่แตกต่างกันหรือไม่

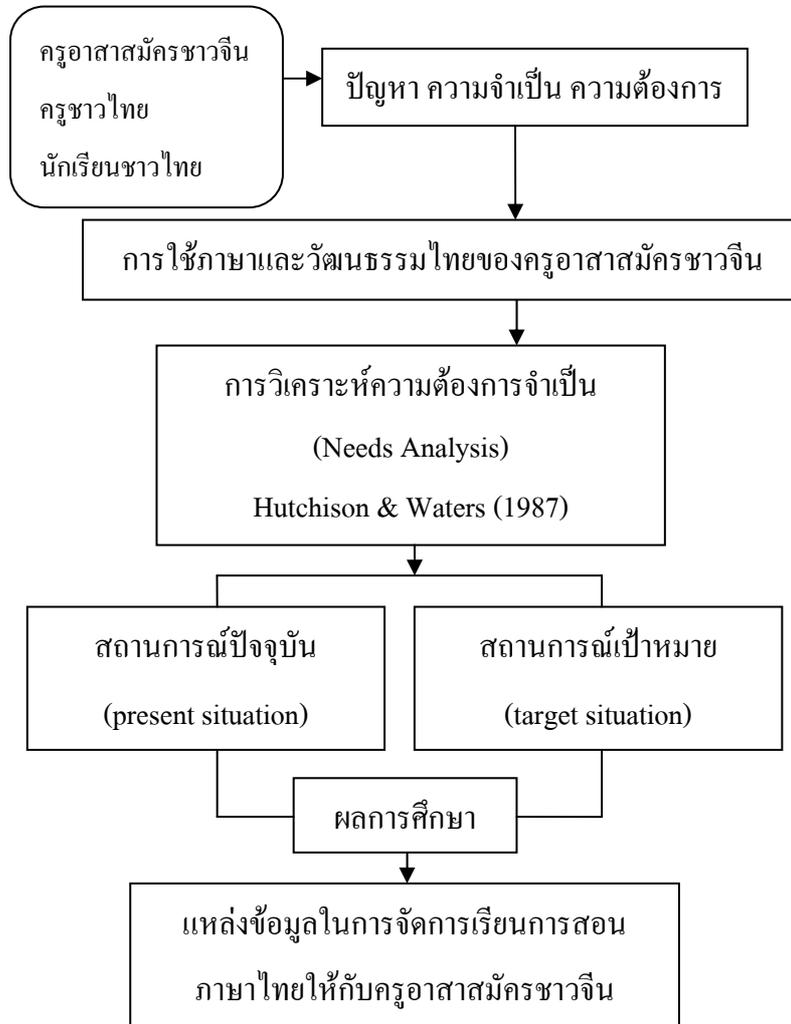
1.2.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหา ความจำเป็น และความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย
ของครูอาสาสมัครชาวจีน

1.3 ประโยชน์ของงานวิจัย

- 1) ผลการวิจัยสามารถเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการเรียนการสอนภาษาไทย
ในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนได้
- 2) การวางแผนการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับ
ครูอาสาสมัครชาวจีนสามารถเป็นฐานข้อมูลของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยรวมได้

1.4 กรอบแนวคิดงานวิจัย

แผนภูมิ 1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ตั้งอยู่บนหลักแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) ของ Hutchison และ Waters (1987) โดยศึกษา 2 สถานการณ์ คือ

- 1) สถานการณ์ปัจจุบัน (present situation) หรือ สถานการณ์การเรียนรู้ (learning situation) ซึ่งเป็นการแสวงหาเนื้อหาภาษาและวัฒนธรรมไทยที่ครูอาสาสมัครชาวจีนขาดแคลน
- 2) สถานการณ์เป้าหมาย (target situation) ซึ่งเป็นการแสวงหา ความจำเป็น (needs) สิ่งที่ขาดแคลน (lacks) และความต้องการ (wants) ในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

1.5 ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ครูอาสาสมัครชาวจีนประจำปี พ.ศ. 2555 จำนวน 300 คน ครูชาวไทยจำนวน 300 คนและนักเรียนชาวไทยจำนวน 300 คน จากโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัด 5 ภาคของประเทศไทย จำนวน 300 แห่ง

1.6 นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis)

แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมีลักษณะเชิงประเมิน (สุวิมล ว่องวานิช, 2550; Dudley-Evans & St John, 1998; Shu, 2004) ซึ่งได้รับนิยมใช้กันในการพัฒนาเรียนการสอนภาษา โดยมักศึกษา 2 สถานการณ์ อันได้แก่ สถานการณ์ปัจจุบัน (present situation) และ สถานการณ์เป้าหมาย (target situation) (Hutchinson & Waters, 1987) โดยสถานการณ์ปัจจุบันเป็นสิ่งที่ผู้เรียนยังขาดแคลนอันมักแสดงออกจากปัญหาในการใช้ภาษา และสถานการณ์เป้าหมายครอบคลุมสิ่งที่ขาดแคลน ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษา (Munby, 1978; Chambers, 1980; Richterich, 1983; Hutchinson & Waters, 1987; Jordan, 1997; Nunan, 1999; Long, 2005) รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญในด้านความรู้ภาษา (Richards et al., 1996; Long, 2005) ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการเรียนการสอนภาษาตามสภาพความเป็นจริงและเป็นหลักฐานในการจัดการเรียนการสอนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนและการประกอบอาชีพ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย

ปัญหา (problems) หมายถึง

ข้อบกพร่องในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนใน โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดแคลนในสถานการณ์ปัจจุบัน

ความจำเป็น (needs) หมายถึง

ภาษาและวัฒนธรรมไทยที่ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องใช้ในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย

ความต้องการ (wants) หมายถึง

ภาษาและวัฒนธรรมไทยที่ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการได้รับการพัฒนาในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย

ภาษาไทย (Thai language) หมายถึง

ทักษะและเนื้อหาการใช้ภาษาไทย (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ที่ครูอาสาสมัครชาวจีนใช้ในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย

วัฒนธรรมไทย (Thai culture) หมายถึง

วัฒนธรรมไทยที่ตั้งอยู่บนหลักวิถีชีวิตชาวไทยและเพื่อนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย

ครูอาสาสมัครชาวจีน (Chinese volunteer teachers) หมายถึง

ครูอาสาสมัครชาวจีนที่ทำการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2555

ครูชาวไทย (Thai teachers) หมายถึง

ครูชาวไทยผู้ที่เป็นเพื่อนร่วมงานกับครูอาสาสมัครชาวจีนหรือเป็นผู้ทำหน้าที่ดูแลครูอาสาสมัครชาวจีน

นักเรียนชาวไทย (Thai students) หมายถึง

นักเรียนชาวไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาผู้ที่เรียนวิชาภาษาจีนกับครูอาสาสมัครชาวจีน

1.7 สรุป

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) ของ Hutchinson และ Waters (1987) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน เนื้อหาในบทนี้ได้แนะนำภาพรวมของการวิจัยในหัวข้อย่อย ซึ่งประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย คำถามและวัตถุประสงค์ ประโยชน์ กรอบแนวคิด งานวิจัย ขอบเขตงานวิจัย นิยามคำศัพท์ในการวิจัย บทต่อไปจะกล่าวถึงภูมิหลังการวิจัย กรอบแนวคิดทฤษฎีโดยละเอียด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

บทนี้จะกล่าวถึงเนื้อหาในด้านสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย โครงการครูอาสาสมัครชาวจีน การเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีน แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ตลอดจนความรู้ทางวัฒนธรรมไทยและจีนและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายภูมิหลัง กรอบแนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจงานวิจัยครั้งนี้

2.1 ภูมิหลังงานวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนโดยครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องกล่าวถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังดังกล่าว โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 สภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย

ปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนได้พัฒนาเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศไทยให้ความสำคัญในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนยิ่งขึ้น เนื่องจากความรู้ ความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมจีนเป็นปัจจัยสำคัญในการติดต่อสื่อสารกับประเทศจีนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกุญแจดอกสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ สุขอนามัย ศิลปะวัฒนธรรม การศึกษา และการท่องเที่ยว เป็นต้น (ยูวดี ธีรชราดล, ธนาอุส ธนธิติ, ประฤดา สุริยันต์ และณัฏฐพงษ์ จันทร์อยู่, ม.ป.ป.; Hao, 2010)

หลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกระทรวงศึกษาธิการไทยได้ประกาศแผนและนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เช่น ปี พ.ศ. 2549 ได้ตั้งเป้าหมายให้โรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้ได้ 2,000 แห่งทั่วประเทศไทยภายใน ปี พ.ศ. 2551 (Fu, n.d.; Yang, 2012) และได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียน

การสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยระบุว่า ภายใน ปี พ.ศ. 2555 สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานทุกแห่งจะเปิดสอนภาษาจีนในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2553)

ถึงแม้ว่าการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมก็ตาม แต่ในเชิงปฏิบัติการยังมีประเด็นปัญหาต่าง ๆ อีกหลายประการ เช่น 1) การขาดหลักสูตรมาตรฐาน กล่าวคือ ปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานของแต่ละระดับชั้นการศึกษาอย่างชัดเจน ทำให้การเรียนการสอนขาดความเป็นระบบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้เรียนในการพัฒนาความรู้ภาษาจีน (Sun, 2550; มุขรินทร์ หวง, 2551; Wu, 2012) 2) การขาดแคลนครูทั้งในด้านจำนวนและคุณภาพ กล่าวคือ ประเทศไทยมีจำนวนครูชาวไทยผู้สอนภาษาจีนไม่เพียงพอ จึงต้องการให้ครูชาวจีนช่วยทำการสอนภาษาจีนในโรงเรียนต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังพบว่าครูผู้สอนภาษาจีนทั้งชาวไทยและชาวจีนมีจำนวนไม่น้อยที่ขาดแคลนเทคนิคและความรู้ในด้านการเรียนการสอน (Sun, 2550; มุขรินทร์ หวง, 2551; จินตนา ภูธรานุสรณ์, 2552; Li, 2005; Chen, 2011) นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างครูชาวจีนกับนักเรียนชาวไทย (Sun, 2550; Liang, 2008; Wu et al., 2010; Jiang et al., 2011) 3) การขาดแคลนสื่อและวิธีการเรียนการสอนภาษาจีนที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชา และการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Sun, 2550; มุขรินทร์ หวง, 2551; จินตนา ภูธรานุสรณ์, 2552; Yu, 2009; Huang, 2011) และ 4) การขาดการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการประกอบการเรียนการสอน (สุวรรณ เลียงหิรัญถาวร, 2553; Yu, 2009) ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

คุณภาพการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับคุณภาพครูเป็นสำคัญ ครูเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนการสอน เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2554; Little, 1993; Rowe, 2003) รวมถึงมีส่วนร่วมในการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537) ดังนั้น ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับจำนวนและคุณภาพของครูเป็นปัญหาสำคัญในการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย ประเทศไทยได้ดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการหลัก 2 วิธี อันได้แก่ 1) การพัฒนาครูทายาท และ 2) การเชิญครูชาวจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย ซึ่งดำเนินการโดยโครงการครูอาสาสมัครชาวจีน โดยเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างสองประเทศ

2.1.2 โครงการครุอาสาสมัครชาวจีน

โครงการครุอาสาสมัครชาวจีนเป็นโครงการที่รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนจัดส่งครุชาวจีนไปสอนภาษาและวัฒนธรรมจีนทั่วโลก ซึ่งเป็นหนึ่งในอีกหลายโครงการที่ประเทศจีนให้การสนับสนุนช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (Zhong guo jing ji wang, 2011) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนภาษาจีนในต่างประเทศ (Han Ban, 2012b) การดำเนินการโครงการครุอาสาสมัครชาวจีนได้รับการควบคุมดูแลจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน/ สำนักงานใหญ่สถาบันขงจื่อ (中国国家汉办/ 孔子学院总部 zhōng guó guó jiā hàn bàn/ kǒng zǐ xué yuàn zǒng bù)

2.1.2.1 สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน/สำนักงานใหญ่สถาบันขงจื่อ (中国国家汉办/ 孔子学院总部)

สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือ ฮั่นป๋าน (汉办/Han Ban) เป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการจีน สำนักงานฮั่นป๋านปฏิบัติพันธกิจและหน้าที่เพื่อสาธารณะโดยไม่ได้แสวงหาผลกำไร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกด้านทรัพยากรการเรียนการสอนและการให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจีนแก่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่มีความต้องการการสนับสนุนในด้านดังกล่าว นอกจากนี้ยังให้ความร่วมมือในการส่งเสริมและพัฒนาความหลากหลายของวัฒนธรรมทั่วโลกเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่สันติภาพแก่ชาวโลก (Han Ban, 2012c) สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนดำเนินโครงการครุอาสาสมัครชาวจีนเพื่อส่งเสริมให้ชาวโลกได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างแพร่หลาย โดยมีสถาบันขงจื่อ (孔子学院 kǒng zǐ xué yuàn) และห้องเรียนขงจื่อ (孔子课堂 kǒng zǐ kè táng) เป็นแหล่งเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนและเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมระหว่างประเทศจีนกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

2.1.2.2 สถาบันขงจื่อและห้องเรียนขงจื่อ (孔子学院与孔子课堂)

ประเทศจีนได้เริ่มต้นก่อตั้งสถาบันขงจื่อ (孔子学院) ในปี ค.ศ. 2004 ณ ประเทศเกาหลี ซึ่งเป็นสถาบันขงจื่อแห่งแรกในโลก สถาบันขงจื่อเป็นองค์กรที่ให้บริการเพื่อสาธารณประโยชน์ที่ไม่แสวงหาผลกำไร มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนและการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ส่วนใหญ่สถาบันขงจื่อจะได้รับการจัดตั้งในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนห้องเรียนขงจื่อ (孔子课堂) จะได้รับการจัดตั้งในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บางครั้งจึงเรียกว่า สถาบันขงจื่อขนาดเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการที่คล้ายคลึงกับสถาบันขงจื่อ ห้องเรียนขงจื่อแห่งแรกในโลกตั้งอยู่ที่โรงเรียนไตรมิตร

วิทยาลัยของประเทศไทย สถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อมีภารกิจหลักดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 2) การอบรมครูผู้สอนภาษาจีน 3) การอำนวยความสะดวกในด้านสื่อการเรียนการสอน 4) การจัดการสอบวัดความรู้หรือกิจกรรมการแข่งขันภาษาจีน 5) การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารในด้านการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีน และ 6) การจัดกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรม (Han Ban, 2012d) จนถึงใน ปี ค.ศ. 2010 ประเทศจีนได้จัดตั้งสถาบันขงจื้อจำนวน 322 แห่ง และห้องเรียนขงจื้อจำนวน 369 แห่ง กระจายตามทวีปและเขตต่าง ๆ ทั่วโลก ดังตาราง 2.1 ต่อไปนี้

ตาราง 2.1 จำนวนสถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อในทวีปและเขตต่าง ๆ ทั่วโลก

ทวีป/ เขต	จำนวนสถาบันขงจื้อ (แห่ง)	จำนวนห้องเรียนขงจื้อ (แห่ง)
เอเชีย	81	31
แอฟริกา	21	5
ยุโรป	105	82
อเมริกา	103	240
โอเชียเนีย	12	11
รวม	322	369

ที่มา ปรับจาก http://www.hanban.edu.cn/hb/node_7446.htm

ปัจจุบันในประเทศไทยมีสถาบันขงจื้อจำนวน 12 แห่งและห้องเรียนขงจื้อจำนวน 11 แห่ง ดังรายละเอียดในตาราง 2.2 ต่อไปนี้

ตาราง 2.2 สถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อในประเทศไทย

ที่ตั้งของสถาบันขงจื้อ	ที่ตั้งของห้องเรียนขงจื้อ
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1. โรงเรียนจิตรลดา
2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
3. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	3. โรงเรียนศรีนครมุลนิธิ หาดใหญ่ สงขลา
4. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	4. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	5. โรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา
6. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ภูเก็ต)	6. โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช
7. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	7. โรงเรียนระยองวิทยาคม
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สุพรรณบุรี	8. โรงเรียนหอวังจังหวัดนนทบุรี
9. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	9. โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย
10. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	10. โรงเรียนราษฎร์วิทยา(ตี่มิ่ง)
11. มหาวิทยาลัยบูรพา	11. โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
12. เทศบาลเมืองเบตง	

ที่มา ปรับจาก http://www.hanban.edu.cn/confuciousinstitutes/node_10961.htm

2.1.2.3 การดำเนินการของโครงการครุอาสาสมัครชาวจีน

โครงการครุอาสาสมัครชาวจีนมีประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณ และการกำหนดคุณสมบัติของครุอาสาสมัครชาวจีน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ประวัติความเป็นมา

โครงการครุอาสาสมัครชาวจีนได้ริเริ่มใน ปี พ.ศ. 2544 (ตรงกับ ค.ศ. 2001) โดยมหาวิทยาลัยซือฝั้นยูนนาน (Yunnan Normal University) ได้ส่งครุอาสาสมัครชาวจีนคนแรกมาทดลองสอน โดยทำหน้าที่ช่วยอาจารย์ชาวจีนที่มาจากมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่งจัดทำตำราการเรียนการสอนภาษาจีน ณ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการของประเทศไทย (Wu & Yang, 2008) ปี พ.ศ. 2546 (ตรงกับ ค.ศ. 2003) ประเทศจีนเริ่มส่งคณะครุอาสาสมัครชาวจีนไปยังประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์ (Wu & Guo, 2007; Hao, 2010) ในปี พ.ศ. 2547 (ตรงกับ ค.ศ. 2004) กระทรวงศึกษาธิการจีนได้อนุมัติให้ดำเนินโครงการครุอาสาสมัคร

ชาวจีนอย่างเป็นทางการ (Han Ban, 2012f) สถิติ ณ ปี พ.ศ. 2553 ระบุว่า ประเทศจีนได้ส่งครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวนทั้งสิ้นกว่า 10,000 คนไปทำการสอนภาษาจีนใน 89 ประเทศ ณ ทวีปเอเชีย ทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา ทวีปแอฟริกา และเขตโอเชียเนีย (Han Ban, 2012b)

2) วัตถุประสงค์

โครงการครูอาสาสมัครชาวจีนมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความสนับสนุนแก่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ประสบปัญหาขาดแคลนครูผู้สอนภาษาจีน โดยอาศัยความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นเจ้าของภาษา (Han Ban, 2012f)

3) ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานฮั่นปิ่นได้แต่งตั้งศูนย์ผู้อาสาสมัครอันเป็นหน่วยงานที่ควบคุมและปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการประกาศข้อมูลข่าวสารการรับสมัคร การประสานงาน การอบรมและการจัดการสอบคัดเลือกครูอาสาสมัครชาวจีน (Han Ban, 2012f) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

สำนักงานฮั่นปิ่นประกาศข่าวสารการรับครูอาสาสมัครชาวจีนให้กับหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องในประเทศจีนตามเงื่อนไขและความต้องการของหน่วยงานต่างประเทศที่ต้องการครูอาสาสมัครชาวจีน บุคคลที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์มาตรฐานสามารถยื่นใบสมัครได้ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้รับการประเมินเบื้องต้นตามเงื่อนไขและความต้องการของหน่วยงานต่างประเทศที่ต้องการครูอาสาสมัครชาวจีน เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ ในขณะเดียวกันบุคคลเหล่านี้จะได้รับการสัมภาษณ์และการทดสอบทางด้านจิตวิทยา บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากขั้นตอนดังกล่าวจะได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูอาสาสมัครและจะได้รับการอบรมวิชาต่าง ๆ จากหน่วยงานที่ได้รับการมอบหมายเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อสำเร็จการอบรม สำนักงานฮั่นปิ่นจะจัดการสอบคัดเลือกครูอาสาสมัครเป็นครั้งสุดท้าย บุคคลที่สอบผ่านจะได้รับใบประกอบอาชีพครูอาสาสมัครชาวจีนซึ่งเป็นการยืนยันมาตรฐาน นอกจากนี้ก่อนที่จะเดินทางไปยังต่างประเทศครูอาสาสมัครชาวจีนต้องทำสัญญาประกอบอาชีพกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดสิทธิและหน้าที่ซึ่งกันและกัน (Han Ban, 2012f)

หลังจากครูอาสาสมัครชาวจีนเดินทางไปยังประเทศเป้าหมาย สำนักงานฮั่นปิ่นประจำประเทศเป้าหมายและหน่วยงานที่รับครูอาสาสมัครชาวจีนจะเป็นฝ่ายที่ดูแลและบริหารงานครูอาสาสมัครชาวจีน โดยทั่วไป ครูอาสาสมัครชาวจีนจะมีวาระการทำงานเป็นเวลา 1 ปี เมื่อครบวาระแล้วจะได้รับการประเมินผลการทำงานจากฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีมาตรฐาน ถ้าหากตนเองและทางโรงเรียนมีความต้องการตรงกันจะสามารถขยายเวลา

การทำงานต่อไปได้ โดยมีระยะเวลาการทำงานไม่เกิน 3 ปี ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (Han Ban, 2012f)

4) งบประมาณ

ประเทศจีนและประเทศเป้าหมายจะร่วมมือรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยตั้งอยู่บนหลักการปรึกษาหารือกัน โดยปกติ สำนักงานฮั่นป๋ินจะรับผิดชอบค่าอบรมและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ สำหรับการดำเนินการของครูอาสาสมัครชาวจีนเพื่อออกนอกประเทศ เช่น ค่าโดยสาร โดยเบิกจากงบประมาณรัฐบาลจีน สำหรับประเทศเป้าหมาย หน่วยงานที่รับครูอาสาสมัครชาวจีนจะรับผิดชอบค่าที่พักอาศัย ค่าประกันสุขภาพ ค่าประกันอุบัติเหตุ และค่าครองชีพที่เหมาะสม (Han Ban, 2012b)

5) คุณสมบัติของครูอาสาสมัครชาวจีน

สำนักงานฮั่นป๋ิน (Han Ban, 2012b) ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่มีสิทธิ์สมัครเป็นครูอาสาสมัครชาวจีน คือ ควรเป็นนักศึกษาที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตหรือกำลังศึกษามหาบัณฑิตหรือเป็นครูอาจารย์ที่กำลังทำงานในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศิลปศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นต้น และควรมีลักษณะที่มีความกระตือรือร้นในด้านการเรียนการสอนภาษาจีน มีความอดทน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ใฝ่ความก้าวหน้า และมีความรับผิดชอบในการทำงาน

นอกจากนี้บุคคลที่ได้สอบคัดเลือกเป็นครูอาสาสมัครชาวจีนแล้วควรมีคุณสมบัติตามหนังสือว่าด้วยมาตรฐานครูภาษาจีนนานาชาติ (国际汉语教师标准 guó jì hàn yǔ jiào shī biāo zhǔn) ที่บัญญัติไว้ดังนี้ 1) ครูภาษาจีนนานาชาติควรมีความรู้และทักษะการใช้ภาษาจีนและภาษาต่างประเทศ 2) มีสมรรถนะในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 3) มีความรู้ในด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ 4) มีความรู้ในด้านเทคนิคการสอน และ 5) มีสมรรถนะในการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ (Gao, 2011; Ma, 2012)

2.1.2.4 โครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนของประเทศไทยเป็นฝ่ายที่ริเริ่มร่วมมือกับสำนักงานฮั่นป๋ินเพื่อดำเนินการโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทย โดยได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2546 (ตรงกับ ค.ศ. 2003) และในปีเดียวกัน สำนักงานฮั่นป๋ินได้จัดส่งคณะครูอาสาสมัครชาวจีนรุ่นแรกเป็นจำนวน 23 คนมายังประเทศไทย เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชนในประเทศไทย หลังจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการไทยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ให้

พัฒนาความสามารถของนักเรียนในการใช้ภาษาต่างประเทศ รวมทั้งภาษาจีนเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ต่อมา เมื่อวันที่ 11 มกราคม ปี พ.ศ. 2549 (ตรงกับ ค.ศ. 2006) กระทรวงศึกษาธิการไทยได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนภาษาจีนในโรงเรียนทุกสังกัดในประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554b)

โครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทยจะดำเนินการไปตามหลักการของการดำเนินการของโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนดังที่กล่าวมาในหัวข้อ 2.1.2.3 ข้างต้น จนถึงปัจจุบัน โครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทยได้ดำเนินการมาเป็นสมัยที่ 11 (ค.ศ. 2001 - ค.ศ. 2012 ยกเว้น ปี ค.ศ. 2002) โดยฝ่ายจีนได้จัดส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมายังประเทศไทยแล้วเป็นจำนวนทั้งสิ้นกว่า 7,000 คน ครูอาสาสมัครชาวจีนนอกจากจะแบ่งเบาภาระการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยแล้ว ยังมีบทบาทในการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมระหว่างทั้งสองประเทศ นับว่าเป็นการเสริมสร้างมิตรภาพอันดีระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ (Han Ban zhu tai guo dai biao chu, 2010b)

นอกจากนี้ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เบื้องต้นยังพบว่า ภาษาและวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญต่อครูอาสาสมัครชาวจีนในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพในประเทศไทย เช่น สามารถช่วยครูอาสาสมัครชาวจีนในการปรับตัวเข้ากับการใช้ชีวิตในประเทศไทยได้ (Lilasetthakul, 2010; Yu, 2012) สามารถสื่อสารกับคนไทยได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Wu et al., 2010; He, Guo & Qin, 2012) รวมถึงสามารถบริหารห้องเรียนและดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Liang, 2008; Jiang et al., 2011)

2.1.3 การเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีน

ประเทศจีนมีประวัติการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นเวลานานหลายร้อยปีมาแล้ว โดยประเทศจีนเริ่มมีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นครั้งแรกตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิง (ปี ค.ศ. 1368 - 1644) ณ ชื่ออี้กั๋วอัน (四夷馆 sì yí guǎn) อันเป็นโรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศในสมัยนั้น (Fu, 2544, อ้างถึงใน ปรียา หิรัญประดิษฐ์, 2545) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในยุคสมัยเก่าของประเทศจีน ต่อมาใน ปี ค.ศ. 1946 (ตรงกับปี พ.ศ. 2489) วิทยาลัยภาษาตะวันออกหนานจิง (南京东方语专 nánjīng dōngfāng yǔ zhuān) ได้เปิดสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในยุคสมัยใหม่ของประเทศจีน (Pei, 2001)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีนพบว่า ประเทศจีนมีพัฒนาการการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็น 3 ระยะ อันได้แก่ 1) การเน้นความรู้ด้านภาษาไทยอย่างเดียว กล่าวคือ ในระยะแรกของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยจะเน้นทักษะการใช้ภาษาไทย (ฟัง พูด อ่าน เขียน) โดยเน้นการออกเสียง คำศัพท์และไวยากรณ์ (เริ่น อีสง, 2530; หวัง เฟิง, 2544; ชนิกา คำพูน, 2545; He, 2010) 2) การเน้นปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งในระยะต่อมา การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยมีการให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ภาษาไทยตามบริบทสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงสมรรถนะในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมากขึ้น (เพลินจิตร ภูดี, 2546; Geng, 2003; Li, 2011) และ 3) การให้ความสำคัญในการเปิดหลักสูตรภาษาไทยเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะด้าน เพื่อตอบสนองความต้องการบุคลากรในเขตการค้าเสรีจีน- อาเซียน (China and ASEAN Free Trade Area/ CAFTA) หลายปีมานี้ สถานศึกษาต่าง ๆ ในประเทศจีน โดยเฉพาะ โรงเรียนอาชีวศึกษามีการเปิดหลักสูตรภาษาไทยเฉพาะด้าน เช่น การค้า การท่องเที่ยว โดยสถานศึกษาได้ร่วมมือกับบริษัทที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นไปอย่างเหมาะสมตรงตามสถานการณ์การใช้งานจริงในอนาคต (Lu, 2009; Chen & Liang, 2010; Lei, Jiang & He, 2011) จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีนกำลังพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์การใช้งานจริงและเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน

โครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทยเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศจีนและประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนภาษาจีนในสถานศึกษาของประเทศไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความรู้ ความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมไทยจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีนเป็นการสอนภาษาไทยเพื่อตอบสนองความต้องการในสถานการณ์การใช้งานจริงอีกหนึ่งประเภท ซึ่งมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทย ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรได้รับการศึกษา แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับการศึกษาคั้งนี้

2.2 กรอบแนวคิดทฤษฎี

การวิจัยครั้งนี้ตั้งอยู่บนหลักแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ในการนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องในด้านภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ การเรียนการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ และแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

2.2.1 ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Language for Specific Purpose: LSP)

ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะหรือ ภาษาเฉพาะกิจ หมายถึง ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการสื่อสารที่มีลักษณะเฉพาะตัวหรือเพื่อจุดประสงค์เฉพาะด้าน เช่น ภาษาที่ใช้ในแวดวงการแพทย์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการคมนาคม เป็นต้น ซึ่งการใช้ภาษาประเภทนี้มีลักษณะแตกต่างกับภาษาที่ใช้ทั่ว ๆ ไปในด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ และลักษณะต่าง ๆ ของภาษาด้วยเหตุนี้ ก่อนที่จะจัดการเรียนการสอนภาษาทุกครั้งควรทำความเข้าใจว่า ผู้เรียนต้องการเรียนภาษาในลักษณะที่เป็นภาษาทั่วไปหรือเป็นภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553; Richards & Richard, 2002)

2.2.2 การเรียนการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

การเรียนการสอนภาษาทั่วไปหรือภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในเชิงปฏิบัติมักเกิดความสับสนและคาบเกี่ยวกัน Wu และ Guo (2009) นักวิชาการชาวจีนได้อธิบายแยกสองความหมายนี้จากแง่มุมเชิงวิภาษวิธีเป็น 2 ความหมาย คือ ความหมายเชิงกว้างและความหมายเชิงแคบ ในความหมายเชิงกว้าง การจัดการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศทุกครั้งล้วนเป็นการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งครอบคลุมความหมายของการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศทั่วไปและการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่อยู่ในความหมายเชิงแคบที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ในความหมายเชิงกว้างอาจจะเป็นคำว่า การสอนภาษาที่ใช้ได้ทั่วไป แต่ในความเป็นจริง การจัดการเรียนการสอนภาษาทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม ต่างก็เป็นการสอนภาษาสำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่มและมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง ไม่มีการเรียนการสอนภาษาที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนทุกระดับทุกประเภทและสอดคล้องกับเป้าหมายทุกด้าน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การสอนภาษาทุกแบบเป็นการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่การจัดการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่จะเน้นความรู้ภาษาในขั้นพื้นฐาน เช่น เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งมักจะไม่มีมุ่งพัฒนาทักษะและความรู้ภาษาในระดับสูง ดังนั้น เนื้อหาที่สอนจะใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์จริงมากน้อยเพียงใดจึงเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ถ้าหากสามารถพิจารณาเนื้อหา

การสอนตามสถานการณ์ที่ใช้ภาษาจริงและนำเอาชุดข้อมูล (corpus) ของภาษาในบริบทจริงนั้นมาสอนจะทำให้การเรียนการสอนภาษามีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การสอนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อการจัดการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นไปในลักษณะนี้มากขึ้น จึงสามารถนิยามเป็นการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในความหมายเชิงแคบได้

2.2.3 แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis: NA)

2.2.3.1 ความเป็นมาของแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

คำว่า การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis: NA) ได้ปรากฏเป็นคำศัพท์เชิงวิชาการครั้งแรกในทศวรรษที่ 1920 โดย Michael West ได้ดำเนินโครงการทดลองการจัดทำสื่อเพื่อการสอนภาษา และโครงการนี้ได้เสนอในรายงานเรื่อง ภาษาทวิภาษา (bilingualism) (Howatt, 1984) Chen (2009) นักวิชาการชาวจีนอธิบายว่า ในช่วงเวลานั้น Michael West เห็นว่า ความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไม่ชัดเจน ซึ่งยังอยู่ในภาวะ TENOR (teaching english for no obvious reason) ดังนั้นจึงได้ดำเนินโครงการดังกล่าว นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวานิช (2550) นักวิชาการชาวไทย เสริมว่า แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมีลักษณะเชิงประเมิน และบุคคลที่ใช้แนวคิดนี้ในด้านการศึกษาเป็นผู้ที่ถือแนวการศึกษาแบบก้าวหน้านิยม (progressivism)

หลังจากการปรากฏครั้งแรกของคำว่า NA ดังที่กล่าวมาข้างต้น ในเวลาอีกประมาณ 50 ปีแทบไม่มีการพูดถึงคำว่า NA ในงานวิจัยใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งในทศวรรษที่ 1970 NA กลับมามีความสำคัญอีกครั้ง โดยคณะกรรมการยุโรป (Council of Europe) ได้ส่งเสริมให้ใช้แนวคิดนี้ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (ESP) (West, 1994; Johnson & Johnson, 1998) ซึ่งเป็นการเรียนการสอนภาษาตามกรอบแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative approach to language teaching) (Johnson & Johnson, 1998)

แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (NA) ได้พัฒนาควบคู่กับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (ESP) (Johnson & Johnson, 1998) กล่าวคือ การพัฒนา ESP ในช่วงเวลาให้ความสำคัญกับสถานการณ์เป้าหมาย (target situation) ที่เน้นว่าผู้เรียนต้องการใช้ภาษาแบบใดในสถานการณ์ใช้งานจริง (Ali, 2003; Li, 2007) โดยปกติจะคำนึงถึงปัจจัย 2 ประการ อันได้แก่ ผู้เรียนซึ่งเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคน และความคาดหวังต่อการใช้ภาษานั้น (Richterich, 1983) ทั้งนี้เพื่อจัดการเรียนการสอนภาษาให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะตัวหรือเรียกแบบอุปมาว่าเป็นการตัดเสื้อพอดีตัว (tailor-made programmes) ที่มีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น (Johnson & Johnson, 1998)

2.2.3.2 องค์ประกอบของแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

โดยปรกติ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมีองค์ประกอบหลัก 2 ประการ ซึ่งได้รับการนิยามชื่อที่แตกต่างกัน เช่น ความต้องการจำเป็นในจุดเป้าหมาย (target needs) และการเรียนรู้ (learning needs) หรือ ความต้องการจำเป็นสถานการณ์ปัจจุบัน (present situation) และสถานการณ์เป้าหมาย (target situation) หรือ ความต้องการจำเป็นเชิงวิชาการ (academic needs) และวิชาชีพ (professional needs) (Mackay, 1978; Hutchinson & Waters, 1987; Robinson, 1991; Jordan, 1997; Dudley-Evans & St John, 1998) อย่างไรก็ตาม Hutchinson และ Waters (1987) ได้รวบรวมและอธิบายการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นอย่างละเอียดพอสมควร ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะใช้แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ Hutchinson และ Waters (1987) ซึ่งประกอบด้วย 1) ความต้องการจำเป็นในจุดเป้าหมาย (target needs) และ 2) ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ (learning needs) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความต้องการจำเป็นในจุดเป้าหมาย (target needs)

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในจุดเป้าหมาย (target needs) ต้องเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์สถานการณ์เป้าหมาย (target situation analysis) อันหมายถึง ความรู้และทักษะการใช้ภาษาที่ผู้เรียนควรได้รับหรือพึงประสงค์หลังจากกระบวนการเรียนการสอนภาษา (Wang, 2012) ซึ่งต้องการคำนึงถึงลักษณะการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง (Munby, 1978; Hutchinson & Waters, 1987; Dudley-Evans & St John, 1998; Long, 2005) ซึ่งได้รับการศึกษาเป็นครั้งแรกโดย Munby (1978) ผู้ที่เสนอแบบจำลอง CNP (communication needs processor) เพื่อแสวงหา ขอบเขต แนวทางการใช้ภาษาตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลส่วนนี้ Hutchinson และ Waters (1987) เรียกว่า ความจำเป็น (necessities) อันเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องทำในสถานการณ์เป้าหมาย (Chen, 2009) และเป็นจุดหมายปลายทางของการเรียน ซึ่งเป็นคุณค่าของการเรียนภาษาที่แสดงออกโดยผู้เรียนประยุกต์ใช้ภาษานั้นในสถานการณ์จริง (Wu & Guo, 2009) นอกจากนี้ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในสถานการณ์เป้าหมายยังควรคำนึงถึงปัจจัยในด้านการขาดแคลน (lacks) คือ ความรู้และทักษะการใช้ภาษาที่ผู้เรียนยังขาดแคลนอยู่ที่เกิดจากช่องโหว่ระหว่างความสามารถในการใช้ภาษาในสถานการณ์ปัจจุบันกับสถานการณ์เป้าหมาย และความต้องการ (wants) คือ ความรู้และทักษะการใช้ภาษาที่ปรารถนาของผู้เรียนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีต่อผู้เรียนในกระบวนการเรียนการสอน (Hutchinson & Waters, 1987)

ในการวิเคราะห์สถานการณ์เป้าหมาย ปัจจัยในด้านความจำเป็น (necessities) และการขาดแคลน (lacks) เป็นสิ่งที่ประจักษ์ สามารถแสวงหาได้ง่าย ในขณะที่เดียวกันไม่ควรมองข้ามปัจจัยในด้าน ความต้องการ (wants) ซึ่งเป็นสิ่งที่มีลักษณะเชิงอัตวิสัยที่ต้องพิจารณา

อย่างรอบคอบเพื่อเป็นข้อมูลหลักฐานสำคัญในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม (Schutz & Derwing, 1981; Hutchinson & Waters, 1987; Brindley, 1989; West, 1994; Long, 2005; Chen, 2009; Wu & Guo, 2009; Zheng, 2011)

Hutchinson และ Waters (1987) ได้เสนอกรอบในการวิเคราะห์สถานการณ์เป้าหมาย (target needs) ดังตาราง 2.3 ต่อไปนี้

ตาราง 2.3 ข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์เป้าหมาย

1) เหตุผลในการใช้ภาษา เช่น เพื่อการศึกษา เพื่อการทำงาน เพื่อการอบรม เป็นต้น
2) วิธีการสื่อสาร <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการสื่อสาร เช่น การฟัง การพูด การเขียน การอ่าน เป็นต้น - ช่องทางการสื่อสาร เช่น ทางโทรศัพท์หรือต่อหน้ากัน เป็นต้น - ดิลาหรือบรรยากาศการสื่อสาร เช่น เชิงวิชาการเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เป็นต้น
3) เนื้อหาและระดับของการใช้ภาษา ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 อย่าง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ขอบเขตหรือบริบทของการใช้ภาษา เช่น ด้านการแพทย์ การศึกษา เป็นต้น - สถานภาพของผู้ใช้ภาษา เช่น เป็นนักศึกษา วิศวกร เป็นต้น
4) คู่สื่อสาร ซึ่งมักจะคำนึงถึงปัจจัยดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - คู่สื่อสารเป็นเจ้าของภาษาหรือไม่ - สถานภาพทางการศึกษาและความรู้ของคู่สื่อสาร เช่น เป็นผู้เชี่ยวชาญ นักเรียนหรือนักศึกษา เป็นต้น - ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษา เช่น เป็นเพื่อนร่วมงานกัน เป็นครูกับนักเรียน เป็นต้น
5) สถานการณ์การใช้ภาษา <ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์ทางกายภาพหรือเรียกว่าสถานที่ เช่น สถานที่ทำงาน ห้องสมุด หอประชุม โรงเรียน เป็นต้น - บริบทต่าง ๆ เช่น การประชุม การพูดคุยโทรศัพท์ เป็นต้น
6) ช่วงเวลาหรือความถี่ในการใช้ภาษา ซึ่งเป็นการพิจารณาว่า มีความถี่ในการใช้ภาษานั้นมากน้อยเพียงใด

ที่มา ปรับจาก Hutchinson และ Waters (1987)

2) ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ (learning needs)

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ (learning needs) เป็นการแสวงหาเส้นทาง (route) ที่ทำให้กระบวนการเรียนการสอนครบวงจร คือ จากจุดเริ่มต้น (starting point) ที่เรียกว่า การขาดแคลน (lacks) บรรลุจุดหมายปลายทาง (destination) ที่เรียกว่า ความจำเป็น (necessities) รวมถึงการคำนึงถึงปัจจัยในด้านความต้องการ (wants) ทั้งนี้เพื่อประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน (Hutchinson & Waters, 1987)

Robinson (1991) และ Jordan (1997) เห็นว่า ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ (learning needs) ก็คือสถานการณ์ปัจจุบัน (present situation) และเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์เป้าหมาย (target situation) ซึ่งเป็นการสำรวจสิ่งที่ผู้เรียนยังขาดแคลนและต้องการทำในขณะที่เรียน (Hutchinson & Waters, 1987; Dudley-Evans & St John, 1998; Long, 2005) Wu และ Guo (2009) เสริมว่า การสำรวจความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ (learning needs) ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะตัว

Hutchinson และ Waters (1987) ได้เสนอการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ (learning needs) ดังตาราง 2.4 ต่อไปนี้

ตาราง 2.4 ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้

-
- 1) เหตุผลในการเรียนภาษา เช่น ถูกบังคับหรือเลือกด้วยตนเอง เพื่อเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น
 - 2) ลักษณะของวิธีการเรียน เช่น นิยมการเรียนแบบใด มีทัศนคติในการเรียนอย่างไร เป็นต้น
 - 3) ทรัพยากรการเรียนการสอน เช่น ความสามารถของครู อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน โอกาสและความเป็นไปได้ในการทำกิจกรรม เป็นต้น
 - 4) ลักษณะของผู้เรียน เช่น อายุ เพศ ระดับความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเป้าหมาย ความสนใจในการเรียน เป็นต้น
 - 5) สถานที่และบรรยากาศของการจัดการเรียนการสอน เช่น บริษัท สถานศึกษา เป็นต้น
 - 6) เวลาในการจัดการเรียนการสอน เช่น เวลาเรียนต่อคาบ ต่อสัปดาห์หรือเดือน การจัดการเรียนการสอนในช่วงเช้าหรือช่วงเย็น เป็นต้น
-

ที่มา ปรับจาก Hutchinson และ Waters (1987)

2.2.3.3 เวลาการดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

Zheng (2011) นักวิชาการชาวจีน ได้สรุประยะเวลาและวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาเป็น 3 ระยะ อันได้แก่ 1) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นก่อนเริ่มต้นจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน 2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นระหว่างการดำเนินการเรียนการสอน เพื่อประเมินว่า การจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ นั้นเหมาะสมกับสถานการณ์จริงหรือไม่ ยังต้องการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงมากน้อยเพียงใด และ 3) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นหลังการเรียนการสอน เพื่อสรุปข้อดีและข้อเสียในประสบการณ์การเรียนการสอนที่ผ่านมาและเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร วิธีการเรียนการสอนให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

2.2.3.4 ความสำคัญของแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เป็นแนวคิดที่มีลักษณะเชิงประเมิน (สุวิมล ว่องวานิช, 2550; Schutz & Derwing, 1981; Long, 2005; Wu & Guo, 2009) โดยมีความสำคัญในการเรียนการสอนภาษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) เป็นจุดเริ่มต้นที่ควรปฏิบัติสำหรับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่ง Nunan (1988) ได้จัดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับแรกใน 8 ขั้นตอนของกระบวนการจัดหลักสูตร อันได้แก่ 1.1) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 1.2) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอน 1.3) การเลือกสรรและจัดระดับเนื้อหาการเรียนการสอน 1.4) การวางแผนการเรียนการสอน 1.5) การแบ่งชั้นเรียน 1.6) การเลือก ปรับปรุงหรือจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม 1.7) การวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน และ 1.8) การกำหนดมาตรฐานการประเมินผล

2) เป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงเป้าหมาย เหมาะสมกับสถานภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับสถานการณ์การเรียนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะตัว (Munby, 1978; Berwick, 1989; Jordan, 1997; Richards & Richard, 2002; Liang, 2010)

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่ขาดไม่ได้สำหรับการวางแผนและดำเนินการเรียนการสอนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง Long (2005) ได้เปรียบกระบวนการนี้เป็นเสมือนกระบวนการที่หมอวินิจฉัยโรคของคนไข้เพื่อสั่งยาที่ถูกต้องและแม่นยำ

2.2.3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในด้านการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) งานวิจัยที่มีจุดกำเนิดในบริบทสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้กับนักศึกษา และ 2) งานวิจัยที่มีจุดกำเนิดในบริบทสถานประกอบการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการอบรมให้กับพนักงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) งานวิจัยที่มีจุดกำเนิดในบริบทสถานศึกษา

Wang (2011) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาชาวต่างชาติที่เรียนภาษาจีนในประเทศจีน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชาวต่างชาติในหลักสูตรภาษาจีนระยะยาวและระยะสั้นจำนวน 102 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหลักสูตรระยะยาวต้องการเรียนภาษาจีนในระดับสูงและเชิงลึกกว่านักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น เนื่องจากต้องการเตรียมความพร้อมอย่างรอบด้านเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต เช่น การเขียนจดหมายวิชาชีพ การฟังคำศัพท์วิชาการ ขณะที่นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นต้องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนในระดับขั้นพื้นฐาน เช่น การฟัง การพูดประโยคง่าย ๆ ในสถานการณ์เฉพาะ เช่น การเดินทาง การซื้อของ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นสนใจเรียนรู้วัฒนธรรมจีนมากกว่านักศึกษาหลักสูตรระยะยาว เนื่องจากมีความรู้สึกที่แปลกใหม่ต่อภาษาและวัฒนธรรมใหม่ ๆ จึงมีความอยากรู้อยากเห็นอย่างหลากหลาย

Huang และ Wu (2011) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในวิชาภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนของมหาวิทยาลัย 3 แห่งในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย โดยมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นหลัก ซึ่งใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนจำนวน 260 คน และเชิงคุณภาพประกอบ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การที่มหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรวิชาเอกภาษาจีนเป็นเรื่องจำเป็น เนื่องจากมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา แต่เนื้อหาและรูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนในหลักสูตรปัจจุบันยังไม่น่าพึงพอใจ ซึ่งเห็นได้จากการที่นักศึกษามีปัญหาในด้านการฟังและการเขียนภาษาจีน ซึ่งแสดงว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการนำภาษาที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึง30ต้องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนในด้านการฟัง การพูดและการเขียนในสถานการณ์การใช้งานจริง รวมถึงต้องการรูปแบบการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างครูบรรยายกับการทำกิจกรรม

Yang (2011) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 49 คน ผลการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษาคือ เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในอนาคต การอ่านวรรณกรรมภาษาจีน การทำความเข้าใจวัฒนธรรมและการคิดของคนจีน นักศึกษาไทยต้องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนทั้ง 4 ด้าน (ฟัง พูด อ่าน เขียน) และต้องการได้รับการอบรมวิชาภาษาจีนเป็นระยะยาว และมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริงหรือเชื่อมโยงกับวิชาชีพ เช่น การสนทนากับชาวจีน การเจรจาการค้าในสถานการณ์จำลอง เป็นต้น นอกจากนี้ นักศึกษายังสนใจเรียนรู้วัฒนธรรมจีนในด้านวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณี นักศึกษาประสงค์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะในสถานการณ์จริงและนักศึกษาต้องการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย

He (2011) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนวัฒนธรรมจีนในวิชาภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยที่เน้นสายวิทยาศาสตร์แห่งหนึ่งของประเทศจีน ด้วยวิธีการเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาจีนจำนวน 130 คน และเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ครูภาษาอังกฤษจำนวน 2 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความต้องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนในด้านคำนิยาม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา ศิลปะ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การสื่อสารเป็นเรื่องสองทาง บุคคลที่เรียนภาษาต่างประเทศต้องการมีความสามารถในการใช้ภาษาที่เรียนนั้นอธิบายวัฒนธรรมทั้งของประเทศตนเองและประเทศเป้าหมาย

Sai-Ngam (2010) ได้ศึกษาความต้องการและปัญหาของการเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อธุรกิจที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม อันได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาเกาหลีเพื่อธุรกิจ อาจารย์สอนวิชาภาษาเกาหลีเพื่อธุรกิจ และพนักงานคนไทยที่ใช้ภาษาเกาหลีในการทำงานภาคธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นสัมพันธ์กัน คือ นักศึกษาและอาจารย์เห็นว่านักศึกษามีความต้องการทักษะการฟังและการพูดมากที่สุด และพนักงานเห็นว่าทั้งสองทักษะมีความจำเป็นมากที่สุด ในด้านความคิดเห็นที่ต่างกันนักศึกษามองเห็นว่าปัญหาในการพูดมากที่สุด อาจารย์คิดว่านักศึกษามีปัญหาในการฟังมากที่สุด นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเสนอแนะว่า การเรียนการสอนภาษาเกาหลีเพื่อธุรกิจควรเน้นการสื่อสารและการทำกิจกรรมในบริบทธุรกิจที่สมจริง

คันทรส วิทยาภิรมย์ (2555) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในบริบทการเรียนการสอนภาษาจีนธุรกิจ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งใช้แบบสอบถามในกลุ่มผู้เรียน 61 คน ผู้สอนจำนวน 10 คน และเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างกับกลุ่ม

ผู้เรียน ผู้สอน ศิษย์เก่าและผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เข้าร่วมศึกษาทั้ง 4 กลุ่มเห็นว่า ทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียนมีความต้องการจำเป็นตามลำดับ และทักษะการเขียนเป็นปัญหามากที่สุด ส่วนความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้น ผู้เรียนเน้นปัญหาการฟังละครที่ไม่มีอักษรจีนประกอบและประโยชน์ซับซ้อนต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ศิษย์เก่าและผู้ประกอบการเน้นการฟังแบบเผชิญหน้า นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังคิดว่า ต้องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการจัดกิจกรรม การฝึกปฏิบัติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความเป็นจริง รวมถึงให้ความสำคัญกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัญหาและมีความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอน

งานวิจัยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นที่มีจุดกำเนิดในบริบทสถานศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า งานวิจัยประเภทนี้มีสถานศึกษาเป็นสถานที่เก็บข้อมูล และมักเลือกนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเป็นกลุ่มผู้เข้าร่วมการศึกษา และผ่านวิธีการวิจัยเชิงปริมาณผสมเชิงคุณภาพ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา

2) งานวิจัยที่มีจุดกำเนิดในบริบทสถานประกอบการ

Huang (2011) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในเนื้อหาและรูปแบบการอบรมสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนผู้ที่จะเดินทางไปสอนภาษาจีนที่ต่างประเทศ โดยใช้แบบสอบถามกับครูอาสาสมัครชาวจีนที่จำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการได้รับการอบรมที่เน้นเนื้อหาในด้านวิธีการและเทคนิคการสอน รวมถึงวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมประเทศเป้าหมาย ซึ่งมีความสนใจกับวัฒนธรรมจีนในด้านลักษณะทางสังคมจีน โดยทั่วไป ค่านิยม เศรษฐกิจ การศึกษาในระดับสูง และมีความสนใจกับการต่างประเทศและการเมืองในระดับต่ำ ส่วนวัฒนธรรมของประเทศเป้าหมายนั้น กลุ่มตัวอย่างสนใจลักษณะการศึกษาและภาษาของประเทศนั้น ๆ ในระดับสูง นอกจากนี้ยังต้องการรูปแบบการอบรมที่เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เช่น การทัศนศึกษา การฝึกสอน เป็นต้น

Vadermeeren (2005) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมเยอรมันของพนักงานชาวฮอลันดาประจำบริษัทสาขาประเทศเยอรมัน ผลการวิจัยพบว่า การที่พนักงานชาวฮอลันดามีความสามารถในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมเยอรมันมีความสำคัญในการทำงานที่ต่างประเทศและเป็นประโยชน์ในการปรับตัวเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่

Aunruen (2005) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานบริษัทการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามกับพนักงานจำนวน 365 คน จากบริษัท 109 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า พนักงานเห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการทำงาน โดยทักษะการพูดมีความจำเป็นมากที่สุด นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีความต้องการทักษะการฟัง การเขียน และการอ่านด้วย ส่วนไวยากรณ์ การออก

เสียง มีความจำเป็นในระดับน้อย ทักษะที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ การพูด รองลงมา คือ ไวยากรณ์ ส่วนในด้านการอบรม ควรให้ความสำคัญกับทักษะการพูดและการฟัง

Dejkunjom (2005) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษของนักบินไทย โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามกับนักบินไทยจำนวน 262 คน ผลการศึกษาพบว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการทำงาน ทักษะการฟังและการพูดมีความจำเป็นมากที่สุด และนักบินมีปัญหาการใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะมีปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษ และต้องการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด

Malison (2006) ได้ศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่ร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา (work and travel USA program) ที่สหรัฐอเมริกาประจำปี 2005 โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มนักศึกษาไทยจำนวน 332 คน ผลการศึกษาพบว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการฝึกปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น การปฏิสัมพันธ์กับนายจ้าง ลูกค้า และเพื่อนร่วมงาน ทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ด้านมีความจำเป็น และมีปัญหาการพูดและการฟังมากที่สุด ส่วนการอ่านและการเขียนมีปัญหาเล็กน้อย และเสนอให้การอบรมเน้นฝึกทักษะการพูดและการฟัง

Meggiolaro (2007) ได้ศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามศึกษาความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานในสถานการณ์การทำงานจำนวน 339 คน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดการอบรมพนักงานให้สอดคล้องกับการใช้งาน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและอ่านมากกว่าการพูดและเขียน และมีความจำเป็นการอ่าน ฟัง เขียน และพูดตามลำดับ

Wall (2007) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ของวิศวกรในองค์กรขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหาร พนักงานขององค์กรขนาดกลางและขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า วิศวกรเห็นว่า การพูดและฟังเป็นทักษะที่จำเป็นที่สุด และต้องการฝึกการพูดเป็นอย่างมาก เพื่อเพิ่มความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

งานวิจัยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นที่มีจุดกำเนิดในบริบทสถานประกอบการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า งานวิจัยประเภทนี้มีสถานประกอบการเป็นสถานที่เก็บข้อมูล และมักเลือกผู้ประกอบการและบุคลากรผู้มีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานกับผู้ประกอบการเป็นกลุ่มผู้เข้าร่วมการศึกษา และผ่านวิธีการวิจัยเชิงปริมาณอย่างเดียว การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการอบรมให้กับผู้ประกอบการ

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นทั้งสองประเภทล้วนเป็นการสำรวจ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มคนที่มีปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างใกล้ชิด และล้วนมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้กับบุคคลที่ต้องการพัฒนาสมรรถนะการใช้ภาษาต่างประเทศ งานวิจัยครั้งนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับงานวิจัยดังกล่าว และมีลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ จุดกำเนิดงานวิจัย คือ สถานประกอบการที่เป็นสถานศึกษาในต่างประเทศ วัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของครูชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นการเพิ่มอีกหนึ่งมิติในการศึกษาการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ

2.3 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

หน้าที่สำคัญของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ คือ การทำให้ผู้เรียนทำตัวเป็น “สะพาน” ที่เชื่อมโยงวัฒนธรรมตนเองและวัฒนธรรมของประเทศเป้าหมาย ดังนั้น ผู้เรียนจึงต้องการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งต้องอาศัยการผสมผสานความรู้ทั้งทางวัฒนธรรมและการสื่อสาร โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 วัฒนธรรม

คำว่า วัฒนธรรม ตรงกับคำว่า 文化 (wén huà) ในภาษาจีนและคำว่า culture ในภาษาอังกฤษที่มาจากคำว่า cultura ในภาษาลาติน เป็นคำที่สามารถเชื่อมโยงกับเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง นักวิชาการจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงสนใจศึกษาวัฒนธรรมในมิติของศาสตร์ต่าง ๆ เช่น มิติด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ เป็นต้น และโดยทั่วไปจะเน้นการศึกษาสองประเด็น คือ ความหมายและองค์ประกอบของวัฒนธรรม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1.1 ความหมายของวัฒนธรรม

ในซีกโลกตะวันตก มีการจำกัดความคำว่า “วัฒนธรรม” ครั้งแรกใน ปี ค.ศ. 1871 โดย Tylor นักมนุษยศาสตร์ ชาวอังกฤษ (ยศ สันตสมบัติ, 2544; Bodley, 2000; Guan, 1995) ได้นิยาม “วัฒนธรรม” ไว้ว่า เป็นผลรวมอันซับซ้อนที่ครอบคลุมถึง ความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ กฎหมาย คุณธรรม ประเพณี ตลอดจนความสามารถและอุปนิสัยที่มนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมได้เรียนรู้ (Tylor, 1871) ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา มีการนิยามความหมายของคำว่า วัฒนธรรมโดยประมาณกว่า 150 ความหมาย จนถึง ปี ค.ศ.1952 การนิยามความหมายของคำว่า วัฒนธรรมโดย

A.L. Kroeber และ K. Kluckhohn ในรายงานเรื่อง “Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions” เป็นคำนิยามที่ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการชาวตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ (Guan, 1995; Bi, 2009) ซึ่งนักวิชาการทั้งสองท่านได้ศึกษาและเปรียบเทียบความหมายของคำว่า วัฒนธรรมที่แตกต่างกันกว่า 100 ความหมาย โดยให้คำจำกัดความไว้ว่า วัฒนธรรมมีอยู่ในรูปแบบทั้งที่แสดงออกไม่ได้ สามารถเรียนรู้และสืบทอดได้โดยอาศัยการใช้สัญลักษณ์ นอกจากนี้ วัฒนธรรมยังเป็นองค์ประกอบของความสำเร็จที่พิเศษของมนุษย์ที่รวมรูปลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ยศ สันตสมบัติ (2544) และ Guan (1995) ต่างก็ระบุว่า ปัจจัยพื้นฐานของวัฒนธรรม คือ ระบบความคิดและค่านิยมที่เป็นแบบแผน

นอกจากนี้ ในประเทศตะวันออกยังมีการศึกษาและอธิบายความหมายของคำว่า วัฒนธรรมจากแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมในมุมมองของนักวิชาการชาวจีนและนักวิชาการชาวไทยดังนี้

1) ความหมายของวัฒนธรรมในมุมมองของนักวิชาการชาวจีน

ประเทศจีนมีประวัติของการปรากฏคำว่า “วัฒนธรรม” (文化) เป็นเวลานานกว่า 2,000 ปีมาแล้วและตอนแรก ๆ มักแยกกันพูดเป็น 2 คำศัพท์ อันได้แก่ คำว่า 文 (wén) หมายถึง กฎในการเปลี่ยนแปลงฤดูกาลและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของสังคมมนุษย์ และคำว่า 化 (huà) หมายถึง การกล่อมเกลามาต่อมาในสมัยราชวงศ์ฮั่น (206 ปีก่อนคริสต์ศักราช – คริสต์ศักราช 220) มีการปรากฏสองคำนี้เป็นคำเดียวกันที่เรียกว่า “文化” ซึ่งครอบคลุม 2 ความหมาย ความหมายแรก คือ 文 หมายถึงการปกครองด้วยคุณธรรมและศีลธรรม ซึ่งตรงกับ 武 (wǔ) ที่เน้นการปกครองด้วยกำลังทหาร และความหมายที่สอง หมายถึง การอบรมสั่งสอน (Guan, 1995; Bi, 2009; Cheng, 2011) ทั้งนี้ เป็นความหมายของวัฒนธรรมในภาษาจีนสมัยเก่า ส่วนในภาษาจีนสมัยใหม่ คำว่า 文化 หมายถึง ทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดที่มนุษย์สร้างขึ้นรวมถึงเรื่องในด้านจิตสำนึกด้วย ดังที่ Xu (2012) กล่าวว่า แก่นของวัฒนธรรมต้องเกี่ยวข้องกับมนุษย์และเป็นกิจกรรมที่มนุษย์กระทำอย่างมีจิตสำนึกอย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนักวิชาการชาวจีนส่วนใหญ่ยอมรับคำจำกัดความของคำว่า 文化 ในมิติเชิงความหมายกว้าง ซึ่งหมายถึง ผลผลิตทั้งหมดที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นและมีมิติเชิงความหมายแคบ ซึ่งหมายถึง ผลผลิตที่มนุษย์สร้างขึ้นที่เป็นนามธรรมเท่านั้น โดยแสดงออกมาในรูปแบบของภาษา วรรณกรรม ศิลปะ ตลอดจนทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึก (Guan, 1995; Chen, 2008; Bi, 2009; Cheng, 2011)

2) ความหมายของวัฒนธรรมในมุมมองของนักวิชาการชาวไทย

ประเทศไทยมีการบัญญัติความหมายของคำว่า วัฒนธรรมครั้งแรกในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม (ช่วง พ.ศ. 2481 – 2487 และช่วง พ.ศ. 2491 – 2500) โดย

ปรากฏในพระราชบัญญัติ พุทธศักราช 2485 ว่า วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีงามของประชาชน ในสมัยต่อมาความหมายของวัฒนธรรมได้พัฒนากว้างขวางยิ่งขึ้น อาทิ วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตของกลุ่มคนในสังคมเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของกลุ่มคนอื่น (เมตตา วิวัฒน์านุกูล, 2548) หรือ วัฒนธรรม เป็นชีวิตทั้งหมดที่กลุ่มคนในสังคมยึดถือปฏิบัติและสืบทอดกันมา (จุฑาพรรธ (จามจรี) ผดุงชีวิต, 2550) หรือ วัฒนธรรม หมายถึงสรรพสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติตามและสามารถถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2552) นอกจากนี้ ยศ สันตสมบัติ (2544) ยังได้อธิบายวัฒนธรรมด้วยลักษณะพื้นฐาน 6 ประการ กล่าวคือ 1) วัฒนธรรมเป็นความคิดร่วม (shared ideas) และค่านิยมทางสังคม ซึ่งเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรม เช่น สังคมไทยให้ความสำคัญกับเรื่องการแสดงความรัก ด้วยเหตุนี้ เมื่อเด็กพบผู้ใหญ่ที่ตนรู้จักต้องยกมือไหว้เพื่อทักทายและแสดงความเคารพ และในขณะเดียวกันผู้ใหญ่ก็ควรรับไหว้ เป็นต้น 2) วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ (learned) ซึ่งเป็นการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง 3) วัฒนธรรมมีพื้นฐานมาจากการใช้สัญลักษณ์ (symbol) โดยมีสัญลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มนุษย์ใช้กันคือ ภาษา 4) วัฒนธรรมเป็นองค์รวมของความรู้และภูมิปัญญาอันช่วยมนุษย์ให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีระเบียบ 5) วัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่มนุษย์กำหนดนิยามความหมายให้กับชีวิตและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น การกำหนดและนิยามความหมายของชีวิตและแสดงออกมาในรูปของความเชื่อทางศาสนาหรือพิธีกรรม เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างระบบการปกครอง และ 6) วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง ซึ่งตรงกับคำกล่าวของแสวงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2548) ว่า การทำความเข้าใจวัฒนธรรมควรมองอย่างเป็นพลวัต โดยเฉพาะควรจำกัดเวลาและสถานที่ของวัฒนธรรมนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hinkel (1999) ที่มองวัฒนธรรมจากแง่มุมการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ โดยกล่าวว่า วัฒนธรรมจะได้รับการตีความด้วยรูปแบบของวัจนกรรม (speech acts) สำนวนโวหารในบริบท (rhetorical structure of text) ระเบียบของสังคม (social organizations) และองค์ความรู้ (knowledge constructs)

2.3.1.2 องค์ประกอบของวัฒนธรรม

โดยทั่วไป “วัฒนธรรม” สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ อันได้แก่ 1) วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ (material culture) ซึ่งเป็นสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและจับต้องได้ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ อาคารบ้านเรือน เป็นต้น และ 2) วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (non-material culture) ซึ่งเป็นนามธรรม เช่น ความคิด ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น (ยศ สันตสมบัติ, 2544; แสวงอรุณ กนกพงศ์ชัย, 2548; Hall, 1966; Howard, 1993; Jandt, 1995; Bodley, 2000; Guan, 1995;

Hu, 1999; Bi, 2009) นอกจากนี้ เนื่องจากวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ มีความหมายคลุมเครือ นักวิชาการ จึงได้แบ่งวัฒนธรรมเชิงนามธรรมเป็นประเภทย่อยอีกหลายประเภทเพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ภาษา ศาสนาและอุดมการณ์ ระบบเศรษฐกิจ จริยธรรม คุณธรรม การใช้อำนาจ รวมถึง การแสดงออกทางศิลปะต่าง ๆ เป็นต้น (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548)

นักวิชาการชาวไทยและชาวจีนต่างก็ได้จัดองค์ประกอบของวัฒนธรรมไว้อย่างชัดเจน โดยมีการแบ่งองค์ประกอบของวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันดังนี้ ประภาศรี สีอำไพ (2538) ได้แบ่งวัฒนธรรมเป็น 4 องค์ ได้แก่ 1) องค์วัตถุ คือ ผลผลิตจากความคิดและศิลปกรรม เช่น สถาปัตยกรรม ภาษา เป็นต้น 2) องค์การ คือ ระบบและโครงสร้างสังคม 3) องค์พิธีการ คือ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ และ 4) องค์คติ คือ ความคิด ความเชื่อ เป็นต้น Guan (1995) ซึ่งเป็นนักวิชาการชาวจีนได้สรุปประเภทของวัฒนธรรมตามระบบหลัก 5 ประการ คือ 1) ระบบการรับรู้ เช่น วิธีคิด โลกทัศน์ ค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา ศิลปะ คุณธรรมจริยธรรมและวิชาความรู้เฉพาะด้านต่าง ๆ เป็นต้น 2) ระบบระเบียบแบบแผนทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น 3) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมและสถาบันต่าง ๆ ที่รักษาความสัมพันธ์นั้น ๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถานศึกษา องค์กรบริหารต่าง ๆ เป็นต้น 4) ผลผลิตหรือสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น เครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้ และศิลปวัตถุ เป็นต้น และ 5) ระบบภาษาที่ครอบคลุมทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารของมนุษย์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างสรรค์และสืบทอดวัฒนธรรมใน 4 ประการข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ในด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (intercultural communication) มักสนใจศึกษาวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม เนื่องจากเป็นวัฒนธรรมในระดับลึก มีลักษณะที่มั่นคงและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมมนุษย์โดยตรง (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Asante & Gudykunst, 1989; Guan, 1995) ซึ่งโดยทั่วไปจะเน้นองค์ประกอบหลัก 3 ประการ (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Hall, 2005) อันได้แก่ 1) ปรัชญาการมองโลกหรือแนวโน้มนิยม (worldview/value orientation) ซึ่งเป็นการแสดงแนวโน้มนิยมในการรับรู้และให้ความสำคัญกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในทิศทางของสังคม นั้น ๆ 2) ค่านิยม (value) ซึ่งเป็นตัวกำหนดความผิดหรือถูก วัตถุประสงค์ประโยชน์ในการนิยมชมชอบ ตัดสินความถูกผิด ตลอดจนการมองสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนา และ 3) กฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐาน (rules/norms) ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่เป็นมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติตัวตามบทบาทหรือสถานภาพทางสังคม

การศึกษาองค์ประกอบวัฒนธรรมในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมดังที่กล่าวมาข้างต้นมักใช้แนวคิดการแบ่งประเภทวัฒนธรรมในสาขาวิชาการสื่อสารและจิตวิทยา (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Samovar, Porter & McDaniel, 2007; Guan, 1995) อาทิ Hall (1981) ได้

แบ่งประเภทวัฒนธรรมเป็นวัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง (high – context culture) และแบบอิงบริบทต่ำ (low – context culture) Hofstede (2001) ได้แบ่งวัฒนธรรมด้วย 4 มิติ อันได้แก่ 1) การเน้น ความเป็นปัจเจกบุคคล (individualism) และความเป็นกลุ่ม (collectivism) 2) ความแตกต่างระหว่างอำนาจในสังคม (power distance) 3) การเน้นลักษณะความเป็นชาย (masculinity) และการเน้นลักษณะความเป็นหญิง (femininity) และ 4) การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน (uncertainty avoidance) รวมถึงประเภทวัฒนธรรมที่แบ่งด้วยรูปแบบค่านิยมที่เสนอโดย Parson (1951, อ้างถึงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548) เช่น การเน้นปัจเจกบุคคล (self) หรือกลุ่ม (collective) การมองบุคคลหรือสิ่งของเหมือนกันตลอดทุกสถานการณ์ (diffuseness) หรือตามสถานการณ์ที่แตกต่างกัน (specificity) เป็นต้น

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวัฒนธรรมจาก 2 มิติด้วยวิธีการผสมผสานอันได้แก่ 1) องค์ประกอบของวัฒนธรรมตามแนวคิดของประกาศรี สีหอำไพ (2538) และ Guan (1995) และ 2) องค์ประกอบของวัฒนธรรมในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของ Hall (1981) Hofstede (2001) และ Parson (1951, อ้างใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548) เนื่องจากเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่เสนอโดยนักวิชาการดังกล่าวมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้

2.3.2 การสื่อสาร

การดำรงชีวิตของมนุษย์เชื่อมโยงกับการสื่อสารอย่างแนบแน่น ไม่ว่าจะเป็นการนั่งคิดกับตนเอง การพูดคุยกับบุคคลอื่น และการติดต่อสื่อสารในระดับองค์กรและระดับประเทศล้วนอยู่ในภาวะการสื่อสาร จนทำให้การสื่อสารกลายเป็นเรื่องที่ไม่ได้ในชีวิตมนุษย์โดยไม่รู้ตัว แต่การให้ความสำคัญในการศึกษาการสื่อสารในฐานะที่เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งเกิดขึ้นในช่วง ปี ค.ศ. 1920-1940 ที่ประเทศตะวันตก โดยมีผู้ริเริ่มคือ Wilbur L. Schramm (Schramm, 1988; Guan, 1995) ปัจจัยพื้นฐานในการศึกษาการสื่อสาร คือ ความหมายและองค์ประกอบของการสื่อสาร ในการนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.2.1 ความหมายของการสื่อสาร

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของคำว่า “การสื่อสาร” ใน 3 มุมมองดังต่อไปนี้

1) มุมมองที่เน้นเป้าหมายของการสื่อสาร

การสื่อสาร หมายถึง การที่มนุษย์มีพฤติกรรมที่ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้สึกและความต้องการ เพื่อทำให้ผู้คนในสังคมเกิดความเข้าใจกัน และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (อรุณี วิริยะจิตรา, 2532; จุฑาพรรธน์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต, 2550)

2) มุมมองที่เน้นองค์ประกอบของการสื่อสาร

การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ความคิดจากฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร ไปยังอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน (อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท, 2549; Guan, 1995)

3) มุมมองที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรม

การสื่อสารคือส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เนื่องจาก วัฒนธรรมได้ กำหนดการประพฤติปฏิบัติตัวของมนุษย์ พฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์สามารถสะท้อน วัฒนธรรมได้ ดังนั้นวัฒนธรรมจึงเป็นวิถีของพฤติกรรมและรูปแบบของการสื่อสาร (Bi, 2009) นอกจากนี้ การสื่อสารยังมีลักษณะที่เหมือนกับวัฒนธรรม เช่น เป็นกระบวนการแห่งพลวัตที่ต้อง วิเคราะห์ตามสถานการณ์หรือบริบทและเป็นระบบแห่งสัญลักษณ์ (จุฑาพรรษ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต, 2550; Beamer & Varner, 2008)

2.3.2.2 องค์ประกอบของการสื่อสาร

โดยทั่วไป การสื่อสารสามารถแบ่งตามกระบวนการสื่อสารได้เป็น 4 องค์ประกอบ อันได้แก่ 1) ผู้ส่งสาร (sender) 2) สาร (message) 3) ช่องทาง (channel) และ 4) ผู้รับสาร (receiver) บางครั้งจะเรียกผู้ส่งสารและผู้รับสารรวมกันว่า คู่สื่อสาร (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Gudykunst & Kim, 1992; Littlejohn & Foss, 2008; Guan, 1995)

2.3.3 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (intercultural communication)

ปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการคมนาคม ทำให้ มนุษย์สื่อสารกันได้สะดวกยิ่งขึ้นและมีโอกาสได้สื่อสารกับบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกัน มากขึ้น จึงมีปรากฏการณ์ที่เรียกว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (intercultural communication) (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Beamer & Varner, 2008; Guan, 1995) ซึ่งได้รับความสนใจจากนักวิชาการ จากแขนงวิชาต่าง ๆ เช่น นิเทศศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นต้น จนถึงปลายทศวรรษที่ 1970 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกลายเป็นสาขาวิชาหนึ่งอย่างเป็นทางการ (Bi, 2009)

การพัฒนาสาขาวิชาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมักให้ความสำคัญกับการนิยาม ความหมายการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การประดิษฐ์แบบจำลองการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงนำความรู้ในสาขาวิชานี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศ

2.3.3.1 ความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นการสื่อสารระหว่างคู่สื่อสารที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน การสื่อสารแบบนี้ส่วนใหญ่มักเป็นสื่อสารต่อหน้ากัน (face to face) และเนื่องจากต้องการเน้นวัฒนธรรมที่แตกต่างของคู่สื่อสาร บางครั้งจึงเรียกว่า การสื่อสารต่างวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงกระบวนการถ่ายทอด รับรู้ ตีความหมายปฏิสัมพันธ์และสัญลักษณ์ระหว่างคนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันภายใต้บริบทหนึ่ง ๆ (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548) และสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมคือ ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหาการสื่อสารที่เกิดจากคู่สื่อสารที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Bi, 2009)

2.3.3.2 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

จากแง่มุมของการสื่อสารระหว่างบุคคล นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาวิธีการที่ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น แบบจำลอง (ตั้งแผนภูมิ 2.1) ที่เสนอโดย Wilbur Schramm ในปี พ.ศ. 1954 (อ้างอิงใน ชิตภา สุขพล่า, 2548) ที่กล่าวถึงบทบาทของประสบการณ์ร่วมของคู่สื่อสาร กล่าวคือ ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างมีประสบการณ์ในเรื่องภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม เจตคติที่เป็นของตนเอง เมื่อมีการสื่อสารระหว่างกันเกิดขึ้น ยิ่งคู่สื่อสารมีสนามประสบการณ์ร่วมกันมากเท่าไร โอกาสที่การสื่อสารจะประสบความสำเร็จก็จะยิ่งเป็นไปได้ง่ายขึ้นเท่านั้น (กิติมา สุรสนธิ, 2542; ชิตภา สุขพล่า, 2548; Ruben, 1984)

แผนภูมิ 2.1 แบบจำลองการสื่อสารที่เน้นประสบการณ์ร่วมของ Wilbur Schramm

ที่มา ปรับจาก ชิตภา สุขพล่า (2548)

นอกจากนี้ แบบจำลอง Johari Window (ตั้งแผนภูมิ 2.2) ที่เสนอโดย Joseph Luft และ Harrington Ingram (อ้างอิงใน ชิตภา สุขพล่า, 2548; Guan, 1995) กล่าวถึง

ภาวะการเปิดเผยและรับรู้ข้อมูลส่วนตัวที่จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือ หากคู่สื่อสารเข้าใจในเรื่องทั้งของตนเองและของอีกฝ่ายหนึ่งยิ่งมากก็ยิ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสาร

	ตนเองรู้ (known to self)	ตนเองไม่รู้ (not known to self)
ผู้อื่นรู้ (known to others)	1. ส่วนเปิดเผย (open self) ตนเองรู้และผู้อื่นก็รู้	2. ส่วนบอด (blind self) ตนเองไม่รู้แต่ผู้อื่นรู้
ผู้อื่นไม่รู้ (unknown to others)	3. ส่วนซ่อนเร้น (hidden self) ตนเองรู้แต่ปิดบังไม่ให้ผู้อื่นรู้	4. ส่วนลึกลับ (unknow self) ทั้งตนเองและผู้อื่นไม่มีใครรู้

แผนภูมิ 2.2 หน้าต่างโจฮารี (Johari Window)

ทิมา ชิตาภา สุขพล้ำ (2548)

แบบจำลองทั้งสองแสดงให้เห็นว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยคู่สื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอย่างกว้างขวางและอาศัยระบบสัญลักษณ์ (ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา) ที่เข้าใจกันได้ ยิ่งเป็นระบบสัญลักษณ์ที่คู่สื่อสารคุ้นเคยยิ่งทำให้คู่สื่อสารมีความไว้วางใจมากขึ้น โอกาสที่จะเปิดเผยและแลกเปลี่ยนทำความเข้าใจซึ่งกันและกันจะเป็นไปได้ง่ายขึ้น (Guan, 1995)

ภาษาเป็นปัจจัยสำคัญที่บ่งชี้อัตลักษณ์ของความเป็นกลุ่ม (Scherer & Giles, 1979; You & Zou, 2004) สมาชิกในกลุ่มจะแสดงความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดต่อบุคคลที่ใช้ภาษาเดียวกันมากกว่าบุคคลที่ใช้วัฒนธรรมเดียวกัน (Giles et al., 1977, อ้างถึงใน Asante & Gudykunst, 1989) อนึ่ง การสื่อสารเป็นกระบวนการสองทาง (two – way process) ที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมเสมอ (Asante & Gudykunst, 1989; Guan, 1995) การทำความเข้าใจวัฒนธรรมของคู่สื่อสารและสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมนั้นด้วยภาษาที่ใช้ในการสื่อสารจึงเป็นเรื่องจำเป็น ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของคู่สื่อสารในการเข้าใจวัฒนธรรมซึ่งกันและกันและเป็นการให้ความเสมอภาคต่ออัตลักษณ์วัฒนธรรม (culture identity) ของกันและกัน (Byram, 1997; Xu, 2006)

2.3.3.3 การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยคู่สื่อสารที่เข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของกันและกัน โดยให้โอกาสคู่สื่อสารในการถ่ายทอด เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจึงควรให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมทั้งที่เป็นประเทศเป้าหมายและประเทศตนเองและสามารถถ่ายทอดด้วยภาษาของทั้งสองประเทศได้ด้วย (Xu, 2008; He, 2011) Byram (1989) เน้นว่า การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาต่างประเทศมากขึ้น

2.3.4 สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

2.3.4.1 ความหมายของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (intercultural communicative competence) หมายถึง ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คู่สื่อสารสามารถตระหนักรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและสามารถจัดอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การสื่อสารกับบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Bi, 2009)

2.3.4.2 องค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

Bi (2009) ได้สรุปองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไว้ 4 ประการว่า

1) สมรรถนะการสื่อสารด้วยวจนภาษา (verbal communicative competence) ซึ่งเป็นพื้นฐานหลักในการดำเนินการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม นักวิชาการหลายท่าน (กาญจนา โชคเหรียญสุขชัยม, 2550; Knapp, 2006; Guan, 1995; Bi, 2009) ได้อธิบายวจนภาษาว่าเป็นการใช้ถ้อยคำในลักษณะทั้งเป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

2) สมรรถนะการสื่อสารด้วยอวจนภาษา (nonverbal communicative competence) ซึ่งเป็นการใช้ภาษาในความหมายอีกนัยหนึ่ง คือ ภาษาท่าทาง นักวิชาการหลายท่าน (กาญจนา โชคเหรียญสุขชัยม, 2550; Crable, 1981; Knapp, 2006; Bi, 2009) ได้แยกอวจนภาษาเป็น 3 ประเภทหลัก ๆ อันได้แก่ 2.1) สิ่งแวดล้อมของสถานที่เกิดการสื่อสาร (environment of communication) เช่น เวลา สี การตกแต่ง การออกแบบสิ่งก่อสร้าง เสียง เป็นต้น 2.2) ลักษณะทางกายภาพของผู้สื่อสาร (physical characteristics of communicators) เช่น สีผิว รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย เป็นต้น และ 2.3) พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นได้ของผู้สื่อสาร (behaviors

manifested of communicators) เช่น การเคลื่อนไหวตัวหรือกิริยาท่าทางต่าง ๆ (เช่น นิ้ว พยักหน้า ทำตาโต การสัมผัสตัว) และปริภาษา (ขนาดน้ำเสียง) เป็นต้น

3) สมรรถนะการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของภาษาและการสื่อสาร (competence of transformation of two rules) โดย Bi (2009) กล่าวว่า ปรกติ ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ความผิดพลาดของการใช้ภาษา (การออกเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์) เป็นเรื่องที่ไม่สำคัญมากนัก คู่สื่อสารผู้เป็นเจ้าของภาษามักเข้าใจและให้อภัยกันได้ แต่ถ้าหากการสื่อสารนั้นผิดแผนไปจากกฎสังคม ซึ่งเป็นระเบียบแบบแผนในสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ เช่น ประเพณี กิริยามารยาท ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสื่อสาร ยิ่งไปกว่านั้นจะทำให้บุคคลในสังคมนั้นเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อกู่สื่อสารซึ่งกันและกัน

4) สมรรถนะการปรับตัวเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ (competence of cultural adaptation) ซึ่งควรหลีกเลี่ยงการถือวัฒนธรรมตนเองเป็นส่วนกลาง (ethnocentrism) และหลีกเลี่ยงการถืออคติ (prejudice) เป็นหลัก (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Fisher & Adams, 1994; Hall, 2005; Bi, 2009)

2.3.4.3 ความสำคัญของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ปัจจุบันมนุษย์มักเผชิญภาวะที่จำเป็นต้องติดต่อกู่สื่อสารกับบุคคลที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม มนุษย์จึงควรเรียนรู้และทำความเข้าใจวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของตนซึ่งเป็นกระบวนการเพิ่มสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Howard, 1993; Guan, 1995)

โดยทั่วไป วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาคือ การทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในด้านภาษา ซึ่งสามารถอธิบายได้จาก 2 แง่มุม อันได้แก่ 1) ความรู้เชิงภาษา (linguistic competence) ตามแนวคิดของ Chomsky กล่าวคือ ความรู้ของรูปแบบภาษาในด้านเสียง คำศัพท์และไวยากรณ์ รวมถึงทักษะการใช้ภาษา (ฟัง พูด อ่านและเขียน) และ 2) สมรรถนะการสื่อสาร (communicative competence) ตามแนวคิดของ Hymes ที่เน้นภาษาในมุมมองสังคม กล่าวคือ การพัฒนาสมรรถนะภาษาโดยเชื่อมโยงกับปัจจัยในด้านสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ สถานภาพทางสังคม เป็นต้น (สุขุมาวดี, 2543; อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ, 2555; Hymes, 1964; Nunan, 1999; You & Zou, 2004; Bi, 2009)

ถึงแม้ว่าการมองสมรรถนะในการใช้ภาษาจะพัฒนาจากการเน้นรูปแบบและโครงสร้างภาษามาเป็นการเน้นภาษาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมก็ตาม แต่ยังเป็นการมองในการใช้ภาษาในวัฒนธรรมเดียวกัน ซึ่งยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการสื่อสารระหว่าง

วัฒนธรรมเท่าที่ควร การใช้ภาษาในบริบทดังกล่าวควรคำนึงถึงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมด้วย นั่นคือ ควรมีความรู้ ความเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเป้าหมายด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วาลี ชันธูวาร์ (2007) ว่า ภาษากับวัฒนธรรมเป็นของคู่กัน และคำกล่าวของ Hinkel (1999) ว่า การเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศจะไม่ประสบความสำเร็จถ้าขาดการทำ ความเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศที่เป็นเจ้าของภาษานั้น ๆ จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ นอกจากจะให้ความสำคัญกับการเรียนการสอน ภาษาแล้ว ยังควรให้ความสำคัญในการฝึกอบรมผู้เรียนให้มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ด้วย (Wolfson, 1981; Bi, 2009)

Bi (2009) กล่าวว่า ครูอาจารย์ที่สอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ควรตระหนักถึงเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเสมอ เนื่องจาก หน้าที่หลักของการเรียนการสอน ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ คือ การทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการทำตัวเป็น “สะพาน” เชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมของประเทศตนเองกับวัฒนธรรมของต่างประเทศ หรือเป็นสื่อกลางที่ นำไปสู่ความเข้าใจระหว่างประเทศทั้งสอง ดังนั้นครูผู้สอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศจึง เปรียบเสมือนเป็นทั้ง “วิศวกรผู้สร้างสะพาน” และ “สะพาน” นอกจากนี้ การที่ครูผู้สอนมีความรู้ ด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศทั้งสองฝ่ายจะเป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ (ศรีวิไล พลมณี, 2545b; Bi, 2009) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Nunan (1999) ว่า กรณีที่เป็นครูชาวต่างชาติสอนภาษาแม่ใน ต่างประเทศ ความรู้ในด้านวัฒนธรรมของประเทศนั้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

2.4 ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน

การสื่อสารและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ดังที่ Hall (1959) กล่าวไว้ว่า “วัฒนธรรมคือการสื่อสาร การสื่อสารคือวัฒนธรรม” เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ของมนุษย์ เมื่อมีการสื่อสารเกิดขึ้น วัฒนธรรมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เราแสดงออกต่อคู่สื่อสาร ทันที ดังนั้นคู่สื่อสารจึงควรเรียนรู้และทำความเข้าใจวัฒนธรรมของกันและกันให้มากยิ่งขึ้นและ ปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสม เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; จุฑาพรรธ (จามจุรี) ผดุงชีวิต, 2550; Gudykunst & Kim, 1992; Howard, 1993; Beamer & Varner, 2008; Bi, 2009; Guan, 1995; Hu, 1999)

การทำความเข้าใจวัฒนธรรมมักเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจสิ่งที่ปรากฏอย่างชัดเจน จากการประพฤติกปฏิบัติตัวของสมาชิกในสังคมนั้น (Jandt, 2007) เช่น ภาษา กิริยามารยาท ค่านิยม

เป็นต้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดการผสมผสานจากแง่มุมนิเทศศาสตร์และภาษาศาสตร์ โดยเน้นประเด็นหลัก 3 ประการ อันได้แก่ 1) ลักษณะวัฒนธรรมโดยภาพรวม 2) ลักษณะวัฒนธรรมในการเรียนการสอน และ 3) ลักษณะวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนโดยภาพรวม

ตามองค์ประกอบหรือประเภทวัฒนธรรมที่เสนอโดยนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง (ประภาศรี สีหอำไพ, 2538; เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Parson, 1951, อ้างใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Hall, 1981; Hofstede, 2001; Hall, 2005; Guan, 1995; Bi, 2009) ดังที่กล่าวไว้ใน 2.3.1.2 ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนโดยภาพรวม 4 ประเด็น อันได้แก่ 1) วัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง (high – context culture) หรือแบบอิงบริบทต่ำ (low – context culture) 2) ปรัชญาการมองโลกหรือแนวโน้มค่านิยม (worldview/value orientation) 3) ค่านิยม (value) และ 4) กฎเกณฑ์และบรรทัดฐาน (rules/norms) ดังต่อไปนี้

2.4.1.1 ลักษณะวัฒนธรรมไทยโดยภาพรวม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย (รัชนีกร เศรษฐโง, 2523; สุพัตรา สุภาพ, 2523; พัทยา สายหนู, 2544; เสน่ห์ จามริก, 2544; เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; รศรินทร์ เกรย์ และคณะ, 2550) และได้สรุปลักษณะวัฒนธรรมไทยในภาพรวมดังต่อไปนี้

1) วัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง (high – context culture) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ต้องตีความหมายสารจากอวัจนภาษาและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (Hall, 1976) เช่น คำพูดของคนไทยมักอ้อมค้อม มักกล่าวคำว่า ไม่เป็นไรเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง

2) วัฒนธรรมไทยในด้านปรัชญาการมองโลกหรือแนวโน้มค่านิยม (worldview/value orientation) โดยประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ และมีวัฒนธรรมที่เน้นความเป็นกลุ่ม เน้นการแสดงอารมณ์ที่ไม่ตรงไปตรงมา ยอมรับความแตกต่างระหว่างอำนาจของบุคคลในสังคมอย่างชัด เน้นการมองบุคคลคนหนึ่งเหมือนกันตลอดในทุกสถานการณ์ ดังนั้น คนไทยจึงเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ยินดีให้ความช่วยเหลือ สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นับถือเครือญาติ ให้ความสำคัญกับกลุ่มครอบครัวและกลุ่มพวกพ้อง เน้นความกลมกลืน เช่น มักพูดอ้อมค้อมในขณะที่ปฏิเสธ และพยายามเก็บสีหน้าในขณะที่ไม่พอใจ ให้ความสำคัญกับเรื่องศักดิ์ศรีและเรื่องอาวุโส เช่น มีการเรียงลำดับยศฐาบรรดาศักดิ์ และตำแหน่ง เคารพเชื่อถือผู้หลักผู้ใหญ่ เป็นต้น

3) วัฒนธรรมไทยในด้านค่านิยม (value) โดยคนไทยนิยมความเชื่อทางพระพุทธศาสนา นิยมความมั่งคั่งและการมีอำนาจ นิยมชอบงานพิธีการที่มีแบบแผน นิยมชอบพักผ่อนเล่นเวลา นิยมความสนุกสนานร่าเริง นิยมชอบสบายเป็นกันเอง รักอิสระหรือความเป็นไท ไม่ขึ้นกับใคร นิยมการเคารพผู้อาวุโสและผู้มีความรู้ นิยมความสุภาพเรียบร้อย นิยมความละเอียดอ่อนและพิถีพิถัน ดังนั้น คนไทยจึงมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เชื่อถือเรื่องบุญบาปและการกุศล ชอบทำงานแบบค่อยเป็นค่อยไปและตามสบาย ชอบบรรยากาศที่สนุกสนาน ไม่ต้องเครียด ชอบนับญาติหรือเรียกบุคคลที่ไม่ได้เป็นญาติแต่ด้วยคำเรียกญาติ มีการแบ่งลำดับชั้นในการแสดงความเคารพซึ่งสามารถเห็นได้จากลำดับการไหว้และการใช้ราชาศัพท์ การให้ความสำคัญกับเรื่องอายุ ตลอดจนมีความประเพณีที่เน้นการให้ทาน เสียสละ ซื่อตรง อ่อนโยน และให้อภัย เป็นต้น

4) วัฒนธรรมไทยในด้านกฎเกณฑ์และบรรทัดฐาน (rules/ norms) โดยวัฒนธรรมไทยมีการเก็บสีกหน้า การนับถือของสูง การปฏิบัติตัวอย่างสุภาพ เช่น เดินค่อย ๆ พูดเสียงเบา ๆ มีสีกหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เวลารับส่งสิ่งของด้วยมือข้างเดียวมักใช้มือขวา (แต่ในกรณีที่ถูกเสื่อจับมือมักใช้มือซ้ายเพื่อแสดงความเป็นมิตร เนื่องจากเห็นว่า มือขวาเป็นมือที่ถืออาวุธ) ถือสิริระบือของสูงและต่ำเป็นของต่ำ ห้ามจับสิริระบือผู้อื่น ห้ามเดินผ่านหรือยืนค้ำหัวผู้ใหญ่ ห้ามคนแปลกหน้าแตะต้องสิริระบือของเด็กด้วยเหตุที่คนไทยมีความเชื่อเรื่องขวัญซึ่งเห็นว่า ขวัญของเด็กอ่อนแอไม่ควรรับการสัมผัส ไม่เช่นนั้นเด็กจะเจ็บป่วย (Smutkupt & Barna, 1976, อ้างถึงใน Jandt, 1995) นอกจากนี้ยังห้ามใช้เท้าชี้สิ่งของต่าง ๆ ขณะนั่งตรงข้ามกับผู้อื่น โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ ห้ามนั่งไขว่ห้าง การให้ความสำคัญในเรื่องความสะอาด การพบปะกับผู้อื่นควรนัดหมายเวลาล่วงหน้า การกล่าวเรื่องคุณวุฒิโดยเฉพาะตำแหน่งของผู้อื่นควรกล่าวอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ เป็นภาพรวมของวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นรากฐานและส่งผลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมไทย

2.4.1.2 ลักษณะวัฒนธรรมจีนโดยภาพรวม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีน (Guan, 1995; Chen, 2008; Bi, 2009; Guo, 2009; Cheng, 2011; Jin, 2011) และได้สรุปลักษณะวัฒนธรรมจีนในภาพรวมดังนี้

1) วัฒนธรรมจีนเป็นวัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง (high – context culture) เช่น คนจีนมักพูดอ้อมค้อม และกล่าวคำว่า ไม่เป็นไรเช่นกัน (没关系/没事的 mèi guān xi / méi shì de)

2) วัฒนธรรมจีนในด้านปรัชญาการมองโลกหรือแนวโน้มค่านิยม (worldview/value orientation) โดยมีการสืบทอดแนวความคิดที่เชื่อมโยงระหว่าง แนวคิดขงจื้อ (儒 rú) ศาสนาพุทธ (释 shì) และลัทธิเต๋า (道 dào) ตั้งแต่อดีตกาลมา ซึ่งเน้นหลักแนวคิด 4 ประการ คือ

2.1) ยินหยาง (阴阳 yīn yáng) อู่สิง (五行 wǔ xíng) ซึ่งเน้นความกลมกลืนของสิ่งแวดล้อม
 2.2) ความกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (天人统一 tiān rén tǒng yī) ซึ่งเน้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเป็นมิตรกับธรรมชาติ 2.3) ความสมดุล ความเหมาะสม (中庸、中和 zhōng yōng、zhōng hé) ซึ่งเน้นความสอดคล้อง ความพอดีในการดำเนินการต่าง ๆ และ 2.4) ความเมตตา การบำเพ็ญตนเอง ซึ่งเน้นการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (修身、克己 xiū shēn、kè jǐ) นอกจากนี้ ในยุคสมัยใหม่ ประเทศจีนยังได้รับอิทธิพลลัทธิมาร์กซ์ (Marxism) ที่มีลักษณะสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการพัฒนาประเทศให้เป็นแนวชี้นำและเสริมพลังแนวคิดในอดีตที่มีประโยชน์ เพื่อเป็นผลลัพธ์ในการพัฒนาประเทศแห่งอารยธรรมและความเจริญก้าวหน้า

3) วัฒนธรรมจีนในด้านค่านิยม (value) โดยคนจีนนิยมความเป็นกลุ่มจึงให้ความหมายชีวิตเพื่อเกิดผลประโยชน์ส่วนรวม นิยมความเป็นระเบียบเรียบร้อยในด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวและความสัมพันธ์ทางสังคม ดังคำศัพท์ที่พูดติดปากของคนจีนหรือเอามาตั้งสอนลูกหลานคน เช่น ความซื่อสัตย์ (忠 zhōng) กตัญญู (孝 xiào) จริยยะ (礼 lǐ) ธรรมะ (义 yì) ความเมตตา (仁 rén) สติปัญญา (智 zhì) ความกล้าหาญ (勇 yǒng) นอกจากนี้ คนจีนยังนิยมความกลมกลืนและความสมานฉันท์โดยการพความแตกต่าง (和而不同 hé ér bù tóng) นิยมการรักษาความเป็นสันติภาพ

4) วัฒนธรรมจีนในด้านกฎเกณฑ์และบรรทัดฐาน (rules/norms) โดยประเทศจีนเป็นประเทศที่กว้างใหญ่ไพศาล มีจำนวนประชาชนมากที่ประกอบด้วย 56 ชนชาติ การที่ประเทศจีนสามารถเป็นปึกแผ่นเดียวกันและประชาชนอยู่ร่วมกันเป็นอย่างดีได้ เนื่องจากคนจีนถือหลักการปฏิบัติตัวที่รักษาและเคารพขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชนชาติและท้องถิ่น ในที่นี้ ขอบเขตอย่างกฎแห่งวิถีชีวิตคนจีนในภาพรวมบางประการ อาทิ คนจีนให้ความสำคัญกับการพูดจา โดยในเทศกาลเฉลิมฉลองหรือโอกาสมงคล คนจีนนิยมพูดในลักษณะที่เป็นมงคลและพยายามหลีกเลี่ยงการสื่อความหมายอัปมงคลรวมถึงในบางสายอาชีพก็มีการให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เช่น นักแสดงจิวโนอดีตมักหลีกเลี่ยงการพูดถึงคำว่า ร่ม (伞 sǎn) ซึ่งเป็นคำพ้องเสียงกับคำว่า ความแตกแยก ซึ่งจะสื่อความหมายที่เป็นอัปมงคลต่อความสามัคคีของสมาชิกนักแสดงในกลุ่ม ในโอกาสที่พบปะสังสรรค์กัน คนจีนนิยมพูดอย่างมีมารยาท ยกย่องให้เกียรติผู้อื่นและถ่อมตน นอกจากนี้ ในวัฒนธรรมบางชนชาติมีข้อห้ามในการกินเนื้อสัตว์หรือในการใช้สิ่งของต่าง ๆ เช่น ไม่กินเนื้อหมู เนื้อวัว เนื้อสุนัข ไม่ยืมสิ่งจุดไฟจากคนชรา รวมถึงการใช้ภาชนะต่าง ๆ เช่น การวางกาน้ำไม่ควรให้ปากของกาน้ำชี้ผู้อื่น การใช้ตะเกียบไม่ควรใช้ตะเกียบตีภาชนะต่าง ๆ ให้ส่งเสียงดัง ไม่ควรใช้ตะเกียบชี้คนอื่น เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นภาพรวมของวัฒนธรรมจีน ซึ่งได้สืบทอดและรับสิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์ทั้งภายในและนอกประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ

ความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนรวมถึงความกลมกลืนและความเป็นสันติของโลก

นอกจากแนวหลักวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วอันจะเป็นความรู้พื้นฐานเบื้องต้นที่สามารถสะท้อนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกในสังคมไทย และจีนโดยสังเขปได้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาวัฒนธรรมในบริบทของการเรียนการสอนและการใช้ภาษา (ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา) ของทั้งสองประเทศดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.2 ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนในการเรียนการสอน

การวิจัยครั้งนี้จะเน้นลักษณะวัฒนธรรมการเรียนการสอน 3 ประเด็น อันได้แก่

1) หลักปรัชญาการศึกษา 2) ลักษณะบรรยากาศห้องเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

2.4.2.1 ลักษณะวัฒนธรรมไทยในการเรียนการสอน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะวัฒนธรรมไทยในการเรียนการสอน (สุมน อมรวิวัฒน์, 2533; พระธรรมนิศ มั่นคงหัตถ์, 2539; รุ่ง แก้วแดง, 2540; กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2541; ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2541; พัทยา สายหนู, 2544; มลิวัดย์ สุขประเสริฐ, 2549; มณฑา สอนนนฐิ, 2550; วชิพร สุขสมบุรณ์, 2550; อากรณี ใจเที่ยง, 2550; จริญญารักษ์ ชัยมงคล, 2551; วันเพ็ญ ห่อทอง, 2551; กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2552b; ทิศนา แยมมณี, 2554; Gotam, 2000; Ma, 2009; Yan, 2012) และได้สรุปเนื้อหาหลัก ๆ ดังนี้

1) หลักปรัชญาการศึกษา

หลักปรัชญาการศึกษาไทยในปัจจุบันมีความผูกพันกับรากฐานวัฒนธรรมไทยอย่างแน่นแฟ้นและต่อเนื่อง ดังที่ ทิศนา แยมมณี (2554) กล่าวว่า ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา นักวิชาการในแวดวงการศึกษาไทยหันมาให้ความสำคัญกับแนวคิดการศึกษาแบบไทยที่เชื่อมโยงกับแนวคิดทางพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น โดยมองการศึกษาเป็น 1.1) เรื่องเพื่อชีวิตและโดยชีวิต ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ ความคิด ความสามารถของตนเองที่นำมาเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมโดยรวม 1.2) กระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นพลังงานที่จำเป็นในการพัฒนาตนเองและประเทศ และ 1.3) เรื่องที่ควรได้รับการส่งเสริมอย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาแบบให้ผู้เรียนมีทั้งลักษณะเฉพาะตัวและลักษณะส่วนรวม ให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีอิสรภาพ

2) ลักษณะบรรยากาศห้องเรียน

โดยทั่วไป โรงเรียนไทยส่งเสริมการพัฒนาวิธีการสอนอย่างหลากหลาย มีความสนุกสนาน เพื่อสร้างบรรยากาศห้องเรียนที่อบอุ่น น่าสนใจ ไม่ตึงเครียด เช่น การใช้เพลงหรือเกมประกอบการสอน และอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 มาตรา 10 ข้อที่ 3 (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2552b) ที่ระบุไว้ว่า ควรให้นักเรียนมีความสุขทางกายและใจในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในกระบวนการเรียนการสอน

3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

การศึกษาไทยเน้นบทบาทของครูผู้เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ครูควรมีความภาคภูมิใจในความเป็นครู และปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับความเป็นครู น่าเชื่อถือศรัทธา เช่น ครูควรมีบุคลิกภาพดี สะอาด แจ่มใส มีสุขภาพจิตดี เป็นผู้ให้ความรู้และเอาใจใส่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเร้าใจแจ่มใสในการเรียนรู้ เป็นผู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการเรียน ออกแบบการเรียนรู้ที่สนุก น่าสนใจ อันจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในขณะเดียวกัน นักเรียนควรเคารพครูเสมอ เนื่องจากครูยอมเป็นครู เป็นผู้ทรงความรู้ความสามารถ

2.4.2.2 ลักษณะวัฒนธรรมจีนในการเรียนการสอน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะวัฒนธรรมจีนในการเรียนการสอน (Guan, 1995; Yang, 2004; Li & Zhao, 2007; Wang, 2010; Xue, 2010; Yang, 2010; Wang, 2011) และได้สรุปเนื้อหาหลัก ๆ ดังนี้

1) หลักปรัชญาการศึกษา

ปัจจุบัน ประเทศจีนพัฒนาการศึกษาตามหลักมโนทัศน์ที่เน้น

1.1) การถือนุรักษ์เป็นสำคัญโดยมุ่งพัฒนามนุษย์แบบสมบูรณ์ ซึ่งถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งพัฒนาความสามารถ เจตคติ และความคิดของผู้เรียนอย่างรอบด้าน 1.2) การพัฒนาแบบองค์รวมใน 3 ระดับ อันได้แก่ **ระดับปัจเจกบุคคล** คือ พัฒนานักเรียนให้มีคุณสมบัติในด้าน คุณธรรม จริยธรรม สติปัญญา สุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ **ระดับภูมิภาค** คือ พัฒนาการศึกษาในทุกเขตพื้นที่อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ **ระดับช่วงเวลา** คือ การพัฒนาการศึกษาต้องได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องตลอดกาล และ 1.3) การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเน้นการศึกษาทั้งที่เกิดจากสถานศึกษาและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครอบครัว สังคมชุมชน เป็นต้น และเน้นพัฒนาการศึกษาที่มีลักษณะเชิงนิเวศ ซึ่งมีความเหมาะสมในด้านขนาด ความเร็ว คุณภาพรวมถึงระบบการประเมินที่เหมาะสม

กับความเป็นจริง สอดคล้องกับสถานการณ์และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบุคคลทุกคน ทุกอายุ มีสิทธิและหน้าที่ในการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม นอกจากนี้ คนจีนยังสืบทอดแนวคิดการศึกษาจากอดีตมา เช่น การสอนนักเรียนตามสภาพแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน (因材施教 yīn cái shī jiào) การศึกษาเป็นเรื่องที่ควรเผยแพร่ บุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา (有教无类 yǒu jiào wú lèi)

2) ลักษณะบรรยากาศห้องเรียน

คนจีนให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญในชีวิต เนื่องจากเป็นยุคทองในการกล่อมเกลากบฏกลโกง ปัญญาความฉลาด และเป็นตัวสำคัญในการตัดสินใจโอกาสในการศึกษาระดับสูง ดังนั้น ทั้งโรงเรียนและครอบครัวต่างก็ทุ่มเทกำลังกับการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสอนเนื้อหาความรู้เป็นจำนวนค่อนข้างมากและมีหนังสือเรียนที่มีเนื้อหาอย่างหนาแน่น เน้นให้ครูกับนักเรียนปฏิบัติตัวตามระเบียบอย่างเข้มงวด เช่น การเข้าเรียน การทำและส่งการบ้านตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ และในระหว่างชั่วโมงเรียนทุกคนควรตั้งใจในการเรียนการสอนอย่างเดียว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังควรคำนึงถึงเทคนิคและศิลปะในการศึกษาด้วยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ในประเทศจีนสมัยเก่า บุคคลผู้ที่ประสงค์ความรู้มักสมัครเป็นลูกศิษย์ของครูอาจารย์ที่ตนเองเคารพและนับถือในด้านคุณธรรม จริยธรรมและปัญญาความรู้ การเรียนการสอนส่วนใหญ่จัดอยู่ในรูปแบบสัมมนา โดยครูกับลูกศิษย์จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระตุ้นความคิดและแสวงหาความรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ ได้สะท้อนแนวโน้มนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ดังคำกล่าวในตำราสมัยเก่าของจีน เช่น “กลุ่มคนที่มี 3 คนเดินด้วยกัน ต้องมี 1 คนในนั้นเป็นครูของเราอย่างแน่นอน” (三人行必有我师 sān rén xíng bì yǒu wǒ shī) “ครูอาจารย์ควรเป็นแบบอย่างที่ดีต่อลูกศิษย์” (为人师表 wéi rén shī biǎo) “ความสามารถในการสอนจะพัฒนาควบคู่กับความสามารถในการเรียน” (教学相长 jiào xué xiāng zhǎng) “ลูกศิษย์ควรเคารพครูอาจารย์” (尊师重教 zūn shī zhòng jiào) ต่อมา แนวทางการศึกษาของประเทศจีนได้สืบทอดเจตคติระหว่างครูกับนักเรียนดังกล่าวและกลายเป็นจรรยาบรรณหลักของวิชาชีพครูและคุณลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

อย่างไรก็ตาม ความเจริญก้าวหน้าของการสื่อสารในยุคปัจจุบันทำให้มนุษย์สามารถได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วด้วยหลากหลายวิธี การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องอาศัยครูอาจารย์เป็นหลัก อำนาจของอาจารย์ในการเป็นแหล่งความรู้ดูเหมือนลดน้อยลง บทบาทของ

อาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ที่การให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำ ดังนั้น ครูกับผู้เรียนจะไม่ค่อยมีความผูกพันอย่างแน่นแฟ้นเหมือนสมัยก่อน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มักเน้นความกลมกลืน โดยครูจะเป็นตัวแทนหรือให้คำอธิบายวัฒนธรรมของสังคมปัจจุบัน และนักเรียนเป็นส่วนกลางในกระบวนการเรียนการสอนภายใต้การควบคุมดูแลของครู นักเรียนจะเคารพและศรัทธาครูอาจารย์ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีและมีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาความรู้

2.4.3 ลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนในการใช้ภาษา

ภาษามีความสำคัญในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากภาษาเป็นลักษณะที่เด่นและเป็นปัจจัยพื้นฐานของวัฒนธรรม บทบาทและอิทธิพลต่อกันและกันระหว่างวัฒนธรรมกับพฤติกรรมสื่อสารจะปรากฏชัดเจนที่สุดในการใช้ภาษาอันครอบคลุมทั้งวัจภาษา ซึ่งหมายถึงระบบสัญลักษณ์ที่เป็นถ้อยคำ และอวัจนภาษา ซึ่งหมายถึง ระบบสัญลักษณ์ที่นอกเหนือจากถ้อยคำ (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย, 2550; Hall, 1959; Knapp, 2006; Guan, 1995; Hu, 1999; Bi, 2009) นอกจากนี้ มารยาทเป็นเรื่องสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยการสื่อสารให้ เป็นไปอย่างราบรื่นและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่สื่อสาร ดังนั้น มารยาทในการใช้ภาษา จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์เบื้องต้นและการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอมารยาทในการใช้วัจภาษาและอวัจนภาษาที่เกี่ยวข้องในวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) การใช้วัจนภาษา โดยเน้นประเด็นหลัก 3 ประการ อันได้แก่ 1.1) การทักทายปราศรัย 1.2) การเรียกขานทางสังคม และ 1.3) คำพูดที่แสดงความสุภาพ/เคารพ และ 2) การใช้อวัจนภาษา โดยเน้นประเด็นหลัก 3 ประการ อันได้แก่ 2.1) ภาษากาย (body language) เช่น กิริยาท่าทาง การสัมผัส สีหน้า เป็นต้น 2.2) ปริภาษา (paralanguage) เช่น ความเจี๊ยบ ขนาด น้ำเสียง และ 2.3) ภาษาทางภาวะวิสัยหรือวัตถุภาษา (object language) เช่น เครื่องแต่งกาย กลิ่นตัว เป็นต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.3.1 ลักษณะวัฒนธรรมไทยในการใช้ภาษา

1) การใช้วัจนภาษาในวัฒนธรรมไทย

1.1) การทักทายปราศรัย

โดยทั่วไป คำทักทายที่คนไทยใช้บ่อยและเป็นทางการที่สุดคือ คำว่า “สวัสดี” ซึ่งพระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ) เป็นผู้นำมาใช้เป็นคนแรกโดยนำมา ทักทายกับนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเห็นว่า คำว่า “สวัสดี” มีความหมายที่แสดงถึงความดี ความงาม เหมาะสมที่จะนำมาใช้ทักทายคู่สนทนาเพื่อเป็นการอวยพร

ซึ่งกันและกัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2486 สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี เห็นชอบให้นำคำนี้มาใช้เป็นคำทักทายอย่างเป็นทางการโดยมีการให้ข้าราชการกล่าวคำว่า “สวัสดี” ในโอกาสที่พบกันเป็นครั้งแรก นอกจากนี้ คนไทยยังนิยมใช้คำว่า “ไปไหนมา” “เป็นไงบ้าง” “สบายดีหรือ” ในการทักทายระหว่างบุคคลที่รู้จักกันและสนิทสนมกัน เพื่อแสดงความห่วงใยในเรื่องชีวิตประจำวันของผู้อื่น ซึ่งสะท้อนถึงโมติจริตของคนไทย (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533; รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, 2543)

1.2) การเรียกขานทางสังคม

การเรียกขานทางสังคมในวัฒนธรรมไทยมักเชื่อมโยงกับปัจจัยต่าง ๆ ในด้านสังคม เช่น เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สื่อสาร เป็นต้น เพื่อแสดงมารยาทและความเหมาะสมกับกาลเทศะ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการชาวไทยหลายท่าน (สุขุมาวดี ขำศิริรัฐ, 2543; เมตตาวิวัฒนานุกูล, 2548; อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550; เมฆม สอดส่องกฤษ, 2553) การเรียกขานทางสังคมของคนไทยมีลักษณะดังนี้ 1.2.1) คนไทยไม่นิยมเรียกกันด้วยนามสกุล ยกเว้นจำเป็นต้องเรียกประกอบกับชื่อในสถานการณ์ที่เป็นทางการหรือในสถานการณ์ที่ครูเรียกชื่อพร้อมกับนามสกุลของนักเรียนเพื่อตรวจรายชื่อ โดยทั่วไปคนไทยนิยมเรียกกันด้วยชื่อเล่นเพื่อแสดงความสนิทสนม นอกจากนี้ยังมีการเรียกขานกันโดยมีคำนำหน้า “คุณ” กล่าวคือ คุณ + ชื่อเล่น / ชื่อจริงเพื่อแสดงความสุภาพ 1.2.2) คนไทยนิยมเรียกบุคคลที่ไม่ใช่ญาติแท้ ๆ ด้วยคำเรียกญาติ เนื่องจากคนไทยมีค่านิยมที่ถือพวกพ้องและชอบความเป็นกันเองดังที่กล่าวมาแล้ว และ 1.2.3) คนไทยจะเลือกใช้สรรพนามบุรุษที่แตกต่างกันตามปัจจัยทางเพศ อายุ สถานภาพทางสังคม เนื่องจากคนไทยเคารพผู้อาวุโสและให้ความสำคัญกับลำดับชั้นทางสังคม เช่น การใช้คำว่า “ท่าน” หรือ “คุณ” ในการเรียกเดี่ยวหรือเป็นคำนำหน้าเพื่อแสดงความเคารพต่อผู้อื่น การใช้คำว่า “หนู” เป็นคำเรียกเด็กเพื่อแสดงความเอ็นดูต่อเด็กและเป็นคำเรียกตนเองของเด็กหญิงหรือผู้หญิงผู้น้อยกว่าคู่สนทนา เพื่อแสดงความเคารพต่อคู่สนทนาที่อาวุโสกว่า นอกจากนี้ ยังมีการแยกใช้ คำว่า “ดิฉัน” “ฉัน” “ผม” “กระผม” “ข้าพเจ้า” “เธอ” “เขา” “กู” “มีง” เป็นต้น ตามปัจจัยทางด้านเพศ อายุ สถานภาพทางสังคม รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ตำแหน่งของคนไทยส่วนใหญ่แบ่งเป็น 3 ระดับ อันได้แก่ หลักรอง และผู้ช่วย เช่น ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เป็นต้น (สุพิศวง ธรรมพันทา, 2532; อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550)

1.3) คำพูดที่แสดงความสุภาพ/ เคารพ

ภาษาไทยมีคำศัพท์ที่มีความหมายในการแสดงความสุภาพและความเคารพ เช่น “กรุณา” “ขอ” “เชิญ” “รบกวน” และยังมีคำอีกประเภทหนึ่งที่ไม่มีความหมายโดย

แต่ ใช้เป็นทางเสียงเพื่อแสดงความรู้สึกและความเคารพ เช่น “ค่ะ” “คะ” “ครับ” “ครับผม” “ขา” “จ๊ะ” “จ๊ะ” การเลือกใช้ทางเสียงเหล่านี้ควรคำนึงถึงปัจจัยทางด้านเพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ความสัมพันธ์ของกลุ่มสนทนารวมถึงรูปประโยคด้วย (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550)

2) การใช้วจนภาษาในวัฒนธรรมไทย

2.1) ภาษากาย

การไหว้ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่เด่นชัดของวจนภาษาไทยที่ใช้ในการทักทายและแสดงความเคารพ เนื่องจากวัฒนธรรมไทยมีการให้ความสำคัญในการเรียงลำดับชั้น ดังนั้นการไหว้ก็สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับตามความต้องการในสถานการณ์แสดงความเคารพ โดยมีกฎที่เป็นบุคคลผู้มีอายุน้อย สถานภาพด้อยกว่า ไหว้บุคคลผู้มีอายุและสถานภาพสูงกว่า ในขณะที่เดียวกัน บุคคลผู้มีอายุและสถานภาพสูงกว่าต้องแสดงการรับไหว้เพื่อแสดงการให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน (รัศมี – สุทธิ ภิบาลแทน, 2537; เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Gesteland & Seyk, 2002; Knapp, 2006; Beamer & Varner, 2008) การเดิน - ยืน ซึ่งโดยทั่วไปคนไทยนิยมเดินค่อย ๆ เพื่อแสดงความรู้สึก และเวลาเดินผ่านหน้าผู้ใหญ่หรือยืนใกล้ ๆ กับผู้ใหญ่โดยเฉพาะผู้ใหญ่กำลังนั่งอยู่ควรระวังไม่ยืนค้ำหัวผู้ใหญ่ แต่ถ้าหากจำเป็นควรกล่าวขออนุญาตด้วยคำสุภาพ วัฒนธรรมไทยถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่มีการสัมผัสน้อย เช่น ในที่สาธารณะบุคคลเพศเดียวกันไม่นิยมจูงมือเดินด้วยกัน คนไทยนิยมแสดงสีหน้าอย่างยิ้มแย้มแจ่มใสเพื่อแสดงความเป็นมิตรใจ (สุพัตรา สุภาพ, 2525; สุพิศวง ธรรมพันทา, 2532; สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533; รัศมี – สุทธิ ภิบาลแทน, 2537; ; เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย, 2550)

2.2) ปริภาษา

คนไทยมักพูดด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน อ่อนหวาน และมีขนาดน้ำเสียงเบาในที่สาธารณะ เนื่องจากเป็นการแสดงถึงกิริยามารยาทที่ดี มีการศึกษา และเป็นการแสดงความสุภาพเรียบร้อย (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533; รัศมี – สุทธิ ภิบาลแทน, 2537; สมศรี สุกุมลนันทน์, 2545; เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548)

2.3) ภาษาทางภาวะวิสัยหรือวัตถุภาษา

คนไทยถือว่าการแต่งกายอย่างเรียบร้อยและรักษาความสะอาด ความสุภาพเป็นส่วนสำคัญในการแสดงบุคลิกภาพที่ดี โดยเฉพาะสำหรับบุคลากรที่ทำงานในหน่วยงานราชการ เสื้อผ้าควรรีดและซักไม่ใส่ซ้ำกันในแต่ละวันภายในหนึ่งสัปดาห์ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533; รัศมี – สุทธิ ภิบาลแทน, 2537; เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548)

2.4.3.2 ลักษณะวัฒนธรรมจีนในการใช้ภาษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะวัฒนธรรมจีนในการใช้ภาษา (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2553; Guan, 1995; Hu, 1999; Jian, 2008; Ma, 2007; Xie, 2008; Zhao, 2008; Bi, 2009; Cui, 2011) สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) การใช้วัจนภาษาในวัฒนธรรมจีน

1.1) การทักทายปราศรัย

คนจีนมักทักทายด้วยคำว่า “您好” (nín hǎo: สวัสดี) หรือ “你好” (nǐ hǎo: สวัสดี) ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ โดยเลือกใช้ตามวุฒิ สถานภาพและความปรารถนาที่แสดงความเคารพของกลุ่มสนทนา ซึ่งแสดงจากความหมายของคำว่า “您” (nín) หมายถึง ท่าน และคำว่า “你” (nǐ) หมายถึง คุณ นอกจากนี้ คนจีนยังใช้ประโยคทักทายว่า “你要去哪儿” (nǐ yào qù nǎr: คุณจะไปไหน) “你吃饭了吗” (nǐ chī fàn le mā: คุณกินข้าวหรือยัง) หรือพูดสั้น ๆ ว่า “去哪儿” (qù nǎr) “吃了没” (chī le ma) เป็นคำทักทายในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งมักเกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่รู้จักหรือคุ้นเคยกัน เพื่อแสดงความเอาใจใส่ผู้อื่น หรือบางครั้งจะทักทายโดยการเรียกชื่อหรือตำแหน่งของกลุ่มสนทนา เช่น “王老师” (wáng lǎo shī) ที่หมายถึง อาจารย์หวัง “李大夫” (lǐ dài fu) ที่หมายถึง คุณหมอหลี่ เป็นต้น โดยย่อมาจาก “王老师好” (wáng lǎo shī hǎo) “李大夫好” (lǐ dài fu hǎo)

1.2) การเรียกขานทางสังคม

คนจีนเรียงลำดับชื่อและสกุลเป็น นามสกุล+ ชื่อ เช่น 刘丽君 (liú lì jūn) “刘” (liú) คือ นามสกุลหรือแซ่ “丽君” (lì jūn) คือ ชื่อ โดยปกติ คนจีนจะเรียกแซ่กัน เพื่อแสดงความเคารพต่อผู้ที่พูดด้วย โดยจะเรียกแซ่และตามด้วยคำเรียกขานทางสังคมที่บ่งบอกสถานภาพทางสังคมในด้านอาชีพ ตำแหน่ง วัยวุฒิ คำที่ใช้ในการเรียกขานญาติ เป็นต้น เช่น 刘医生 (liú yī shēng: คุณหมอหลิว) 张警官 (zhāng jǐng guān: ตำรวจจาง) 李博士 (lǐ bó shì: ดร. หลี่) 王教授 (wáng jiào shòu: ศาสตราจารย์หวัง) 严部长 (yán bù zhǎng: รัฐมนตรีหยัน) 何爷爷 (hé yé ye: ปู่เหอ) 宋姐 (sòng jiě: พี่ซ่ง) 冯女士 (féng nǚ shì: Ms. เฟิง) เป็นต้น ส่วนในสถานการณ์ที่เป็นทางการและแสดงความเคารพผู้อื่น คนจีนจะเรียกนามสกุลและชื่อพร้อมกัน นอกจากนี้ คนจีนก็มีการเรียกชื่ออย่างเดียวกัน ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ใหญ่เรียกผู้น้อย ผู้บังคับบัญชาเรียกผู้ภายใต้บังคับบัญชา เป็นต้น เช่น 小李 (xiǎo lǐ: คุณหลี่)、丽君 เพื่อแสดงความเอ็นดู สนับสนุนและเป็นกันเอง คำสรรพนามในภาษาจีนปัจจุบันมีการแยกเพศ เช่น 他¹ (ใช้กับผู้ชาย) 她 (ใช้กับผู้หญิง) 它 (ใช้กับสิ่งที่ไม่มีชีวิต)

¹ 他, 她, 它 เป็นคำพ้องเสียง ออกเสียงเป็น tā

และมีความแตกต่างตามความต้องการในการแสดงความเคารพ 你 您 ดังที่กล่าวมาข้างต้น ตำแหน่งของคนจีนส่วนใหญ่แยกเป็น 2 ระดับ คือ “正” (zhèng) หมายถึง หลัก และ “副” (fù) หมายถึง รอง เช่น 正教授 (zhèng jiào shòu: ศาสตราจารย์) 副教授 (fù jiào shòu: รองศาสตราจารย์) ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เป็นต้น

1.3) คำพูดที่แสดงความสุภาพ/ เคารพ

คำพูดที่แสดงความสุภาพ/ เคารพเป็นคำพูดประเภทหนึ่งที่จัดอยู่ในหมวดคำพูดที่ใช้แสดงความมีมารยาท ซึ่งยังประกอบด้วยคำพูดประเภทต่าง ๆ เช่น คำพูดที่แสดงความขอบคุณ (致谢 zhì xiè) หรือขอโทษ (道歉 dào qiàn) การทักทายปราศรัย (问候 wèn hòu) การยกย่องสรรเสริญ (美称 měi chēng) ความเกรงใจ (客套 kè tào) และความอ้อมค้อม (委婉 wēi wǎn) คำพูดบางอย่างมักอยู่ในประเภทดังกล่าวอย่างคาบเกี่ยวกัน โดยความหมายของคำพูดนั้น ๆ การสื่อสารของคนจีนมักถือหลักการยกย่องคนอื่นและถ่อมตน (尊人卑己 zūn rén bēi jǐ) เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันกลมกลืนระหว่างบุคคล โดยสะท้อนจากคำพูดต่าง ๆ ที่แสดงความสุภาพ/ เคารพในภาษาจีน อาทิ 贵姓 (guì xìng)、鄙人 (bǐ rén)、犬子 (quǎn zǐ)、令尊 (lìng zūn)、寒舍 (hán shě)、久仰 (jiǔ yǎng)、冒昧 (mào mèi)、请 (qǐng)、劳驾 (láo jià)、麻烦 (má fan)、慢走 (màn zǒu) เป็นต้น

2) การใช้วจนภาษาในวัฒนธรรมจีน

2.1) ภาษากาย

คนจีนก็มีภาษากายที่ใช้ในการทักทายเพื่อแสดงความเคารพ เช่นเดียวกับการไหว้ของคนไทย คือ 作揖 (zuò yī) (ดังรูปภาพ 2.1) โดยมีวิธีปฏิบัติดังนี้ ถ้าเป็นผู้ชายจะทำมือขวาเป็นกำปั้นและใช้มือซ้ายหุ้มกำปั้นมือขวาพร้อมยกทั้งสองมือในระดับสูงพอสมควรสำหรับผู้หญิงจะสลับการวางท่าของทั้งสองมือ การทำ 作揖 เป็นวิธีการทักทายของคนจีนในสมัยเก่า ปัจจุบันยังมีการสืบทอดใช้กันในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น เวลาการให้คำอวยพรในเทศกาลวันตรุษจีน วันเกิด หรือในเวลาที่กำลังขอบคุณ เป็นต้น นอกจากนี้ คนจีนสมัยนี้ส่วนใหญ่นิยมทักทายด้วยการจับมือกันตามกระแสนิยม

รูปภาพ 2.1 การกระทำ 作揖 (zuò yī) ของคนจีน
ที่มา <http://www.liyipeixun.org/>

คนจีนให้ความสำคัญกับกิริยามารยาทในการปฏิบัติตัวต่าง ๆ อาทิ การเดิน- ยืน โดยนิยมอิริยาบถในลักษณะของบุคคลผู้มีการศึกษาหรือสามัญชน ซึ่งมีลักษณะสุภาพเรียบร้อย โดยคนจีนมีคำกล่าวชมเชยอิริยาบถที่สวยงาม เป็นที่พึงประสงค์ไว้ว่า “站有站相，坐有坐相” (zhàn yǒu zhàn xiàng, zuò yǒu zuò xiàng) ซึ่งควร “站如松，坐如钟” (zhàn rú sōng, zuò rú zhōng) อันหมายถึง การยืน การนั่งควรเข้าท่า ซึ่งเวลายืนควรเหมือนต้นสนที่อยู่อย่างตระหง่าน เวลานั่งควรเหมือนระฆังที่ตั้งอย่างมั่นคง หรือกล่าวง่าย ๆ ก็คือ 56 ควรทำตัวตรง ๆ นั่ง ๆ สง่างาม เรียบร้อย นอกจากนี้ ในโอกาสที่บุคคลอาวุโสกว่าเดินเข้ามาหาบุคคลผู้น้อยที่กำลังนั่งอยู่ บุคคลผู้น้อยควรลุกขึ้นเพื่อแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ และการแสดงความเคารพหรือให้เกียรติผู้อื่นยังสามารถแสดงออกจากการรับส่งสิ่งของด้วยทั้งสองมือด้วย (ดังรูปภาพ 2.2)

รูปภาพ 2.2 การรับส่งสิ่งของที่แสดงความเคารพหรือให้เกียรติ
ที่มา <http://www.welcome.org.cn/>

2.2) ปริภาษา

คนจีนคิดว่า การพูดที่มีเสียงดังพอสมควรเป็นลักษณะที่ดีอย่างหนึ่งในการพูด ซึ่งเป็นการแสดงความมั่นใจของผู้พูด บ่งบอกว่า เรื่องที่พูดเป็นเรื่องที่เชื่อถือได้ และทำให้ผู้ฟังได้ยินคำพูดอย่างชัดเจน เช่น โรงเรียนจีนส่งเสริมให้นักเรียนตอบคำถามคนเดียวในห้องเรียนด้วยเสียงดัง ๆ เพื่อแสดงความมั่นใจในความรู้และเป็นการให้เกียรติต่อครู นอกจากนี้ คนจีนยังนิยมเสียงพูดของผู้หญิงที่ใส ไพเราะ ดังคำชมเชยที่ว่า “银铃般的声音” (yín líng bān de shēng yīn: เปรียบดังเสียงกระดิ่งเงิน)

2.3) ภาษาทางภาวะวิสัยหรือวัตถุภาษา

การแต่งกายของคนจีนส่วนใหญ่เน้นความสุภาพเรียบร้อย โดยเฉพาะความเหมาะสมกับกาลเทศะ และความสะอาด เช่น ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ ผู้หญิงควรสวมกระโปรงที่มีความยาวพอสมควร สวมรองเท้าที่หุ้มนิ้วเท้าและส้นเท้า โดยปกติ คนจีนไม่มีการหลีกเลี่ยงการใส่เสื้อเข้ากันภายในหนึ่งสัปดาห์ เนื่องจากถือการรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าเป็นหลัก

2.5 สรุป

บทนี้ได้กล่าวแนะนำสถานการณ์ที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้การสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย โครงการครูอาสาสมัครชาวจีน และการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีน รวมถึงกรอบแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ทั้งนี้เป็นกรอบแนวคิดหลักในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ บทต่อไปจะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

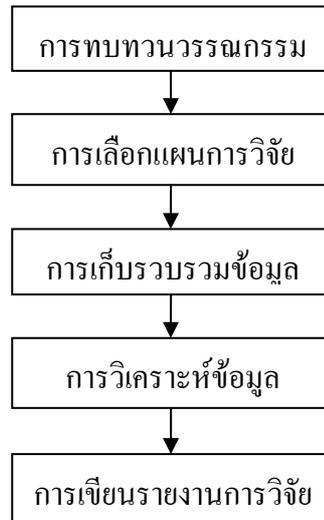
การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง 3 กลุ่ม บทนี้จะอธิบายรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 1) มโนทัศน์การดำเนินการวิจัย 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4) กระบวนการเก็บข้อมูล และ 5) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 มโนทัศน์การดำเนินการวิจัย

เพื่อกำหนดมโนทัศน์การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 วิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวางแผนการวิจัยทุกครั้งควรตั้งอยู่บนหลักการ 2 ประการ คือ วิธีการดำเนินการวิจัยต้องขึ้นอยู่กับปัญหางานวิจัยและควรพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย (ชนัน อนุมานราชชนม 2544; ณรงค์ โพธิ์พฤกษานันท์, 2551; Tashakkori & Teddlie, 1998; Feng, 2009) Wen (2001) ได้เสนอแบบจำลองของกระบวนการออกแบบการวิจัยดังแผนภูมิ 3.1

แผนภูมิ 3.1 กระบวนการวิจัย
ที่มา ปรับจาก Wen (2001)

นอกจากนี้ยังควรพิจารณาปัจจัยอีกสองเรื่อง คือ **ความน่าเชื่อถือ (reliability)** หมายถึงคุณภาพของวิธีวัด ซึ่งสามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดหลายครั้งด้วยวิธีวัดเดียวกัน มีผลเท่ากันและมีลักษณะคงที่ และ **ความเที่ยงตรง (validity)** หมายถึง วิธีวัดมีความสามารถในการวัดสิ่งที่ต้องการวัดตามจุดประสงค์ของงานวิจัยและสะท้อนสภาพที่ต้องการศึกษาอย่างรอบด้านพอสมควร ทั้งนี้ จึงถือว่าเป็นลักษณะการวิจัยที่ดี (McMillan & Schumacher, 2001; Babbie, 2008; Treadwell, 2011)

3.1.2 แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

นักวิชาการที่ศึกษาแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่สนใจศึกษา 3 ประเด็นหลัก อันได้แก่ 1) เนื้อหาที่ต้องการศึกษา 2) แหล่งข้อมูล และ 3) เครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

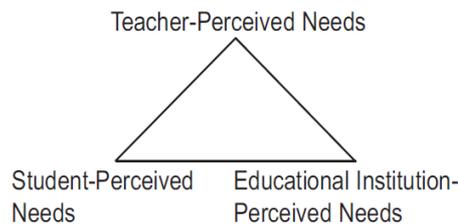
3.1.2.1 เนื้อหาที่ต้องการศึกษา

นักวิชาการที่สนใจศึกษาแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาที่สองส่วนใหญ่จะศึกษา 2 สถานการณ์ อันได้แก่ 1) **สถานการณ์ปัจจุบัน (present situation)** คือ สถานการณ์การใช้ภาษาของผู้เรียน ณ ปัจจุบัน เพื่อทราบสิ่งที่ขาดแคลน และ 2) **สถานการณ์เป้าหมาย (target situation)** คือ สถานการณ์การใช้ภาษาของผู้เรียนเชิงอุดมการณ์ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลายด้าน เช่น ความจำเป็น (necessities) สิ่งที่ขาดแคลน (lacks) และ

ความต้องการ (wants) (Hutchinson & Waters, 1987; Berwick, 1989; Brindley, 1989; Robinson, 1991; Long, 2005)

3.1.2.2 แหล่งข้อมูล

นักวิชาการที่สนใจศึกษาแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาที่สองส่วนใหญ่จะศึกษาข้อมูลจากตัวผู้เรียนและบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาของผู้เรียน เช่น ครูผู้สอนและสถานประกอบการที่ผู้เรียนใช้ภาษาในการปฏิบัติงาน (Hutchinson & Waters, 1987; Jordan, 1997; Dudley-Evans & St. John, 1998; Long, 2005) ดังแบบจำลอง (แผนภูมิ 3.2) ที่แสดงแหล่งข้อมูลของการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาของ Hoadley-Maiment (Oanh, 2005) ต่อไปนี้

แผนภูมิ 3.2 แหล่งข้อมูลในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ Hoadley-Maiment
ที่มา Oanh (2005)

อย่างไรก็ตาม การเลือกแหล่งข้อมูลควรพิจารณาด้วยหลายมิติ (multiple perspectives) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือ (Chambers, 1980; Robinson, 1991; Treadwell, 2011)

3.1.2.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสามารถเลือกใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตและการทดสอบตามความเหมาะสมและความต้องการของสถานการณ์การวิจัย (Schutz & Derwing, 1981; Hutchinson & Waters, 1987; Berwick, 1989; Jordan, 1997; Dudley-Evans & St. John, 1998; Long, 2005)

3.1.3 งานวิจัยในอดีตที่ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาจีน (คันทรส วิทยากรมย์, 2555; Kijisribun, 2005; Huang & Wu, 2011; Yang, 2011) ภาษาเกาหลี (Sai-Ngam, 2010) ภาษาอังกฤษ (Balint, n.d.; Meemark, 2002; Permtanjit, 2003; Samawathdana, 2009; Liang, 2010; He, 2011) รวมถึงการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านคุณสมบัติของครูชาวจีนผู้ที่ทำการสอนภาษาจีนในต่างประเทศ (Ma, 2007a; Huang, 2011) พบว่า งานวิจัยในอดีตได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และเมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้แล้ว ผู้วิจัยจึงออกแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม อันได้แก่ ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

3.2 กลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัย 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนผู้ทำการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2555 2) ครูชาวไทยผู้เป็นเพื่อนร่วมงานหรือเป็นผู้ที่ดูแลครูอาสาสมัครชาวจีนและ 3) นักเรียนชาวไทยผู้ที่เรียนวิชาภาษาจีนกับครูอาสาสมัครชาวจีน เหตุผลที่เลือกกลุ่มคนที่ 2) และ 3) เพราะเป็นกลุ่มคนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทยโดยตรง

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย ดังนั้นจึงใช้กลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนเป็นกลุ่มหลักในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร $n = \frac{p(1-p)}{\left[\frac{e^2}{z^2}\right] + \left[\frac{p(1-p)}{N}\right]}$ (Dainel, 1999) คำนวณจากประชากรครูอาสาสมัครชาวจีนประจำปี พ.ศ. 2555 จำนวน 1,000 คน และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 300 คน

$$^2 n = \frac{p(1-p)}{\left[\frac{e^2}{z^2}\right] + \left[\frac{p(1-p)}{N}\right]} = \frac{0.5(1-0.5)}{\left[\frac{0.05^2}{1.96^2}\right] + \left[\frac{0.5(1-0.5)}{1000}\right]} \approx 277$$

p คือ สัดส่วน e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน
 z คือ ระดับความเชื่อมั่น N คือ ประชากร n คือ กลุ่มตัวอย่าง

3.2.2 เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้จำนวนครูอาสาสมัครชาวจีนเป็นที่ตั้งในการตัดสินใจขนาดกลุ่มตัวอย่าง และด้วยเหตุที่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีจำนวนมากพอสมควรและสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครชาวจีนมีลักษณะกระจายตัว ผู้วิจัยจึงใช้บุคคลผู้เข้าร่วมการวิจัย จำนวน 3-4 คน จากแต่ละโรงเรียน อันได้แก่ ครูอาสาสมัครชาวจีน 1 คน ครูชาวไทย 1-2 คน และนักเรียนชาวไทย 1 คน

การดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอาศัยหลักความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) และแบบเป็นระบบ (systematic random sampling) ตามลำดับ กล่าวคือ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น สุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนตามสัดส่วนการกระจายตัวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดใน 5 ภาคของประเทศไทย อันได้แก่ 1) กรุงเทพฯ และภาคกลาง 2) ภาคตะวันออก 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ภาคเหนือ และ 5) ภาคใต้ ผลที่ได้มาเป็นจำนวนครูอาสาสมัครชาวจีนของแต่ละภาค ซึ่งเท่ากับจำนวนโรงเรียนในจังหวัดแต่ละภาค แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ สุ่มตัวอย่างโรงเรียน ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนจากจังหวัดใน 5 ภาคของประเทศไทย

ภาค	ประชากร ครูอาสาสมัครชาวจีน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง ครูอาสาสมัครชาวจีน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน (แห่ง)
กรุงเทพฯ และภาคกลาง	400	100	100
ภาคตะวันออก	200	50	50
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	200	50	50
ภาคเหนือ	140	35	35
ภาคใต้	260	65	65
รวม	1000	300	300

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 มโนทัศน์ในการเลือกเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม 3 ชุดในการเก็บข้อมูลจากครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทย เหตุผลที่ใช้แบบสอบถาม เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ เหมาะสำหรับการเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ภายในเวลาจำกัด (Perry, 2005; Babbie, 2008) ดังที่ Liu, Hu และ Han (2011) ได้สรุปข้อดีของการใช้แบบสอบถามเป็น 4 ประการ คือ 1) สามารถแจกให้บุคคลจำนวนมากในเวลาเดียวกันอันช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย 2) การไม่ต้องระบุชื่อทำให้ผู้ตอบกล้าแสดงความคิดเห็น ข้อมูลที่ได้มามีความน่าเชื่อถือ 3) เป็นการรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานเดียวกันทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลสะดวกง่ายขึ้น และ 4) ผู้ตอบแบบสอบถามจะให้ข้อมูลในเวลาเดียวกัน ทำให้ข้อมูลมีลักษณะที่ถูกต้องและแม่นยำ

3.3.2 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามควรตั้งอยู่บนหลักการศึกษาดูเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของงานวิจัยที่กำลังดำเนินการ (ชนัน อนุমানราชชน, 2544; สุรพงษ์ โสชนะเสถียร, 2549; Wen, 2001) นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการใช้สำนวนภาษา การเรียงลำดับคำถามและวิธีการวิเคราะห์ (Malhotra, 2007; Feng, 2009) ดังนั้นผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษา สภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2) การสังเกตการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในห้องเรียนและการสัมภาษณ์เบื้องต้นครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีห้องเรียนขงจื่อ การเลือกโรงเรียนที่มีห้องเรียนขงจื่อ เนื่องจากโรงเรียนดังกล่าวมีครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีนจำนวนมากพอสมควร และมีกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นเนื้อหาการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยตามสภาพความเป็นจริง

3) การร่างแบบสอบถามและปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาที่สองจำนวน 3 ท่าน เพื่อปรับแก้แบบสอบถามให้มีเนื้อหาสมบูรณ์และชัดเจน รวมถึงตรวจสอบ ความสอดคล้องกับคำถามงานวิจัย เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง (validity)

- 4) การใช้แบบสอบถามทดสอบ (pilot) กับครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยกลุ่มละ 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 4.1) ทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ซึ่งพบว่า แบบสอบถาม 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน แบบสอบถามสำหรับครูชาวไทย และแบบสอบถามสำหรับนักเรียนชาวไทย มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น .98, .98, .98 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 เป็น .98, .98, .98 ตามลำดับ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 เป็น .97, .96, .96 ตามลำดับ 4.2) ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมในการใช้ภาษา รวมถึงระยะเวลาที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม
- 5) การปรับปรุงแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ อีกครั้ง เพื่อเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริง
- 6) การขอการรับรองการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหิดล MU-SSIRB: 2013/030.0702

3.3.3 โครงสร้างแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามฉบับภาษาจีน 1 ชุด สำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน และฉบับภาษาไทยอีก 2 ชุด สำหรับครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย แบบสอบถามทั้ง 3 ชุดมีเนื้อหาหลักเป็นไปในแนวเดียวกันและมีเนื้อหาที่แตกต่างกันเล็กน้อยตามลักษณะเฉพาะตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยในแบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีคำถามจำนวน 7 ข้อ ในแบบสอบถามสำหรับนักเรียนชาวไทยมี 6 ข้อ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเชิงเนื้อหาอย่างเดียว โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นในตาราง 3.2 ต่อไปนี้

ตาราง 3.2 โครงสร้างแบบสอบถามส่วนที่ 1

ประเด็น	ครูอาสาสมัครชาวจีน	ครูชาวไทย	นักเรียนชาวไทย
1	เพศ	เพศ	เพศ
2	วุฒิการศึกษาสูงสุด	วุฒิการศึกษาสูงสุด	ระดับชั้นการศึกษา
3	ระยะเวลาในการเป็น ครูอาสาสมัครชาวจีน	ระยะเวลาในการเป็น ครูสอนภาษาจีน	ระยะเวลาในการเรียนกับ ครูอาสาสมัครชาวจีน
4	จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน	จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน	จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน
5	ลักษณะวิชาภาษาจีนที่สอน	ลักษณะวิชาภาษาจีนที่สอน	ลักษณะวิชาภาษาจีนที่เรียน
6	วิธีติดต่อ	วิธีติดต่อ	วิธีติดต่อ
7	ระดับชั้นการศึกษาที่สอน	ระดับชั้นการศึกษาที่สอน	

ส่วนที่ 2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทยจำนวน 78 ข้อ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะต่าง ๆ ในการใช้ภาษาไทย และความสามารถในสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย ดังประเด็นในตาราง 3.3 ต่อไปนี้

ตาราง 3.3 โครงสร้างแบบสอบถามส่วนที่ 2

ประเด็น	ครูอาสาสมัครชาวจีน/ ครูชาวไทย/ นักเรียนชาวไทย	จำนวนคำถาม (ข้อ)	
1	การใช้ทักษะภาษาไทยในภาพรวม	4	
2	การใช้ทักษะการฟังภาษาไทย	รูปแบบภาษา	3
		คู่สื่อสาร	6
		เนื้อหาการฟัง	6
3	การใช้ทักษะการพูดภาษาไทย	รูปแบบภาษา	3
		คู่สื่อสาร	5
		เนื้อหาการพูด	7
4	การใช้ทักษะการอ่านภาษาไทย	รูปแบบภาษา	3
		สิ่งที่อ่าน	7
		เนื้อหาการอ่าน	6
5	การใช้ทักษะการเขียนภาษาไทย	รูปแบบภาษา	3
		สิ่งที่เขียน	2
		เนื้อหาการเขียน	6
6	การเข้าใจวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไปและในด้านการเรียนการสอน	5	
7	การใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาที่เป็นทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา	12	
รวม		78	

การกำหนดเนื้อหาในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม อาศัยการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (ดูได้ที่ตาราง 2.3) และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (ดูได้ที่ 2.3.1.2 และ 2.3.4.2) กล่าวคือ ในด้านภาษาไทยครอบคลุมประเด็นรูปแบบการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน เขียน) คู่สื่อสารและสถานการณ์การสื่อสาร ในด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมครอบคลุมประเด็นแนวโน้มค่านิยม ค่านิยม กฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐาน นอกจากนี้ยังอาศัยการสังเกตห้องเรียนและการสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อได้รับข้อมูลในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยจากสภาพความเป็นจริงและปรับประเด็นดังกล่าวให้เข้ากับขอบเขตงานวิจัย คือบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

ส่วนที่ 3 ความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย โดยในแบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนมีคำถามจำนวน 74 ข้อ และในแบบสอบถามสำหรับครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีคำถามจำนวน 61 ข้อ ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับความคาดหวังในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน รวมถึงความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ดังประเด็นในตาราง 3.4 ต่อไปนี้

ตาราง 3.4 โครงสร้างแบบสอบถามส่วนที่ 3

ประเด็น	ครูอาสาสมัครชาวจีน/ ครูชาวไทย/ นักเรียนชาวไทย	จำนวนคำถาม (ข้อ)	
1	วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน	6	
2	ความต้องการในการใช้ภาษาไทย	ทักษะการใช้ภาษาไทย	4
		ความรู้ด้านภาษาไทย	3
		ภาษาไทยที่ใช้อธิบายวัฒนธรรมจีน	24
3	ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทย	24	
4	ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย (เฉพาะอยู่ในแบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน)	13	
รวม		74	

เช่นเดียวกับการกำหนดเนื้อหาในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม การกำหนดเนื้อหาในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามอาศัยการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (ดูได้ที่ตาราง 2.3 และตารางที่ 2.4) และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (ดูได้ที่ 2.3.1.2 และ 2.3.4.2) กล่าวคือ ในด้านภาษาไทยครอบคลุมประเด็นรูปแบบการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน เขียน) เหตุผลในการเรียนภาษา ลักษณะวิธีการเรียนการสอน ทรัพยากรการเรียนการสอน เวลาในการจัดการเรียนการสอน ในด้านวัฒนธรรมครอบคลุมองค์ประกอบของวัฒนธรรมที่เสนอโดย ประภาศรี สีหอำไพ (2538) และ Guan (1995) นอกจากนี้ ยังอาศัยการสังเกตห้องเรียนและการสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อได้รับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพความเป็นจริง (ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย) และปรับประเด็นดังกล่าวให้เข้ากับบริบทงานวิจัย เพื่อเตรียมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของครูอาสาสมัครชาวจีน

ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงการให้คะแนนตามเกณฑ์มาตราวัด Likert scale 5 ระดับ ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมิน (summated rating) คือ การให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามที่ให้มาด้วยระดับความคิดเห็นมากน้อยเพียงใดจากขอบเขตของคะแนน 5 ระดับที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5	หมายถึง มากที่สุด	มีค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00
4	หมายถึง มาก	มีค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20
3	หมายถึง ปานกลาง	มีค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40
2	หมายถึง น้อย	มีค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60
1	หมายถึง น้อยที่สุด	มีค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80

ระดับค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับข้างต้นกำหนดตามเกณฑ์ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวน 5 ระดับ}} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

3.4 กระบวนการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 การพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์และเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้ติดต่อห้องเรียนของโรงเรียนไทยจำนวน 3 แห่งทางโทรศัพท์ เพื่อขอความยินยอมให้ผู้วิจัยไปสังเกตการณ์การเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครชาวจีน ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยได้จัดส่งหนังสือขออนุญาตศึกษาดูงานอย่างเป็นทางการไปยังโรงเรียนทั้ง 3 แห่งและนัดหมายวัน เวลากับครูชาวไทยที่เป็นหัวหน้าสาขาวิชาภาษาจีนของโรงเรียน เพื่อขออนุญาตไปสำรวจข้อมูลในประเด็นการสังเกตการณ์การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในชั้นเรียนที่มีครูอาสาสมัครชาวจีนสอน และการสัมภาษณ์หัวหน้าสาขาวิชาภาษาจีนและนักเรียนที่เรียนภาษาจีนกับครูอาสาสมัครชาวจีน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เดินทางไปยังโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง เพื่อทำการสังเกตการณ์การเรียนการสอนในชั้นเรียน และสัมภาษณ์ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยตามความสะดวกของบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ในวันเวลาที่นัดหมายไว้ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในภาพรวม ซึ่งเป็นข้อมูลจากสภาพความเป็นจริงที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์ และการสร้างแบบสอบถามต่อไป

ช่วงที่ 2 การเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือสมบุรณ์ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ (mail questionnaires) ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2556 โดยผู้วิจัยส่งเอกสารทางไปรษณีย์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน 300 แห่งที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 300 ของเอกสารในแต่ละซองประกอบด้วย 1) หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน 1 ชุด 3) แบบสอบถามสำหรับครูชาวไทย 2 ชุด 4) แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชาวไทย 1 ชุด และ 5) ซองจดหมายเปล่าพร้อมติดแสตมป์ที่เขียนชื่อ ที่อยู่ ผู้วิจัยสำหรับโรงเรียน ส่งคืนแบบสอบถาม

จากนั้น ผู้วิจัยโทรศัพท์ไปยังโรงเรียนทั้ง 300 แห่ง เพื่อขอความกรุณาให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและเพื่อให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามคืน สุดท้าย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 72 ซองที่มาจากโรงเรียน 72 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 72 คน แบบสอบถามสำหรับครูชาวไทยจำนวน 131 คน และแบบสอบถามสำหรับนักเรียนชาวไทยจำนวน 70 คน (อัตราการคืนร้อยละ 24) การที่อัตราการคืนค่อนข้างต่ำ เนื่องจากว่าช่วงเก็บข้อมูลเป็นช่วงวันตรุษจีนและเป็นปลายภาคการศึกษา โรงเรียนหลายแห่งมีกิจกรรมมากและเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบปลายภาค จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยมีเวลาตอบแบบสอบถาม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้โปรแกรม SPSS 19 (statistics package for the social sciences) วิเคราะห์สถิติขั้นพื้นฐาน คือ

1) ค่าความถี่ (frequency/*f*) และค่าร้อยละ (percentage/%) เพื่อพรรณนาภาพรวม ในด้านข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มใน ส่วนที่ 1 ของแบบสอบถาม

2) ค่าเฉลี่ย (arithmetic/*M*) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation/*SD*) ซึ่งเป็นการแสดงภาพรวมของข้อมูลในลักษณะรวมศูนย์และลักษณะห่างจากค่าเฉลี่ยตามลำดับ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะนำมาใช้ในการแสดงสภาพปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในส่วนที่ 2 และ 3 ของแบบสอบถาม

นอกจากนี้ ยังใช้ F- test ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวแปร

3.6 สรุป

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการภายใต้มนทัศน์วิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่ต้องมีทั้งความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรง ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทย ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 300 คน ครูชาวไทยจำนวน 300 คน และนักเรียนชาวไทยจำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน แบบสอบถามสำหรับครูชาวไทย และแบบสอบถามสำหรับนักเรียนชาวไทย โดยเครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และได้รับการทดสอบจากครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 30 คน ครูชาวไทยจำนวน 30 คน และนักเรียนชาวไทยจำนวน 30 คน เนื้อหาในบทต่อไปเป็นการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบคำถามต่อไปนี้

- 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด
- 2) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด
- 3) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด
- 4) ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีความแตกต่างกันหรือไม่

การนำเสนอครั้งนี้เป็นการนำเสนอเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%) ในการวิเคราะห์ส่วนที่ 1 ของแบบสอบถาม และใช้ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการวิเคราะห์ส่วนที่ 2 และ 3 ของแบบสอบถามตามเกณฑ์ระดับ Likert scale ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ความหมาย
4.21-5.00	H	มากที่สุด
3.41-4.20	MH	มาก
2.61-3.40	M	ปานกลาง
1.81-2.60	ML	น้อย
1.00-1.80	L	น้อยที่สุด

4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม อันได้แก่ ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของครูอาสาสมัครชาวจีน

ตาราง 4.1 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของครูอาสาสมัครชาวจีน จากการประมวลข้อมูลแบบสอบถามจำนวน 72 ฉบับ พบว่า มีครูอาสาสมัครชาวจีนเพศหญิง 62 คน เพศชาย 10 คน วุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี (60 คน) ที่เหลือเป็นปริญญาโท (12 คน) 43 คนมีประสบการณ์การเป็นครูอาสาสมัครชาวจีนอยู่ในระยะเวลาที่น้อยกว่า 1 ปี 27 คน มีประสบการณ์อยู่ในระยะเวลา 1-3 ปี และ 2 คนมีประสบการณ์อยู่ในระยะเวลาที่มากกว่า 3 ปี ครูอาสาสมัครชาวจีนเหล่านี้ได้กระจายสอนที่โรงเรียนในกรุงเทพฯ และภาคกลางมากที่สุด (35 คน) รองลงมา คือ ภาคใต้ (12 คน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (10 คน) ภาคเหนือ (9 คน) และภาคตะวันออก (6 คน) ตามลำดับระดับชั้นการศึกษาที่สอนครอบคลุมตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 และสอนภาษาจีนในลักษณะที่เป็นวิชาบังคับ 33 คน วิชาเลือก 18 คน และสอนทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก 21 คน

ตาราง 4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของครูอาสาสมัครชาวจีน

เพศ	ความถี่ (f)	สัดส่วน (%)	วุฒิการศึกษาสูงสุด	ความถี่ (f)	สัดส่วน (%)
หญิง	62	86.1	ปริญญาตรี	60	83.3
ชาย	10	13.9	ปริญญาโท	12	16.7
ระยะเวลาในการเป็นครูอาสาสมัครชาวจีน			กำลังสอนที่โรงเรียนในภาค		
น้อยกว่า 1 ปี	43	59.7	กรุงเทพฯและกลาง	35	48.6
1-3 ปี	27	37.5	ใต้	12	16.7
มากกว่า 3 ปี	2	2.8	ตะวันออกเฉียงเหนือ	10	13.9
ระดับชั้นการศึกษาที่สอน			เหนือ		
ม. 1	31	43.1	ตะวันออก	6	8.3
ม. 2	23	31.9	สอนวิชาภาษาจีนในลักษณะที่เป็น		
ม. 3	24	33.3	วิชาบังคับ	33	46
ม. 4	39	54.2	วิชาเลือก	18	25
ม. 5	42	58.3	วิชาบังคับและวิชาเลือก	21	29
ม. 6	34	47.2			

N = 72

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

4.1.2 ข้อมูลเบื้องต้นของครูชาวไทย

ตาราง 4.2 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของครูชาวไทย จากการประมวลข้อมูลแบบสอบถาม จำนวน 131 ฉบับ พบว่า มีครูชาวไทยเพศหญิง 111 คนและเพศชาย 20 คน วุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี (99 คน) ที่เหลือเป็นปริญญาโท (32 คน) ระยะเวลาในการสอนภาษาจีนที่น้อยกว่า 1 ปี มี 25 คน 1-3 ปี มี 50 คน 4-6 ปี มี 17 คน และมากกว่า 6 ปี มี 18 คน นอกจากนี้ ยังมีครูชาวไทย 21 คนไม่ได้สอนภาษาจีนแต่ทำหน้าที่ดูแลครูอาสาสมัครชาวจีนอย่างเดียว ครูชาวไทยผู้ที่ทำงานในโรงเรียนกรุงเทพฯ และภาคกลาง มีจำนวน 63 คน ภาคใต้ 23 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 18 คน ภาคเหนือ 16 คน และภาคตะวันออก 11 คน โดยได้สอนระดับชั้นการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงปีที่ 6 และสอนภาษาจีนในลักษณะที่เป็นวิชาบังคับ 46 คน วิชาเลือก 53 คน และสอนทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก 11 คน

ตาราง 4.2 ข้อมูลเบื้องต้นของครูชาวไทย

เพศ	ความถี่ (f)	สัดส่วน (%)	วุฒิการศึกษาสูงสุด	ความถี่ (f)	สัดส่วน (%)
หญิง	111	84.7	ปริญญาตรี	99	75.6
ชาย	20	15.3	ปริญญาโท	32	24.4
ระยะเวลาในการเป็นครูสอนภาษาจีน			กำลังสอนที่โรงเรียนในภาค		
น้อยกว่า 1 ปี	25	19.1	กรุงเทพฯและกลาง	63	48.1
1-3 ปี	50	38.2	ใต้	23	17.6
4-6 ปี	17	13	ตะวันออกเฉียงเหนือ	18	13.7
มากกว่า 6 ปี	18	13.7	เหนือ	16	12.2
ครูที่ไม่สอนภาษาจีนแต่ทำหน้าที่ดูแล			ตะวันออก		
ดูแลอย่างเดียว	21	16	สอนวิชาภาษาจีนในลักษณะที่เป็น		
ระดับชั้นการศึกษาที่สอน			วิชาบังคับ		
ม. 1	57	43.5	วิชาเลือก	53	48
ม. 2	43	32.8	วิชาบังคับและวิชาเลือก		
ม. 3	45	34.4			
ม. 4	47	35.9			
ม. 5	46	35.1			
ม. 6	39	29.8			

N = 131

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

4.1.3 ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนชาวไทย

ตาราง 4.3 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนชาวไทย จากการประมวลข้อมูลแบบสอบถามจำนวน 70 ฉบับ พบว่า มีนักเรียนเพศหญิง 53 คนและเพศชาย 17 คน กำลังเรียนในโรงเรียนกรุงเทพฯ และภาคกลาง 32 คน ภาคใต้ 12 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 คน ภาคเหนือ 9 คนและภาคตะวันออก 6 คน ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนกับครูอาสาสมัครชาวจีนส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 1-3 ปี ซึ่งมีจำนวน 43 คน อยู่ในระยะเวลาที่น้อยกว่า 1 ปี และ 4-6 ปี อย่างละ 10 คน และยังมีอีก 7 คน ได้เรียนกับครูอาสาสมัครชาวจีนมากกว่า 6 ปี นักเรียนกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 โดยมีนักเรียนจำนวน 11 คน 6 คน 10 คน 11 คน 16 คน 16 คนตามลำดับ และเรียนภาษาจีนในลักษณะที่เป็นวิชาบังคับ 35 คน วิชาเลือก 33 คน และเรียนทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก 2 คน

ตาราง 4.3 ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนชาวไทย

เพศ	ความถี่ (f)	สัดส่วน (%)	กำลังเรียนที่โรงเรียนในภาค	ความถี่ (f)	สัดส่วน (%)
หญิง	53	75.7	กรุงเทพฯและกลาง	32	45.7
ชาย	17	24.3	ใต้	12	17.1
ระยะเวลาการเรียนรู้ภาษาจีนกับครูอาสาสมัครชาวจีน			ตะวันออกเฉียงเหนือ	11	15.7
น้อยกว่า 1 ปี	10	14.3	เหนือ	9	12.9
1-3 ปี	43	61.4	ตะวันออก	6	8.6
4- 6 ปี	10	14.3	ระดับชั้นการศึกษา		
มากกว่า 6 ปี	7	10	ม. 1	11	15.7
เรียนวิชาภาษาจีนในลักษณะที่เป็น			ม. 2	6	8.6
วิชาบังคับ	35	50	ม. 3	10	14.3
วิชาเลือก	33	47	ม. 4	11	15.7
วิชาบังคับและวิชาเลือก	2	3	ม. 5	16	22.9
			ม. 6	16	22.9

N = 70

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

4.2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย

ผลการศึกษาปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมาจากการวิเคราะห์ผลในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด เพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 1, 2 และส่วนที่เกี่ยวข้องในข้อที่ 4 อันได้แก่

- 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด
- 2) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด
- 4) ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีความแตกต่างกันหรือไม่

ส่วนผลการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามข้อที่ 3 และเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของคำถามข้อที่ 4 จะเสนอในหัวข้อ 4.3

4.2.1 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาไทย

ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนประกอบด้วย

- 1) ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม
- 2) ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทย
- 3) ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทย
- 4) ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทย และ
- 5) ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทย โดยทักษะการฟังและการพูดจะวิเคราะห์ตาม 3 ประเด็น คือ รูปแบบภาษา คู่สื่อสารและเนื้อหาการฟังและการพูด ส่วนทักษะการอ่านและการเขียนจะวิเคราะห์ตาม 3 ประเด็น คือ รูปแบบภาษา สิ่งที่อ่าน/เขียน และเนื้อหาการอ่านและการเขียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1.1 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม

จากตาราง 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาการใช้ภาษาไทยทั้ง 4 ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ในระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดเป็นปัญหาที่สำคัญอันดับแรก รองลงมา คือ การฟัง การอ่านและการเขียนตามลำดับ ขณะที่ครูชาวไทยเห็นว่า การฟังเป็นปัญหาอันดับแรก และตามด้วย การอ่าน การเขียน และการพูดตามลำดับ และนักเรียนชาวไทยมองว่า การอ่านและการเขียนเป็นปัญหาอันดับแรกของครูอาสาสมัครชาวจีน ตามด้วยการพูดและการฟัง

ในด้านความจำเป็น ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การฟังและพูดมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) ส่วนการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับปานกลาง (M) ขณะที่ครูชาว

ไทยเห็นว่า การฟัง พูด อ่านอยู่ในระดับมาก (MH) ซึ่งนำด้วยทักษะการฟัง รองลงมา คือ การพูดและอ่าน ส่วนการเขียนจัดในระดับปานกลาง (M) และนักเรียนมองว่า ทั้ง 4 ทักษะมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) ซึ่งนำด้วยการพูดและตามด้วยการฟัง การอ่านและการเขียน นอกจากนี้ ความจำเป็นในทักษะการอ่านมีความแตกต่างในกลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.033) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านมีความจำเป็นในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านมีความจำเป็นในระดับมาก ทักษะการเขียนมีความแตกต่างในทั้ง 3 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.003) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การเขียนมีความจำเป็นในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การเขียนมีความจำเป็นในระดับมาก

ตาราง 4.4 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในภาพรวม

การใช้ภาษา ในภาพรวม	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
ปัญหา													
การพูด	2.97	1.087	M	2.95	1.059	M	2.79	1.115	M	2	270	.688	.504
การฟัง	2.96	1.131	M	3.02	1.163	M	2.64	1.008	M	2	270	2.648	.073
การอ่าน	2.82	1.325	M	3.00	1.295	M	2.87	1.239	M	2	270	.521	.594
การเขียน	2.79	1.443	M	2.98	1.298	M	2.87	1.340	M	2	270	.462	.630
ความจำเป็น													
การฟัง	3.93	1.039	MH	4.06	.951	MH	3.94	.866	MH	2	270	.582	.559
การพูด	3.90	1.009	MH	4.01	.973	MH	4.03	.963	MH	2	270	.358	.700
การอ่าน	3.28†	1.189	M	3.42	1.209	MH	3.77†	1.038	MH	2	270	3.460	.033
กาเขียน	3.03†	1.256	M	3.24†	1.272	M	3.73†	1.128	MH	2	270	6.113	.003

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

†ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

‡ ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.1.2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทย

ตาราง 4.5 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทย โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยทุกประการในระดับปานกลาง (M) โดยในด้าน 1) **รูปแบบภาษา** ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยต่างก็เห็นว่า การฟังประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก รองลงมา คือ การฟังคำศัพท์และประโยคสั้น ๆ 2) **คู่สื่อสาร** ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การฟังคำถาม คำตอบของครูชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยเห็นว่า คำถาม

คำตอบของนักเรียนชาวไทยและการฟังวิทยุโรงเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก และนักเรียนมองว่าคำถาม คำตอบของบุคคลหน่วยงานอื่นเป็นปัญหาอันดับแรกของครูอาสาสมัครชาวจีน **3) เนื้อหาการฟัง** ทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ การฟังที่เกี่ยวกับการสอบและประเมินผล การเรียนการสอน (นักเรียนคิดว่า การฟังเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนเป็นปัญหาอันดับแรกด้วย) นอกจากนี้ การฟังเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มของครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.033) โดยการให้ค่าเฉลี่ยปัญหาในการฟังหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนของครูอาสาสมัครชาวจีนจากครูชาวไทย (3.06) สูงกว่าค่าเฉลี่ยจากครูอาสาสมัครชาวจีน (2.63)

ตาราง 4.6 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยในประเด็นต่อไปนี้ **1) รูปแบบภาษา** กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็มองว่า การฟังรูปแบบภาษาทุกประการมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า การฟังประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การฟังคำศัพท์เป็นความจำเป็นอันดับแรก **2) คู่มือสื่อสาร** กลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยได้แบ่งความจำเป็นคู่มือสื่อสารเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมาก (MH) และระดับปานกลาง (M) ขณะที่นักเรียนเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวไทยจำเป็นสื่อสารกับคู่มือสื่อสารทุกประเภทในระดับมาก โดยครูอาสาสมัครชาวจีนคิดว่า ตนเองจำเป็นสื่อสารกับครูชาวไทยเป็นอันดับแรกในระดับมาก แต่ครูชาวไทยและนักเรียนเห็นว่า การสื่อสารกับนักเรียนชาวไทยมีความจำเป็นอันดับแรกในระดับมาก นอกจากนี้ ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือสื่อสารที่เป็นบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.011) โดยครูชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องฟังบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องฟังบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับมาก **3) เนื้อหาการฟัง** กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า เนื้อหาทุกประการมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) โดยต่างก็เห็นว่า การฟังเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนมีความจำเป็นอันดับแรก (ครูชาวไทยยังเห็นว่า การฟังเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีนมีความจำเป็นอันดับแรกด้วย) นอกจากนี้ ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาการฟังทุกประการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการฟังเกี่ยวกับเนื้อหาการเรียนการสอนเป็นประการเดียวที่มีความแตกต่างกันระหว่างทั้ง 3 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.006) กล่าวคือ การให้ค่าเฉลี่ยในความจำเป็นในการฟังการประกวดแข่งขันภาษาจีน เนื้อหาในหนังสือการเรียนการสอน การสอบและประเมินผล กิจกรรมการอบรมภาษาจีน หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนจากนักเรียนชาวไทยสูงกว่าค่าเฉลี่ยจากครูอาสาสมัคร

ชาวจีน การให้ค่าเฉลี่ยในความจำเป็นในการพึ่งเนื้อหาในหนังสือการเรียนการสอนจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนชาวไทย (4.13) ครูชาวไทย (3.68) ครูอาสาสมัครชาวจีน (3.58) ตามลำดับ

ตาราง 4.5 ปัญหาในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาในการฟัง	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
รูปแบบภาษา													
ประโยคยาวและซับซ้อน	2.94	1.331	M	3.31	1.307	M	3.24	1.334	M	2	270	1.864	.157
คำศัพท์	2.76	1.094	M	3.11	1.086	M	2.93	1.068	M	2	270	2.517	.083
ประโยคสั้น ๆ	2.72	1.153	M	3.02	1.092	M	2.76	1.148	M	2	270	2.190	.114
คู่สื่อสาร													
ครูชาวไทย	2.94	1.185	M	3.15	1.218	M	2.97	1.154	M	2	270	.918	.401
นักเรียนชาวไทย	2.83	1.175	M	3.16	1.208	M	3.07	1.108	M	2	270	1.815	.165
วิทยุโรงเรียน	2.78	1.355	M	3.16	1.227	M	3.01	1.409	M	2	270	1.984	.140
ผู้ปกครอง	2.69	1.615	M	2.91	1.153	M	3.11	1.123	M	2	270	1.898	.152
บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	2.69	1.650	M	2.87	1.091	M	3.19	1.171	M	2	270	2.704	.069
เนื้อหาการฟัง													
การสอบและประเมินผล	2.68	1.298	M	3.09	1.077	M	2.93	1.208	M	2	270	2.861	.059
เนื้อหาในหนังสือการเรียนการสอน	2.65	1.258	M	2.93	1.118	M	2.90	1.241	M	2	270	1.361	.258
กิจกรรมประกวดแข่งขันภาษาจีน	2.64	1.190	M	2.85	1.078	M	2.93	1.208	M	2	270	1.254	.287
หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	2.63†	1.227	M	3.06†	1.051	M	2.90	1.181	M	2	270	3.441	.033
กิจกรรมการอบรมภาษาจีน	2.62	1.378	M	2.78	1.204	M	2.91	1.370	M	2	270	.888	.413

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† **ตัวหนา** = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.6 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

รูปแบบภาษา	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
ประโยคสั้น ๆ	3.99	1.132	MH	3.83	.904	MH	3.93	.983	MH	2	270	.611	.544
คำศัพท์	3.96	1.168	MH	3.79	.966	MH	3.94	.991	MH	2	270	.795	.453
ประโยคยาวและซับซ้อน	3.54	1.198	MH	3.53	1.119	MH	3.74	1.176	MH	2	270	1.596	.205
คู่สื่อสาร													
ครูชาวไทย	3.85	1.134	MH	3.68	1.132	MH	3.89	1.071	MH	2	270	.974	.379
นักเรียนไทย	3.82	1.202	MH	3.87	1.026	MH	4.11	1.029	MH	2	270	1.596	.205
วิทยุโรงเรียน	3.51	1.321	MH	3.44	1.117	MH	3.83	1.227	MH	2	270	2.506	.083
บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	3.38	1.569	M	3.27†	1.089	M	3.81†	1.011	MH	2	270	4.624	.011
ผู้ปกครอง	3.33	1.482	M	3.29	1.206	M	3.61	1.054	MH	2	270	1.618	.200
เนื้อหาการฟัง													
การประกวดแข่งขันภาษาจีน	3.60†	1.252	MH	3.90	1.044	MH	4.20†	.926	MH	2	270	5.577	.004
เนื้อหาในหนังสือ	3.58†	1.230	MH	3.68†	1.111	MH	4.13†	.916	MH	2	270	5.213	.006
การเรียนการสอน													
การสอบและประเมินผล	3.58†	1.286	MH	3.86	1.013	MH	4.16†	.958	MH	2	270	5.020	.007
กิจกรรมการอบรมภาษาจีน	3.56†	1.423	MH	3.90	1.149	MH	4.11†	1.043	MH	2	270	3.944	.020
หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	3.53†	1.244	MH	3.76	1.053	MH	4.13†	.916	MH	2	270	5.681	.004

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.1.3 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทย

ตาราง 4.7 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยในประเด็นต่อไปนี้ **1) รูปแบบภาษา** กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม ต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการพูดทุกรูปแบบในระดับปานกลาง (M) โดยการพูดประโยคยาว และซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก รองลงมา คือ การพูดประโยคสั้น ๆ และคำศัพท์ **2) คู่สื่อสาร** กลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยได้แบ่งปัญหาการพูดคุยกับคู่สื่อสารเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง (M) และระดับน้อย (ML) ขณะที่นักเรียนชาวไทยคิดว่า ปัญหาในการพูดกับคู่สื่อสารทุกประเภทอยู่ในระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดคุยกับครูชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยเห็นว่า การพูดคุยกับนักเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก และนักเรียนมองว่า การพูดคุยกับบุคคลหน่วยงานอื่น ๆ เป็นปัญหาอันดับแรก นอกจากนี้ ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยที่มีต่อปัญหาในการพูดกับบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ (.012) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า ตนเองมีปัญหาในการพูดกับบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับน้อย ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการพูดกับบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อปัญหาในการพูดกับผู้ปกครองมีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ (.013) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยคิดว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการพูดกับผู้ปกครองในระดับน้อย ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการพูดกับผู้ปกครองในระดับปานกลาง **3) เนื้อหาการพูด** ครูอาสาสมัครชาวจีนได้แบ่งปัญหาในเนื้อหาการพูดเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง (M) และระดับน้อย (ML) ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนเห็นว่า การพูดเกี่ยวกับเนื้อหาทุกประการเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า การพูดเกี่ยวกับการบริหารห้องเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่นักเรียนเห็นว่า การพูดเกี่ยวกับการสอบและประเมินผล และการจัดกิจกรรมการอบรมภาษาจีนเป็นปัญหาอันดับแรก

ตาราง 4.8 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยในประเด็นต่อไปนี้ **1) รูปแบบภาษา** กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้รูปแบบภาษาไทยทุกประการในระดับมาก (MH) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า การพูดประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยต่างก็เห็นว่า การพูดคำศัพท์มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก **2) คู่สื่อสาร** กลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยได้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมาก (MH) และระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า ตนเองจำเป็นต้องพูดกับครูชาวไทยเป็นอันดับ

แรก แต่ครูชาวไทยเห็นว่า การพูดคุยกับนักเรียนเป็นอันดับแรก ขณะที่นักเรียนได้คิดว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นพูดคุยกับคู่มือสารทุกประเภทในระดับมาก (MH) โดยเฉพาะการพูดคุยกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องความคิดเห็นของนักเรียน นอกจากนี้ ครูชาวไทยและนักเรียนมีความคิดเห็นที่ต่างกันในความจำเป็นที่พูดคุยกับบุคคลภายนอกโรงเรียนที่เป็นทั้งผู้ปกครองและบุคคลหน่วยงานอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.011, .018) โดยครูชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการพูดคุยกับผู้ปกครองและบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการพูดคุยกับผู้ปกครองและบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับมาก 3) **เนื้อหาการพูด** กลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยระบุว่า การพูดเนื้อหาทุกประเภทมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) โดยเฉพาะการพูดเพื่อบริหารห้องเรียน เช่น การออกคำสั่งเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การประกวดแข่งขันภาษาจีน เป็นต้น ขณะที่นักเรียนแบ่งความจำเป็นในด้านเนื้อหาเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด (H) และระดับมาก (MH) โดยเน้นการพูดเกี่ยวกับการสอบและประเมินผล หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่ต่างกันในความจำเป็นการพูดเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.014) โดยการให้ค่าเฉลี่ยความจำเป็นในการพูดเนื้อหาในหนังสือการเรียนการสอนจากนักเรียนชาวไทย (4.19) สูงกว่าค่าเฉลี่ยจากครูชาวไทย (3.73) และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่ต่างกันในเรื่องการพูดเกี่ยวกับการสอบและประเมินผล หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.001, .000) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องพูดเกี่ยวกับการสอบและประเมินผล หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนในระดับมาก ขณะที่นักเรียนมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องพูดเกี่ยวกับการสอบและประเมินผล หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด

ตาราง 4.7 ปัญหาในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาในการพูด	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
ประโยชน์และ ซับซ้อน	3.01	1.369	M	3.01	1.180	M	3.33	1.188	M	2	270	1.736	.178
ประโยคสั้น ๆ	2.86	1.202	M	2.98	1.081	M	2.86	1.158	M	2	270	.418	.659
คำศัพท์	2.86	1.117	M	2.92	1.082	M	2.83	1.227	M	2	270	.149	.862
ผู้สื่อสาร													
ครูชาวไทย	3.14	1.568	M	2.85	.985	M	2.87	1.227	M	2	270	1.373	.255
นักเรียนชาวไทย	2.97	1.186	M	2.97	1.037	M	2.94	1.226	M	2	270	.016	.984
บุคคลจาก หน่วยงานอื่น ๆ	2.47†	1.491	ML	2.63	1.139	M	3.07†	1.171	M	2	270	4.522	.012
ผู้ปกครอง	2.46†	1.233	ML	2.57†	1.067	ML	3.00†	1.251	M	2	270	4.453	.013
เนื้อหาการพูด													
การบริหาร ห้องเรียน	2.81	1.390	M	3.21	1.226	M	2.77	1.144	M	2	270	3.801	.024
เนื้อหาในหนังสือ	2.79	1.087	M	2.88	1.045	M	2.76	1.268	M	2	270	.308	.735
การเรียนการสอน													
หลักสูตรและ แผน	2.68	1.098	M	2.87	1.084	M	2.86	1.300	M	2	270	.694	.501
การเรียนการสอน													
การสอบและ ประเมินผล	2.65	1.090	M	2.93	1.076	M	2.87	1.474	M	2	270	1.293	.276
กิจกรรมการ อบรมภาษาจีน	2.53	1.061	ML	2.84	1.021	M	2.87	1.474	M	2	270	2.233	.109
กิจกรรม	2.53	1.074	ML	2.87	1.041	M	2.86	1.094	M	2	270	2.680	.070
การประกวด แข่งขันภาษาจีน													

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† **ตัวหนา** = อัตราส่วนสูงสุด

‡ ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.8 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ความจำเป็น ในการพูด	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
ประโยชน์สั้น ๆ	4.13	1.047	MH	3.89	.939	MH	3.94	.961	MH	2	270	1.346	.262
คำศัพท์	4.08	1.017	MH	3.89	.966	MH	4.00	.978	MH	2	270	.994	.371
ประโยชน์ยาวและ ซับซ้อน	3.58	1.242	MH	3.52	1.105	MH	3.74	1.017	MH	2	270	.912	.403
คู่มือสาร													
ครูชาวไทย	4.04	1.419	MH	3.68	.994	MH	3.96	1.013	MH	2	270	2.863	.059
นักเรียนชาวไทย	4.01	1.055	MH	3.80	1.026	MH	4.16	.973	MH	2	270	2.970	.053
ผู้ปกครอง	3.35	1.280	M	3.20†	1.063	M	3.71†	1.156	MH	2	270	4.629	.011
บุคคลจาก หน่วยงานอื่น ๆ	3.26	1.453	M	3.27†	1.176	M	3.76†	1.135	MH	2	270	4.050	.018
เนื้อหาการพูด													
การบริหาร	4.04	1.261	MH	3.95	1.080	MH	4.14	1.146	MH	2	270	.627	.535
ห้องเรียน													
เนื้อหาในหนังสือ	3.82	1.130	MH	3.73†	.961	MH	4.19†	1.183	MH	2	270	4.352	.014
ประกอบการ เรียนการสอน													
กิจกรรมการ ประกวดแข่งขัน ภาษาจีน	3.68	1.072	MH	3.73	1.080	MH	3.80	1.071	MH	2	270	.220	.803
กิจกรรมการ อบรมภาษาจีน	3.60	1.057	MH	3.69	1.110	MH	3.90	1.079	MH	2	270	1.475	.231
การสอบและ ประเมินผล	3.50†	1.187	MH	3.78†	.897	MH	4.21†	1.329	H	2	270	7.643	.001
หลักสูตรและแผน การเรียนการสอน	3.47†	1.162	MH	3.60†	.958	MH	4.21†	1.115	H	2	270	10.450	.000

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's Alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.1.4 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทย

ตาราง 4.9 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยในประเด็นต่อไปนี้ 1) **รูปแบบภาษา** กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาการอ่านภาษาไทยทุกรูปแบบในระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า ตนเองมีปัญหาการอ่านคำศัพท์เป็นอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรกของครูอาสาสมัครชาวจีน 2) **สิ่งที่อ่าน** กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาการอ่านทั้งสิ่งพิมพ์และลายมือในระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสารประสานงานต่างๆ เป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านลายมือนักเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก 3) **เนื้อหาการอ่าน** ทั้ง 3 กลุ่มคนได้ระบุว่า การอ่านเนื้อหาทุกประการมีปัญหาในระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนคิดว่า การอ่านเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนมองว่า ปัญหาอันดับแรกคือ การอ่านที่เกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน

ตาราง 4.10 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยในประเด็นต่อไปนี้ 1) **รูปแบบภาษา** ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยได้แบ่งความจำเป็นในการอ่านเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมาก (MH) และระดับปานกลาง (M) โดยต่างก็เห็นว่า การอ่านคำศัพท์มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ขณะที่นักเรียนเห็นว่า การอ่านทุกรูปแบบมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) โดยนักเรียนเห็นว่า การอ่านประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ความคิดเห็นที่มีต่อการอ่านประโยคยาวและซับซ้อนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.013) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการอ่านประโยคยาวและซับซ้อนในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการอ่านประโยคยาวและซับซ้อนในระดับมาก 2) **สิ่งที่อ่าน** ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นที่จะต้องมีทักษะในการอ่านสิ่งพิมพ์ทุกชนิดในระดับมาก (MH) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านป้ายบอกทางในโรงเรียนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก แต่นักเรียนเห็นว่า การอ่านลายมือครูชาวไทยเป็นความจำเป็นอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยได้แบ่งความจำเป็นในการอ่านสิ่งต่าง ๆ เป็น 2 ระดับ คือ ระดับมาก (MH) คือ การอ่านลายมือนักเรียนชาวไทย และระดับปานกลาง (M) คือ การอ่านเอกสารประสานงานทั่ว ๆ ไป นอกจากนี้ ความคิดเห็นที่มีต่อการอ่านลายมือครูชาวไทยและลายมือนักเรียนชาวไทยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.000, .009) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า

ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการอ่านลายมือครูชาวไทยในระดับมาก ขณะที่ครูชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการอ่านลายมือครูชาวไทยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยของความจำเป็นในการอ่านลายมือนักเรียนชาวไทยจากความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนชาวไทย ครูชาวไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนตามลำดับ ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการอ่านป้ายบอกทางในโรงเรียน เอกสารประชาสัมพันธ์ ทั่วไป หนังสือราชการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.014, .026, .002) โดยนักเรียนชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องอ่านสิ่งเหล่านี้ในระดับมาก ขณะที่ครูชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการอ่านสิ่งเหล่านี้ในระดับปานกลาง 3) **เนื้อหาการอ่าน** ทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า เนื้อหาที่เกี่ยวข้องทุกประการมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนไทยเห็นว่า การอ่านเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก (นักเรียนยังเห็นว่า เนื้อหาเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นอันดับแรกด้วย) ขณะที่ครูชาวไทยมองว่า การอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ครูชาวไทยและนักเรียนมีความคิดเห็นในด้านการอ่านเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.029) โดยการให้ค่าเฉลี่ยในความจำเป็นในการอ่านเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนของครูอาสาสมัครชาวจีนจากนักเรียนชาวไทย (4.04) สูงกว่าครูชาวไทย (3.66) ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในด้านการอ่านเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน และการอ่านเกี่ยวกับการประกวดแข่งขันภาษาจีนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.022, .029) โดยการให้ค่าเฉลี่ยในความจำเป็นในการอ่านการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน การประกวดแข่งขันภาษาจีนของครูอาสาสมัครชาวจีนจากนักเรียนชาวไทย (4.04, 3.93) สูงกว่าครูชาวไทย (3.51, 3.46) ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่ต่างกันในด้านการอ่านเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.022) โดยการให้ค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนชาวไทย (4.03) ครูชาวไทย (3.49) ครูอาสาสมัครชาวจีน (3.43) ตามลำดับ

ตาราง 4.9 ปัญหาในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาในการอ่าน	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
คำศัพท์	2.82	1.387	M	3.03	1.202	M	3.03	1.167	M	2	270	.757	.470
ประโยคยาวและซับซ้อน	2.81	1.469	M	3.15	1.350	M	3.27	1.361	M	2	270	2.252	.107
ประโยคสั้น ๆ	2.81	1.360	M	2.98	1.240	M	2.99	1.210	M	2	270	.534	.587
สิ่งที่อ่าน													
เอกสารประสานงานทั่วไป	2.94	1.462	M	3.15	1.302	M	3.03	1.154	M	2	270	.575	.563
หนังสือราชการ	2.92	1.489	M	3.08	1.362	M	3.21	1.250	M	2	270	.841	.432
ลายมือครูชาวไทย	2.86	1.466	M	3.05	1.258	M	3.14	1.354	M	2	270	.824	.440
ลายมือนักเรียนชาวไทย	2.76	1.524	M	3.18	1.220	M	3.30	1.278	M	2	270	3.391	.035
ป้ายบอกทางโรงเรียน	2.74	1.463	M	2.83	1.266	M	2.76	1.083	M	2	270	.158	.854
เนื้อหาการอ่าน													
กิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน	2.82	1.357	M	2.94	1.080	M	2.79	1.238	M	2	270	.453	.636
การสอบและประเมินผล	2.78	1.292	M	3.12	1.240	M	2.91	1.151	M	2	270	1.940	.146
กิจกรรมการอบรมภาษาจีน	2.76	1.348	M	2.87	1.098	M	2.66	1.115	M	2	270	.773	.463
หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	2.74	1.300	M	3.04	1.140	M	2.81	1.231	M	2	270	1.698	.185
เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	2.74	1.311	M	2.93	1.039	M	2.76	1.160	M	2	270	.890	.412

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.10 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

รูปแบบภาษา	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
คำศัพท์	3.81	1.083	MH	3.66	1.087	MH	3.94	1.102	MH	2	270	1.630	.198
ประโยคสั้น	3.69	1.158	MH	3.60	1.121	MH	3.96	1.013	MH	2	270	2.366	.096
ประโยคยาวและซับซ้อน	3.38†	1.250	M	3.39†	1.193	M	3.87†	1.102	MH	2	270	4.394	.013
สิ่งที่อ่าน													
ป้ายบอกทาง	3.65	1.200	MH	3.32†	1.185	M	3.80†	1.124	MH	2	270	4.329	.014
โรงเรียน													
เอกสาร	3.51	1.300	MH	3.36†	1.209	M	3.84†	1.085	MH	2	270	3.691	.026
ประสานงานทั่วไป													
ลายมือครูชาวไทย	3.43†	1.136	MH	3.34†	1.239	M	4.01†	1.028	MH	2	270	8.031	.000
หนังสือราชการ	3.43	1.309	MH	3.22†	1.248	M	3.87†	1.141	MH	2	270	6.290	.002
ลายมือนักเรียนไทย	3.43†	1.173	MH	3.53†	1.077	MH	3.96†	1.055	MH	2	270	4.841	.009
เนื้อหาการอ่าน													
เนื้อหาในหนังสือ	3.65	1.090	MH	3.66†	1.043	MH	4.04†	.999	MH	2	270	3.584	.029
ประกอบการเรียนการสอน													
หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	3.51	1.163	MH	3.64	1.209	MH	3.99	.985	MH	2	270	3.309	.038
การสอบและประเมินผล	3.51†	1.175	MH	3.70	1.213	MH	4.04†	1.013	MH	2	270	3.855	.022
กิจกรรม	3.46†	1.210	MH	3.55	1.097	MH	3.93†	1.108	MH	2	270	3.598	.029
การประกวดแข่งขันภาษาจีน													
กิจกรรมการอบรมภาษาจีน	3.43†	1.220	MH	3.49†	1.119	MH	4.03†	1.076	MH	2	270	6.400	.002

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† **ตัวหนา** = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.1.5 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทย

ตาราง 4.11 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยในประเด็นต่อไปนี้ **1) รูปแบบภาษา** กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่าการเขียนทุกรูปแบบมีปัญหาในระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า ตนเองมีปัญหาการเขียนเรียงความสั้น ๆ เป็นอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมองว่า ปัญหาการเขียนอันดับแรกของครูอาสาสมัครชาวจีน คือ การเขียนประโยคยาวและซับซ้อน **2) สิ่งที่เขียน** ซึ่งเป็นการเขียนจดหมายทั่วไป โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง (M) **3) เนื้อหาการเขียน** ครูอาสาสมัครชาวจีนแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง (M) และระดับน้อย (ML) โดยเห็นว่า การเขียนเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยคิดว่า การเขียนเนื้อหาทุกประการเป็นปัญหาในระดับปานกลาง (M) โดยต่างก็เห็นว่า การเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก นอกจากนี้ กลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านเนื้อหาการเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการอบรมภาษาจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.024, .020) โดยการให้ค่าเฉลี่ยปัญหาในการเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนของครูอาสาสมัครชาวจีนจากนักเรียนชาวไทย (3.24) สูงกว่าค่าเฉลี่ยจากครูอาสาสมัครชาวจีน (2.64) ครูอาสาสมัครชาวจีนคิดว่า ตนเองมีปัญหาในการเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีนอยู่ในระดับน้อย ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนไม่มีปัญหาในการเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีนอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านเนื้อหาการเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.018) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนคิดว่า ตนเองมีปัญหาในการเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนในระดับน้อย ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนในระดับปานกลาง

ตาราง 4.12 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยในประเด็นต่อไปนี้ **1) รูปแบบภาษา** ทั้งครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยได้แบ่งความจำเป็นในรูปแบบการเขียนเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมาก (MH) และระดับปานกลาง (M) ขณะที่นักเรียนเห็นว่า การเขียนทุกรูปแบบมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การเขียนคำศัพท์ที่มีความจำเป็นเป็นอันดับแรกในระดับมาก นอกจากนี้ ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการเขียนรูปแบบภาษาไทยที่เป็นประโยคยาวและซับซ้อนและการเขียนเรียงความสั้น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.006, .002) โดย

ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการเขียนประโยคยาวและซับซ้อน การเขียนเรียงความสั้น ๆ ในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการเขียนประโยคยาวและซับซ้อน การเขียนเรียงความสั้น ๆ ในระดับมาก 2) *สิ่งที่เขียน* ซึ่งเป็นการเขียนจดหมายทั่ว ๆ ไป โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า มีความจำเป็นในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า มีความจำเป็นในระดับมาก นอกจากนี้ ยังมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทย (.020) โดยนักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการเขียนจดหมายทั่ว ๆ ไปในระดับมาก ขณะที่ครูอาสาสมัครชาวจีนมองว่า ตนเองมีความจำเป็นในการเขียนจดหมายทั่ว ๆ ไปในระดับปานกลาง 3) *เนื้อหาการเขียน* ครูอาสาสมัครชาวจีนการเขียนเนื้อหาทุกประการมีความจำเป็นในระดับปานกลาง (M) โดยนำด้วย การเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน ขณะที่ครูชาวไทยเห็นว่า ความจำเป็นในการเขียนมีอยู่ 2 ระดับคือ ระดับปานกลางและระดับมาก โดยการเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนมีความจำเป็นในอันดับแรก ขณะที่นักเรียนเห็นว่า การเขียนเนื้อหาทุกประการมีความจำเป็นในระดับมาก โดยนำด้วยการเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน นอกจากนี้ ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.000, .001) โดยนักเรียนชาวไทยคิดว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนในระดับมาก ขณะที่ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนในระดับปานกลาง และการเขียนเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีน การสอบและประเมินผล กิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน มีความคิดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระหว่างกลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทย (.005, .000, .004) โดยนักเรียนชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการเขียนเนื้อหาดังกล่าวในระดับมาก ขณะที่ครูอาสาสมัครชาวจีนมองว่า ตนเองมีความจำเป็นในการเขียนเนื้อหาดังกล่าวในระดับปานกลาง

ตาราง 4.11 ปัญหาในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาในการเขียน รูปแบบภาษา	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
การเรียงความสั้น ๆ	2.87	1.583	M	3.10	1.408	M	3.26	1.337	M	2	270	1.273	.282
ประโยคยาวและ ซับซ้อน	2.86	1.523	M	3.15	1.321	M	3.29	1.364	M	2	270	1.781	.170
ประโยคสั้น ๆ	2.67	1.322	M	3.02	1.206	M	2.94	1.238	M	2	270	1.937	.146
คำศัพท์	2.61	1.273	M	3.05	1.230	M	3.03	1.215	M	2	270	3.263	.040
สิ่งที่เขียน จดหมายทั่วไป	2.85	1.580	M	3.11	1.512	M	3.19	1.407	M	2	270	1.050	.351
เนื้อหาการเขียน หลักสูตรและแผน การเรียนการสอน	2.71	1.515	M	3.04	1.279	M	3.19	1.311	M	2	270	2.375	.095
การสอบและ ประเมินผล	2.64†	1.504	M	3.05	1.276	M	3.24†	1.313	M	2	270	3.782	.024
เนื้อหาในหนังสือ การเรียนการสอน	2.64	1.447	M	2.96	1.261	M	3.10	1.309	M	2	270	2.328	.099
กิจกรรมการอบรม ภาษาจีน	2.44†	1.362	ML	2.87	1.303	M	3.01†	1.123	M	2	270	3.979	.020
กิจกรรมการ ประกวดแข่งขัน ภาษาจีน	2.43†	1.341	ML	2.90†	1.282	M	2.99†	1.257	M	2	270	4.068	.018

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.12 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ความจำเป็น ในการเขียน	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
คำศัพท์	3.67	1.245	MH	3.56	1.138	MH	3.96	1.028	MH	2	270	2.823	.061
ประโยคสั้น ๆ	3.47	1.289	MH	3.53	1.166	MH	3.77	1.024	MH	2	270	1.352	.260
ประโยคยาวและ ซับซ้อน	3.07†	1.325	M	3.23†	1.244	M	3.71†	1.181	MH	2	270	5.267	.006
การเรียงความสั้น ๆ	2.99†	1.369	M	3.11†	1.326	M	3.71†	1.193	MH	2	270	6.661	.002
สิ่งที่เขียน จดหมายทั่ว ๆ ไป	3.00†	1.332	M	3.10	1.419	M	3.59†	1.257	MH	2	270	3.974	.020
เนื้อหาการเขียน เนื้อหาในหนังสือ	3.21†	1.383	M	3.40†	1.142	M	3.99†	1.097	MH	2	270	8.283	.000
ประกอบการเรียน การสอน													
กิจกรรม การอบรม ภาษาจีน	3.07†	1.314	M	3.38	1.315	M	3.77†	1.157	MH	2	270	5.391	.005
หลักสูตรและ แผนการเรียน การสอน	3.07†	1.357	M	3.40†	1.188	M	3.86†	1.107	MH	2	270	7.520	.001
การสอบและ ประเมินผล	3.04†	1.358	M	3.47	1.192	MH	3.86†	1.081	MH	2	270	8.057	.000
กิจกรรม การประกวด แข่งขันภาษาจีน	3.03†	1.321	M	3.42	1.295	MH	3.73†	1.115	MH	2	270	5.549	.004

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทย

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมักสนใจศึกษาแนวโน้มค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและค่านิยม รวมถึงควรให้ความสำคัญกับบริบทการสื่อสาร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริบท การดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย นอกจากนี้ เรื่องมารยาทเป็นปัจจัยพื้นฐานในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีปรากฏจากการใช้ภาษาทั้งที่เป็นวันภาษาและอวันภาษาอย่างชัดเจน ดังนั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจะประกอบด้วย 1) ปัญหาและความจำเป็นในการเข้าใจวัฒนธรรมไทย อันครอบคลุมการเข้าใจวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไปและการเข้าใจวัฒนธรรมการเรียนการสอนของไทย และ 2) ปัญหาและความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษา ซึ่งครอบคลุมการใช้วัฒนธรรมไทยในวันภาษาและอวันภาษา (สามารถดูได้ที่ 2.3.1.2)

4.2.2.1 ปัญหาและความจำเป็นในการเข้าใจวัฒนธรรมไทย

ตาราง 4.13 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการเข้าใจวัฒนธรรมไทยในประเด็นต่อไปนี้ 1) *การเข้าใจวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไป* โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การเข้าใจวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไปของครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนเห็นว่า อาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาการเข้าใจลักษณะสังคมไทยโดยทั่วไปเป็นอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยมองว่า การเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีไทยเป็นปัญหาอันดับแรก 2) *การเข้าใจการเรียนการสอนของไทย* โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง (M) และเห็นพ้องต้องกันว่า ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก (นักเรียนยังเห็นว่า แนวคิดการศึกษาเป็นปัญหาอันดับแรกด้วย) อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมประการอื่น ๆ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ก็เป็นปัญหาไม่ต่างจากปัญหาที่คิดอันดับแรกเท่าใด เนื่องจากค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

ตาราง 4.13 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการเข้าใจวัฒนธรรมไทยในประเด็นต่อไปนี้ 1) *การเข้าใจวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไป* โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องเข้าใจวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไปในระดับมาก (MH) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีไทยเป็นอันดับแรก แต่ครูชาวไทยคิดว่า การเข้าใจลักษณะสังคมไทยโดยทั่วไปเป็นอันดับแรก ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่า ทั้ง 2 ประการมีความจำเป็นเท่า ๆ กัน 2) *การเข้าใจการเรียนการสอนของไทย* โดยครูอาสาสมัครชาวจีนคิดว่า มี 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด (H) และระดับมาก (MH) โดยคิดว่าการเข้าใจลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทยเป็นอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยมองว่าการเข้าใจวัฒนธรรมการเรียนการสอนของไทยทุกประการมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) โดยนำ

ด้วยการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่คิดว่าการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนชาวไทยจำเป็นเป็นอันดับแรกในระดับมากที่สุด (H)

ตาราง 4.13 ปัญหาและความจำเป็นในการเข้าใจวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาในวัฒนธรรมไทย	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
วัฒนธรรมไทยโดยทั่วไป	2.76	1.068	M	2.93	1.083	M	2.81	1.081	M	2	270	.634	.531
ลักษณะสังคมไทยโดยทั่วไป	2.75	1.160	M	2.97	1.045	M	2.80	1.187	M	2	270	1.079	.341
วัฒนธรรมนิยมประเพณีไทย													
วัฒนธรรมการเรียนการสอนของไทย													
ลักษณะห้องเรียนไทย	2.94	1.232	M	3.21	1.093	M	3.04	1.185	M	2	270	1.290	.277
แนวคิดการศึกษา	2.83	1.138	M	3.15	1.019	M	3.04	1.209	M	2	270	1.951	.144
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	2.81	1.263	M	3.02	1.126	M	2.90	1.416	M	2	270	.747	.475
ความจำเป็นวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไป													
วัฒนธรรมนิยมประเพณีไทย	4.19	.944	MH	3.89	.922	MH	3.97	1.076	MH	2	270	2.267	.106
ลักษณะสังคมไทยโดยทั่วไป	4.18	.939	MH	3.92	.917	MH	3.97	1.049	MH	2	270	1.724	.180
วัฒนธรรมการเรียนการสอนของไทย													
ลักษณะห้องเรียนไทย	4.21	.992	H	4.05	.876	MH	4.20	.942	MH	2	270	1.002	.369
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	4.19	1.016	MH	4.06	.951	MH	4.31	.925	H	2	270	1.639	.196
แนวคิดการศึกษา	4.13	.978	MH	4.02	.823	MH	4.04	.984	MH	2	270	.343	.710

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.2.2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษา

ตาราง 4.14 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาต่อไปนี้ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ปัญหาการใช้วัฒนธรรมไทยในวจนภาษาและอวจนภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีนมีอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง (M) และระดับน้อย (ML) โดยในด้าน **1) วจนภาษา** ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนไทยเห็นว่า การคำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยคิดว่า การทักทายกับบุคคลที่รู้จักเป็นปัญหาอันดับแรก **2) อวจนภาษา** ครูอาสาสมัครชาวจีนคิดว่า การแสดงความเคารพเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยเห็นว่า การมองเรื่องเวลาเป็นปัญหาอันดับแรก และนักเรียนชาวไทยคิดว่า ขนาดน้ำเสียงในการสนทนาเป็นปัญหาอันดับแรก

ตาราง 4.15 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาดังประเด็นต่อไปนี้ **1) วจนภาษา** ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยได้แบ่งความจำเป็นในการใช้วจนภาษาเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด (H) และระดับมาก (MH) โดยต่างก็เห็นว่า คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยคิดว่า การใช้วจนภาษาทุกประการมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) โดยเห็นว่า การใช้คำศัพท์หรือวลีที่แสดงความมีมารยาทและการทักทายกับบุคคลที่รู้จักมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ความคิดเห็นที่มีต่อความจำเป็นในการใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพของครูอาสาสมัครชาวจีนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทย (.019) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนคิดว่า ตนเองมีความจำเป็นในการใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพในระดับมากที่สุด ขณะที่ครูชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพในระดับมาก **2) อวจนภาษา** ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การใช้อวจนภาษาทุกประการมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) โดยต่างก็เห็นว่า การแสดงความเคารพเป็นเรื่องจำเป็นเป็นอันดับแรก ขณะที่นักเรียนชาวไทยได้แบ่งความจำเป็นในการใช้วจนภาษาเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด (H) และระดับมาก (MH) โดยเห็นว่า ขนาดน้ำเสียงในการสนทนาเป็นมีความจำเป็นเป็นอันดับแรกสุด

ตาราง 4.14 ปัญหาในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีน

วัฒนธรรมในภาษา ปัญหา	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
วัฒนธรรมใน อังกฤษ													
กำลังท้ายเพื่อ แสดงความ เคารพ	2.94	1.591	M	2.60	1.226	ML	2.76	1.279	M	2	270	1.514	.222
คำศัพท์หรือวลี ที่แสดง มารยาท	2.88	1.565	M	2.64	1.265	M	2.67	1.305	M	2	270	.725	.485
การเรียกชื่อ- สกุล	2.76	1.094	M	2.57	1.183	ML	2.59	1.335	ML	2	270	.643	.527
การเรียก ตำแหน่ง	2.71	1.156	M	2.60	1.129	ML	2.59	1.161	ML	2	270	.275	.759
การทักทาย บุคคลที่รู้จัก	2.65	1.465	M	2.66	1.214	M	2.51	1.370	ML	2	270	.295	.745
การเรียก คำสรรพนาม	2.61	1.193	M	2.63	1.138	M	2.73	1.128	M	2	270	.217	.805
การทักทาย บุคคลที่ไม่รู้จัก	2.57	1.231	ML	2.62	1.180	M	2.67	1.126	M	2	270	.133	.876
วัฒนธรรม ในอังกฤษ													
การแสดง ความเคารพ	2.71	1.378	M	2.57	1.319	ML	2.57	1.357	ML	2	270	.272	.762
ขนานน้ำเสียง ในการสนทนา	2.69	1.285	M	2.62	1.262	M	2.81	1.354	M	2	270	.526	.592
การมองเรื่อง เวลา	2.67	1.353	M	2.68	1.297	M	2.60	1.301	ML	2	270	.087	.917
การแต่งกาย	2.65	1.235	M	2.66	1.335	M	2.51	1.359	ML	2	270	.299	.742
ข้อห้ามใน การสัมผัส	2.43	1.231	ML	2.56	1.254	ML	2.47	1.126	ML	2	270	.281	.755

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.15 ความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีน

วัฒนธรรมในภาษา	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
วัฒนธรรมใน วจนภาษา													
กำลังท้ายเพื่อ	4.29†	1.156	H	3.89†	1.090	MH	4.21	.899	H	2	270	4.009	.019
แสดงความเคารพ													
คำศัพท์หรือวลีที่	4.25	1.172	H	3.93	.978	MH	4.10	1.009	MH	2	270	2.255	.107
แสดงมารยาท													
การทักทายบุคคล	4.10	1.090	MH	3.93	.938	MH	4.19	.997	MH	2	270	1.652	.194
ที่รู้จัก													
การเรียก	3.96	1.156	MH	3.76	.967	MH	3.93	.937	MH	2	270	1.094	.336
คำสรรพนาม													
การเรียกชื่อ-สกุล	3.96	.985	MH	3.79	1.000	MH	4.07	.997	MH	2	270	2.014	.135
การทักทายบุคคล	3.89	1.115	MH	3.63	1.024	MH	3.81	.997	MH	2	270	1.724	.180
ที่ไม่รู้จัก													
การเรียกตำแหน่ง	3.89	1.056	MH	3.69	1.016	MH	3.86	.952	MH	2	270	1.174	.311
วัฒนธรรม ในอวจนภาษา													
การแสดงความ	4.12	1.150	MH	4.10	.935	MH	4.20	.972	MH	2	270	.232	.793
เคารพ													
การแต่งกาย	4.10	1.115	MH	4.08	.942	MH	4.09	1.032	MH	2	270	.010	.990
ขนาดน้ำเสียงใน	4.10	1.128	MH	3.95	1.007	MH	4.27	.916	H	2	270	2.242	.108
การสนทนา													
การมองเรื่องเวลา	4.08	1.110	MH	4.02	.940	MH	4.06	1.034	MH	2	270	.087	.917
ข้อห้ามในการ	3.96	1.272	MH	3.98	.948	MH	4.07	.997	MH	2	270	.246	.782
สัมผัส													

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น นอกจากควรทราบปัญหาและความจำเป็นแล้ว ยังควรคำนึงถึงความต้องการ ทั้งนี้ เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันและสถานการณ์เป้าหมายอย่างสมบูรณ์ เนื้อหาต่อไปนี้จะเป็นการแจกแจงรายละเอียดของความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนตามประเด็น 1) วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย 2) ความต้องการในการใช้ภาษาไทย 3) ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทย และ 4) ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเพื่อต่อคำถามงานวิจัยข้อที่ 3 คือ ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใดและเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของคำถามข้อที่ 4 คือ ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีความแตกต่างกันหรือไม่

4.3.1 วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย

ตาราง 4.16 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนได้แบ่งวัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด (H) และระดับมาก (MH) โดยเห็นว่า การใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของตนเองมีวัตถุประสงค์เพื่อการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ยังเพื่อใช้ในการสื่อสารกับนักเรียนชาวไทย การใช้ชีวิตประจำวัน และการสื่อสารกับครูชาวไทย ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยทุกประการอยู่ในระดับมาก (MH) โดยครูชาวไทยคิดว่า การอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอันดับแรก ซึ่งตรงกับครูอาสาสมัครชาวจีน แต่นักเรียนคิดว่า การสื่อสารกับนักเรียนชาวไทยเป็นวัตถุประสงค์อันดับแรก

ตาราง 4.16 วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ภาษาและวัฒนธรรมไทย	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
เพื่อความสะดวกในการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อสื่อสารกับนักเรียน	4.28	.923	H	4.03	.911	MH	4.03	.798	MH	2	270	2.072	.128
เพื่อใช้ชีวิตประจำวัน	4.25	.915	H	4.02	.915	MH	4.11	.843	MH	2	270	1.491	.227
เพื่อสื่อสารกับครูชาวไทย	4.22	.876	H	3.95	.821	MH	4.04	.875	MH	2	270	2.312	.101
สนใจเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย	4.13	.918	MH	3.95	.960	MH	4.10	.837	MH	2	270	1.027	.360
	3.71	1.093	MH	3.73	.895	MH	3.93	.890	MH	2	270	1.272	.282

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3.2 ความต้องการในการใช้ภาษาไทย

ตาราง 4.17 แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความต้องการในการใช้ภาษาไทยดังต่อไปนี้ 1) **ทักษะการใช้ภาษาไทย** ครูอาสาสมัครชาวจีนแบ่งความต้องการเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด (H) ซึ่งเน้นทักษะการฟังและการพูด และระดับมาก (MH) ซึ่งเป็นการอ่านและการเขียน ขณะที่ครูชาวไทยได้แบ่งเป็น 2 ระดับเช่นกัน คือ ระดับระดับมาก (MH) ซึ่งนำด้วยการฟังรองลงมา คือ การพูดและการอ่าน และระดับปานกลาง (M) ซึ่งเป็นทักษะการเขียน นักเรียนชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการทักษะทุกประการในระดับมาก (MH) ซึ่งทักษะการฟังเป็นอันดับแรก และตามด้วยการพูด การอ่านและการเขียนตามลำดับ นอกจากนี้ ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ทักษะการฟังและการพูดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.001, .000) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า ตนเองต้องการทักษะการฟังและการพูดในระดับมากที่สุด ขณะที่ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการทักษะการฟังและการพูดในระดับมาก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ทักษะการเขียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.002) โดยนักเรียนชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการทักษะการเขียนในระดับมาก ขณะที่ครูชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการทักษะการเขียนในระดับปานกลาง 2) **ความรู้ด้านภาษาไทย** กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยเป็นอันดับแรกในระดับมาก (MH) รองลงมา คือ

การออกเสียงและไวยากรณ์ นอกจากนี้ ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีความคิดเห็นในด้านคำศัพท์และการออกเสียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.026, .035) โดยการให้ค่าเฉลี่ยในความต้องการในด้านคำศัพท์และการออกเสียงจากครูอาสาสมัครชาวจีน (4.13, 4.08) สูงกว่าครูชาวไทย (3.73, 3.69) 3) **ภาษาไทยที่ใช้อธิบายวัฒนธรรมจีน** (ประกอบด้วย วัฒนธรรมจีนในด้านอาหาร การกิน สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาถ้อยคำ ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ การท่องเที่ยว ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม เครื่องมือเครื่องใช้ คนตรี การศึกษา ศาสนาและความเชื่อ การฟ้อนรำ วรรณคดี ประวัติศาสตร์ การวาดเขียน กฎหมาย เศรษฐกิจ การเมือง) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มได้แบ่งความต้องการเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมาก (MH) และระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับอาหารการกินเป็นอันดับแรกในระดับมาก ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่าการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนชาวไทยเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ประเด็นที่เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.023) ระหว่างกลุ่มครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย โดยค่าเฉลี่ยที่มีต่อการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจากความคิดเห็นของนักเรียนชาวไทย (4.10) สูงกว่าครูชาวไทย (3.66) การใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับกฎหมายมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.035) ระหว่างกลุ่มครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทย โดยนักเรียนชาวไทยเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับกฎหมายในระดับมาก ขณะที่ครูอาสาสมัครชาวจีนมองว่า ตนเองต้องการ ใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับกฎหมายในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษา และเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.002, .007, .002) โดยครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยคิดว่า ครูอาสาสมัคร ชาวจีนต้องการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษาในระดับมาก ขณะที่ครูอาสาสมัครชาวจีนมองว่า ตนเองต้องการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษาในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่มีต่อความต้องการในการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจของความคิดเห็นทั้ง 3 กลุ่มจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนชาวไทย (3.36) ครูชาวไทย (3.15) ครูอาสาสมัครชาวจีน (2.78)

ตาราง 4.17 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ภาษาไทย	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1, df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level			
ทักษะ												
การฟัง	4.58†	.707	H	4.08†	1.005	MH	4.14†	.967	MH	2, 270	7.360	.001
การพูด	4.56†	.729	H	4.02†	.907	MH	4.06†	.946	MH	2, 270	9.433	.000
การอ่าน	3.74	1.088	MH	3.63	2.761	MH	3.87	1.089	MH	2, 270	.325	.723
การเขียน	3.42	1.172	MH	3.11†	1.097	M	3.70†	1.121	MH	2, 270	6.583	.002
ความรู้ด้าน												
ภาษาไทย												
คำศัพท์	4.13†	1.020	MH	3.73†	.985	MH	3.86	1.026	MH	2, 270	3.681	.026
การออกเสียง	4.08†	1.097	MH	3.69†	.977	MH	3.80	1.085	MH	2, 270	3.405	.035
ไวยากรณ์	3.68	1.149	MH	3.27	1.169	M	3.51	1.260	MH	2, 270	3.001	.051
ภาษาไทยที่ใช้												
อธิบาย												
วัฒนธรรมจีน												
อาหารการกิน	3.79	1.061	MH	3.85	.940	MH	3.90	.965	MH	2, 270	.217	.805
สถาบัน	3.78	1.129	MH	3.66†	1.073	MH	4.10†	1.065	MH	2, 270	3.831	.023
การศึกษาและ												
ความสัมพันธ์												
ระหว่างครูกับ												
นักเรียน												
สถาบัน	3.72	1.324	MH	3.45	1.039	MH	3.71	1.118	MH	2, 270	1.881	.154
ครอบครัวและ												
ความสัมพันธ์												
ของสมาชิกใน												
ครอบครัว												
ชนบทรอบนอก												
ชนบทรอบนอก	3.72	1.129	MH	3.76	1.022	MH	3.81	1.081	MH	2, 270	.133	.876
ประเพณี												
ภาษาถิ่น	3.71	1.054	MH	3.71	.949	MH	3.87	1.006	MH	2, 270	.695	.500
ภาษาที่ไม่ใช่	3.61	1.042	MH	3.60	1.020	MH	3.60	.954	MH	2, 270	.002	.998
ถิ่น												
การท่องเที่ยว	3.54	1.198	MH	3.63	1.024	MH	3.91	1.294	MH	2, 270	2.099	.125
คำนิยาม	3.47	1.162	MH	3.57	1.074	MH	3.71	1.079	MH	2, 270	.871	.420

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† **ตัวหนา** = อัตราส่วนสูงสุด

‡ ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.17 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน (ต่อ)

ภาษาไทย	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1, df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level			
คุณธรรมจริยธรรม	3.32	1.072	M	3.59	1.022	MH	3.71	1.287	MH	2, 270	2.403	.092
เครื่องมือเครื่องใช้	3.28†	1.201	M	3.73†	.901	MH	3.89†	1.280	MH	2, 270	6.205	.002
ดนตรี	3.21	1.150	M	3.08	1.027	M	3.31	1.097	M	2, 270	1.165	.314
การศึกษา	3.11†	1.120	M	3.51†	1.018	MH	3.64†	1.050	MH	2, 270	5.103	.007
ศาสนาและความเชื่อ	3.10	1.064	M	3.34	1.051	M	3.44	1.099	MH	2, 270	2.036	.133
การผ่อนร่ำ	3.07	1.130	M	3.01	1.041	M	3.06	1.075	M	2, 270	.094	.910
วรรณคดี	3.07	1.214	M	2.98	1.074	M	3.30	1.232	M	2, 270	1.716	.182
ประวัติศาสตร์	3.07	1.155	M	3.25	1.098	M	3.37	1.066	M	2, 270	1.357	.259
การวาดเขียน	3.03	1.126	M	3.21	1.067	M	3.46	1.163	MH	2, 270	2.684	.070
กฎหมาย	2.96†	1.106	M	3.17	1.131	M	3.44†	1.085	MH	2, 270	3.387	.035
เศรษฐกิจ	2.78†	1.091	M	3.15†	.954	M	3.36†	.979	M	2, 270	6.213	.002
การเมือง	2.67	1.101	M	2.98	.988	M	3.07	1.159	M	2, 270	2.939	.055

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† หมายความว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3.3 ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทย

ตาราง 4.18 แสดงความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการวัฒนธรรมไทยเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมาก (MH) และระดับปานกลาง (M) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า วัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับอาหารการกินมีความต้องการเป็นอันดับแรก ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่า สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นเรื่องที่ต้องการอันดับแรก นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่ต่างกันในการต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.009) โดยการให้ค่าเฉลี่ยในการต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านการท่องเที่ยวจากครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทย (3.93) สูงกว่าครูชาวไทย (3.56) ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีความคิดเห็นที่ต่างกันในการต้องการวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับดนตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.009) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่าตนเองต้องการวัฒนธรรมไทยในด้านดนตรีในระดับมาก ขณะที่ครูชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการวัฒนธรรมไทยในด้านดนตรีในระดับปานกลาง ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่ต่างกันในการต้องการวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ (.043) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนคิดว่า ตนเองต้องการวัฒนธรรมไทยในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการวัฒนธรรมไทยในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในระดับมาก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่ต่างกันในการต้องการวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.033) โดยครูชาวไทยคิดว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการวัฒนธรรมไทยในด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลาง ขณะที่นักเรียนชาวไทยมองว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการวัฒนธรรมไทยในด้านเศรษฐกิจในระดับมาก

ตาราง 4.18 ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

วัฒนธรรมไทย	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1, df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level			
อาหารการกิน	4.00	1.434	MH	3.82	.872	MH	3.77	1.079	MH	2, 270	.881	.415
สถาบันการศึกษาและ ความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับนักเรียน	3.94	.948	MH	3.69	1.143	MH	3.97	.900	MH	2, 270	2.211	.112
การท่องเที่ยว	3.93†	1.039	MH	3.56†	.962	MH	3.93†	.906	MH	2, 270	4.826	.009
ภาษาที่ใช้สื่อสาร	3.82	1.012	MH	3.76	.918	MH	3.90	.935	MH	2, 270	.476	.622
ขนบธรรมเนียมประเพณี	3.81	.959	MH	3.64	.985	MH	3.84	1.072	MH	2, 270	1.159	.315
คำนิยม	3.76	.927	MH	3.69	1.066	MH	3.71	1.024	MH	2, 270	.108	.898
ภาษาที่ไม่ใช้สื่อสาร	3.71	1.180	MH	3.59	.952	MH	3.69	.956	MH	2, 270	.402	.669
สถาบันครอบครัวและ ความสัมพันธ์ของสมาชิก ในครอบครัว	3.57	1.032	MH	3.49	1.010	MH	3.66	1.006	MH	2, 270	.642	.527
การศึกษา	3.53	1.048	MH	3.47	.947	MH	3.70	.890	MH	2, 270	1.287	.278
ดนตรี	3.50†	1.048	MH	3.06†	.918	M	3.30	1.054	M	2, 270	4.758	.009
ศาสนา ความเชื่อ	3.47	.993	MH	3.44	1.068	MH	3.53	1.100	MH	2, 270	.150	.860
คุณธรรมจริยธรรม	3.42	1.071	MH	3.70	1.135	MH	3.60	.999	MH	2, 270	1.611	.202
การฟ้อนรำ	3.42	1.031	MH	3.11	.963	M	3.13	1.191	M	2, 270	2.235	.109
เครื่องมือเครื่องใช้	3.40†	1.096	M	3.65	.868	MH	3.81†	1.054	MH	2, 270	3.190	.043
วรรณคดี	3.31	1.083	M	2.99	1.133	M	3.20	1.480	M	2, 270	1.696	.185
การวาดเขียน	3.29	1.013	M	3.11	.971	M	3.20	1.071	M	2, 270	.800	.451
ประวัติศาสตร์	3.24	1.014	M	3.11	.986	M	3.21	.991	M	2, 270	.492	.612
เศรษฐกิจ	3.21	1.034	M	3.07†	.930	M	3.44†	.942	MH	2, 270	3.458	.033
กฎหมาย	3.21	.948	M	3.21	1.030	M	3.41	1.097	MH	2, 270	1.012	.365
การเมือง	2.96	1.013	M	3.02	.972	M	2.93	1.159	M	2, 270	.215	.807

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† วัฒนธรรม = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3.4 ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ตาราง 4.19 แสดงความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยในระดับมากที่สุด (H) โดยเห็นว่า ควรจัดการเรียนการสอนทั้งก่อนและหลังมายังประเทศไทย การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยควรเน้นเนื้อหาภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้งในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันและในบริบทการเรียนการสอน เน้นวิธีการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างครูบรรยายกับผู้เรียนมีส่วนร่วม และต้องการครูผู้สอนมีทั้งชาวจีนและชาวไทย

ตาราง 4.19 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	ครูอาสาสมัครชาวจีน		
	M	SD	Level
เน้นการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้งในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันและในบริบทการเรียนการสอน	4.38	.895	H
เน้นการเรียนการสอนทั้งก่อนและหลังมายังประเทศไทย	4.38	.846	H
การสอนโดยความร่วมมือระหว่างอาจารย์ทั้งชาวจีนและชาวไทย	4.37	.879	H
เน้นครูบรรยายกับผู้เรียนมีส่วนร่วมพร้อมกัน	4.21	.821	H
เน้นการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันเท่านั้น	3.79	.934	MH
เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น คู่มือเกี่ยวกับสภาพห้องเรียนไทยแล้วอภิปรายออกแบบแผนการสอนและฝึกสอนในสถานการณ์จำลอง	3.79	.934	MH
เน้นการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในบริบทการเรียนการสอนเท่านั้น	3.69	1.083	MH
เน้นให้อาจารย์ชาวไทยสอน	3.33	1.088	M
เน้นให้อาจารย์ชาวจีนสอน	3.19	1.002	M
เน้นครูบรรยาย	3.13	.948	M
เน้นการเรียนการสอนหลังจากมาถึงประเทศไทยเท่านั้น	3.00	1.088	M
เน้นการเรียนการสอนก่อนเดินทางมายังประเทศไทยเท่านั้น	2.92	1.045	M

N = 72

Cronbach's alpha = .98

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

4.4 สรุป

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน โดยผ่านวิธีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อปัญหาความจำเป็น และความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีทั้งความเหมือนกันและความแตกต่างกัน ทั้งนี้ จะนำไปเป็นแหล่งข้อมูลในการอภิปรายผลการศึกษาในบทถัดไป

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

บทนี้เป็นการอภิปรายผลการวิจัย โดยผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณตามวัตถุประสงค์งานวิจัย คือ เพื่อศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน การอภิปรายจะแบ่งเป็น 2 ส่วน อันได้แก่ 1) กระบวนการวิจัย และ 2) อภิปรายผลการวิจัย

5.1 กระบวนการวิจัย

วิธีการวิจัยต้องขึ้นอยู่กับปัญหางานวิจัย (ชนัน อนุมานราชชน, 2544; Tashakkori & Teddlie, 1998; Feng, 2009) ปัญหาของการวิจัยครั้งนี้ คือ การแสวงหาภาษาและวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษา พบว่า แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (needs analysis) มีความเหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากว่า แนวคิดนี้เป็นแนวคิดสำคัญที่ใช้กันในการเริ่มต้นวางแผนหลักสูตรและพัฒนาวิชาภาษา (สุวิมล ว่องวานิช, 2550; Long, 2005; Shu, 2004) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจสภาพการเรียนการสอนภาษาในสถานการณ์ปัจจุบัน (present situation) และสถานการณ์เป้าหมาย (target situation) หรืออีกนัยหนึ่งคือ ระดับเริ่มต้น (starting level) และระดับเป้าหมาย (target level) (Chambers, 1980; Elli & Johnson, 1994; Jordan, 1997; Dudley-Evans & St John, 1998; Wu & Guo, 2009) ทั้งนี้ จะทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาเป็นไปอย่างมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การใช้งานจริง

งานวิจัยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมีลักษณะเชิงสำรวจ (Mackay, 1978; Hutchinson & Waters, 1987; Cohen, Manion & Morrison, 2007) จึงต้องการข้อมูลเป็นจำนวนมาก และมีผู้ให้ข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อประเมินข้อมูลอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ (ณรงค์ โพธิ์พุกพานันท์, 2551; Babbie, 2008; Qin, 2009) จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่มาจากสถานที่ 2 ประเภท อันได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยใน

สถานศึกษานิยมให้ผู้เรียนและผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูล (กันทรส วิทยากรมย์, 2555; Hutchinson & Waters, 1987; Berwick, 1989; West, 1994; Hamp-Lyons, 2001; Kijisribun, 2005; Oanh, 2005; Samawathdana, 2009; Sai-Ngam, 2010; Zhang, 2006; Chen, 2009; He, 2011; Huang & Wu, 2011; Huang, 2011; Lin, Gao & Wang, 2011; Wang, 2011) และในสถานประกอบการนิยมให้พนักงานและผู้บริหารเป็นผู้ให้ข้อมูล (กันทรส วิทยากรมย์, 2555; Mackay, 1978; Munby, 1978; Brindley, 1989; Elli & Johnson, 1994; Douglas, 2000; Meemark, 2002; Permtanjit, 2003; Aunruen, 2005; Dejkunjorn, 2005; Vadermeeren, 2005; Malison, 2006; Meggiolaro, 2007; Wall, 2007; Sai-Ngam, 2010) เมื่อพิจารณาการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการเตรียมการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีน ซึ่งเป็นงานวิจัยที่มีลักษณะการสอนภาษาให้กับกลุ่มคนอย่างเฉพาะเจาะจง กล่าวคือ ผู้เรียนย่อมเป็นผู้ใช้ภาษาในบริบทที่แน่นอนอยู่แล้ว ซึ่งคล้ายกับงานวิจัยที่ศึกษาความต้องการจำเป็นในสถานการณ์การใช้งานจริง (Meemark, 2002; Permtanjit, 2003; Aunruen, 2005; Dejkunjorn, 2005; Vadermeeren, 2005; Malison, 2006; Meggiolaro, 2007; Wall, 2007) ผู้วิจัยจึงกำหนดสถานที่ทำงานของครูอาสาสมัครชาวจีน (โรงเรียนไทย) เป็นแหล่งข้อมูล โดยมีครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเป็นผู้ให้ข้อมูลและเลือกใช้เครื่องมือแบบสอบถามอย่างเดียวในการเก็บข้อมูล

โดยทั่วไป การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเน้นการศึกษา ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องตามลักษณะงานวิจัย เช่น ทักษะการใช้ภาษา รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร เป็นต้น งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในบริบทการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงเน้นการศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการที่เชื่อมโยงกับปัจจัยการสื่อสารและวัฒนธรรม โดยในด้านปัญหาและความจำเป็น จะศึกษาทักษะการใช้ภาษาในภาพรวมและในข้อย่อยต่างๆ ในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทยและวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะเด่นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ แนวโน้มค่านิยม ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ในด้านความต้องการ จะศึกษาทักษะ การใช้ภาษาในภาพรวมและวัฒนธรรมที่เป็นข้อย่อยต่างๆ ที่เตรียมไว้เพื่อเป็นสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของครูอาสาสมัครชาวจีน

แบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบ (pilot) ค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเป็นที่เรียบร้อยก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง นอกจากนี้ กระบวนการวิจัยทั้งหมดได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และได้รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหิดล MU-SSIRB: 2013/030.0702

การเก็บข้อมูลใช้วิธีการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ สุดท้าย ได้รับแบบสอบถามที่ส่งกลับมาจำนวน 273 ฉบับ ซึ่งได้จากครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 72 คน ครูชาวไทยจำนวน 131 คน และนักเรียนชาวไทยจำนวน 70 คน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์งานวิจัย คือ เพื่อศึกษาปัญหาความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทโรงเรียนไทย การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้จะมีการอภิปรายโดยประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลรวมของงานวิจัยในอดีต โดยมองครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นผู้ใช้ภาษาหรือผู้เรียนภาษาที่สอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในภาพรวม

การอภิปรายผลปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในภาพรวมจะอภิปรายจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการใช้ทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ของครูอาสาสมัครชาวจีนในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1.1 ปัญหาในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม

ปัญหาอันดับแรกในการใช้ทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้านของครูอาสาสมัครชาวจีนในมุมมองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดเป็นปัญหาอันดับแรก 2) ครูชาวไทยเห็นว่า การฟังเป็นปัญหาอันดับแรก 3) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านและการเขียนเป็นปัญหาอันดับแรก

การที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นแตกต่างกันอาจด้วยเหตุที่ลักษณะการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างคู่สื่อสารนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์เบื้องต้นและการสังเกตการณ์ในห้องเรียนไทย พบว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมักใช้การพูดกับครูชาวไทย เช่น การพูดคุยเรื่องการทำงาน และมักใช้ทักษะการอ่านและการเขียนกับนักเรียนชาวไทย เช่น การอ่านและการเขียนเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามผลของปัญหาในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาที่เน้นการใช้ทักษะต่าง ๆ เป็นปัญหามากที่สุดของผู้เรียนภาษา เช่น การฟัง (Dejknjorn, 2005; Malison, 2006; Meggiolaro, 2007)

การพูด (Aunruen, 2005; Malison, 2006; Sai-Ngam, 2010) การอ่าน (Dejkunjom, 2005; Meggiolaro, 2007) และการเขียน (คันทรส วิทยากรมย์, 2555; Samawathdana, 2009)

5.2.1.2 ความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม

ความจำเป็นอันดับแรกในการใช้ทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้านของครูอาสาสมัครชาวจีนในมุมมองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การฟังมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) ครูชาวไทยเห็นว่า การฟังมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

ถึงแม้ว่าครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาการใช้ทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้านก็ตาม แต่เมื่อนำทักษะไปใช้ในสถานการณ์การใช้งานจริง ซึ่งเป็นบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย พบว่า ทักษะการฟังและการพูดเป็นทักษะจำเป็นต้องใช้อันดับแรก เนื่องจากการสื่อสารที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งเน้นการสื่อสารต่อหน้ากัน ดังนั้น คู่สื่อสารจึงจำเป็นต้องใช้ทักษะการฟังและการพูดมากที่สุดในการส่งและรับสารต่าง ๆ เช่นเดียวกับผลการศึกษาต่าง ๆ ที่เน้นความจำเป็นของทักษะการฟังและการพูด (คันทรส วิทยากรมย์, 2555; Aunruen, 2005; Dejkunjom, 2005; Malison, 2006; Wall, 2007; Sai-Ngam, 2010; Huang & Wu, 2011)

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยในภาพรวมที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.033) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านมีความจำเป็นในระดับปานกลาง (M) ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.003) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การเขียนมีความจำเป็นในระดับปานกลาง (M) ขณะที่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การเขียนมีความจำเป็นในระดับมาก (MH) การที่นักเรียนชาวไทยให้ระดับความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านและการเขียนสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทย แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องใช้การอ่านและการเขียนสื่อสารกับนักเรียนชาวไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เบื้องต้นและการสังเกตในห้องเรียนไทยในช่วงเวลา การพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์ โดยพบว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมักใช้ภาษาไทยเขียนเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนบนกระดานไวท์บอร์ด และมักใช้ภาษาไทยอ่านเนื้อหาดังกล่าวด้วย

5.2.1.3 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการทักษะการฟังภาษาไทยเป็นอันดับแรก และตามด้วยทักษะการพูด ส่วนทักษะการอ่านและการเขียนก็มีความต้องการพอสมควร นอกจากนี้ ทั้ง 3 กลุ่มยังเห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการความรู้ด้านภาษาไทยที่เป็นคำศัพท์เป็นอันดับแรก

ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะภาษาต่าง ๆ ได้บ่งบอกสมรรถนะภาษาที่ผู้เรียนยังขาดแคลนและจำเป็นต้องใช้ในสถานการณ์การใช้งานจริงตามลำดับ มีผลต่อความต้องการในการเรียนรู้ภาษา การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการพัฒนาทักษะการฟังเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ผู้เรียนยังต้องการพัฒนาทักษะการพูดอ่านและเขียนเช่นกัน รวมถึงต้องการเรียนรู้สิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น คำศัพท์ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการประยุกต์ใช้ภาษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะภาษาเชิงอุดมการณ์ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ สมรรถนะภาษาในสถานการณ์เป้าหมายที่จะรองรับสภาพการใช้งานในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาต่าง ๆ ที่ระบุว่า ผู้เรียนต้องการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านพร้อมกัน (คันธรส วิทยาภิรมย์, 2555; Malison, 2006; Meggiolaro, 2007; Huang & Wu, 2011; Wang, 2011; Yang, 2011)

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความต้องการในการใช้ภาษาไทยในภาพรวมที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ทักษะการฟังและการพูดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.001, .000) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนให้ระดับความต้องการในการใช้ทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยของตนเอง (H) สูงกว่าครูชาวไทย (MH) และนักเรียนชาวไทย (MH) ซึ่งแสดงว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นครูชาวต่างชาติผู้ใช้ภาษาไทยมีความต้องการในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในโรงเรียนไทยเป็นอย่างมาก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ทักษะการเขียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.002) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความต้องการในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนสูงกว่าครูชาวไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โอกาสที่ครูอาสาสมัครชาวจีนใช้การเขียนภาษาไทยกับนักเรียนเป็นไปได้มาก ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในความรู้ด้านภาษาไทยที่เป็นคำศัพท์และการออกเสียงภาษาไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.026, .035) โดยความคิดเห็นที่มีต่อความต้องการในคำศัพท์และการออกเสียงภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนสูงกว่าครูชาวไทย แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นผู้ใช้ภาษาต่างประเทศต้องการให้ตนเองมีการพัฒนาภาษาไทยขั้นพื้นฐานเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในการสื่อสาร

5.2.2 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

5.2.2.1 ปัญหาในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาอันดับแรกในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบภาษา โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การฟังประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก 2) คู่สื่อสาร โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การฟังครูชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยเห็นว่า การฟังนักเรียนชาวไทยและวิทยุโรงเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การฟังบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ เป็นปัญหาอันดับแรก 3) เนื้อหาการฟัง โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การฟังเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก (นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การฟังเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนเป็นปัญหาอันดับแรกด้วย)

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของปัญหาในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การฟังเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันในระหว่างครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.033) โดยครูชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยต่อปัญหาในการฟังหลักสูตรและแผนการเรียนการสอน (3.06) สูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน (2.63) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในการสื่อสารเรื่องหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยในฐานะที่เป็นผู้ส่งสารพบปัญหามากกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นผู้รับสาร

5.2.2.2 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ความจำเป็นอันดับแรกในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การฟังประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การฟังคำศัพท์มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) คู่สื่อสาร โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การฟังครูชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การฟังนักเรียนชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) เนื้อหาการฟัง โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การฟังเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก (ครูชาวไทยยังเห็นว่า การฟังเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรกด้วย)

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาการฟังประโยคยาวและซับซ้อนเป็นอันดับแรก แต่สิ่งนี้ไม่จำเป็นต้องใช้ในสถานการณ์การใช้งานจริง ครูอาสาสมัครชาวจีนมักใช้ประโยคสั้น ๆ ในการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ

วิทยากริมย์ (2555) ที่ระบุว่า ผู้เรียนมีปัญหาในการฟังประโยคยาวและต่อเนื่อง และ Wang (2011) ที่ระบุว่า ควรให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะภาษาในระดับขั้นพื้นฐาน เช่น การฟังและพูดประโยคง่าย ๆ ตามลำดับ นอกจากนี้ ครูอาสาสมัครชาวจีนยังมีปัญหาการใช้ทักษะการฟังเพื่อสื่อสารกับครูชาวไทย นักเรียนชาวไทยและบุคคลหน่วยงานอื่น ๆ และการฟังเรื่องการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน ซึ่งมีส่วนหนึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ กล่าวคือ การฟังครูชาวไทย นักเรียนชาวไทยและการฟังเรื่องกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน ทั้งนี้แสดงว่า การใช้ภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและความจำเป็นในลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ Aunruen (2005) Dejkunjom (2005) Meggiolaro (2007) ที่เน้นการใช้ภาษาในบริบทอย่างเฉพาะเจาะจง

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในความจำเป็นในการฟังบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.011) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความจำเป็นในการฟังบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ (MH) สูงกว่าครูชาวไทย (M) ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในความจำเป็นในการฟังเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน กิจกรรมการอบรมภาษาจีน หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.004, .007, .020, .004) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยต่อทุกประเด็นสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในความจำเป็นในการฟังเนื้อหาเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.006) โดยครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในฐานะที่เป็นผู้ส่งสารเห็นความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมากกว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนตนเองในฐานะที่เป็นผู้รับสาร

5.2.3 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

5.2.3.1 ปัญหาในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาอันดับแรกในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบภาษา โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า การพูดประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก 2) คู่สื่อสาร โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดกับครูชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยเห็นว่า การพูดกับนักเรียนชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก และนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดกับบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ เป็นปัญหาอันดับแรก 3) เนื้อหา

การพูด โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การพูดเรื่องการบริหารห้องเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดเรื่องกิจกรรมการอบรมภาษาจีนและการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของปัญหาในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยที่มีต่อปัญหาในการพูดกับบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.012) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับปัญหาในการพูดกับบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ (M) สูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน (ML) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อปัญหาในการพูดกับผู้ปกครองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.013) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับปัญหาในการพูดกับผู้ปกครอง (M) สูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน (ML) และครูชาวไทย (ML) ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนมีประสบการณ์การรับรู้ลักษณะที่ครูอาสาสมัครชาวจีนใช้ทักษะการพูดภาษาไทยสื่อสารกับบุคคลภายนอกโรงเรียนบ่อย เช่น จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นพบว่า ผู้ปกครองมักบอกนักเรียนว่า ผู้ปกครองมีปัญหาในการสื่อสารกับครูอาสาสมัครชาวจีน จึงทำให้นักเรียนชาวไทยพบปัญหาในการพูดของครูอาสาสมัครชาวจีนมากกว่าครูชาวไทยและครูอาสาสมัครชาวจีนตนเอง

5.2.3.2 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ความจำเป็นอันดับแรกในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การพูดประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดคำศัพท์ที่มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) คู่สื่อสาร โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดกับครูชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดกับนักเรียนชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) เนื้อหาการพูด ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การพูดเรื่องการบริหารห้องเรียนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดเรื่องหลักสูตรและแผนการเรียนการสอน และการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

เช่นเดียวกับปัญหาและความจำเป็นในการฟัง ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและความจำเป็นในการพูดที่เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ ในด้านรูปแบบภาษา การพูดประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก แต่การพูดประโยคสั้น ๆ และคำศัพท์เป็นรูปแบบภาษาที่จำเป็นต้องใช้ในสถานการณ์การใช้งานจริง ในด้านคู่สื่อสารและเนื้อหาการพูด การพูดกับครูชาวไทย นักเรียนชาวไทยในเรื่องเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับ

แรกและจำเป็นต้องใช้ในสถานการณ์การใช้งานจริง นอกจากนี้ ยังจำเป็นพูดเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนการสอน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้สื่อสารที่มีต่อการใช้ทักษะภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคันทรส วิทยากรมย์ (2555) Malison (2006) Sai-Ngam (2010) Wang (2011) Yang (2011) ที่ระบุว่า ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะภาษา มีความเหมือนหรือแตกต่างกันไปตามลักษณะกลุ่มผู้ใช้ภาษานั้น ๆ เช่น นักศึกษามักมองในสภาพการศึกษาและผู้ประกอบอาชีพมักมองในสภาพการปฏิบัติงาน สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนมักมีประสบการณ์คล้ายคลึงกัน จึงมีความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกันมากกว่าความคิดเห็นของนักเรียนชาวไทย

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูชาวไทยและนักเรียนมีความคิดเห็นที่ต่างกันในความจำเป็นในการพูดกับบุคคลภายนอกโรงเรียนที่เป็นทั้งผู้ปกครองและบุคคลหน่วยงานอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.011, .018) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความจำเป็น (MH) สูงกว่าครูชาวไทย (M) ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่ต่างกันในความจำเป็นในการพูดเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.014) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ย (4.19) สูงกว่าครูชาวไทย (3.73) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่ต่างกันในความจำเป็นในการพูดเกี่ยวกับการสอบและประเมินผล หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.001, .000) โดยนักเรียนชาวไทยให้ทั้งระดับ (H) สูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน (MH) และครูชาวไทย (MH) ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในฐานะที่เป็นผู้รับสารได้เห็นความจำเป็นในการพูดภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมากกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนตนเอง โดยเฉพาะนักเรียนชาวไทยคิดว่า ตนเองจำเป็นต้องรับสารที่พูดเป็นภาษาไทยจากครูอาสาสมัครชาวจีนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Liang (2008) Jiang และคณะ (2011) ที่ระบุว่า นักเรียนชาวไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา มีความรู้ในด้านภาษาจีนค่อนข้างอ่อน จึงต้องการใช้ภาษาไทยในการทำความเข้าใจกับครูอาสาสมัครชาวจีน

5.2.4 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

5.2.4.1 ปัญหาการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาอันดับแรกในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านคำศัพท์เป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก 2) สิ่งที่อ่าน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสาร

ประสานงาน โดยทั่วไปเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านลายมือนักเรียนชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก 3) เนื้อหาการอ่าน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก

5.2.4.2 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ความจำเป็นอันดับแรกในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การอ่านคำศัพท์มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) สิ่งที่อ่าน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านป้ายบอกทางในโรงเรียนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยเห็นว่า การอ่านลายมือนักเรียนชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านลายมือครูชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) เนื้อหาการอ่าน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนต่างก็เห็นว่า การอ่านเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยต่างก็เห็นว่า การสอบและประเมินผลการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

ข้อมูลข้างบนแสดงให้เห็นว่า ปัญหาและความจำเป็นในทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีความคาบเกี่ยวกัน โดยปัญหาอันดับแรกเป็นคำศัพท์และประโยคยาวและซับซ้อน การอ่านป้ายบอกทางในโรงเรียน ลายมือครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย รวมถึงการอ่านเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนและการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน แต่สิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในสถานการณ์การใช้งานจริง คือ การอ่านคำศัพท์ ประโยคสั้น ๆ ป้ายบอกทางในโรงเรียน ลายมือครูและนักเรียนชาวไทย รวมถึงการอ่านเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน และเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้ บ่งบอกถึงครูอาสาสมัครชาวจีนควรเพิ่มสมรรถนะการอ่านภาษาไทยในระดับเบื้องต้น โดยเฉพาะจำนวนคำศัพท์ที่มีความหมายในแวดวงเฉพาะด้าน เช่น เนื้อหาในหนังสือการเรียนการสอน การสอบและประเมินผลชื่อของสถานประกอบการในโรงเรียน และการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขัน โดยผ่านสื่อที่เป็นทั้งสิ่งพิมพ์และลายมือคนไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาต่าง ๆ ที่เน้นสมรรถนะการใช้ภาษาของผู้เรียนอย่างเฉพาะเจาะจง เช่น คันทรส วิทยากรมย์ (2555) ระบุว่า นักศึกษาภาษาจีนธุรกิจมีปัญหาการอ่านศัพท์เฉพาะทาง และจำเป็นต้องอ่านสิ่งพิมพ์ที่เป็นจดหมายทั่วไป และจำเป็นต้องอ่านลายมือคนจีน Meggiolaro (2007) ระบุว่า พนักงานของธนาคารออมสินจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษอ่านเอกสาร e-mail และสิ่งพิมพ์ที่เป็นหนังสือวารสารที่เกี่ยวกับธุรกิจการเงิน

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการอ่านประโยคยาวและซับซ้อน การอ่านลายมือครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย การอ่านเรื่องการอบรมภาษาจีนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.013, .000, .009, .002) โดยครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน นักเรียนชาวไทยและครูชาวไทยมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการอ่านหนังสือราชการ การอ่านเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.002, .029) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูชาวไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการอ่านเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน กิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.022, .029) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนตนเอง ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ระดับความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากมุมมองของเจ้าของภาษา (ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย) สูงกว่าผู้ใช้ภาษาต่างประเทศ (ครูอาสาสมัครชาวจีน)

5.2.5 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

5.2.5.1 ปัญหาการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ปัญหาอันดับแรกในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การเขียนเรียงความสั้น ๆ เป็นปัญหาอันดับแรก ครูและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การเขียนประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก 2) สิ่งที่เขียน โดยทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า การเขียนจดหมายทั่ว ๆ ไปมีปัญหาในระดับปานกลาง 3) เนื้อหาการเขียน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การเขียนเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของปัญหาในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในปัญหาในการเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน การเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.024, .020) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยในสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนตนเอง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในปัญหาในการเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.018) โดย ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนตนเอง ทั้งนี้ แสดงให้

เห็นว่า ระดับปัญหาในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากมุมมองของเจ้าของภาษา (ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย) สูงกว่าผู้ใช้ภาษาต่างประเทศ (ครูอาสาสมัครชาวจีน)

5.2.5.2 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

ความจำเป็นอันดับแรกในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบภาษา โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การเขียนคำศัพท์ที่มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) สิ่งที่เขียน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า จำเป็นต้องเขียนจดหมายทั่วไปในระดับปานกลาง แต่นักเรียนชาวไทยเห็นว่า มีความจำเป็นในระดับมาก 3) เนื้อหาการเขียน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การเขียนเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยเห็นว่า การเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยในระดับสูง เช่น การเขียนประโยคยาวและซับซ้อน การเขียนเรียงความสั้น ๆ การเขียนจดหมายทั่วไป และในสถานการณ์การใช้จริงมักใช้การเขียนคำศัพท์ในการประกอบการอธิบายเนื้อหาในหนังสือการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อให้การสื่อสารระหว่างครูอาสาสมัครชาวจีนกับนักเรียนชาวไทยเป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างครูอาสาสมัครชาวจีนกับครูชาวไทย ทั้งนี้ จะทำให้การดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลการศึกษาของงานวิจัยต่าง ๆ มีการระบุปัญหาและความจำเป็นในด้านการเขียนที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น คันทรส วิทยากรมย์ (2555) ระบุว่า นักศึกษามีปัญหาการเขียนภาษาจีนมากที่สุด Dejkunjorn (2005) ระบุว่า นักบินไทยมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับข้อมูลการเดินทาง Meggiolaro (2007) ระบุว่า พนักงานของธนาคารออมสินจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเขียน e-mail Samawathdana (2009) ระบุว่า นักเรียนมีปัญหาในการเขียนประโยคซับซ้อน

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนประโยคยาวและซับซ้อน การเขียนเรียงความสั้น ๆ การเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.006, .002, .000, .001) โดยครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูง

กว่าครูอาสาสมัครชาวจีน โดยเฉพาะนักเรียนชาวไทยให้ความสำคัญในความจำเป็นเหล่านี้เป็นอย่างมาก ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนจดหมายทั่วไป การเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีน การสอบและประเมินผล กิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.020, .005, .000, .004) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความจำเป็นสูงกว่าครูอาสาสมัครตนเอง ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า เจ้าของภาษา (ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย) ให้ความสำคัญในความจำเป็นในการเขียนภาษาไทยมากกว่าชาวต่างชาติผู้ใช้ภาษาไทย (ครูอาสาสมัครชาวจีน) และยังสะท้อนว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีโอกาสจำเป็นที่ต้องเขียนภาษาไทยกับนักเรียนชาวไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการเขียนเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนที่มีความจำเป็นเป็นอันดับแรกจากมุมมองนักเรียนชาวไทยดังที่กล่าวมาข้างต้น

5.2.6 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนของครูอาสาสมัครชาวจีน
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มได้เรียงลำดับความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนของครูอาสาสมัครชาวจีนในระดับมาก (MH) จากมากไปหาน้อยดังตาราง 5.1 ต่อไปนี้

ตาราง 5.1 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนของครูอาสาสมัครชาวจีนในระดับมาก

ลำดับ	ครูอาสาสมัครชาวจีน	ครูชาวไทย	นักเรียนชาวไทย
1	อาหารการกิน	อาหารการกิน	สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
2	สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	ขนบธรรมเนียมประเพณี	การท่องเที่ยว
3	สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว ขนบธรรมเนียมประเพณี	เครื่องมือเครื่องใช้	อาหารการกิน
4	ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ	ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ	เครื่องมือเครื่องใช้
5	ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ	สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ
6	การท่องเที่ยว	การท่องเที่ยว	ขนบธรรมเนียมประเพณี
7	ค่านิยม	ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ	สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม
8		คุณธรรมจริยธรรม	การศึกษา
9		ค่านิยม	การวาดเขียน
10		การศึกษา	ศาสนาและความเชื่อ กฎหมาย
11		สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว	
12		ดนตรี	

ผลการศึกษาของการที่ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีน อาจเกิดจาก 1) ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมจีน 2) ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการใช้ภาษาไทยอธิบายเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีนดังกล่าว 3) ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการใช้ภาษาไทยในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีนดังกล่าว และ 4) วัฒนธรรมจีนดังกล่าวเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูอาสาสมัครชาวจีน ซึ่งในฐานะเป็นชาวต่างชาติกับครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย ซึ่งในฐานะเป็นเจ้าของภาพของประเทศเป้าหมาย ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ภาษาและวัฒนธรรมเป็นของกลุ่มกัน (วาลี ชันธวารม 2007) การสื่อสารเป็นกระบวนการสองทางที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมเสมอ (Asante & Gudykunst, 1989; Guan, 1995) การใช้ภาษาเป้าหมายถ่ายทอดวัฒนธรรมของกลุ่มสื่อสารเพื่อตอบสนองความต้องการในการเข้าใจวัฒนธรรมซึ่งกันและกันเป็นเรื่องจำเป็น (Byram, 1997; Xu, 2006) ครูผู้สอนภาษาจีนมีความสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมจีนด้วย (Tong, 2011) การถ่ายทอดวัฒนธรรมซึ่งกันและกันเป็นผลลัพธ์ของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม นอกจากนี้ ความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนยังสอดคล้องกับผลการศึกษาต่าง ๆ เช่น Huang (2011) ระบุว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการให้การอบรมเน้นความรู้ในด้านคำนิยาม เศรษฐกิจ การศึกษาของประเทศจีน Yang (2011) ระบุว่า นักศึกษาชาวไทยสนใจเรียนรู้วัฒนธรรมจีน He (2011) ระบุว่า นักศึกษาจีนต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออธิบายวัฒนธรรมจีนในด้านคำนิยาม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา ศิลปะ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนในด้านสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.023) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูชาวไทย กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษา และเศรษฐกิจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.002, .007, .002) โดยนักเรียนชาวไทยและครูชาวไทยให้ระดับความต้องการสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนในด้านกฎหมายที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.035) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความต้องการสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยอาจมีความสนใจการเรียนรู้วัฒนธรรมจีนในด้านสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษา และ

กฎหมายตามลำดับ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ครูอาสาสมัครชาวจีนควรได้รับความสำคัญในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในโรงเรียนไทย

5.2.7 ปัญหา ความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

5.2.7.1 ปัญหาและความจำเป็นในการเข้าใจวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

1) ปัญหาอันดับแรกในการเข้าใจวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากมุมมองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ 1.1) ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทยเป็นปัญหาอันดับแรกของครูอาสาสมัครชาวจีน 1.2) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทยและแนวคิดการศึกษาของไทยเป็นปัญหาอันดับแรกของครูอาสาสมัครชาวจีน

2) ความจำเป็นอันดับแรกในการเข้าใจวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากมุมมองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ 2.1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2.2) ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

ผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการทำความเข้าใจวัฒนธรรมไทยในด้านลักษณะห้องเรียนไทยและแนวคิดการศึกษาของไทย ซึ่งการศึกษาของประเทศไทยเน้นการพัฒนาทั้งสติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและอิสรภาพ มีทั้งลักษณะเฉพาะตัวและลักษณะส่วนรวม (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2541) และลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทยมักเต็มไปด้วยความสนุกสนาน โดยครูผู้สอนมักใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ เช่น ใช้เพลงและเกมประกอบการเรียนการสอน ทำให้บรรยากาศห้องเรียนมีความอบอุ่น (กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2552b) ส่วนในด้านความจำเป็น ครูอาสาสมัครชาวจีนนอกจากควรเข้าใจลักษณะห้องเรียนไทยแล้วยังจำเป็นต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของไทย เช่น ครูควรมีบุคลิกภาพดี สะอาด แจ่มใส มีสุขภาพจิตดี เป็นผู้ให้ความรู้และเอาใจใส่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายในการเรียนรู้ ครูเป็นผู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการเรียน ครูควรออกแบบการเรียนรู้ที่สนุก น่าสนใจ สามารถทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ขณะเดียวกัน นักเรียนควรเคารพครูเสมอ เนื่องจากครูย่อมเป็นครูเสมอ เป็นผู้ทรงความรู้ความสามารถ (สุมน อมรวิวัฒน์, 2533; พระชนนีส มั่นคงหัตถ์, 2539; รุ่ง แก้วแดง, 2540;

ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2541; มลิวัลย์ สุขประเสริฐ, 2549; มณฑา สอนนนดี, 2550; วชิพร สุขสมบูรณ์, 2550; อารมณ์ ใจเที่ยง, 2550; วันเพ็ญ ห่อทอง, 2551; กระทรวงศึกษาธิการไทย, 2552b; ทิศนา แคมมณี, 2554; Gotam, 2000; Ma, 2009; Yan, 2012) ทั้งนี้ มีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างกับ ลักษณะการเรียนการสอนของจีน ดังนั้น ครูอาสาสมัครชาวจีนควรเพิ่มความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียนไทย นอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Huang (2011) ที่ระบุว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนสนใจเรียนรู้ เทคนิคการสอน ลักษณะและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศเป้าหมาย

5.2.7.2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีน

1) ปัญหาอันดับแรกในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาทั้งที่เป็น วจนภาษาและอวจนภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีนจากมุมมองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ 1.1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ การแสดงความเคารพเป็นปัญหา อันดับแรก 1.2) ครูชาวไทยเห็นว่า การทักทายกับบุคคลที่รู้จัก การมองเรื่องเวลาเป็นปัญหาอันดับแรก 1.3) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ ขนาดน้ำเสียงในการสนทนาเป็น ปัญหาอันดับแรก

2) ความจำเป็นอันดับแรกในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาทั้งที่เป็น วจนภาษาและอวจนภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีนจากมุมมองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ 2.1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ การแสดงความเคารพมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2.2) ครูชาวไทยเห็นว่า คำศัพท์หรือวลีที่แสดงความมีมารยาท การทักทายบุคคลที่รู้จัก การแสดงความเคารพมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2.3) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ ขนาดน้ำเสียงในการสนทนา มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

ผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในการสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมเรื่องมารยาทที่มักแสดงอย่างชัดเจนในการใช้ภาษาเป็นเรื่องสำคัญ (เมตดา วิวัฒนานุกูล, 2548; กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย, 2550; Hall, 2005; Knapp, 2006; Guan, 1995; Bi, 2009) การปรากฏครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษา เช่น คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ ซึ่งในภาษาไทยมีการแยกใช้คำว่า “คะ” “ค่ะ” “ครับ” “ขา” “จ๊ะ” “จ๊ะ” เป็นต้นตามอายุ เพศและสถานภาพทางสังคมของกลุ่มสนทนา คำศัพท์หรือวลีที่แสดงความมีมารยาท ซึ่งภาษาไทยมีคำว่า “กรุณา” “ขอ” “เชิญ” “รบกวน” “โปรด” เป็นต้น การทักทายกับบุคคลที่รู้จัก ซึ่งคนไทยใช้คำว่า “สวัสดี” เป็นการทักทายอย่างเป็นทางการ และใช้คำว่า “ไปไหนมา” “กินข้าวหรือยัง” “เป็นไงบ้าง” เป็นต้น การแสดงความเคารพ ซึ่งคนไทยนิยมทำอวจนภาษา “การไหว้”

การมองเรื่องเวลา ซึ่งคนไทยนิยมชอบสบายเป็นกันเอง ผัดผ่อนเวลา ขนาดน้ำเสียงในการสนทนา ซึ่งคนไทยมักพูดด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน อ่อนหวาน และมีขนาดน้ำเสียงเบา ๆ ในที่สาธารณะ

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาของครูอาสาสมัครชาวจีนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.019) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนให้ระดับความจำเป็นสูงกว่าครูชาวไทย ซึ่งอาจจะเนื่องจากครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติผู้ใช้ภาษาไทยกับคนไทย สามารถทราบความแตกต่างในลักษณะวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของทั้งสองประเทศได้อย่างชัดเจนและรู้สึกการใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพเป็นสิ่งที่สำคัญในการแสดงมารยาทในวัฒนธรรมไทย อันเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ทำให้บรรยากาศการสื่อสารเป็นไปได้อย่างดี ครูอาสาสมัครจึงประเมินตนเองว่าได้ใช้ความรู้ในด้านนี้เป็นอย่างมาก

5.2.8 ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มได้เรียงลำดับความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในระดับมาก (MH) จากมากไปหาน้อยดังรายการ 5.2 ต่อไปนี้

ตาราง 5.2 ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในระดับมาก

ลำดับ	ครูอาสาสมัครชาวจีน	ครูชาวไทย	นักเรียนชาวไทย
1	อาหารการกิน	อาหารการกิน	สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
2	สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ	การท่องเที่ยว
3	การท่องเที่ยว	คุณธรรมจริยธรรม	ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ
4	ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ	ค่านิยม สถาบันการศึกษาและ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียน	ขนบธรรมเนียมประเพณี
5	ขนบธรรมเนียมประเพณี	เครื่องมือเครื่องใช้	เครื่องมือเครื่องใช้
6	ค่านิยม	ขนบธรรมเนียมประเพณี	อาหารการกิน
7	ภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ	ภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ	ค่านิยม
8	สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว	การท่องเที่ยว	การศึกษา
9	การศึกษา	สถาบันครอบครัวและ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ครอบครัว	ภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ
10	ดนตรี	การศึกษา	สถาบันครอบครัวและ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ครอบครัว
11	ศาสนาและความเชื่อ	ศาสนาและความเชื่อ	คุณธรรมจริยธรรม
12	คุณธรรมจริยธรรม การฟ้อนรำ		ศาสนาและความเชื่อ
13			เศรษฐกิจ
14			กฎหมาย

เช่นเดียวกับความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนของครูอาสาสมัครชาวจีน การสื่อสารเป็นเรื่องสองทาง ครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นผู้เรียนภาษาไทย จึงต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยด้วย ซึ่งเป็นการเพิ่มสรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ทำความ

เข้าใจวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน หนึ่ง ครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นครูชาวต่างชาติผู้ที่ทำการสอนภาษาประจำชาติตนเองที่ต่างประเทศ ถ้าหากมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศเป้าหมายจะสามารถสอนภาษาและวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นวิธีการสอนภาษาที่สำคัญวิธีหนึ่ง (ศรีวิไล พลมณี, 2545b; Johnson & Johnson, 1998; Nunan, 1999; Bi, 2009) โดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนภาษาที่เป็นเด็กและเยาวชน (Wu & Guo, 2007; Liang, 2008; Wu, Yu & Fang, 2010; Jiang, Wu & Fu, 2011) เนื่องจากกลุ่มนี้มีความรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนค่อนข้างอ่อน นอกจากนี้งานวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Huang (2011) ที่ระบุว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความสนใจในการเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศเป้าหมาย คันทรส วิทยากริมย์ (2555) Yang (2011) He (2011) ที่ระบุว่า ผู้เรียนภาษาต่างประเทศสนใจเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศเป้าหมาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนภาษา Vadermeeren (2005) Wall (2007) ที่ระบุว่า การมีความรู้ด้านวัฒนธรรมของประเทศเป้าหมายจะเป็นประโยชน์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ของความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.009) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูชาวไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านดนตรีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.009) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนให้ระดับความต้องการสูงกว่าครูชาวไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.043) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความต้องการสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.033) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความต้องการสูงกว่าครูชาวไทย ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นผู้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยมีความสนใจในวัฒนธรรมไทยที่ต่างจากมุมมองของเจ้าของภาษา (ครูและนักเรียนชาวไทย) เช่นเดียวกับความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีน ประเด็นวัฒนธรรมไทยดังกล่าวอาจจะเป็นความสนใจของครูอาสาสมัครชาวจีนที่อยากเรียนรู้หรือเป็นปรารถนาของ ครูและนักเรียนชาวไทยที่อยากแนะนำให้ชาวต่างชาติ นอกจากนี้ การมีความรู้ ความเข้าใจวัฒนธรรมต่างประเทศจะช่วยชาวต่างชาติหลีกเลี่ยงการถือวัฒนธรรมตนเองเป็นหลักในการปรับตัวเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548; Fisher & Adams, 1994; Hall, 2005; Bi, 2009) ซึ่งมีความสำคัญในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของครูอาสาสมัครชาวจีน (Liang, 2008; Thoranit Lilasetthakul, 2010)

5.2.9 วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนอันดับแรกจากมุมมองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า มีวัตถุประสงค์หลักเพื่ออำนวยความสะดวกของครูอาสาสมัครชาวจีนในการเรียนการสอนภาษาจีน 2) นักเรียนชาวไทยคิดว่า เพื่ออำนวยความสะดวกของครูอาสาสมัครชาวจีนในการสื่อสารกับนักเรียนชาวไทย

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ภาษาและวัฒนธรรมไทยมีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Wu และ Guo (2007) Liang (2008) Thoranit Lilasetthakul (2010) Wu Yu และ Fang (2010) Jiang Wu และ Fu (2011) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ภาษาไทยมีความสำคัญต่อโครงการครูอาสาสมัครชาวจีน โดยเฉพาะในด้านการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนและการปรับตัวเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ ทั้งนี้ เป็นการเพิ่มพูนสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของครูอาสาสมัครชาวจีน

5.2.10 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ครูอาสาสมัครชาวจีนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย คือ ประารถนําให้การเรียนการสอนเน้นภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้งในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันและในบริบทการเรียนการสอน เน้นการเรียนการสอนทั้งก่อนและหลังมายังประเทศไทย เน้นการสอนโดยความร่วมมือระหว่างครูชาวจีนและครูชาวไทย เน้นวิธีการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างครูบรรยายและผู้เรียนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาต่างๆ ที่ระบุว่า ต้องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การให้ความสำคัญกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม การให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์การใช้งานจริง รวมถึงการจัดทรัพยากรครูที่เป็นทั้งครูภายในและต่างประเทศ (คันทรส วิทยากริรมย์, 2555; Aunruen, 2005; Meggiolaro, 2007; Sai-Ngam, 2010; Huang & Wu, 2011; Yang, 2011)

5.3 สรุป

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมีลักษณะเชิงสำรวจ จึงต้องการข้อมูลจำนวนมากที่มาจากแหล่งข้อมูลอย่างหลากหลาย อันจะทำให้การศึกษามีความแม่นยำและเชื่อถือได้ ผลการศึกษาที่มาจากความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนได้บ่งบอกสมรรถนะภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนทั้งในสถานการณ์ปัจจุบันและสถานการณ์เป้าหมาย ทั้งนี้ จะเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทยและการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนภาษาจีน ทำให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากขึ้นและสามารถแสดงบทบาทในการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนต่าง ๆ ในโรงเรียนไทยได้ดียิ่งขึ้น เช่น ปัญหาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น บทต่อไปจะเป็นการสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนผ่านวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม 3 ชุดกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มที่มีจำนวนทั้งสิ้น 273 คน ซึ่งประกอบด้วยครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 72 คน ครูชาวไทยจำนวน 131 คนและนักเรียนชาวไทยจำนวน 70 คน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทโรงเรียนไทย

การวิจัยครั้งนี้มีการทำทดสอบ (pilot) ค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือและกระบวนการวิจัยทั้งหมดได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหิดล MU-SSIRB: 2013/030.0702

การสรุปผลการศึกษาเพื่อตอบคำถามงานวิจัยจะนำเสนอด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

6.1.1 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหาในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

6.1.1.1 ปัญหาในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม โดย 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดเป็นปัญหาอันดับแรก 2) ครูชาวไทยเห็นว่า การฟังเป็นปัญหาอันดับแรก 3) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านและการเขียนเป็นปัญหาอันดับแรก

6.1.1.2 ปัญหาในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทย โดยในด้าน 1) รูปแบบภาษา กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ต่างก็เห็นว่า การฟังประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก 2) คู่สื่อสาร โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การฟังครูชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยเห็นว่า การฟังนักเรียนและวิทยุโรงเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก นักเรียนเห็นว่า การฟังบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ เป็นปัญหาอันดับแรก 3) เนื้อหาการฟัง โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ต่างก็เห็นว่า การฟังเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก (นักเรียนมองว่าการฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนเป็นปัญหาอันดับแรกด้วย)

6.1.1.3 ปัญหาการใช้ทักษะการพูดภาษาไทย โดยในด้าน 1) รูปแบบภาษา กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า การพูดประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก 2) คู่สื่อสาร โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดกับครูชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยเห็นว่า การพูดกับนักเรียนชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก และนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดกับบุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ เป็นปัญหาอันดับแรก 3) เนื้อหาการพูด โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า การพูดเกี่ยวกับการบริหารห้องเรียนเป็นปัญหาอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมภาษาจีนและการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก

6.1.1.4 ปัญหาการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทย โดยในด้าน 1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านคำศัพท์เป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก 2) สิ่งที่อ่าน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านเอกสารประสานงานโดยทั่วไปเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยต่างก็เห็นว่า การอ่านลายมือนักเรียนชาวไทยเป็นปัญหาอันดับแรก 3) เนื้อหาการอ่าน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก

6.1.1.5 ปัญหาการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทย โดยในด้าน 1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การเขียนเรียงความสั้น ๆ เป็นปัญหาอันดับแรก ครูและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การเขียนประโยคยาวและซับซ้อนเป็นปัญหาอันดับแรก 2) สิ่งที่เขียน โดยทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การเขียนจดหมายทั่ว ๆ ไปมีปัญหาในระดับปานกลาง 3) เนื้อหาการเขียน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การเขียนเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาอันดับแรก

6.1.1.6 ปัญหาในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากมุมมองของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในปัญหาในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตารางที่เกี่ยวข้องในบทที่ 4 ดังต่อไปนี้ ซึ่งในบริบทโรงเรียนไทยผู้ส่งสาร (ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย) ได้ระบุปัญหาในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมากกว่าผู้รับสาร (ครูอาสาสมัครชาวจีน)

ปัญหาในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหา	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	2.63†	1.227	M	3.06†	1.051	M	2.90	1.181	M	2	270	3.441	.033
การพูด													
บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	2.47†	1.491	ML	2.63	1.139	M	<u>3.07†</u>	1.171	M	2	270	4.522	.012
ผู้ปกครอง	2.46†	1.233	ML	2.57†	1.067	ML	3.00†	1.251	M	2	270	4.453	.013
การเขียน													
การสอบและประเมินผล	2.64†	1.504	M	<u>3.05</u>	1.276	M	<u>3.24†</u>	1.313	M	2	270	3.782	.024
กิจกรรมการอบรม	2.44†	1.362	ML	2.87	1.303	M	3.01†	1.123	M	2	270	3.979	.020
ภาษาจีน													
กิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน	2.43†	1.341	ML	2.90†	1.282	M	2.99†	1.257	M	2	270	4.068	.018

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.1.2 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

6.1.2.1 ความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การฟังมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) ครูชาวไทยเห็นว่า การฟังมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

6.1.2.2 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทย โดยในด้าน 1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า การฟังประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การฟังคำศัพท์มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) คู่สื่อสาร โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การฟังครูชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยต่างก็เห็นว่า การฟังนักเรียนชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) เนื้อหาการฟัง โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก (ครูชาวไทยเห็นว่า การฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการอบรมภาษาจีนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรกด้วย)

6.1.2.3 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทย โดยในด้าน

1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า การพูดประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยต่างก็เห็นว่า การพูดคำศัพท์ที่มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) คู่สื่อสาร โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดกับครูชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดกับนักเรียนชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) เนื้อหาการพูด ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การพูดเกี่ยวกับการบริหารห้องเรียนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การพูดเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนและการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

6.1.2.4 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทย โดยในด้าน

1) รูปแบบภาษา โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การอ่านคำศัพท์มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านประโยคสั้น ๆ มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) สิ่งที่อ่าน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การอ่านป้ายบอกทางในโรงเรียนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยเห็นว่า การอ่านลายมือนักเรียนชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การอ่านลายมือครูชาวไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) เนื้อหาการอ่าน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนต่างก็เห็นว่า การอ่านเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยและนักเรียนต่างก็เห็นว่า การสอบและประเมินผลการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

6.1.2.5 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทย โดยในด้าน

1) รูปแบบภาษา โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า การเขียนคำศัพท์มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) สิ่งที่เขียน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยเห็นว่า การเขียนจดหมายทั่วไปมีความจำเป็นในระดับปานกลาง แต่นักเรียนเห็นว่ามีความจำเป็นในระดับมาก 3) เนื้อหาการเขียน โดยครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนเห็นว่า การเขียนเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก ครูชาวไทยเห็นว่า การเขียนเกี่ยวกับการสอบและประเมินผลการเรียนการสอนมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

6.1.2.6 ความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากมุมมองของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตารางที่เกี่ยวข้องในบทที่ 4 ดังต่อไปนี้ ซึ่งในสถานการณ์ส่วนใหญ่ในบริบทโรงเรียนไทยผู้ส่งสาร (ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย) โดยเฉพาะนักเรียนชาวไทยได้ระบุความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมากกว่าผู้รับสาร (ครูอาสาสมัครชาวจีน)

ความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพรวม	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
การอ่าน	3.28†	1.189	M	3.42	1.209	MH	3.77†	1.038	MH	2	270	3.460	.033
กาเขียน	3.03†	1.256	M	3.24†	1.272	M	3.73†	1.128	MH	2	270	6.113	.003
การฟัง													
บุคคลจาก หน่วยงานอื่น ๆ	3.38	1.569	M	3.27†	1.089	M	3.81†	1.011	MH	2	270	4.624	.011
การประกวด	3.60†	1.252	MH	3.90	1.044	MH	4.20†	.926	MH	2	270	5.577	.004
แข่งขันภาษาจีน เนื้อหาในหนังสือ	3.58†	1.230	MH	3.68†	1.111	MH	4.13†	.916	MH	2	270	5.213	.006
การเรียนการสอน													
การสอบและ ประเมินผล	3.58†	1.286	MH	3.86	1.013	MH	4.16†	.958	MH	2	270	5.020	.007
กิจกรรมการอบรม ภาษาจีน	3.56†	1.423	MH	3.90	1.149	MH	4.11†	1.043	MH	2	270	3.944	.020
หลักสูตรและแผน การเรียนการสอน	3.53†	1.244	MH	3.76	1.053	MH	4.13†	.916	MH	2	270	5.681	.004
การพูด													
ผู้ปกครอง	3.35	1.280	M	3.20†	1.063	M	3.71†	1.156	MH	2	270	4.629	.011
บุคคลจาก หน่วยงานอื่น	3.26	1.453	M	3.27†	1.176	M	3.76†	1.135	MH	2	270	4.050	.018
เนื้อหาในหนังสือ	3.82	1.130	MH	3.73†	.961	MH	4.19†	1.183	MH	2	270	4.352	.014
ประกอบการเรียน การสอน													
การสอบและ ประเมินผล	3.50†	1.187	MH	3.78†	.897	MH	4.21†	1.329	H	2	270	7.643	.001

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ต่อ)

การพูด	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
หลักสูตรและแผน การเรียนการสอน	3.47†	1.162	MH	3.60†	.958	MH	4.21†	1.115	H	2	270	10.450	.000
การอ่าน													
ประโยคยาวและซับซ้อน	3.38†	1.250	M	3.39†	1.193	M	3.87†	1.102	MH	2	270	4.394	.013
ลายมือครูไทย	3.43†	1.136	MH	3.34†	1.239	M	4.01†	1.028	MH	2	270	8.031	.000
หนังสือราชการ	3.43	1.309	MH	3.22†	1.248	M	3.87†	1.141	MH	2	270	6.290	.002
ลายมือนักเรียนไทย	3.43†	1.173	MH	3.53†	1.077	MH	3.96†	1.055	MH	2	270	4.841	.009
เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	3.65	1.090	MH	3.66†	1.043	MH	4.04†	.999	MH	2	270	3.584	.029
การสอบและ ประเมินผล	3.51†	1.175	MH	3.70	1.213	MH	4.04†	1.013	MH	2	270	3.855	.022
กิจกรรมการประกวดแข่งขัน	3.46†	1.210	MH	3.55	1.097	MH	3.93†	1.108	MH	2	270	3.598	.029
ภาษาจีน													
กิจกรรมการอบรมภาษาจีน	3.43	1.220†	MH	3.49†	1.119	MH	4.03†	1.076	MH	2	270	6.400	.002

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ต่อ)

ความจำเป็น	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
การเขียน													
ประโยคยาวและซับซ้อน	3.07†	1.325	M	3.23†	1.244	M	3.71†	1.181	MH	2	270	5.267	.006
การเรียงความสั้น	2.99†	1.369	M	3.11†	1.326	M	3.71†	1.193	MH	2	270	6.661	.002
จดหมายต่างๆ ไป	3.00†	1.332	M	3.10	1.419	M	3.59†	1.257	MH	2	270	3.974	.020
เนื้อหาในหนังสือ	3.21†	1.383	M	3.40†	1.142	M	3.99†	1.097	MH	2	270	8.283	.000
ประกอบการเรียนการสอน													
กิจกรรม	3.07†	1.314	M	3.38	1.315	M	3.77†	1.157	MH	2	270	5.391	.005
การอบรมภาษาจีน													
หลักสูตรและแผนการเรียน	3.07†	1.357	M	3.40†	1.188	M	3.86†	1.107	MH	2	270	7.520	.001
การสอน													
การสอบและประเมินผล	3.04†	1.358	M	3.47	1.192	MH	3.86†	1.081	MH	2	270	8.057	.000
กิจกรรม	3.03†	1.321	M	3.42	1.295	MH	3.73†	1.115	MH	2	270	5.549	.004
การประกวดแข่งขันภาษาจีน													

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.1.3 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหาในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

6.1.3.1 ปัญหาในการเข้าใจวัฒนธรรมไทยโดย 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า การทำความเข้าใจลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทยเป็นปัญหาอันดับแรก 2) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า การทำความเข้าใจลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทยและแนวคิดการศึกษาของไทยเป็นปัญหาอันดับแรก

6.1.3.2 ปัญหาในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษาโดย 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ การแสดงความเคารพเป็นปัญหาอันดับแรก 2) ครูชาวไทยเห็นว่า การทักทายกับบุคคลที่รู้จัก การมองเรื่องเวลาเป็นปัญหาอันดับแรก 3) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ ขนาดน้ำเสียงในการสนทนาเป็นปัญหาอันดับแรก

6.1.4 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

6.1.4.1 ความจำเป็นในการเข้าใจวัฒนธรรมไทย โดย 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การเข้าใจลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยต่างก็เห็นว่า การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของไทยมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

6.1.4.2 ความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษา โดย 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ การแสดงความเคารพมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 2) ครูชาวไทยเห็นว่า คำศัพท์หรือวลีที่แสดงความมีมารยาท การทักทายกับบุคคลที่รู้จัก การแสดงความเคารพมีความจำเป็นเป็นอันดับแรก 3) นักเรียนชาวไทยเห็นว่า คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ ขนาดน้ำเสียงในการสนทนาที่มีความจำเป็นเป็นอันดับแรก

6.1.4.3 ความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากมุมมองของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตารางที่เกี่ยวข้องในบทที่ 4 ดังต่อไปนี้ ซึ่งผู้ใช้ภาษาต่างประเทศ (ครูอาสาสมัครชาวจีน) ได้ระบุความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านคำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพมากกว่าเจ้าของภาษา (ครูชาวไทย)

ความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความจำเป็น วัฒนธรรมในภาษา	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
กำลังท้ายเพื่อแสดงความเคารพ	4.29†	1.156	H	3.89†	1.090	MH	4.21	.899	H	2	270	4.009	.019

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

‡ ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.1.5 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

6.1.5.1 ความต้องการในความรู้ด้านภาษาไทย โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างก็เห็นว่า ทักษะการฟังเป็นความต้องการอันดับแรก และตามด้วยทักษะการพูด ส่วนทักษะการอ่านและการเขียนก็มีความต้องการพอสมควร นอกจากนี้ ทั้ง 3 กลุ่มยังเห็นว่า ความรู้ด้านภาษาไทยที่เป็นคำศัพท์เป็นความต้องการของครูอาสาสมัครชาวจีนด้วย

6.1.5.2 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีน โดยมีดังนี้

ครูอาสาสมัครชาวจีนเน้นความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนในระดับมาก 8 ข้อ คือ อาหารการกิน สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ การท่องเที่ยว ค่านิยม (ดูได้ที่ตาราง 5.1)

ครูชาวไทยเน้นความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนในระดับมาก 12 ข้อ คือ อาหารการกิน ขนบธรรมเนียมประเพณี เครื่องมือเครื่องใช้ ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การท่องเที่ยว ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม การศึกษา สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว คนตรี (ดูได้ที่ตาราง 5.1)

นักเรียนชาวไทยเน้นความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนในระดับมาก 13 ข้อ คือ สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การท่องเที่ยว อาหารการกิน เครื่องมือเครื่องใช้ ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ ขนบธรรมเนียมประเพณี สถาบันครอบครัวและ

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว (ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมเป็นอันดับเดียวกัน) การศึกษา การวาดเขียน ศาสนาและความเชื่อ (กฎหมายเป็นอันดับเดียวกัน) (ดูได้ที่ตาราง 5.1)

6.1.5.3 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากมุมมองของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตารางที่เกี่ยวข้องในบทที่ 4 ดังต่อไปนี้ ซึ่งผู้ใช้ภาษาต่างประเทศ (ครูอาสาสมัครชาวจีน) ระบุความต้องการในการใช้ภาษาไทยมากกว่าเจ้าของภาษา (ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย) และนักเรียนชาวไทยในฐานะที่เป็นผู้เรียนภาษาจีนระบุความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน โดยเฉพาะทักษะการเขียนมากกว่าเพื่อนร่วมงาน (ครูชาวไทย) นอกจากนี้ ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยระบุความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนมากกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน

ความต้องการในการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความต้องการ ทักษะภาษาไทย	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
การฟัง	4.58†	.707	H	4.08†	1.005	MH	4.14†	.967	MH	2	270	7.360	.001
การพูด	4.56†	.729	H	4.02†	.907	MH	4.06†	.946	MH	2	270	9.433	.000
การเขียน	3.42	1.172	MH	3.11†	1.097	M	3.70†	1.121	MH	2	270	6.583	.002
ความรู้ด้านภาษาไทย													
คำศัพท์	4.13†	1.020	MH	3.73†	.985	MH	3.86	1.026	MH	2	270	3.681	.026
การออกเสียง	4.08†	1.097	MH	3.69†	.977	MH	3.80	1.085	MH	2	270	3.405	.035
ภาษาไทยที่ใช้อธิบาย วัฒนธรรมจีน													
สถาบัน	3.78	1.129	MH	3.66†	1.073	MH	4.10†	1.065	MH	2	270	3.831	.023
การศึกษาและ ความสัมพันธ์ระหว่างครู กับนักเรียน													
เครื่องมือเครื่องใช้	3.28†	1.201	M	3.73†	.901	MH	3.89†	1.280	MH	2	270	6.205	.002
การศึกษา	3.11†	1.120	M	3.51†	1.018	MH	3.64†	1.050	MH	2	270	5.103	.007
กฎหมาย	2.96†	1.106	M	3.17	1.131	M	3.44†	1.085	MH	2	270	3.387	.035
เศรษฐกิจ	2.78†	1.091	M	3.15†	.954	M	3.36†	.979	M	2	270	6.213	.002

N = 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

† ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.1.6 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

6.1.6.1 ครูอาสาสมัครชาวจีนเน้นความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในระดับมาก 13 ข้อ คือ อาหารการกิน สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การท่องเที่ยว ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว การศึกษา คนตรี ศาสนาและความเชื่อ คุณธรรมจริยธรรม การฟ้อนรำ (ดูได้ที่ตาราง 5.2)

6.1.6.2 ครูชาวไทยเน้น เน้นความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในระดับมาก 12 ข้อ คือ อาหารการกิน ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม (สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนอันดับเดียวกัน) เครื่องมือเครื่องใช้ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ การท่องเที่ยว สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว การศึกษา ศาสนาและความเชื่อ (ดูได้ที่ตาราง 5.2)

6.1.6.3 นักเรียนชาวไทยเน้นความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในระดับมาก 14 ข้อ คือ สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การท่องเที่ยว ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ ขนบธรรมเนียมประเพณี เครื่องมือเครื่องใช้ อาหารการกิน ค่านิยม การศึกษา ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว คุณธรรมจริยธรรม ศาสนาและความเชื่อ เศรษฐกิจ กฎหมาย (ดูได้ที่ตาราง 5.2)

6.1.6.4 ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากมุมมองของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตารางที่เกี่ยวข้องในบทที่ 4 ดังต่อไปนี้ ซึ่งครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยระบุความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านการท่องเที่ยวมากกว่าครูชาวไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนระบุความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านดนตรีมากกว่าครูชาวไทย นักเรียนชาวไทยระบุความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านเครื่องมือเครื่องใช้มากกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน ครูและนักเรียนชาวไทยระบุความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยในด้านเศรษฐกิจมากกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน

ความต้องการในการใช้วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความต้องการ วัฒนธรรมไทย	ครูอาสาสมัครชาวจีน			ครูชาวไทย			นักเรียนชาวไทย			df1	df2	f	Sig.
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level				
การท่องเที่ยว	3.93†	1.039	MH	3.56†	.962	MH	3.93†	.906	MH	2	270	4.826	.009
ดนตรี	3.50†	1.048	MH	3.06†	.918	M	3.30	1.054	M	2	270	4.758	.009
เครื่องมือเครื่องใช้	3.40†	1.096	M	3.65	.868	MH	3.81†	1.054	MH	2	270	3.190	.043
เศรษฐกิจ	3.21	1.034	M	3.07†	.930	M	3.44†	.942	MH	2	270	3.458	.033

N= 72, 131, 70

*significance $p < .05$

Cronbach's alpha = .98, .98, .98

ตัวหนา = อัตราส่วนสูงสุด

† ระบุว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.1.7 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นวัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในวัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนดังนี้ 1) ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีน 2) นักเรียนชาวไทยคิดว่า เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารกับนักเรียนชาวไทย

6.1.8 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็น 1) การเน้นภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้งในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันและในบริบทการเรียนการสอน 2) การเน้นการเรียนการสอนทั้งก่อนและหลังมายังประเทศไทย 3) การเน้นการสอนโดยความร่วมมือระหว่างครูชาวจีนและครูชาวไทย 4) การเน้นวิธีการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างครูบรรยายกับผู้เรียนมีส่วนร่วม

6.1.9 การสรุปผลความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่เป็นอันดับแรก

ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่เป็นอันดับแรกจากมุมมองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มดังตาราง 6.1 ต่อไปนี้

ส่วนผลการวิจัยในด้านความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้สรุปไว้ดังที่กล่าวมาแล้ว

ตาราง 6.1 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่เป็นอันดับแรก

ปัญหา	ครูอาสาสมัครชาวจีน	ครูชาวไทย	นักเรียนชาวไทย
ทักษะภาษาในภาพรวม	พูด > ฟัง > อ่าน > เขียน	ฟัง > อ่าน > เขียน > พูด	อ่าน, เขียน > ฟัง > พูด
การฟัง	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน ครูชาวไทย การสอบและประเมินผล	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน นักเรียนชาวไทย วิทยุในโรงเรียน การสอบและประเมินผล	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ การสอบและประเมินผล กิจกรรมการแข่งขัน ภาษาจีน
การพูด	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน ครูชาวไทย การบริหารห้องเรียน	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน นักเรียนชาวไทย การบริหารห้องเรียน	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ การสอบและประเมินผล กิจกรรมการอบรมภาษาจีน
การอ่าน	คำศัพท์ เอกสารประสานงานทั่วไป กิจกรรมการแข่งขันภาษาจีน	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน ลายมือนักเรียนชาวไทย การสอบและประเมินผล	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน ลายมือนักเรียนชาวไทย การสอบและประเมินผล
การเขียน	การเรียงความสั้น ๆ หลักสูตรและแผนการเรียน การสอน	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน การสอบและประเมินผล	ประโยชน์ยาวและซับซ้อน การสอบและประเมินผล
การใช้วัฒนธรรมไทย	ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทย คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ การแสดงความเคารพ	ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทย การทักทายกับบุคคลที่รู้จัก การมองเรื่องเวลา	ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทย แนวคิดการศึกษาไทย คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ ขนาดน้ำเสียงในการสนทนา

ตาราง 6.1 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่เป็นอันดับแรก (ต่อ)

ความจำเป็น	ครูอาสาสมัครชาวจีน	ครูชาวไทย	นักเรียนชาวไทย
ทักษะภาษาในภาพรวม	ฟัง > พูด > อ่าน > เขียน	ฟัง > พูด > อ่าน > เขียน	พูด > ฟัง > อ่าน > เขียน
การฟัง	ประโยชน์อื่น ๆ ครูชาวไทย การจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน	ประโยชน์อื่น ๆ นักเรียนชาวไทย การจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน การจัดกิจกรรมการอบรมภาษาจีน	คำศัพท์ นักเรียนชาวไทย การจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีน
การพูด	ประโยชน์อื่น ๆ ครูชาวไทย การบริหารห้องเรียน	ประโยชน์อื่น ๆ คำศัพท์ นักเรียนชาวไทย การบริหารห้องเรียน	คำศัพท์ นักเรียนชาวไทย หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน
การอ่าน	คำศัพท์ ป้ายบอกทางในโรงเรียน เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	คำศัพท์ ลายมือนักเรียนชาวไทย การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	ประโยชน์อื่น ๆ ลายมือครูชาวไทย เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน
การเขียน	คำศัพท์ จดหมายทั่วไป (ระดับปานกลาง) เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	คำศัพท์ จดหมายทั่วไป (ระดับปานกลาง) การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	คำศัพท์ จดหมายทั่วไป (ระดับมาก) เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน
การใช้วัฒนธรรมไทย	ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนไทย คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ การแสดงความเคารพ	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คำศัพท์/ วลีที่แสดงความมีมารยาท การทักทายกับบุคคลที่รู้จัก การแสดงความเคารพ	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ ขนาดน้ำเสียงในการสนทนา

ตาราง 6.1 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่เป็นอันดับแรก (ต่อ)

ความต้องการ	ครูอาสาสมัครชาวจีน	ครูชาวไทย	นักเรียนชาวไทย
ภาษาไทย <i>ภาษาไทยที่ใช้อธิบายวัฒนธรรมจีน</i>	ฟัง > พูด > อ่าน > เขียน คำศัพท์ อาหารการกิน	ฟัง > พูด > อ่าน > เขียน คำศัพท์ อาหารการกิน	ฟัง > พูด > อ่าน > เขียน คำศัพท์ สถาบันการศึกษาและ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียน
วัฒนธรรมไทย	อาหารการกิน	อาหารการกิน	สถาบันการศึกษาและ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียน
วัตถุประสงค์ของ การใช้ภาษาและ วัฒนธรรมไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีน	เพื่ออำนวยความสะดวกใน การดำเนินการเรียน การ สอนภาษาจีน	เพื่ออำนวยความสะดวก ในการดำเนินการเรียน การสอนภาษาจีน	เพื่ออำนวยความสะดวก ในการสื่อสารกับนักเรียน ชาวไทย

สีชมพู ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีความคิดเห็นที่เหมือนกัน

สีเหลือง ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่เหมือนกัน

สีเขียว ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่เหมือนกัน

สีน้ำเงิน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นที่เหมือนกัน

6.1.10 การสรุปผลความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยดังตาราง 6.2
ต่อไปนี

ตาราง 6.2 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

- 1) เน้นภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้งในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันและในบริบทการเรียนการสอน
- 2) เน้นการจัดการเรียนการสอนทั้งก่อนและหลังมายังประเทศไทย
- 3) เน้นการสอนโดยความร่วมมือระหว่างครูชาวจีนและครูชาวไทย
- 4) เน้นวิธีการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างครูบรรยายกับผู้เรียนมีส่วนร่วม

6.2 ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีน

การสรุปผลการวิจัยดังกล่าวมาข้างต้นทั้งหมดได้บ่งบอกปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนอย่างชัดเจน และสามารถนำมาเป็นแหล่งข้อมูลในการพิจารณาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีนได้ โดยมีข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.2.1 การเรียนการสอนทักษะภาษาไทย

การเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะการฟังและพูดคำศัพท์และประโยคสั้น ๆ โดยเน้นการฟังครูและนักเรียนชาวไทยในเรื่องการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันและการอบรมภาษาจีน การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน และการพูดกับครูและนักเรียนชาวไทยในเรื่องหลักสูตรและแผนการเรียนการสอน การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน รวมถึงการบริหารห้องเรียน นอกจากนี้ ยังควรคำนึงถึงทักษะการอ่านและเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการสื่อสารในบริบทโรงเรียน เช่น การอ่านและเขียนหนังสือเรียน ดังนั้นควรเน้นการอ่านและเขียนคำศัพท์และประโยคสั้น ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน รวมถึงการอ่านป้ายบอกทางในโรงเรียน

6.2.2 การเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย

การเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยควรให้ความสำคัญกับการแสดงควมมีมารยาท โดยเฉพาะ คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ การแสดงความเคารพ คำศัพท์/ วลีที่แสดงควมมีมารยาท การทักทายกับบุคคลที่รู้จัก ขนาดน้ำเสียงในการสนทนา และการทำความเข้าใจในลักษณะการเรียนการสอนของไทย โดยเฉพาะ ลักษณะห้องเรียนของไทย แนวคิดการศึกษาของไทย รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

6.2.3 การตระหนักถึงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นเรื่องสองทาง

หน้าที่สำคัญของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ การเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกัน ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศควรพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะการใช้ภาษาต่างประเทศอธิบายวัฒนธรรมตนเองและการทำความเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเป้าหมาย ทั้งนี้จะทำให้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

การเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีนควรให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยต่าง ๆ เช่น อาหารการกิน สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาทั้งที่ใช้ถ้อยคำและไม่ใช้ถ้อยคำ ค่านิยม การท่องเที่ยว การศึกษา ศาสนาและความเชื่อ คุณธรรมจริยธรรม เครื่องมือเครื่องใช้ ดนตรี กฎหมาย เป็นต้น

6.2.4 ลักษณะการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีนควรเน้นการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้งในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันและในบริบทการเรียนการสอน เน้นการจัดการเรียนการสอนทั้งก่อนและหลังมายังประเทศไทย เน้นการสอน โดยความร่วมมือระหว่างครูชาวจีนและครูชาวไทย และเน้นวิธีการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างครูบรรยายกับผู้เรียนมีส่วนร่วม

6.3 ข้อเสนอแนะการศึกษาอนาคต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยที่มีต่อครูอาสาสมัครชาวจีนในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาของจังหวัด 5 ภาค ประเทศไทย ข้อมูลที่ได้มาเป็นการสะท้อนสภาพการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน โดยภาพรวม นับว่ามีลักษณะที่ตามความเป็นจริงและน่าเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดและสามารถศึกษาในระดับลึกซึ่งต่อไปได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม (ครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูอาสาสมัครชาวจีนในระดับพื้นฐาน แต่การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในระดับชาติ ถ้าหากเพิ่มแหล่งข้อมูลจากหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับสูง เช่น กระทรวงศึกษาธิการผู้รับผิดชอบโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนทั้งไทยและจีน อาจได้รับข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของ ครูอาสาสมัครชาวจีนผู้ทำการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาเท่านั้น โครงการ ครูอาสาสมัครชาวจีนยังจัดส่งครูชาวจีนไปสอนในอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาและ

ระดับอุดมศึกษาด้วย ซึ่งเป็นบริบทที่อาจมีสภาพปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นเรื่องน่าสนใจและควรได้รับการศึกษาด้วย

3) ถึงแม้ว่าการศึกษาในครั้งนี้ได้ครอบคลุมโรงเรียนจังหวัด 5 ภาคในประเทศไทย แต่สภาพการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนแต่ละแห่งอาจมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันไม่มากนัก ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรศึกษาลงไปอย่างละเอียดและลึกซึ้งยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเฉพาะแห่ง

4) ผลการศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน นอกเหนือจากจะสามารถนำมาเป็นแหล่งข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะแล้ว ยังสามารถเป็นข้อมูลในการศึกษาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยและเงินที่เกี่ยวข้องได้

การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของ
ครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย

A STUDY OF THE PROBLEMS, NEEDS, AND WANTS OF THAI LANGUAGE AND
CULTURE FOR CHINESE VOLUNTEER TEACHERS IN THAI SCHOOLS

ZHANG YAWEN 5438214 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุมิตรา สุวรรณ์เดชา, Ph.D., ทรงศรี วรรณสถาพร, Ph.D.,
ยุวดี ธีรธราดล, Ph.D.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย

ในการติดต่อระหว่างประเทศ ภาษาและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทของสาธารณรัฐประชาชนจีนในเวทีโลก (Gao, 2011; Huang, 2011) และลักษณะการกระจายตัวของชาวจีน (Kijisribun, 2005) ทำให้มีการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารทั่วโลกอย่างแพร่หลาย ในปัจจุบันภาษาจีนมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ภาษาจีนยังเป็นภาษาราชการหนึ่งที่ใช้ในสหประชาชาติอีกด้วย (United Nations: UN) (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554a) ดังนั้นประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีน (Cui, 1997; Wang, 2003; Li, 2010; Han Ban, 2012b) ขณะเดียวกันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกประสบปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนภาษาจีน ด้วยเหตุนี้ ประเทศจีนจึงได้ดำเนินโครงการครูอาสาสมัครชาวจีน ซึ่งเป็นหนึ่งในอีกหลายโครงการที่ประเทศจีนให้ความสนับสนุนช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนภาษาจีนในต่างประเทศ (Zhong guo jing ji wang, 2011; Han Ban, 2012a) ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในบรรดาประเทศที่ให้ความสำคัญ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และต้องการครูอาสาสมัครชาวจีนเป็น

อย่างมาก โดยใน ปี พ.ศ. 2546 เริ่มต้นดำเนินโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนอย่างเป็นทางการ จนถึง ปี พ.ศ. 2555 โครงการครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทยได้ดำเนินการมาเป็นสมัยที่ 11 โดย ประเทศจีนได้จัดส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมายังประเทศไทยเป็นจำนวนทั้งสิ้น 7,000 คน

การที่ครูอาสาสมัครชาวจีนทำการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทยเป็นกระบวนการ สื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งมักมีอุปสรรคเกิดขึ้น เนื่องจาก คู่สื่อสาร (ครูอาสาสมัครชาวจีนกับ ครูชาวไทย/ นักเรียนชาวไทย) ต่างฝ่ายต่างก็คุ้นเคยกับภาษาและวัฒนธรรมในสังคมประเทศตนเอง เมื่อเผชิญกับวิถีชีวิตหรือการกระทำที่แตกต่างจากตนเองมักเกิดความรู้สึกที่อ่อนไหว ไม่เข้าใจหรือไม่พึงพอใจ จึงจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ดังที่ Nunan (1999) กล่าวว่า การที่ครูชาวต่างชาติสอนภาษาประจำชาติตนเองในต่างประเทศที่มีความแตกต่างของ วัฒนธรรมการศึกษา ถ้าหากเกิดความไม่เข้าใจระหว่างครูและนักเรียนจะส่งผลกระทบต่อ กระบวนการเรียนการสอน Bozek (n.d.) เน้นว่า การที่ครูชาวต่างชาติตระหนักถึงความแตกต่างของ วัฒนธรรมทั้งสองฝ่ายจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สารานู จุช่วย อภากาศร์ ดิษฐเล็ก และอมรรัตน์ คาบุญ (2552) ที่ว่า กระบวนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพต้องการอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน ถ้าผู้สอนเข้าใจผู้เรียนได้ดีและเลือกวิธี การสอนที่เหมาะสมจะช่วยผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากขึ้น Huang (2011) เสริม ว่า สิ่งที่สำคัญในการดำเนิน การเรียนการสอนในต่างประเทศ คือ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับ ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนประเทศนั้น ๆ จากที่กล่าวมาแล้วแสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ภาษาและ วัฒนธรรมไทยจะมีความหมายไม่น้อยต่อครูอาสาสมัครชาวจีนผู้ที่ทำการสอนภาษาจีนในโรงเรียน ไทย ดังนั้น ก่อนที่จะเดินทางมายังประเทศไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการเรียนรู้ภาษาและ วัฒนธรรมไทย การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่มนี้จึงเป็นเรื่องที่มีค่าควร แก่การศึกษา

แนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis: NA) มีลักษณะเชิงประเมิน (สุวิมล ว่องวานิช, 2550; Jordan, 1997; Wu & Guo, 2009) มักนำมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (Hutchinson & Waters, 1987; Long, 2005) โดยปกติจะ ศึกษา 2 สถานการณ์ อันได้แก่ 1) สถานการณ์ปัจจุบัน (present situation) คือ การแสวงหาสมรรถนะ การใช้ภาษาของผู้เรียนในระดับเริ่มต้น (starting level) ที่เป็นสิ่งที่ผู้เรียนยังขาดแคลน ซึ่งมัก แสดงออกจากปัญหาในการใช้ภาษา และ 2) สถานการณ์เป้าหมาย (target situation) คือ การแสวงหา สมรรถนะการใช้ภาษาของผู้เรียนในระดับเป้าหมาย (target level) ที่ครอบคลุมสิ่งที่ขาดแคลน ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษา รวมถึงลักษณะวิธีการเรียนรู้ (Chambers, 1980; Richterich, 1983; Hutchinson & Waters, 1987; Elli & Johnson, 1994; Jordan, 1997; Dudley-Evans

& St John, 1998; Long, 2005; Wu & Guo, 2009) ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาเป็นไปอย่างมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การใช้งานจริง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากแอมุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งเป็นการศึกษาภาษาไทยเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะแขนงหนึ่ง ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับครูอาสาสมัครชาวจีนและการศึกษาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยรวม

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหา ความจำเป็น และความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน

3. ประโยชน์ของงานวิจัย

- 1) ผลการวิจัยสามารถเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนได้
- 2) การวางแผนการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีนสามารถเป็นฐานข้อมูลของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยรวมได้

4. ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ครูอาสาสมัครชาวจีนประจำปี พ.ศ. 2555 จำนวน 300 คน ครูชาวไทยจำนวน 300 คนและนักเรียนชาวไทยจำนวน 300 คน

5. ระเบียบวิธีวิจัย

5.1 กลุ่มผู้เข้าร่วมการศึกษา

ครูอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 72 คน ครูชาวไทยจำนวน 131 คน และนักเรียนชาวไทยจำนวน 70 คน

5.2 วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลใช้วิธีการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ (mail questionnaires) โดยอาศัย เครื่องมือแบบสอบถาม 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน แบบสอบถามสำหรับครูชาวไทย และแบบสอบถามสำหรับนักเรียนชาวไทย แบบสอบถามแต่ละชุดมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha) เป็น .98

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติขั้นพื้นฐาน (ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และใช้ F-test ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวแปร

6. ผลการศึกษา

6.1 ผลการศึกษาในลักษณะทั่วไป

6.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

จากการประมวลข้อมูลแบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยจำนวนทั้งสิ้น 273 ฉบับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มมีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย การประกอบการเรียนการสอนภาษาจีนได้ครอบคลุมตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 วิชาภาษาจีนได้จัดในลักษณะที่เป็นทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก

6.1.2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย

6.1.2.1 การใช้ทักษะภาษาไทยในภาพรวม

ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ทั้ง 4 ทักษะ โดยครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การพูดเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะที่ครูชาวไทยมองว่า การฟังเป็นปัญหาอันดับแรก นักเรียนชาวไทยมองว่า การอ่านและการเขียนเป็นปัญหาอันดับแรก ขณะเดียวกันครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องใช้ทั้ง 4 ทักษะ โดยเฉพาะการฟังและการพูด

6.1.2.2 การใช้ภาษาไทยใน 4 ทักษะย่อย

1) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ภาษาไทยในระดับสูง เช่น ฟัง พูด อ่านและเขียนประโยคยาวและซับซ้อน การรู้จักความหมายคำศัพท์ การเขียนเรียงความสั้น ๆ ขณะเดียวกัน ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยในระดับเบื้องต้น เช่น ฟัง พูด และอ่านประโยคสั้น ฟัง พูด อ่านและเขียนคำศัพท์มากกว่าภาษาระดับประโยค

2) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กับคู่สื่อสารหลายฝ่าย เช่น ครูชาวไทย นักเรียนชาวไทย บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ วิทยุโรงเรียน ขณะเดียวกัน ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องสื่อสารกับคู่สื่อสารอย่างเฉพาะเจาะจง คือ ครูชาวไทย และนักเรียนชาวไทย

3) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการสื่อสารโดยใช้ทั้งสิ่งพิมพ์และลายมือ เช่น เอกสารประสานงานทั่วไป ลายมือนักเรียนชาวไทย ขณะเดียวกัน ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องสื่อสารโดยใช้ทั้งสิ่งพิมพ์และลายมือ คือ ป้ายบอกทางในโรงเรียน ลายมือครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย

4) ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและความจำเป็นในการสื่อสารเรื่องราวหลากหลายด้านในบริบทการเรียนการสอน เช่น การบริหารห้องเรียน การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทั้งการประกวดแข่งขันและการอบรมภาษาจีน หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน

5) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในปัญหาและความจำเป็นที่เหมือนหรือต่างกันเป็นไปตามลักษณะการสื่อสาร เช่น ครูชาวไทยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนและเป็นเพื่อนร่วมงานกับครูอาสาสมัครชาวจีนจึงมีความคิดเห็นที่ตรงกับครูอาสาสมัครชาวจีนในด้านปัญหาและความจำเป็นในการพูดภาษาไทยเพื่อบริหารห้องเรียน ครูและนักเรียนชาวไทยในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษาที่ใช้ภาษาประจำชาติตนเองสื่อสารกับชาวต่างชาติจึงมีความคิดเห็นตรงกันหลายประการ

6.1.2.3 ปัญหาและความจำเป็นในวัฒนธรรมไทย

ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและความจำเป็นในการเข้าใจวัฒนธรรมการเรียนการสอนและมารยาทในการใช้ภาษาของไทย

6.1.3 ความต้องการในใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย

1) วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย

ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยต่างก็เห็นว่า การใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่ออำนวยความสะดวก

ในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีน นักเรียนชาวไทยเห็นว่า เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารกับนักเรียนชาวไทย

2) ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะการฟังและการพูด ต้องการมีความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาไทยและต้องการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนและต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในด้านที่คล้ายคลึงกัน เช่น อาหารการกิน สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

6.1.4 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยควรเน้น

- 1) การเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้งในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันและในบริบทการเรียนการสอน
- 2) การเรียนการสอนภาษาไทยทั้งก่อนและหลังมายังประเทศไทย
- 3) การสอนภาษาไทยโดยความร่วมมือระหว่างอาจารย์ชาวจีนและชาวไทย และ
- 4) การสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการทั้งครูบรรยายและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

6.2 ผลการศึกษาในลักษณะที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.2.1 ความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม

ครูอาสาสมัครชาวจีนและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.033) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.003) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทย

6.2.2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทย

ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีความคิดเห็นในปัญหาในการฟังเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.033) โดยครูชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน ขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการฟังเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.006) โดยครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน

6.2.3 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในปัญหาในการพูดกับผู้ปกครองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.013) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับปัญหาในการพูดกับผู้ปกครองสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทย ขณะเดียวกัน ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นที่ต่างกันในความจำเป็นในการพูดเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.014) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูชาวไทย

6.2.4 ความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทย

ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการอ่านเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.029) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูชาวไทย

6.2.5 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในการเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดแข่งขันภาษาจีนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.018) โดยครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนตนเอง ขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความจำเป็นในการเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.000, .001) โดยครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาสาสมัครชาวจีน

6.2.6 ความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทยในภาษา

ครูอาสาสมัครชาวจีนและครูชาวไทยมีความคิดเห็นในการใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.019) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนให้ระดับความจำเป็นสูงกว่าครูชาวไทย

6.2.7 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยในภาพรวม

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.001, .000) โดยครูอาสาสมัครชาวจีนให้ระดับความต้องการในการใช้ทักษะการฟังและการพูดของตนเองสูงกว่าครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.002) โดยนักเรียนชาวไทยให้ระดับความต้องการในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยสูงกว่าครูชาวไทย

6.2.8 ความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีน

ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยมีความคิดเห็นในความต้องการในการใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (.023) โดยนักเรียนชาวไทยให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูชาวไทย

7. อภิปรายผล

7.1 ผลการศึกษาในลักษณะทั่วไป

1) การที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในปัญหาการใช้ทักษะภาษาไทยที่ต่างกัน เนื่องจากลักษณะการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างคู่สื่อสารต่างกัน จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นและการสังเกตห้องเรียนก่อนการเก็บข้อมูลแบบสอบถามพบว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนมักใช้ทักษะการพูดและการฟังกับครูชาวไทย เช่น การพูดคุยเรื่องแผนการเรียนการสอน และมักใช้การอ่านและการเขียนกับนักเรียนชาวไทย เช่น การอ่านและเขียนเนื้อหาในหนังสือเรียน ทั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาต่างๆ ที่เน้นปัญหาในด้านการฟัง (Dejkunjom, 2005; Malison, 2006; Meggiolaro, 2007) การพูด (Aunruen, 2005; Malison, 2006; Sai-Ngam, 2010) การอ่าน (Dejkunjom, 2005; Meggiolaro, 2007) และการเขียน (คันทรส วิทยากรมย์, 2555; Samawathdana, 2009)

2) การที่กลุ่มตัวอย่างเน้นความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังและการพูด เนื่องจากกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นเป็นการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งเน้นการสื่อสารต่อหน้ากัน จึงจำเป็นต้องใช้การฟังและการพูดมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของคันทรส วิทยากรมย์ (2555) Aunruen (2005) Dejkunjom (2005) Malison (2006) Wall (2007) Sai-Ngam (2010) Huang และ Wu (2011) ที่เน้นความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังและการพูด

3) การที่ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ภาษาไทยในระดับสูง และมีความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยในระดับเบื้องต้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของคันทรส วิทยากรมย์ (2555) ที่เน้นปัญหาในการใช้ประโยคยาวและต่อเนื่อง Samawathdana (2009) ที่เน้นปัญหาในการใช้ประโยคซับซ้อน และ Wang (2011) ที่เน้นความจำเป็นในการใช้ทักษะภาษาขั้นพื้นฐาน เช่น การใช้ประโยคง่าย ๆ

4) การที่ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาในการใช้ภาษาไทยสื่อสารกับคู่สื่อสารหลายฝ่ายและจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยสื่อสารกับคู่สื่อสารอย่างเฉพาะเจาะจง คือ ครูและนักเรียนชาวไทย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Malison (2006) ที่เน้นการสื่อสารกับคู่สื่อสารหลาย

ฝ่าย เช่น นายจ้าง ลูกค้าและเพื่อนร่วมงาน และ คันทรส วิทยากรมย์ (2555) ที่เน้นคู่สื่อสารอย่าง เฉพาะเจาะจง เช่น การฟังบรรยายเจ้าของภาษาจีน

5) การที่ครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการใช้ภาษาไทยในลักษณะที่เป็นทั้ง สิ่งพิมพ์และลายมือในการสื่อสารเรื่องหลากหลายด้านในบริบทโรงเรียนไทยสอดคล้องกับผล การศึกษาของ คันทรส วิทยากรมย์ (2555) ที่เน้นปัญหาในการอ่านสิ่งพิมพ์ทั่วไปและลายมือคนจีน และ จำเป็นต้องอ่านสิ่งพิมพ์ที่เป็นจดหมายธุรกิจ และ Meggiolaro (2007) ที่เน้นการอ่านสิ่งพิมพ์ที่ เป็นจดหมายและโทรสาร

6) การที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในปัญหาและความจำเป็นในการใช้ ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนที่เหมือนหรือแตกต่างกัน เนื่องจากความคิดเห็นที่มีต่อปัญหา และความจำเป็นมีความเหมือนหรือต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้ใช้ภาษานั้น ๆ (คันทรส วิทยากรมย์, 2555; Malison, 2006; Sai-Ngam, 2011; Wang, 2011; Yang, 2011)

7) การที่ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความจำเป็นในการใช้วัฒนธรรมไทย สอดคล้องกับความคิดเห็นของวาลี ชันชวาร์ (2007) ที่ว่า ภาษาและวัฒนธรรมเป็นของคู่กัน คันทรส วิทยากรมย์ (2555) และ Wall (2007) ที่เน้น ผู้เรียนภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องเรียนรู้วัฒนธรรมนั้น ด้วย รวมถึง Vadermeeren (2005) เสริมว่า การมีความรู้ในด้านวัฒนธรรมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการประกอบการในประเทศเป้าหมาย สรุปได้ว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นผู้เรียน ภาษาต่างประเทศควรเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในด้านดังกล่าวด้วย อันจะเกิดประโยชน์ต่อการสื่อสาร ระหว่างวัฒนธรรมในสถานการณ์การใช้งานที่เป็นโรงเรียนไทย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ Huang (2011) และ Thoranit Lilasetthakul (2010) ที่ว่า การเรียนรู้วัฒนธรรมการศึกษาของไทยมีความสำคัญ ต่อครูอาสาสมัครชาวจีนในประเทศไทย

8) การที่ครูอาสาสมัครชาวจีนมีความต้องการในใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย บ่งบอกว่า ภาษาและวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญต่อครูอาสาสมัครชาวจีนผู้ที่ทำการสอนภาษาจีนใน ประเทศไทย (Wu & Guo, 2007; Huang, 2011) และแสดงว่า การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศควร คำนึงถึงการสื่อสารเป็นเรื่องสองทาง จึงต้องการเชื่อมโยงภาษาและวัฒนธรรมทั้งของประเทศตนเอง และประเทศเป้าหมาย ทั้งนี้ เพื่อพัฒนากระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ให้ผู้เรียน ทำตัวเป็น “สะพาน” ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน (Bi, 2009; He, 2011; Lin, Gao & Wang, 2011)

9) ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ภาษาไทยสอดคล้องกับคันทรส วิทยากรมย์ (2555) Yang (2011) ที่ว่า การจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศควรเพื่อการสื่อสารทั้งในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในอนาคต Huang

(2011) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องที่ต้องการดำเนินการในระยะยาว Aunruen (2005) Meggiolaro (2007) Sai-Ngam (2010) Yang (2011) ที่ระบุว่า ควรพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์การใช้งานจริง Yang (2011) ที่ระบุว่า ควรจัดทรัพยากรครูและวิธีการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

7.2 ผลการศึกษาในลักษณะที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1) การที่ครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทยในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษาไทย ได้เห็นปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยมากกว่าครูอาสาสมัครชาวจีนผู้เป็นชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาไทย และครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นผู้เรียนภาษาไทยเห็นความต้องการในการเรียนรู้ภาษาไทยมากกว่าครูชาวไทยและนักเรียนชาวไทย สะท้อนว่า การที่ชาวต่างชาติอาศัยอยู่ในสังคมไทยต้องการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในสังคมไทย (วิภาศรี จ้อยสูงเนิน, 2537)

2) การที่นักเรียนชาวไทยเห็นความจำเป็นในการเขียนภาษาไทยเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนภาษาจีนมากกว่าครูชาวไทยและครูอาสาสมัครชาวจีน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชาวไทยต้องการใช้ภาษาไทยประกอบการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Wu และ Guo (2007) Liang (2008) Jiang และคณะ (2011) ที่ระบุว่า นักเรียนชาวไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษามีความรู้ภาษาจีนค่อนข้างอ่อน จึงต้องการใช้ภาษาไทยในการเรียนการสอนภาษาจีน นอกจากนี้ นักเรียนชาวไทยเน้นความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน แสดงว่า นักเรียนชาวไทยต้องการครูอาสาสมัครชาวจีนใช้สองทักษะนี้สื่อสารกับนักเรียนชาวไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เบื้องต้นและการสังเกตการณ์ในห้องเรียนไทยในช่วงพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์ โดยพบว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยอ่านเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอนภาษาจีนและเขียนเนื้อหาดังกล่าวบนกระดานไวท์บอร์ดด้วย

3) การที่ครูอาสาสมัครชาวจีนเห็นความจำเป็นในการใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพของภาษาไทยสูงกว่าครูชาวไทย อาจจะเนื่องจากครูอาสาสมัครชาวจีนในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติผู้ที่ใช้ภาษาไทยกับคนไทย สามารถทราบความแตกต่างในลักษณะวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของทั้งสองประเทศได้อย่างชัดเจนและรู้สึกการใช้คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงมารยาทในวัฒนธรรมไทย อันเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ทำให้บรรยากาศการสื่อสารเป็นไปได้อย่างดี จึงคิดว่า ตนเองจำเป็นต้องใช้ความรู้ในด้านนี้เป็นอย่างมาก

4) การที่นักเรียนชาวไทยต้องการครูอาสาสมัครชาวจีนใช้ภาษาไทยอธิบายวัฒนธรรมจีนในด้านสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่าครู

ชาวไทยอาจเนื่องจากวัฒนธรรมนี้มีความใกล้ชิดตัวของนักเรียนชาวไทย กล่าวคือ กระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนกับครูอาสาสมัครชาวจีน ทำให้นักเรียนชาวไทยรู้สึกมีปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กับครูอาสาสมัครชาวจีน จึงคิดว่าต้องการใช้ภาษาไทยทำความเข้าใจวัฒนธรรมจีนในด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Tong (2011) ที่ว่า ครูผู้สอนภาษาจีนเป็นบุคคลที่สามารถสะท้อนวัฒนธรรมจีนได้อย่างชัดเจน และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สัมผัสวัฒนธรรมจีนโดยตรง

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน

- 1) การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน
- 2) การทำความเข้าใจวัฒนธรรมลักษณะการเรียนการสอนและการแสดงมารยาทในการใช้ภาษาของไทย
- 3) การให้ความสำคัญกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงการสื่อสารเป็นเรื่องสองทาง
- 4) การจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะหลากหลายในด้านครูผู้สอน เนื้อหาและวิธีการเรียนการสอน

8.2 ข้อเสนอแนะการศึกษาในอนาคต

- 1) การขยายขอบเขตแหล่งข้อมูล การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากมุมมองของหน่วยงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับสูง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ผู้รับผิดชอบโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายจีน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 2) การขยายขอบเขตบริบทการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน การศึกษาในบริบทสถานศึกษาระดับอื่น เช่น อนุบาล ประถม อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อสะท้อนสภาพการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนอย่างรอบด้าน
- 3) การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ วิธีการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมทั้งไทยและจีน เพื่อเป็นประโยชน์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ

A STUDY OF THE PROBLEMS, NEEDS, AND WANTS OF THAI LANGUAGE AND CULTURE FOR CHINESE VOLUNTEER TEACHERS IN THAI SCHOOLS

ZHANG YAWEN 5438214 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUMITTRA SURARATDECHA, Ph.D., SONGSRI SORANASTAPORN, Ph.D., YUWADEE TIRATARADOL, Ph.D.

EXTENDED SUMMARY

1. Introduction

In international communication, language and culture are important factors that make communication effective. The role of People's Republic of China in the world (Gao, 2011; Huang, 2011) and the dispersion of Chinese people (Kijisribun, 2005) make the Chinese language more popular in communication around the world. At present, Chinese is important in economics, politics, society, and international relations. Moreover, Chinese is also one of the official languages used in the United Nations (UN). (Office of the Private Education Commission, 2001a) Therefore, many countries around the world express an interest in learning Chinese language and culture. (Cui, 1997; Wang, 2003; Li, 2010; Han Ban, 2012b) As these countries lack Chinese language instructors, so China has started a Chinese Volunteer Teachers Project, which is one of many projects supported by the nation aimed at helping countries around the world to solve the problem of the lack of Chinese instructors in foreign countries. (Zhong guo jing ji wang, 2011; Han Ban, 2012a) Thailand is one such country that emphasizes and supports Chinese language learning, and there is a

great need for Chinese volunteer teachers. The project was officially started in 2003. Since then, China has sent 7,000 Chinese volunteer teachers to Thailand.

The Chinese volunteer teachers taught Chinese at Thai schools, as a form of intercultural communication. In such situations problems usually occur as participants in the communication (Chinese volunteer teachers and Thai teachers/students) are familiar only with their own language and culture. When experiencing a way of life or activities that differ from theirs, it creates feelings of sensitivity, misunderstanding, or dissatisfaction, and may affect the quality of intercultural communication. Nunan (1999) stated that, in the case of an instructor who taught his/ her language in a foreign country where learning culture was different, if there is a misunderstanding between instructor and students, it will affect the teaching and learning process. Bozek (n.d.) emphasized that if a foreign instructor appreciated the cultural differences, it would greatly benefit the learners. This corresponds to the opinion of Sumran Juchooy, Aphaphon Ditlek, and Amornrat Khambun (2009) who suggest that an effective teaching process requires both science and art skills of the instructor. If the instructor understands the learner well and chooses the right teaching process, it will help the learner succeed in learning. Huang (2011) believes that an important thing in carrying teaching and learning process in a foreign country is to choose a teaching method that is suitable for the learning process in that country. All of the statements above show that learning Thai language and culture is important to Chinese volunteer teachers who teach Chinese language in Thai schools. So, before coming to Thailand, Chinese volunteer teachers need to learn about Thai language and culture. Therefore, the Thai language course specified for this group is interesting for the research.

A needs analysis (NA) is an evaluative approach (Suwimon Wongwanich, 2007; Jordan, 1997; Wu & Guo, 2009) that is usually used in planning, improving, and developing the teaching and learning of foreign languages. (Hutchinson & Waters, 1987; Long, 2005) Normally, the study will be done in 2 situations; 1) present situation, to determine the language efficiency of the learners at the starting level as to what the learners lack, which can usually be seen from the problems in language usage; 2) target situation, to determine the language efficiency of the learners at the target

level, including what the learners lack, language usage needs, and the learning process (Chambers, 1980; Richterich, 1983; Hutchinson & Waters, 1987; Elli & Johnson, 1994; Jordan, 1997; Dudley-Evans & St John, 1998; Long, 2005; Wu & Guo, 2009) in order to provide a suitable and practical teaching and learning process.

This research aims to study the use of knowledge of Thai language and culture of Chinese volunteer teachers in teaching Chinese at Thai secondary schools. It is a study of the Thai language for specific purposes. The results may benefit the management of Thai teaching and learning processes of Chinese volunteer teachers, and provides useful information for foreign language teaching and learning as a whole.

2. Objectives of the Study

This study aims to investigate the problems, needs, and wants of Chinese volunteer teachers in the use of Thai language and culture.

3. Significance of the Study

3.1) The findings of the study are beneficial in the application of the planning of teaching and learning Thai as a foreign language for Chinese volunteer teachers.

3.2) A needs analysis on the problems, needs, and wants related to teaching Thai as a foreign language provides useful information for foreign language teaching and learning as a whole.

4. Scope of the Study

This study explores the problems, needs, and wants, with respect to Thai language skills and knowledge of Thai culture of Chinese volunteer teachers in Thai secondary schools. The sample was selected by means of a stratified sampling method. The target sample was divided into 3 groups: 1) 300 Chinese volunteer teachers who

worked in Thailand in the academic year 2012; 2) 300 Thai teachers; and 3) 300 Thai students.

5. Research Methodology

5.1 The Participants

The participants included 72 Chinese volunteer teachers, 131 Thai teachers, and 70 Thai students.

5.2 Data Collection

In the present study, three questionnaires were employed to collect data obtained from Chinese volunteer teachers, Thai teachers, and Thai students. The questionnaires were administered to the participants by post. Cronbach's alpha coefficient was .98 for all three questionnaires.

5.3 Data Analysis

Statistical data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. Moreover, F-test was also used to compare the differences between the three variables.

6. Findings of the Study

6.1 General Findings

6.1.1 Demographic Data of the Participants

The results show that there were more females than males for each group of participants. Furthermore, the Chinese language was taught as a compulsory and selective subject at Mathayom 1-6 levels.

6.1.2 Problems and Needs of the Use of Thai Language and Culture.

6.1.2.1 Overall Use of Thai Language

Chinese volunteer teachers had difficulties in using four Thai language skills. Speaking skill was rated as the biggest problem by Chinese volunteer teachers. Thai teachers thought that listening skill was the biggest problem for Chinese volunteer teachers. On the other hand, reading and writing skills were reported as the biggest problem by Thai students. The three groups of participant reported that Chinese volunteer teachers also needed all four Thai language skills, especially listening and speaking.

6.1.2.2 Four Thai Language Skills

The three groups of participants reported that Chinese volunteer teachers had problems and needs in using Thai language skills as follows:

- 1) Chinese volunteer teachers encountered problems in the use of Thai at a high level. For example, they had problems with listening, reading, and writing skills such as forming long complex sentences, familiarity with vocabulary, and short essays. Moreover, they used basic sentences more frequently than complex ones in listening, speaking, and writing.

- 2) Chinese volunteer teachers had difficulties in communicating with their Thai counterparts, particularly Thai teachers and students.

- 3) Chinese volunteer teachers had difficulties in reading Thai documents, signs, and handwriting. Moreover, they needed to read Thai handwriting for communication.

- 4) Chinese volunteer teachers faced communication problems in teaching and learning contexts, such as class control, exam preparation, teaching and learning evaluation, performing activities, and doing curriculum and lesson plan training.

- 5) Thai teachers accepted that Chinese volunteer teachers had difficulties in speaking Thai for class control.

6.1.2.3 Problems and Needs related to the Use of Thai Culture.

The three groups of participant reported that Chinese volunteer teachers had problems and needs related to understanding Thai culture and manners for teaching and learning.

6.1.3 Wants of the Use of Thai Language and Culture

1) Both Chinese volunteer teachers and Thai teachers agreed that the main purpose of the use of Thai language and culture for Chinese volunteer teachers was as a means of instruction. Meanwhile, Thai students also agreed that it was very useful for them to communicate with Chinese teachers.

2) The three groups of participants thought that Chinese volunteer teachers wanted to develop all four Thai language skills, especially listening and speaking. Furthermore, they wanted to learn more Thai vocabulary in order to explain similarities between Thai and Chinese culture, such as food, educational institutions, and teacher-learner interaction.

6.1.4 Chinese Volunteer Teachers' Opinions about Intensive Thai Language and Culture Course

Chinese Volunteer Teachers have some suggestions about the Intensive Thai Language and Culture Course as follows:

1) The content of the course should address Thai language and intercultural skills essential to living and teaching Chinese in the Thai socio-context of daily life and language instruction for Thai students; 2) Such intensive courses should be conducted both before and after coming to Thailand; 3) The course should be organized and co-operated by both Thai and Chinese teachers; 4) The course should be learner-centered. The participation of the learners should be strongly encouraged by the teachers.

6.2 Statistically Significant Findings

6.2.1 Overall Needs related to Thai Language Skills

The results of this study indicate that there is a statistically significant difference between Chinese volunteer teachers and Thai students in terms of the need for Thai reading skills ($p = .033$). Thai students rated the need for Thai reading skills more frequently than Chinese volunteer teachers. Furthermore, three

groups of participants rated Thai writing skills differently ($p = .003$). Thai students rated the need for Thai writing skills more frequently than Chinese volunteer teachers and Thai teachers.

6.2.2 Problems and Needs related to Thai Listening Skills

The results of this study show that there is a statistically significant difference between Chinese volunteer teachers and Thai students in terms of problems related to listening in Thai for curriculum and lesson plans ($p = .033$). Thai teachers rated the problems of Thai listening skill more frequently than Chinese volunteer teachers. Also, three groups of participants rated the need for Thai listening skills for content differently ($p = .006$). Both Thai teachers and students rated the need for Thai listening skill more frequently than Chinese volunteer teachers.

6.2.3 Problems and Needs related to Thai Speaking Skills

The results of this study reveal that there was a statistically significant difference between Chinese volunteer teachers, Thai teachers, and students in terms of the problems of Thai speaking skill with students' parents ($p = .013$). Thai students rated the problems of Thai speaking skill with students' parents more frequently than Chinese volunteer teachers and Thai teachers. Additionally, the points of view of Thai students differed significantly from those of Thai teachers with respect to the need for Thai speaking skills in content ($p = .014$). Thai students rated them more frequently than Thai teachers.

6.2.4 Problems and Needs related to Thai Reading Skills

The results of this study found that there was a statistically significant difference between Thai teachers and students in terms of the needs of Thai reading skill in contents ($p = .029$). Thai students rated the needs of Thai reading skill more frequently than Thai teachers.

6.2.5 Problems and Needs related to Thai Writing Skills

The results of this study showed that there was a statistically significant difference between Chinese volunteer teachers, Thai teachers, and Thai students in terms of the problems of Chinese writing skill for contest ($p = .018$). Both Thai teachers and students rated the problems of Chinese writing skill and the needs of writing Chinese in textbooks and lesson plans more frequently than Chinese volunteer teachers. Furthermore, three groups of participants rated the needs of Thai writing skills

in content of textbook curriculum syllabus differently (.000, .001) Thai teachers and Thai students rated the need more frequently than Chinese volunteer teachers

6.2.6 Needs related to the Knowledge of Thai Culture

There was a significant difference between Chinese volunteer teachers and Thai teachers in terms of the use of final particle ($p = .019$). Chinese volunteer teachers rated the use of final particle more frequently than Thai teachers.

6.2.7 Wants related to the Overall Use of Thai Language

There was a significant difference between Chinese volunteer teachers, Thai teachers, and Thai students in terms of Thai listening and speaking skills ($p = .001, .000$). Chinese volunteer teachers rated the needs of Thai listening and speaking skills more frequently than Thai teachers and students. In contrast, Thai teachers and students had different opinions about Thai writing skill of Chinese volunteer teachers ($p = .002$). Thai students rated the wants of writing skill more frequently than Thai teachers.

6.2.8 Wants related to the Use of Thai Language for Culture Comparison

There was a significant difference between Thai teachers and students in terms of the use of Thai language for culture comparison, such as educational institution and the relationship between teacher and learner ($p = .023$). Thai students rated the use of Thai language for culture comparison more frequently than Thai teachers.

7. Discussions

7.1 General Results

1) The sample in this study expressed different opinions on the use of skills in the Thai language. This was because of different characteristics of communication between communication pairs presented by initial interviews and observations in classrooms before collecting the questionnaires. It was found that Chinese volunteer teachers usually used speaking and listening skills with Thai teachers. For example, they usually talked about lesson plans and used speaking and

writing skills with Thai students to talk about reading and writing in lesson content. These results agree with other studies emphasizing problems in listening (Dejkunjorn, 2005; Malison, 2006; Meggiolaro, 2007), speaking (Aunruen, 2005; Malison, 2006; Sai-Ngam, 2010), reading (Dejkunjorn, 2005; Meggiolaro, 2007), and writing (Wittayapirom, 2012; Samawathdana, 2009)

2) The sample emphasized the need for listening and speaking skills, since intercultural communication processes involve a face-to-face communication which requires mostly listening and speaking. These results concur with several studies (Wittayapirom, 2012; Dejkunjorn, 2005; Malison, 2006; Wall, 2007; Sai-Ngam, 2010; Huang & Wu, 2011) which also identified the need for listening and speaking skills.

3) Chinese volunteer teachers had problems with the use of Thai at an advanced level but needed Thai language skills at a basic level. Similar results were drawn from several studies about the problems of using long and continuous sentences (Wittayapirom, 2012), the problems of using complex sentences (Samawathdana, 2009), and the need for using basic skills (i.e. using sample sentences) (Wall, 2011).

4) Chinese volunteer teachers had problems using Thai to communicate with their Thai communication partners and especially needed to communicate with Thai teachers and students. These results confirm other studies about the emphasis on communication with multiple communication partners, for example, employers, customers, and colleagues (Malison, 2006) and the emphasis on specific communication partners like listening to lectures from native Chinese lecturers (Wittayapirom, 2012).

5) Chinese volunteer teachers wanted to use Thai for reading printed matter and handwriting by multiple communication means in an academic context. This result corresponds with Wittayapirom's (2012) study. This study focused on problems associated with general reading matter and Chinese handwriting, and reading publications about business letters. Moreover, Meggiolaro (2007) focused on reading matter such as letters or faxes.

6) The sample had both different and similar opinions on problems and needs for Thai language skills by Chinese volunteer teachers, depending

on the particular group of language users (Wittayapirom, 2012; Malison, 2006; Sai-
Ngam, 2010; Wang, 20011; Yang 2011).

7) In terms the need for cultural awareness by Chinese volunteer teachers, the result agrees with Kanthuwal's (2007) view that languages and cultures correlate. Moreover, Wittayapirom (2012) and Wall (2007) proposed that learners of foreign languages needed to learn about the source culture as well. Also, Vadermeeren (2005) proposed that learning about the culture of the country one is working in is useful for one's profession. It can be concluded then, that Chinese volunteer teachers should learn about Thai culture. Awareness of Thai culture is useful for intercultural communication in specific situations in the course of teaching at Thai schools. Besides, these results are supported by similar reports from Huang (2011) and Lilasetthakul (2010). They reported that learning about Thai culture in an education context was important for Chinese volunteer teachers in Thailand.

8) As Chinese volunteer teachers needed Thai language skills in explaining Chinese culture and Thai cultural awareness, this suggests that Thai language and culture plays an important role in the professional activities of Chinese volunteer teachers, who teach Chinese in Thailand (Wu & Guo, 2007; Huang, 2011). It also indicates that learning a foreign language involves a two-way communication in terms of language and culture – the language and culture of the two countries. An understanding of intercultural communication can encourage learners to become 'a bridge' supporting communication between teacher and learner (Bi, 2009; He, 2011; Lin, Gao & Wang, 2011).

9) The opinions of Chinese volunteer teachers concerning intensive Thai language and culture course design concurred with other studies (Wittayapirom, 2012; Yang, 2011). They proposed that the course address communication in daily life and for future professions. Huang (2011) added that the course should be designed for long-term self-learning. As can be seen in many researches (Aunruen, 2005; Meggiolaro, 2007; Sai-*Ngam*, 2010; Yang, 2011), teaching and learning methods adopted should be in accordance with real situations. The language teaching should have a variety of instructors, content, and instructional methods (Yang, 2011).

7.2 Statistically Significant Results

1) As native speakers, Thai teachers and students perceived that Chinese volunteer teachers had more problems and needs in using Thai than the Chinese volunteer teachers themselves evaluated. The result is in accordance with Chinese volunteer teachers' wants to learn more Thai.

2) Thai students perceived a greater need for Thai writing skills than Thai teachers. Similarly, Chinese volunteer teachers proposed that they need to use mostly Thai in teaching Chinese to Thai students. These results correspond with many researchers' opinions (Wu & Guo, 2007; Liang, 2008; Jing et al., 2011). They identified that Thai students at secondary level had weaknesses in the Chinese language so the students needed to use Thai in learning Chinese. Moreover, Thai students needed Chinese volunteer teachers to possess reading and writing skills in Thai, which indicates that Thai students want their Chinese volunteer teachers to use these skills for communicating with them the most. The results correspond with the basic interviews and observations in Thai classes in the course of this research, which reveals that Chinese volunteer teachers have a strong need to use Thai language in explaining the content of Chinese textbooks and written content on white boards.

3) Chinese volunteer teachers perceived a greater need to use Thai final particles to express respect than Thai teachers, because as foreigners, Chinese volunteer teachers need to clearly express good cultural manners and politeness which supports good communication. The Chinese volunteer teachers needed to apply this knowledge.

4) Thai students perceived a need for Chinese volunteer teachers to use Thai when explaining the relationship between teachers and students in Chinese culture more than Thai teachers. This is because Thai students perceived interaction problems during teaching and learning process more clearly than Thai teachers. So, Thai students needed Chinese volunteer teachers to use the Thai language to help them understand this Chinese culture. This finding concurs with Tong (2011) who revealed that language teachers play an important role in reflecting the culture of that country clearly, and students should gain an in-depth understanding of Chinese culture though direct communication with the help of Thai language.

8. Recommendations of the Study

8.1 Recommendations for teaching and learning Thai language for Chinese volunteer teachers

Teaching and learning Thai language for Chinese volunteer teachers should focus on: 1) the development of all four skills of Thai language; 2) understanding of Thai culture and manners for instruction; 3) intercultural communication; 4) a variety of teaching methodology and content.

8.2 Recommendations for further studies are listed as follows.

1) Scope of the study

The study of the use of Thai language and culture of Chinese volunteer teachers should be conducted by the government sector, such as the Ministry of Education and the project leader in order to gain more in-depth information.

2) Context for the use of Thai language and culture

The use of Thai language and culture of Chinese volunteer teachers can be studied at other education institutional levels, such as kindergarten, primary, vocational schools, and university in order to thoroughly reflect the problems and needs for use of Thai language and culture.

3) A study on the development of teaching material for learning Thai-Chinese culture should be conducted to be the inform intercultural communication.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรรณิการ์ อักษรกุล สุขเกษม. (2524). *วัฒนธรรมและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กระทรวงศึกษาธิการไทย. (2541). *สรุปผลสาระสำคัญจากการสัมมนา ทิศทางการจัดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการไทย. (2552a). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่มที่ ๔. วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์องค์การค้ำของสสค.
- กระทรวงศึกษาธิการไทย. (2552b). *พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=9319&Key=news_research.
- กระทรวงศึกษาธิการไทย. (2553). *การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=14859&Key=hotnews>.
- กระทรวงศึกษาธิการไทย. (2554). *ครูผู้สร้างอนาคตคุณภาพประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=22072&Key=hotnews>.
- กระทรวงศึกษาธิการไทย. (2555a). *การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=29267&Key=newsEDU>.
- กระทรวงศึกษาธิการไทย. (2555b). *นายกรัฐมนตรีเปิดโครงการครูอาสาสมัครสอนภาษาจีน*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.moe.go.th/websm/2012/may/128.html>.
- กระทรวงศึกษาธิการไทย. (2555c). *รมว.ศธ. ทหารี่ร่วมคณะผู้แทนจีน*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม 2555, จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=27411&Key=news_EDU.
- กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย. (2550). *การสื่อสารเชิงอวัจนภาษา: รูปแบบและการใช้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กิติมา สุรสนธิ. (2548). *ความรู้ทางการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คันทรส วิทยาภิรมย์. (2555). *การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในบริบทการเรียนการสอนภาษาจีนธุรกิจ*. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จริญญารักษ์ ชัยมงคล. (2551). *การปรับพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแม่ต๋อนวิทยา*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- จินตนา ภูษานานุสรณ์. (2552). *ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- จุฑาพรรณธ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. (2550). *วัฒนธรรม การสื่อสารและอัตลักษณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิกา คำพุด. (2545). *การศึกษการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนวิชาเอกภาษาไทยชั้นปีที่ 4 สถาบันชนชาติยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). *เพลีน = Plearn*. กรุงเทพฯ: พีเพรส.
- ชิตาภา สุขพล่า. (2548). *การสื่อสารระหว่างบุคคล*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัย*. กรุงเทพฯ: บริษัท ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2542). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทศนา แจมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนน อนุมานราชชน. (2544). *การวิจัยเชิงปริมาณทางสังคมศาสตร์*. เชียงใหม่: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2552). *วิจัยและสถิติ: คำถามชวนตอบ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุษกร วัชรศรีโรจน์ โกวิทย์ กังสนันท์ และ บุรพา ชดเชย. (2550). *การวิเคราะห์ลักษณะวัฒนธรรมของคนไทยและนัยยะที่มีต่อการบริหารองค์การ*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.mt.buu.ac.th/th/download3/text/cross/research_cultureTHAI.pdf.

- ประภาศรี สีหอำไพ. (2538). *วัฒนธรรมทางภาษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟุ้ง. (2529). *สังคมชนบทไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2545). *รายงานผลการวิจัย เรื่อง สถานภาพการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศในประเทศไทย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พ่องพรรณ เอกอาวุธ. (2525). *พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย: เปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมิศ มั่นคงหัตถ์. (2539). *การศึกษาความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมระหว่างครูกับศิษย์ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาในสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเปรียบเทียบกรณี: โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยกับโรงเรียนสตรีวิทยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พัทธา สายหู. (2544). *กลไกของสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพลินจิตร ภูดี. (2546). *การศึกษาภาษาไทยตามแนวคิดทางภาษาศาสตร์สังคมเพื่อการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มณฑา สอนนนฐิ. (2550). *การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรดิตถ์.
- มลิวัดย์ สุขประเสริฐ. (2549). *ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของภาษากับนักเรียนมัธยมศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาอังกฤษ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.
- มุขรินทร์ หวง. (2551). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เมฆม สอดส่องกฤษ. (2553). *วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยและภาษาจีน: ระบบคำเรียกขาน*. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

- เมตตา วิวัฒน์านุกูล. (2548). *การสื่อสารต่างวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยศ สันตสมบัติ. (2544). *มนุษย์กับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุวดี ธีรธราดล, ธนายุส ธนธิติ, ประฤดา สุริยันต์ และ ณิชฎฐพงษ์ จันทร์อยู่. (ม.ป.ป.). *ความสำคัญและสภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาของไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2555, จาก http://rdi.rmutsv.ac.th/ebook/Content_Soc/354.pdf.
- รณพล มาสันติสุข. (2551). *การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับชั้นประถม-มัธยม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2554, จาก http://www.thaiworld.org/upload/question/file_819.pdf.
- รศรินทร์ เกรย์ และคณะ. (2550). *หลากหลายมิติแห่งความอยู่ดีมีสุขของคนไทย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัชนิกร เศรษฐโช. (2523). *สังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพิจารณาดำรงและเอกสารประกอบการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัศมี-สุทธิ ภิบาลแทน. (2537). *มารยาทในวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทพ่นอินเตอร์แอกทีฟ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)*. กรุงเทพฯ: บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ จำกัด.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2553). *คำทักทาย*. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.m-culture.go.th/detail_page.php?sub_id=2066.
- รุ่ง แก้วแดง. (2540). *ปฏิวัติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- เร็น อีสง. (2530). *ภาคแสดงในประโยชน์ความเดียวของภาษาจีนและภาษาไทย: การศึกษาเปรียบเทียบ*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาไทย) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วชิพร สุขสมบุญ. (2550). *การสร้างชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เกมทางภาษาเรื่อง Local Products in My Sub-District สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนด่านแม่คำมันพิทยาคม*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- วันเพ็ญ ห่อทอง. (2551). *ชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง Uttaradit: The Town of Beauty สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนด่านแม่คำมันพิทยาคม อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์

ครูศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุตรดิตถ์.

วาลี ชันธุวาร. (2007). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางวัฒนธรรมไทยกับผลสัมฤทธิ์
ในการเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. สืบค้นเมื่อ วันที่ 21 พฤศจิกายน
2555, จาก <http://e-flt.nus.edu.sg/v4n22007/khanthuan.htm>.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน: ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.

วิภาศรี จ้อยสูงเนิน. (2537). การแก้ไขการออกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยของนักเรียนระดับ 8
โรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่ โดยการแทนเสียงด้วยตัวอักษรอย่างมีระบบ. การค้นคว้า
แบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศรีวิไล พลมณี. (2545a). พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ = *Foundations of
Teaching Thai as a Foreign Language*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ศรีวิไล พลมณี. (2545b). ภาษาและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สายส่ง ศึกษิต บริษัท เคล็ดไทย.

สมศรี สุกุมลนันทน์. (2545). *งามมารยาท*. กรุงเทพฯ: แม่คำผาง.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2533). *มารยาทไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2554a). *คู่มือการอบรมและปฐมนิเทศครูคุรุทายาท
สอนภาษาจีนและครูทุนคุรุทายาทที่สำเร็จการอบรมจากประเทศจีน*. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2554b). *คู่มือโรงเรียนเอกชนที่รับครูอาสาสมัครจีน*.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สาราญ จุช่วย, อภาภรณ์ ดิษฐเล็ก และ อมรรัตน์ คาบุญ. (2552). ความพึงพอใจของนักศึกษา
วิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีต่อการสอนวิชาภาษาจีนของครูอาสาชาวจีนระดับอุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2552. สืบค้นเมื่อ วันที่ 12 ธันวาคม 2555, จาก [http://www.rc.ac.th/ebook/
54/54-8.pdf](http://www.rc.ac.th/ebook/54/54-8.pdf).

สุขุมาวดี ขำหิรัญ. (2543). *การสอนภาษา: แนวทางและการปฏิบัติ*. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม
เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุพัตรา สุภาพ. (2523). *สังคมและวัฒนธรรมไทย: ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพิศวง ธรรมพันทา. (2532). *พื้นฐานวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ดี.ดี.บู๊คสโตร์.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). *การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ จันทวานิช. (2550). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2533). *สมบัติพิพม์ของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพงษ์ โสชนะเสถียร. (2549). *หลักและทฤษฎีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสิทธิ์ภัณฑ์แอนด์พรินติ้ง.
- สุวรรณ เลียงหิรัญถาวร. (2553). *การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่*. กลุ่มวิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ จามริก. (2544). *ฐานคิดสู่ทางเลือกใหม่ของสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2548). *วัฒนธรรมในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หวัง เฟิง. (2544). *ความสามารถการใช้ภาษาของนักศึกษาจีนวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง*. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาไทย) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- หวัง หยวนหยวน. (2551). *ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทย-จีน: กรณีศึกษาการเรียนการสอนภาษาจีน ในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). *ภาษาศาสตร์สังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรธรณ ปิลันธน์โอวาท. (2549). *การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี วิริยะจิตรา. (2532). *การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

- อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ. (2555). *เหลียวหลังแลหน้า: การสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ หน้าต่างสู่โลกกว้าง.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *หลักการสอน* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Sun Lei. (2550). สภาพและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัด นครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาอังกฤษ

- Ali, R. F. (2003). The role of needs analysis in ESL program design. *South Asian Language Review*. Retrieved December 20, 2012, from <http://www.geocities.ws/southasianlanguage/SecondLanguage/fatihi.pdf>.
- Asante, M. K., & Gudykunst, W.B. (1989). *Handbook of international and intercultural communication*. California: Sage.
- Aunruen, R. (2005). *Needs analysis of English travel agents in Chiang Mai*. Master of Arts (English for specific purposes) Graduate School, Kasetsart University. Thailand.
- Babbie, E. R. (2008). *The practice of social research*. California: Thomson Wadsworth.
- Balint, M. (n.d.). *Assessing students' perceived language needs in a needs analysis*. Retrieved August 10, 2012, from <http://paaljapan.org/resources/proceedings/PAAL9/pdf/BalintMartin.pdf>.
- Beamer, L., & Varner, I. (2008). *Intercultural communication in the global workplace*. New York: McGraw-Hill.
- Berwick, R. (1989). Needs assessment in language programming: From theory to practice. In R. K. Johnson (ed.), *The Second Language Curriculum*, pp. 48-62. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bodley, J. H. (2000). *Cultural anthropology : Tribes, states, and the global system*. California: Mayfield Pub.
- Bozek, C. (n.d.). *Teaching cross-cultural communication to Japanese college students*. Retrieved December 12, 2012, from www.lib.kitamiit.ac.jp/book/humanscience/vol_6_3.pdf.
- Brindley, G. (1989). The role of needs analysis in adult ESL programme design. In K. Johnson (ed.), *The Second Language Curriculum*, pp. 63-78. Cambridge: Cambridge University Press.

- Brown, J. D. (1995). *The elements of language curriculum: A systematic approach to program development*. Boston: Heinle & Heinle Publishers.
- Byram, M. (1989). *Cultural studies in foreign language education*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Byram, M. (1997). *Teaching and assessing intercultural communicative competence*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Chambers, F. (1980). A re-evaluation of needs analysis. *ESP Journal*, 1 (1), 25-33.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. London: Routledge Falmer.
- Crable, R. E. (1981). *One to another: A guidebook for interpersonal communication*. New York: Harper & Row.
- Daniel, W. W. (1999). *Biostatistics: A foundation for analysis in the health sciences*. New York: Wiley.
- Dejkunjom, S. (2005). *Identifying the English language needs of Thai pilots*. Master of Arts (English for specific purposes) Graduate School, Kasetsart University. Thailand.
- Douglas, D. (2000). *Assessing language for specific purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dudley-Evans, T., & St John, M. (1998). *Developments in ESP: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Elli, M., & Johnson, C. (1994). *Teaching business English*. Oxford: Oxford University Press.
- Fisher, B. A., & Adams, K. L. (1994). *Interpersonal communication: Pragmatics of human relationships*. 2nd ed. New York: McGraw-Hill.
- Gesteland, R. R., & Seyk, G. F. (2002). *Marketing across cultures in Asia*. Denmark: Copenhagen Business School Press.
- Gilabert, R. (2005). Evaluating the use of multiple sources and methods in needs analysis: A case study of journalists in the autonomous community of Catalonia (Spain). In M. H. Long (ed.), *Second Language Needs Analysis*, pp. 182-199. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gotam, J. (2000). *Development of an instructional game for English critical reading for high school students*. Master of Science (Technology of Information System Management) Faculty of Graduate, Mahidol University. Thailand.

- Gudykunst, W. B., & Kim, Y. Y. (1992). *Communicating with strangers: An approach to intercultural communication*. New York: McGraw-Hill.
- Hall, B. J. (2005). *Among cultures: The challenge of communication*. California: Thomson Wadsworth.
- Hall, E. T. (1959). *The silent language*. New York: Doubleday.
- Hall, E. T. (1966). *The Hidden Dimension*. New York: Anchor Books.
- Hall, E. T. (1981). *Beyond culture*. New York: Anchor Books.
- Hamp-Lyons, L. (2001). The English for academic purpose. In Carter, R. & Nunan, D (eds.), *The Cambridge Guide to Teaching English to Speakers of Other Languages*, pp. 126-130. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hinkel, E. (1999). *Culture in second language teaching and learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hofstede, G. H. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions and organizations across nations*. California: Sage.
- Howatt, A. P. R. (1984). *A history of English language teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Howard, M. C. (1993). *Contemporary cultural anthropology*. New York: Harper Collins College.
- Hymes, D. (1964). *Language in culture and society: A reader in linguistics and anthropology*. New York: Harper & Row.
- Hutchinson, T., & Waters, A. (1987). *English for specific purposes: A learning-centred approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jandt, F. E. (1995). *An introduction to intercultural communication: Identities in a global community*. California: Sage.
- John, A. (1991). English for specific purposes: Its history and attribution. In M. Celce-Murcia, (ed.), *Teaching English as A second or Foreign Language*, pp. 67-77. Boston: Heinle & Heinle Publishers.
- Johnson, K., & Johnson, H. (1998). *Encyclopedic dictionary of applied linguistics: A handbook for language teaching*. Oxford: Blackwell.
- Jordan, R. (1997). *English for academic purposes*. Cambridge: Cambridge University.
- Kijsiribun, P. (2005). *Needs analysis of the Chinese language for undergraduate students at King Mong Kuts' Institute of Technology North Bangkok*. Master of Arts (English for Business and Industry) King Mong Kuts' Institute of Technology North Bangkok, Thailand.

- Knapp, M. L. (2006). *Nonverbal communication in human interaction*. California: Wadsworth Thomson Learning.
- Liang, T. (2010). An ESP course design for airport information desk staff. *Chinese Journal of Applied Linguistics (Bimonthly)*, 33(4): 3-25.
- Little, J. W. (1993). Teachers' professional development in a climate of educational reform. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 15(2): 129-151.
- Long, M. H. (2005). *Second language needs analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mackay, R. (1978). Identifying the nature of the learner's needs. In R. Mackay & A. Mountford (eds.), *English for Specific Purposes*, pp. 21-37. London: Longman.
- Malhotra, N. K. (2007). *Marketing research: An applied orientation*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Malison, A. (2006). *English language needs of Thai students during their participation in the work and travel USA program in 2005*. Master of Arts (English for specific purposes) Graduate School, Kasetsart University. Thailand.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in education: A conceptual introduction*. New York: Longman.
- Meemark, M. (2002). *An analysis of needs and problems of English for tourist police*. Master of Arts (Language and Culture for Communication and Development) Faculty of Graduate Studies, Mahidol University. Thailand.
- Meggiolaro, T. (2007). *A study of English language needs of the government saving bank staff*. Master of arts (English for specific purposes) Graduate School, Kasetsart University. Thailand.
- Munby. (1978). *Communicative syllabus design: A sociolinguistic model for defining the content of purpose-specific language programmes*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nunan, D. (1988). *Syllabus design*. Oxford: Oxford University Press.
- Nunan, D. (1999). *Second language teaching & learning*. Boston: Heinle & Heinle Publishers.
- Oanh, D. T. H. (2005). *Meeting students' needs in a BA English program in Vietnam*. Retrieved August 21, 2012, from <http://www.greenstone.org/greenstone3/sites/nzdl/collect/literatu/import/Teacher's%20Edition/Oanh05.pdf>.
- Permtanjit, G. (2003). *Analysis of Thai airways international flight attendants' language difficulties to provide practical suggestions for language training*. Master of Arts (Applied Linguistics) Faculty of Graduate Studies, Mahidol University. Thailand.

- Perry, F. L. (2005). *Research in applied linguistics: Becoming a discerning consumer*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Piam-O-Pad, P. (2010). *A study of student's motivation and attitude towards learning Thai: A case of students in Mathayom Suksa 3 Prapathom Withayalai School, Nakorn Pathom*. Master of Arts (Language and Culture for Communication and Development) Faculty of Graduate, Mahidol University. Thailand.
- Richards, J. C. (1990). *The language teaching matrix*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J., & Richard, S. (2002). *Longman dictionary of language teaching and applied linguistics*. Essex: Pearson.
- Richards, J., & Rodgers, T. (1986). *Approaches and methods in language teaching: A description and analysis*. New York: Cambridge University Press.
- Richterich, R. (1983). *Case studies in identifying language needs*. Oxford: Pergamon Press.
- Robinson, P. (1980). *ESP (English for specific purposes): The present position*. Oxford: Pergamon Press.
- Robinson, P. (1991). *ESP today: A practitioner's guide*. New York: Prentice Hall.
- Rowe, K. (2003). *The importance of teacher quality as a key determinant of students' experiences and outcomes of schooling*. Retrieved August 10, 2012, from http://researcher.acer.edu.au/research_conference_2003/3/.
- Ruben, B. D. (1984). *Communication and human behavior*. New York: Macmillan Publishing Company.
- Sai-Ngam, K. (2010). *Needs analysis of business Korean as a specific language course for Thai students*. Master of Arts (Language and Culture for Communication and Development) Faculty of Graduate Studies, Mahidol University. Thailand.
- Samawathdana, R. (2009). *A study of the needs, problems, and wants of students studying in the bilingual program at Winit Secondary School*. Master of Arts (Applied Linguistics) Faculty of Graduate Studies, Mahidol University. Thailand.
- Samovar, L. A., Porter, R. E., & Mcdaniel, E. R. (2007). *Communication between cultures*. California: Wadsworth/Thomson Learning.
- Scherer, K. R., & Giles, H. (1979). *Social markers in speech*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Schramm, W. (1988). *The story of human communication: Cave painting to microchip*. New York: Harper & Row, Publishers, Inc.
- Schutz, N. W., & Derwing, B. L. (1981). The problem of needs assessment in English for specific purposes: Some theoretical and practical considerations. In R. Mackay & J. D. Palmer (eds.), pp. 29-44. *Language for Specific Purposes: Program Design and Evaluation*. London: Newbury House Publishers, Inc.
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches*. London: Sage.
- Treadwell, D. (2011). *Introducing communication research: Paths of inquiry*. California: Sage Publication, Inc.
- Tylor, E. B. (1871). *Primitive culture*. London: Murray.
- Vadermeeren, S. (2005). Foreign language need of business firms. In M. H. Long (ed.), *Second Language Needs Analysis*, pp. 159-179. Cambridge: Cambridge University Press.
- Van Driel, J. H., Beijaard, D., & Verloop, N. (2001). Professional development and reform in science education: The role of teachers' practical knowledge. *Journal of Research Science Teaching*, 38(2): 137-158.
- Wall, W. P. (2007). *Needs analysis of more effective cross-cultural communication skills for engineers in a Thai small and medium enterprise*. Doctor of Philosophy (Management) School of Management, Shinawatra University. Thailand.
- West, R. (1994). Needs analysis in language teaching. *Language Teaching*, 27(1): 1-19.
- Wiseman, R. L. (2003). Intercultural communication competence. In W. B. Gudykunst (ed.), *Cross-Cultural and Intercultural Communication*, pp. 191-208. California: Sage.
- Wolfson, N. (1981). Compliments in cross-cultural perspective. *TESOL Quarterly*, 15(2): 117-124.
- Yalden, J. (1987). *The Communicative syllabus: Evolution, design and implementation*. Oxford Pergamon Press.

ภาษาจีน

- Bi, J. W. 毕继万. (2009). *跨文化交际与第二语言教学*. 北京:北京语言大学出版社.
- Chen, B. L., & Lang, Sh. 陈碧兰 & 梁双. (2010). 非通用语种教学新尝试: 东盟语种 (越语 泰语) + 英语. *东南亚纵横*, 2: 55-58.

- Chen, B. B. 陈冰冰. (2009). 国外需求分析研究评述. *外语教学与研究*, 41 (2): 125-130.
- Chen, F. L. 陈方刘. (2008). *马克思主义与中国传统文化相结合研究*. 博士论文 (马克思主义哲学) 中共中央党校.
- Chen, X. Zh. 陈秀珍. (2011). 泰国汉语教育现状与展望. 硕士论文 (汉语国际教育) 河北师范大学.
- Cheng, Y. Zh. 程裕祯. (2011). *中国文化要略*. 北京: 外语教学与研究出版社.
- Cui, W. Y. 崔万字. (2011). *跨文化交际背景下体态语教学研究*. 硕士论文 (课程与教学论) 沈阳师范大学.
- Cui, Y. H. 崔永华. (1997). 对外汉语教学学科概说. *中国文化研究春之卷*, 15: 108-114.
- Dong, L. Y. 董力燕. (2012). 汉语国际推广中英语教师的跨文化交际能力调查研究. *河北农业大学学报(农林教育版)*, 14 (3): 32-34.
- Dong, Zh. F. 董志峰. (2005). 教学基本要素及其运行方式构建. *教育理论与实践*, 25 (7): 52-55.
- Feng, X. T. 风笑天. (2009). *社会学研究方法*. 北京: 中国人民大学出版社.
- Fu, C. L. 符翠兰. (n.d.). *泰国的华文教育-过去, 现况与未来*. Retrieved July 22, 2012, from http://r9.ntue.edu.tw/activity/multiculture_conference/file/2/7.pdf.
- Fu, Z. Y. 傅增有. (1994). 泰国华文教育历史与现状研究. *华侨华人历史研究*, 2: 22-26.
- Gao, P. 高萍. (2011). 汉语国际推广下对外汉语专业建设的思考与实践. *西安文理学院学报(社会科学版)*, 14(3): 12-15.
- Geng, H. W. 耿红卫. (2010). 泰国华文教育的历史回顾与梳理. *八桂侨刊*, 4: 53-56.
- Geng, J. L. 耿家林. (2003). 论文化移入在交际中的重要性. *云南师范大学学报(对外汉语教学与研究版)*, 1 (2): 36-37.
- Guan, M. W. 关梦婉. (2011). *泰国汉语教师专业发展的现状及对策研究-以曼松德帕亚皇家师范大学为例*. 硕士论文 (教育学) 重庆大学.
- Guan, Sh. J. 关世杰. (1995). *跨文化交流学 提高涉外交流能力的学问*. 北京: 北京大学出版社.
- Guo ji zai xian. 国际在线. สถาบันวิทยุซีอาร์ไอ. (2010). *先学泰语再教汉语——汉语教师志愿者赴泰受训*. Retrieved August 10, 2012, from http://gb.cri.cn/27824/2010/03/11/324_5s2780928.htm.
- Guo ji zai xian. 国际在线. สถาบันวิทยุซีอาร์ไอ. (2012). *2012年中国赴泰汉语志愿者教师项目启动仪式在泰举行*. Retrieved June 7, 2012, from <http://gb.cri.cn/27824/2012/05/11/3245s3679892.htm>.

- Guo, X. G. 郭晓光. (2009). *论毛泽东邓小平的中国传统文化观*. 博士论文 (中共党史) 东北师范大学.
- Han Ban. 汉办/ 孔子学院总部. (2012a). *国家汉办*. Retrieved August 16, 2012, from <http://www.hanban.edu.cn/hb/>.
- Han Ban. 汉办/ 孔子学院总部. (2012b). *汉语教师志愿者*. Retrieved August 16, 2012, from http://www.hanban.edu.cn/volunteers/node_9654.htm.
- Han Ban. 汉办/ 孔子学院总部. (2012c). *孔子学院总部*. Retrieved August 11, 2012, from http://www.hanban.edu.cn/hb/node_7446.htm.
- Han Ban. 汉办/ 孔子学院总部. (2012d). *孔子学院/课堂*. Retrieved August 16, 2012, from http://www.hanban.edu.cn/confuciousinstitutes/node_10961.htm.
- Han Ban. 汉办/ 孔子学院总部. (2012e). *泰国总理英拉举行大会欢迎中国汉语教师志愿者*. Retrieved August 11, 2012, from http://www.hanban.edu.cn/article/2012-05/16/content_434317.htm.
- Han Ban. 汉办/ 孔子学院总部. (2012f). *志愿者*. Retrieved August 11, 2012, from <http://www.hanban.edu.cn/volunteers/>.
- Han Ban zhu tai guo dai biao chu. 汉办驻泰国代表处. (2010a). *สำนักงาน Han Ban ประจำประเทศไทย. 泰国孔子课堂概况*. Retrieved August 30, 2012, from <http://www.hanbanthai.org/kongziketang/>.
- Han Ban zhu tai guo dai biao chu. 汉办驻泰国代表处. *สำนักงาน Han Ban ประจำประเทศไทย*. (2010b). *驻泰使馆对汉教志愿者项目高度重视*. Retrieved August 16, 2012, from <http://www.hanbanthai.org/zhiyuanzhe/xiangmujieshao/2010-02-05/163.html>.
- Han Ban., & Confucius Classroom of Trimit Wittayalai High School. 汉办, & 岱密中学孔子课堂. (2011). *全球第一家孔子课堂 泰国岱密中学孔子课堂工作巡礼*.
- Hao, L. 郝雷. (2010). 汉语教师志愿者成立与发展探析. *文教资料*, 6:133-135.
- He, Sh. Y. 何山燕. (2010). 从对比分析角度浅析对泰汉语语音教学策略. *梧州学院学报*, 20 (4): 90-94.
- He, Y., Guo, G. W., & Qin, J. 何懿, 郭广伟, & 秦静. (2012). 东南亚汉语教师志愿者现状分析及对策. *河北经贸大学学报 (综合版)*, 12 (1): 17-20.
- He, Y. Y. 何宇茵. (2011). 理工科院校外语教学中的中国文化需求分析. *北京航空航天大学学报 (社会科学版)*, 24 (3): 109-112.

- Hu, W. Zh. 胡文仲. (1999). *跨文化交际学概论*. 北京: 外语教学与研究出版社.
- Huang, P., & Wu, X. X. 黄萍, & 吴修贤. (2011). 泰国大学汉语专业课程设置开设需求分析研究. *中国科教创新导刊*, 10: 81-82.
- Huang, W. W. 黄雯雯. (2011). 海外汉语教师志愿者的岗前培训需求分析. *现代语文 (语言教学研究)*, 8: 131-135.
- Huang, X. Y. 黄晓颖. (2011). 汉语国际推广背景下的有效教学. *东北师大学报 (哲学社会科学版)*, 5: 172-176.
- Jian, Zh., Q. 蹇照芹. (2008). *汉语敬语的初步研究*. 硕士论文 (语言学与应用语言学) 天津师范大学.
- Jiang, A. Sh., Wu, Y. H., & Fu, K. 江傲霜, 吴应辉, & 傅康. (2011). 泰国汉语教师志愿者教学情况调查对志愿者培训工作的启示. *民族教育研究*, 22 (5): 85-90.
- Jin, Sh. N. 金舒年. (2011). 传统思想文化中的四大支柱. In 张英 (主编), *中国语言文化讲座*, pp. 145-160. 北京: 北京大学出版社.
- Jiao yu bu shi fan jiao yu si. 教育部师范教育司. กรมการศึกษาระบบการศึกษาระดับปริญญาตรี. (2003). *教育专业化的理论与实践*. 北京: 人民教育出版社.
- Lei, M. Zh., Jiang, H. Y., & He, H. X. 雷明珍, 江海燕, & 何会仙. (2011). 东南亚语公共课程体系的建设和高校区域性国际化发展. *春理工大学学报 (社会科学版)*, 24(3): 130-131.
- Li, B. 李碧. (2011). 浅析泰语教学中跨文化意识的培养. *科技信息*, 14: 549-550.
- Li, F. Y., & Zhao, H. B. 李凤营, & 赵洪冰. (2007). 对中国教育的思考. *辽宁工学院学报*, 9 (6): 70-71.
- Li, H. B. 李洪斌. (2007). 论需求分析理论在我国高校 ESP 教学中的必要性. *吉林广播电视大学学报*, 6: 28-30.
- Li, K. Y. 李克瑶. (2010). 全球学习汉语人数超过 4000 万人. Retrieved February 11, 2013, from http://news.xinhuanet.com/2010-08/19/c_13452457.htm.
- Li, M. 李谋. (2005). 泰国华文教育的现状与前瞻. *南洋问题研究*, 123: 59-65.
- Li, Q. 李泉. (2009). 专门用途汉语教学. *语言文字应用*, 3: 110-117.
- Li, R. M., & Su, K. Y. 李如密, & 苏堪宇. (2003). 关于教学要素问题的理论探讨. *当代教育科学*, 9: 10-13.

- Liang, Sh. H. 梁社会. (2008). 国际汉语教师志愿者应具备的基本条件. *中国成人教育*, 16: 80-81.
- Lin, H. Y. 林浩业. (2007). 浅谈泰国汉语教学现状及其对汉语教师的要求. *湖北广播电视大学学报*, 27 (11): 97-98.
- Lin, J., Gao, L. J., & Wang, X. Y. 林健, 高丽君, & 王学艳. (2011). 滨海新区企业外语环境需求调查分析与高职外语教学对策. *武汉职业技术学院学报*, 10 (2): 48-51.
- Liu, R. Q., Hu, Zh. L., & Han, B. Ch. 刘润清, 胡壮麟, & 韩宝成 (2011). *外语教学中的科研方法*. 北京: 外语教学与研究出版社.
- Liu, Zh, F. 刘志芳. (2012). 论汉语国际推广背景下的汉语教师志愿者素质—以赴新加坡汉语教师志愿者项目为例. *河南科技学院学报*, 7: 93-95.
- Lu, H. B. 卢海波. (2009). 中国-东盟合作中广西泰语教育的发展. *南宁职业技术学院学报*, 1.
- Lu, J. M. 陆俭明. (2005). 汉语教员应有的意识. *世界汉语教学*, 1: 60-63.
- Ma, M. Y. 马牧原. (2009). 针对泰国中小学生适用的对外汉语教学方法探讨. *安徽文学*, 11: 250-251.
- Ma, X. W. 马晓文. (2012). 汉语国际推广下对外汉语专业人才新型培养策略. *科教导刊*, 4: 29-30.
- Ma, Y. 马跃. (2007a). 华文教育专业的定位与海外华文师资素质需求分析. *暨南大学华文学院学报*, 1: 1-11.
- Ma, Y. Ch. 马艳春. (2007b). *英汉礼貌用语对比分析*. 硕士学位论文 (外国语言学及应用语言学) 上海海事大学.
- Pei, X. R. 裴晓睿. (2001). *泰语语法新编*. 北京: 北京大学出版社.
- Qin, X. Q. 秦晓晴. (2009). *外语教学问卷调查法*. 北京: 外语教学与研究出版社.
- Shi jie han yu da hui. 世界汉语大会. การประชุมภาษาจีนนานาชาติ. (2005a). *新中国对外汉语教学发展*. Retrieved August 18, 2012, from <http://hyconference.edu.cn/market/shihan/420752.htm>.
- Shi jie han yu da hui. 世界汉语大会. การประชุมภาษาจีนนานาชาติ. (2005b). *人民日报: 让汉语更快地走向世界*. Retrieved February 11, 2013 from <http://hyconference.edu.cn/market/shihan/421438.htm>
- Shu, D. F. (2004). 束定芳. *外语教学改革: 问题与对策*. 上海: 上海外语教育出版社.

- Thoranit Lilasetthakul. 林德成. (2010). 赴泰汉语志愿者跨文化适应研究. 硕士学位论文 (传播学) 华南理工大学.
- Tong, L. J. 童丽娟. (2011). 关于汉语推广的思考. *安徽文学*, 1: 274-276.
- Wang, B. H., & Liu, H. 王斌华, & 刘辉 (2003). 大学英语学习者需求分析调查及启示. *国外外语教学*, 3: 34-38.
- Wang, J. 王俊. (2011). 来华留学生的汉语学习需求研究. 硕士学位论文 (汉语国际教育) 浙江大学.
- Wang, L. 王乐. (2012). *ESP 理论对商务汉语的启示*. 硕士学位论文 (汉语国际教育) 山东大学.
- Wang, L. J. 王路江. (2003). 从对外汉语教学到国际汉语教学-全球化时代的汉语传播趋势. *世界汉语教学*, 65: 9-12.
- Wang, L. W. 王立伟. (2010). *师生关系问题研究-从我的教学生涯谈起*. 硕士学位论文 (教育管理) 东北师范大学.
- Wang, Q. 王琴. (2011). 孔子谈学习态度-《论语》中的学习方法. *孔子学院*, 4: 28-30.
- Wang, Y. X. 王宇轩. (2008). 泰国中小学华文教育的现状, 问题及对策. *暨南大学华文学院学报*, 4: 9-16.
- Wei, W. Ch. 尉万传. (2007). 泰国华文教育若干问题管窥. *云南师范大学学报 (对外汉语教学与研究版)*, 5 (2): 80-82.
- Wen., Q. F. 文秋芳. (2001). *应用语言学研究方法与论文写作*. 北京: 外语教学与研究出版社.
- Wen, Q. F., Yu. H. L., & Zhou, W. J. 文秋芳, 俞洪亮, & 周维杰. (2004). *应用语言学研究方法与论文写作*. 北京: 外语教学与研究出版社.
- Wu, J. P. 吴建平. (2012). 泰国汉语教育与汉语推广现状、问题及对策. *集美大学学报*, 13(2): 59-63.
- Wu, Y. J., Yu, Q. W., & Fang, X. 吴雁江, 俞勤伟, & 方熹. (2010). 泰国汉语教师志愿者项目实施情况调查报告-以云南师范大学为例. *云南师范大学学报 (对外汉语教学与研究版)*, 8 (5): 79-83.
- Wu, Y. H., & Guo, J. 吴应辉, & 郭骄阳. (2007). 泰国汉语教学志愿者项目调查报告. *云南师范大学学报 (对外汉语教学与研究版)*, 5 (1): 8-11.
- Wu, Y. H., & Yang, J. Ch. 吴应辉, & 杨吉春. (2008). 泰国汉语快速传播模式研究. *世界汉语教学*, 4: 125-133.
- Wu, Zh. W., & Guo, P. 吴中伟, & 郭鹏. (2009). *对外汉语任务型教学*. 北京: 北京大学出版社.

- Xie, Y. 谢艳. (2008). *从跨文化语用学角度谈中英称谓语对比*. 硕士学位论文 (教育技术学) 西南大学.
- Xu, J. L. 许嘉璐. (2012). 许嘉璐谈文化. *中国计量文化专刊*, 1: 15-18.
- Xu, L. F. 徐梁峰. (2008). *将中国文化融入大学英语教学*. 硕士学位论文 (语言学及应用语言学) 浙江大学.
- Xu, L. Sh. 许力生. (2006). *语言研究的跨文化视野*. 上海: 上海外语教育出版社.
- Xue, C. K. 薛存科. (2010). 论如何用科学发展观指导中国教育发展. *文学界*, 4, 256-257.
- Yan, X. 阎雪. (2012). *综合教学法在泰国中学汉语教学中的应用*. 硕士学位论文 (汉语国际教育) 中央民族大学.
- Yang, L. J. 杨里娟. (2011). 泰国学生汉语学习需求与建议. *语文教学与研究: 综合天地*, 1: 110-113.
- Yang, R. 杨蕊. (2012). 泰国汉语教育概述. *现代交际*, 1: 231-232.
- Yang, X. 杨晓. (2004). 后现代教育学中的师生关系重构. *教育科学*, 20 (5): 47-50.
- Yang, Y. 杨洋. (2010). *求同存异: 在冲突中构建和谐师生关系- 以天津市高中为例*. 博士学位论文 (社会学) 南开大学.
- You, R. J., & Zou, J. Y. 游汝杰, 邹嘉彦. (2004). *社会语言学教程*. 上海: 复旦大学出版社.
- Yu, H. 于航. (2012). 赴泰汉语志愿者文化适应调查. 硕士学位论文 (汉语国际教育) 广西师范大学.
- Yu, F. Ch. 于逢春. (2009). 论泰国华文教育发展动因及制约因素. *长春工业大学学报 (高教研究版)*, 30 (2): 71-74.
- Zhang, L. 张黎. (2006). 商务汉语教学需求分析. *语文教学与研究*, 3: 55-60.
- Zhao, H. 赵欢. (2008). *中英文化中的礼貌用语*. 硕士学位论文 (英语语言文学) 上海外国语大学.
- Zheng, D. H. 郑大湖. (2011). 大学双语教学需求分析的模块构建. *外国语文 (双月刊)*, 27 (1): 128-131.
- Zhong guo jing ji wang. 中国经济网. เว็บไซต์เศรษฐกิจจีน. (2011). *《中国的对外援助》白皮书 (全文)*. Retrieved August 20, 2012, from http://www.ce.cn/xwzx/gnsz/gdxw/201104/21/t20110421_22377653_2.shtml.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย
มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย ๔
ศาลายา พุทธมณฑล นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร.๐๒-๕๐๐-๒๓๐๘-๑๔ ต่อ ๓๑๐๑,๓๑๓๓
โทรสาร ๐๒-๕๐๐-๒๓๓๒

ที่ ศธ ๐๕๑๗.๒๐/ ๓๗๓๔
วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕
เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วย Ms.YAWEN ZHANG รหัสประจำตัว ๕๔๓๘๒๑๔ LCCD/M นักศึกษาหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา วิชาเอกการสอนภาษา
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษา
ปัญหา ความจำเป็น และความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนใน
โรงเรียนไทย” ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษา (ม.๑-ม.๖) จำนวน ๔ กลุ่ม ดังนี้

- ๑. ครูอาสาสมัครชาวจีน/..... คน
- ๒. ครูชาวไทยที่ทำหน้าที่ดูแลครูอาสาสมัครชาวจีน...../..... คน
- ๓. ครูชาวไทยผู้สอนวิชาภาษาจีน หรือเพื่อนร่วมงานกับครูอาสาสมัครชาวจีน...../..... คน
- ๔. นักเรียนชาวไทยที่เรียนวิชาภาษาจีนกับครูอาสาสมัครชาวจีน...../..... คน

และขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับ ภายในวันที่เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว หนึ่ง วันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้นัดหมายภายหลัง ทั้งนี้ หากประสงค์จะทราบ
รายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๐-๕๔๓๓๒๖๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตและให้ข้อมูลแก่นักศึกษาด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

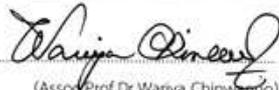
ขอแสดงความนับถือ

(ลายเซ็น)

(รองศาสตราจารย์โสภณา ศรีจำปา)
ผู้อำนวยการสถาบันฯ

ภาคผนวก ข

การรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน

	
COA.No.	2013/030.0702
Documentary Proof of The Committee for Research Ethics (Social Sciences)	
Title of Project:	A Study of the Problems, Needs, and Wants of Thai Language and Culture for Chinese Volunteer Teachers in Thai Schools
Principal Investigator:	Miss Zhang Yawen
Name of Institution:	Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University
Approval includes:	<ol style="list-style-type: none"> 1) MU-SSIRB Submission form version received date 13 December 2012 2) Assent Form version received date 13 December 2012 3) Participant Information sheet for Student version 13 December 2012 4) Participant Information sheet for Volunteer Teacher version 4 February 2013 5) Informed Consent form for Student version date 13 December 2012 6) Informed Consent form for Volunteer Teacher version date 13 December 2012 7) Questionnaire for Student received date 13 December 2012 8) Questionnaire for Volunteer Teacher received date 13 December 2012 9) Interview Guideline received date 1 February 2013
The Committee for Research Ethics (Social Sciences) is in full compliance with International Guidelines of Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)	
Date of Approval:	7 February 2013
Date of Expiration:	6 February 2014
Signature of Chairman:	 (Emeritus Professor Santhat Sermsri)
Signature of Head of the Institute:	 (Assoc.Prof.Dr.Wariya Chirwanit) Dean of Faculty of Social Sciences and Humanities
Office of The Committee for Research Ethics (Social Sciences), Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University Phuttamonthon 4 Rd., Salaya, Phuttamonthon District, Nakhon Pathom 73170. Tel:(662) 441 9080 Fax:(662) 441 9081	

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย

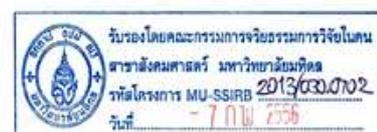
หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ

ข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย			
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....			
ข้าพเจ้าชื่อ		อายุ	ปี
อยู่บ้านเลขที่		ถนน	
ตำบล/แขวง		อำเภอ/เขต	
จังหวัด		รหัสไปรษณีย์	
หมายเลขโทรศัพท์			

ขอแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง	การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการ ในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย
โดยข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัยและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัย รวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไขหากเกิดอันตราย โดยได้อ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว	
ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมใน โครงการวิจัยนี้	
ข้าพเจ้าได้ทราบถึงสิทธิที่ข้าพเจ้าจะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมทั้งทางด้านประโยชน์และโทษจากการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถถอนตัวหรืองดเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อข้าพเจ้าที่จะได้รับในอนาคตและยินยอมให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ได้รับจากการวิจัย แต่จะไม่เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล โดยจะนำเสนอเป็นข้อมูลโดยรวมจากการวิจัยเท่านั้น	

หากข้าพเจ้ามีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวข้องกับกรวิจัย ข้าพเจ้าสามารถติดต่อไปยังผู้วิจัยได้ตลอดเวลา
โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาไว้รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 0 2441 9180 โทรสาร 0 2441 9181 หากข้าพเจ้าได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ข้าพเจ้าสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลข โทรศัพท์ข้างต้น

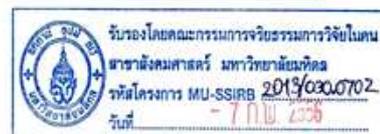
ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมนี้โดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้	
ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย (.....) วันที่.....	ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอม (.....) วันที่.....

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยที่ได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ

ข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย			
			วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
ชื่อ		อายุ	ปี
อยู่บ้านเลขที่		ถนน	
ตำบล/แขวง		อำเภอ/เขต	
จังหวัด		รหัสไปรษณีย์	
หมายเลขโทรศัพท์			
ขอแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง		การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการ ในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย	
<p>โดยเด็กในปกครองของข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัยและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัยรวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไขหากเกิดอันตราย โดยได้อ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว</p> <p>เด็กในปกครองของข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้</p> <p>เด็กในปกครองของข้าพเจ้าได้ทราบถึงสิทธิ์ที่เด็กในปกครองของข้าพเจ้าจะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมทั้งทางด้านประโยชน์และโทษจากการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถถอนตัวหรืองดเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยจะไม่มีผลกระทบต่อเด็กในปกครองของข้าพเจ้าที่จะได้รับในอนาคตและยินยอมให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลส่วนตัวของเด็กในปกครองของข้าพเจ้าที่ได้รับจากการวิจัย แต่จะไม่เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล โดยจะนำเสนอเป็นข้อมูลโดยรวมจากการวิจัยเท่านั้น</p> <p>หากเด็กในปกครองของข้าพเจ้ามีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวกับการวิจัย เด็กในปกครองของข้าพเจ้าสามารถติดต่อไปยังผู้วิจัยได้ตลอดเวลา</p> <p>โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 0 2441 9180 โทรสาร 0 2441 9181 หากเด็กในปกครองได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ เด็กในปกครองสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น</p>			

เด็กในการปกครองของข้าพเจ้าเชื้อเข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมนี้โดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้	
ลงชื่อ..... ผู้ปกครอง (.....)	ลงชื่อ..... ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอม (.....)
ลงชื่อ..... ผู้เข้าร่วมวิจัย (.....) วันที่.....	วันที่.....

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (สำหรับการตอบแบบสอบถามของครูอาสาสมัครชาวจีน)
受访者告知书 (汉语教师志愿者)
(ฉบับภาษาจีน)

คำชี้แจง 说明

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทของท่าน หรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

本文件可能有在您阅读后不理解的内容，您可以向研究者或其代理人咨询。您将获得并可以带走此文件一份，以便向您的家人，朋友商量您是否将参与此项调查研究。

ชื่อโครงการ 项目名称	การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย 中国汉语教师志愿者泰国语言文化需求分析
ชื่อผู้วิจัย 研究者	Ms. Zhang Yawen 张雅雯
สถานที่ทำงาน 单位	สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล 玛希隆大学亚洲语言文化研究院
หมายเลขโทรศัพท์ 电话号码	08 0983 3264
สถานที่วิจัย 研究地点	โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย 泰国中学
ผู้ให้ทุน 项目资助	ไม่มี

ข้อมูลโครงการวิจัยโดยย่อ 研究项目简介

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน นักเรียนชาวไทยและครูชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน จากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้คือ ทำให้ทราบ ข้อมูลของการวิจัยจะนำมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดการอบรมภาษาไทยสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน

此研究旨在对中国汉语教师志愿者、泰国学生和泰国教师对中国汉语教师志愿者在泰国中学进行汉语教学时，对泰国语言文化的需求进行调查。

研究意义：为中国赴泰汉语教师志愿者培训提供基础资料。

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะ 邀请您为受访者的原因	ท่านเป็นครูอาสาสมัครชาวจีน 您是中国赴泰汉语教师志愿者
---	---

จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งสิ้น 受访者 (志愿者) 人数	100 คน 100 人
ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 研究期限	1 ปี (เดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2556) 1 年 (2013 年 1 月 - 2013 年 12 月)

หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้
在接受研究邀请后您将按照以下步骤参与研究

ผู้วิจัยจะขอให้ท่านตอบแบบสอบถามในประเด็นเกี่ยวกับ “ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน” โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที ซึ่งคำถามมีทั้งหมด 146 ข้อ แบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

研究者将请您对“中国 教 志愿者泰国 言文化需求分析”问卷进行作答。问卷共分为 3 个部分，一共 146 道题目。内容如下：

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม 7 ข้อ
第一部分：个人基本信息。共 7 题

ส่วนที่ 2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย 78 ข้อ
第二部分：目前在泰国 行中文教学，志愿者在泰 及相 文化方面的 及有必要达到的程度。共 78 题

ส่วนที่ 3 ความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย 61 ข้อ
第三部分： 在泰国中学 行中文教学，志愿者 自身 能力及相 文化 的期望。共 61 题

ข้อมูลเกี่ยวกับการปกป้องสิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย
关于保障受访者权益的相关信息

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่านในการบันทึกข้อมูล และจะดำเนินการทำลายข้อมูลตลอดจนข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

对于从问卷获得的信息,研究者将以编码的形式替代问卷作答者的姓名及相关个人信息,并在研究结束后将所有与受访者有关的信息销毁。

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่กับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านแต่อย่างใด

<p>当受访者不想参与调查时，有权在任何时候在不事先告知研究者的情况下，不回答或退出调查，以上行为不会对受访者产生任何影响。</p>
<p>ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล และไม่มีการแสดงชื่อหรือที่อยู่ของท่านแต่อย่างใด แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลของท่านจะมีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ คือ นักวิจัย หรืออาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ความถูกต้อง เช่น ผู้ให้ทุนวิจัย สถาบัน หรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบคณะกรรมการจริยธรรมฯ เป็นต้น</p> <p>受访者个人信息将得到保密，不会公布受访者个人姓名，住址等任何信息，调查结果将以参与调查群体整体形式显示。只有相关人员有权得知受访者的信息，如：研究者本人、其他相关研究人员及组织等。</p>
<p>การวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น</p> <p>此次研究受访者不会得到或支付任何费用。</p>
<p>หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็วไม่ปิดบัง</p> <p>如果有进一步关于此项研究利、弊方面的信息，研究者会毫不隐瞒地尽快告知受访者。</p>

<p>หากท่านมีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวกับการวิจัย ท่านสามารถติดต่อไปยังผู้วิจัย ได้ตลอดเวลา</p> <p>如果受访者需要对此研究项目进行咨询，受访者可以通过以下方式联系研究者。</p>
<p>โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 0 2441 9180 โทรสาร 0 2441 9181 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น</p> <p>此项目研究得到了玛希隆大学社会研究伦理委员会的认可。</p> <p>联系方式</p> <p>地点：Faculty of Social Sciences and Human Mahidol University, Phuttamonthon 4 Road, Salaya, NakhonPathom 73170, Thailand</p> <p>电话：0 2441 9180 传真：0 2441 9181</p>

<p>ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ ครบถ้วนแล้ว</p> <p>本人已获知此告知书的详细内容</p>
<p>ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย</p> <p>受访者签字.....</p> <p>(.....)</p> <p>วันที่.....</p> <p>日期.....</p>

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (สำหรับการตอบแบบสอบถามของนักเรียน)
(Participant Information Sheet)

คำชี้แจง

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทของท่าน หรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการ	การศึกษาปัญหา ความจำเป็นและความต้องการ ในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย
ชื่อผู้วิจัย	Ms. Zhang Yawen
สถานที่ทำงาน	สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
หมายเลขโทรศัพท์	08 0983 3264
สถานที่วิจัย	โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย
ผู้ให้ทุน	ไม่มี

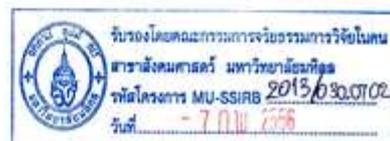
ข้อมูล โครงการวิจัย โดยย่อ

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีน นักเรียนชาวไทยและครูชาวไทยในประเด็นปัญหา ความจำเป็นและความต้องการ ในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน จากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้คือ ทำให้ทราบ ข้อมูลของการวิจัยจะนำมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดการอบรมภาษาไทยสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะ	ท่านเป็นนักเรียนชาวไทย
จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งสิ้น	100 คน
ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น	1 ปี (เดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2556)

หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยจะขอให้ท่านตอบแบบสอบถามในประเด็นเกี่ยวกับ “ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน” โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที ซึ่งคำถามมีทั้งหมด 146 ข้อ แบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม 7 ข้อ
ส่วนที่ 2 ปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย 78 ข้อ
ส่วนที่ 3 ความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนจากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย 61 ข้อ

ข้อมูลเกี่ยวกับการปกป้องสิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย
ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่านในการบันทึกข้อมูล และจะดำเนินการทำลายข้อมูลตลอดจนข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด
ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล และไม่มีมีการแสดงชื่อหรือที่อยู่ของท่านแต่อย่างใด แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลของท่านจะมีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ คือ นักวิจัย หรืออาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ความถูกต้อง เช่น ผู้ให้ทุนวิจัย สถาบัน หรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบคณะกรรมการจริยธรรมฯ เป็นต้น
การวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น
หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็วไม่ปิดบัง

หากท่านมีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวข้องกับการวิจัย ท่านสามารถติดต่อไปยังผู้วิจัย ได้ตลอดเวลา
โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 0 2441 9180 โทรสาร 0 2441 9181 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น

ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ ครบถ้วนแล้ว
ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง (.....)
ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย (.....)
วันที่.....

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

中国汉语教师志愿者调查问卷 แบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครชาวจีน

事由: 中国汉语教师志愿者泰国语言文化需求分析

เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของ
ครูอาสาสมัครชาวจีน

说明: 此问卷旨在对中国汉语教师志愿者在泰国中学进行汉语教学时对泰国语言文化使用情况进行调查, 以便为对赴泰汉语教师志愿者在对象国语言文化方面的教学提供依据, 从而对提高志愿者综合素质具有重要意义, 也将为泰国教学向专门用途方向发展提供基础资料。

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ครูอาสาสมัครชาวจีน ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูอาสาสมัครชาวจีนและเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

本次调查结果只用作研究, 我们将对个人的回答信息保密, 研究结果将以参与调查群体的形式整体显示。本次调查不会对回答者产生任何影响。

การสำรวจครั้งนี้จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น คำตอบของท่านจะได้รับการเก็บเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะเป็นเพียงการเสนอในภาพรวมเท่านั้นและจะไม่ส่งผลกระทบต่อใคร ๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

为了研究的真实性和准确性, 研究者恳请您根据自身的真实经历和想法, 完整地回答问卷的每一题, 特此对您给予的合作表示衷心感谢!

เพื่อความถูกต้องและแม่นยำของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

张雅雯

Zhang Yawen

玛希隆大学 亚洲语言文化研究院 硕士研究生

นักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

问卷共分为三个部 收集资料日期: _____年 _____月 _____日 编号_____

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน เวลาเก็บข้อมูล วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ. ____ ฉบับที่ _____

第一部分: 个人基本信息

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

第二部分: 目前在泰国进行中文教学时, 志愿者在泰语及相关文化方面的问题及有必要达到的程度

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของตนเองในปัจจุบันในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

第三部分: 针对在泰国中学进行中文教学, 志愿者对自身泰语能力及相关文化知识的期望

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของตนเองในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

第一部分:个人基本信息

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

说明: 请在您选中的选项前标注 ✓ 或将答案填写在 _____ 上

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ท่านเลือก หรือเขียนคำตอบลงใน _____

1. 性别 男 女
เพศ ชาย หญิง

2. 您获得的最高学位是

วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่าน

- 学士 专业 _____
ปริญญาตรี สาขาวิชา
- 硕士 专业 _____
ปริญญาโท สาขาวิชา
- 博士 专业 _____
ปริญญาเอก สาขาวิชา

3. 您在泰国从事汉语教师志愿者的时间

ระยะเวลาในการเป็นครูอาสาสมัครชาวจีน

- 少于 1 年 1-3 年 3 年以上
น้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี มากกว่า 3 ปี

4. 您现在所任教的学校名称 _____ 所在府 _____
ชื่อโรงเรียนที่ท่านกำลังสอน จังหวัด

5. 您现在授课的年级是 (答案选项不唯一)

ท่านกำลังสอนภาษาจีนให้กับนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นการศึกษา (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 初一 初二 初三 高一 高二 高三
ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม. 6

6. 您所教授的中文课的类型是 (答案选项不唯一)

ท่านสอนวิชาภาษาจีนในลักษณะที่เป็น (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 必修课 选修课 其他 (请注明) _____
วิชาบังคับ วิชาเลือก อื่น ๆ (โปรดระบุ)

7. 您是否愿意留下您的联系方式, 以便日后在必要情况下进一步向您了解相关信息

หากผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสอบถามความคิดเห็นจากท่านเพิ่มเติมในวันข้างหน้า ท่านยินยอมให้ติดต่อโดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือไม่

- 愿意 姓名 _____ 电话号码 _____ E-mail _____
ยินยอม ชื่อ-สกุล หมายเลขโทรศัพท์ E-mail
- 不愿意
ไม่ยินยอม

第二部分：目前在泰国进行中文教学时，志愿者在泰语及相关文化方面的问题及有必要达到的程度。

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและ

วัฒนธรรมไทยของตนเองในปัจจุบัน ในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

说明：请按照您的真实想法用 ○ 在 1-5 程度上做出选择

คำชี้แจง กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงโดย ○ ส้อมรอบระดับ 1-5)

1 2 3 4 5
 很少 少 一般 多 很多
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

内容 รายการ	目前的问题 ปัญหาปัจจุบัน	有必要达到的程度 ความจำเป็นที่ต้องใช้
1. 您在以下技能中，使用泰语的问题和有必要达到的程度 ทักษะการใช้ภาษาไทยของท่านในด้านต่อไปนี้		
1.1 听 การฟัง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.2 说 การพูด	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.3 读 การอ่าน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.4 写 การเขียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2. 您在使用泰语听力技能进行以下活动时的问题和认为有必要达到的程度 ท่านมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ อย่างน้อยเพียงใด		
2.1 听词语 การฟังคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.2 听简单的句子 การฟังประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.3 听复杂并连贯的长句 การฟังประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.4 听泰国学生用泰语提问、回答 การฟังคำถาม คำตอบของนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.5 听泰国老师用泰语提问、回答 การฟังคำถาม คำตอบของครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.6 听学校以外来访人员提问、回答 การฟังคำถาม คำตอบของบุคคลภายนอกผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียน		
- 家长 ผู้ปกครอง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 其他单位人员 บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.7 听学校里的广播 如：通知信息等 การฟังวิทยุโรงเรียน เช่น การประกาศข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.8 所听的内容关于 เนื้อหาการฟังเกี่ยวกับเรื่อง		
- 教材内容 เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

内容 รายการ	目前的问题 ปัญหาปัจจุบัน	有必要达到的程度 ความจำเป็นที่ต้องใช้
- 教学大纲及教学计划 หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 考试及教学评估 การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 学校的中文活动安排 การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
● 中文比赛 การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 中文培训 การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3. 您在使用泰语口语技能进行以下活动时的问题和认为有必要达到的程度 ท่านมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ อย่างน้อยเพียงใด		
3.1 说词语 การพูดคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.2 说简单的句子 การพูดประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.3 说复杂并连贯的长句 การพูดประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.4 与泰国学生交谈 การพูดคุยกับนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.5 与泰国老师交谈 การพูดคุยกับครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.6 与学校以外来访人员交谈 การพูดคุยกับบุคคลภายนอกผู้มาเยี่ยมเยือน โรงเรียน		
- 家长 ผู้ปกครอง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 其他单位人员 บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.7 所说的内容关于 เนื้อหาการพูดเกี่ยวกับเรื่อง		
- 教材内容 เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 教学大纲及教学计划 หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 考试及教学评估 การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 课堂管理 如：指令话语等 การบริหารห้องเรียน เช่น การออกคำสั่ง เป็นต้น	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 学校的中文活动安排 การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
● 中文比赛 การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

内容 รายการ	目前的问题 ปัญหาปัจจุบัน	有必要达到的程度 ความจำเป็นที่ต้องใช้
● 中文培训 การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4. 您在使用泰语阅读技能进行以下活动时的问题和认为有必要达到的程度 ท่านมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ อย่างน้อยเพียงใด		
4.1 读词语 阅读คำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.2 读简单的句子 阅读ประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.3 读复杂并连贯的长句 阅读ประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.4 读泰国人的手写体 阅读ลายมือคนไทย		
- 读泰国学生用泰语写的内容 การอ่านเนื้อหาที่เขียนโดยนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 读泰国老师用泰语写的内容 การอ่านเนื้อหาที่เขียนโดยครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.5 读印刷体 阅读สิ่งพิมพ์		
- 一般工作上的文件 เอกสารประสานงานทั่ว ๆ ไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 公函 หนังสือราชการ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 学校内标示牌 ป้ายบอกทางในโรงเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.6 所阅读的内容关于 เนื้อหาการอ่านเกี่ยวกับเรื่อง		
- 教材内容 เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 教学大纲及教学计划 หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 考试及教学评估 การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 学校的中文活动安排 การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
● 中文比赛 การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 中文培训 การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

内容 รายการ	目前的问题 ปัญหาปัจจุบัน	有必要达到的程度 ความจำเป็นที่ต้องใช้
5. 您在使用泰语书写技能进行以下活动时的问题和认为有必要达到的程度 ท่านมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ อย่างน้อยเพียงใด		
5.1 写词语 การเขียนคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.2 写简单的句子 การเขียนประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.3 写复杂并连贯的长句 การเขียนประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.4 写简短的文章 การเขียนเรียงความสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.5 写一般信件 การเขียนจดหมายทั่วไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.6 所书写的内容关于 เนื้อหาการเขียนเกี่ยวกับเรื่อง		
- 教材内容 เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 教学大纲及教学计划 หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 考试及教学评估 การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 学校的中文活动安排 การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
● 中文比赛 การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 中文培训 การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6. 您在与泰国人交往时, 在如下泰国文化方面存在的问题和认为有必要达到的程度 เมื่อท่านสื่อสารกับคนไทย ท่านมีปัญหาและความจำเป็นทางด้านวัฒนธรรมไทยในด้านต่อไปนี้ อย่างน้อยเพียงใด		
6.1 理解 ความเข้าใจ		
- 泰国社会基本文化特征 ลักษณะสังคมไทยโดยทั่วไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 礼俗规范 ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 教学文化 วัฒนธรรมการเรียนการสอนของไทย		
● 教育理念 แนวคิดการศึกษา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 课堂教学特点 ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● 师生关系 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

内容 รายการ	目前的问题 ปัญหาปัจจุบัน	有必要达到的程度 ความจำเป็นที่ต้องใช้
6.2 打招呼 การทักทาย		
- 见到熟悉的人 บุคคลที่รู้จัก	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 见到不熟悉的人 บุคคลที่ไม่รู้จัก	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.3 称谓 การเรียกขาน		
- 姓名 การเรียกชื่อ-สกุล	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 职位 ตำแหน่ง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 人称代词 คำสรรพนาม	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.4 敬语 ถ้อยคำที่แสดงความสุภาพและความเคารพ		
- 礼貌词语 คำศัพท์หรือวลีที่แสดงความมีมารยาท	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 语尾敬辞 คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.5 举止礼仪 มารยาทในการปฏิบัติตัว		
- 致敬 การแสดงความเคารพ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 接触禁忌 ข้อห้ามในการสัมผัส	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 着装 การแต่งกาย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 交谈时的声量 / 语气 ขนาดน้ำเสียงในการสนทนา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- 时间观念 การมองเรื่องเวลา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

第三部分:针对在泰国中学进行中文教学, 志愿者对自身泰语能力及相关文化知识的期望

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย

ของตนเองในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

说明: 请按照您的真实想法用 ○ 在 1-5 程度上做出选择)

คำชี้แจง กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงโดย ○ ล้อมรอบระดับ 1-5)

1 2 3 4 5
 很少 少 一般 多 很多
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

内容 รายการ	需要的程度 ระดับความต้องการ
1. 您对自身泰语能力及相关文化知识的期望, 是为了 ความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของท่าน เพื่อ	
1.1 满足自己学习泰语及泰国文化的兴趣 การตอบสนองความสนใจในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย	1 2 3 4 5
1.2 日常生活 การใช้ชีวิตประจำวัน	1 2 3 4 5
1.3 方便开展中文教学 การอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีน	1 2 3 4 5
1.4 与泰国学生交流 การสื่อสารกับนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5
1.5 与泰国老师交流 การสื่อสารกับครูชาวไทย	1 2 3 4 5
1.6 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
2. 您对泰语在如下方面的学习期望 ท่านมีความต้องการในการเรียนรู้ภาษาไทยในด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	
2.1 泰语技能 ทักษะการใช้ภาษาไทย	
- 听 การฟัง	1 2 3 4 5
- 说 การพูด	1 2 3 4 5
- 读 การอ่าน	1 2 3 4 5
- 写 การเขียน	1 2 3 4 5
2.2 泰语本体知识 ความรู้ด้านภาษาไทย	
- 语音 การออกเสียง	1 2 3 4 5
- 词汇 คำศัพท์	1 2 3 4 5
- 语法 ไวยากรณ์	1 2 3 4 5
2.3 泰语表达如下中国文化 การใช้ภาษาไทยเพื่อจุดหมายในการอธิบายวัฒนธรรมจีนในประเด็นต่อไปนี้	
- 价值观 (对美、丑、对、错的判断) ค่านิยม (การตัดสินใจเรื่องความดีชอบชั่วดี)	1 2 3 4 5
- 宗教信仰 ศาสนาและความเชื่อ	1 2 3 4 5

内容 รายการ	需要的程度 ระดับความต้องการ
- 伦理道德 คุณธรรมจริยธรรม	1 2 3 4 5
- 艺术 ศิลปะ	
● 美术 การวาดเขียน	1 2 3 4 5
● 音乐 คนตรี	1 2 3 4 5
● 舞蹈 การฟ้อนรำ	1 2 3 4 5
● 文学 วรรณคดี	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- 专门领域知识 ความรู้เฉพาะด้าน	
● 历史 ประวัติศาสตร์	1 2 3 4 5
● 教育 การศึกษา	1 2 3 4 5
● 经济 เศรษฐกิจ	1 2 3 4 5
● 政治 การเมือง	1 2 3 4 5
● 旅游 การท่องเที่ยว	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- 规范 ระเบียบแบบแผน	
● 法律 กฎหมาย	1 2 3 4 5
● 风俗习惯 ขนบธรรมเนียมประเพณี	1 2 3 4 5
- 社会组织及社会关系 สถาบันและความสัมพันธ์ทางสังคม	
● 家庭及家庭成员关系 สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัว	1 2 3 4 5
● 教育及师生关系 สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- 物质产品 คำศัพท์เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ	
● 工具 เครื่องมือเครื่องใช้	1 2 3 4 5
● 食品 อาหารการกิน	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- 语言使用文化 วัฒนธรรมในการใช้ภาษา	
● 语言 如: 口语、书面语 เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน	1 2 3 4 5
● 非言语 如: 人体语 等 ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ เช่น ภาษากาย เป็นต้น	1 2 3 4 5

内容 รายการ	需要的程度 ระดับความต้องการ
3. 您对如下泰国文化的学习期望 ท่านมีความต้องการในการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	
- 价值观 (对美、丑、对、错的判断) ค่านิยม (การตัดสินใจเรื่องความผิดชอบชั่วดี)	1 2 3 4 5
- 宗教信仰 ศาสนาและความเชื่อ	1 2 3 4 5
- 伦理道德 คุณธรรมจริยธรรม	1 2 3 4 5
- 艺术 ศิลปะ	
● 美术 การวาดเขียน	1 2 3 4 5
● 音乐 ดนตรี	1 2 3 4 5
● 舞蹈 การฟ้อนรำ	1 2 3 4 5
● 文学 วรรณคดี	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- 专门领域知识 ความรู้เฉพาะด้าน	
● 历史 ประวัติศาสตร์	1 2 3 4 5
● 教育 การศึกษา	1 2 3 4 5
● 经济 เศรษฐกิจ	1 2 3 4 5
● 政治 การเมือง	1 2 3 4 5
● 旅游 การท่องเที่ยว	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- 规范 ระเบียบแบบแผน	
● 法律 กฎหมาย	1 2 3 4 5
● 风俗习惯 ขนบธรรมเนียมประเพณี	1 2 3 4 5
- 社会组织及社会关系 สถาบันและความสัมพันธ์ทางสังคม	
● 家庭及家庭成员关系 สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัว	1 2 3 4 5
● 教育及师生关系 สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- 物质产品 คำศัพท์เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ	
● 工具 เครื่องมือเครื่องใช้	1 2 3 4 5
● 食品 อาหารการกิน	1 2 3 4 5
● 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5

内容 รายการ	需要的程度 ระดับความต้องการ
- 语言使用文化 วัฒนธรรมในการใช้ภาษา	
● 语言 如: 口语、书面语 ภาษาที่ใช้ด้วยคำ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน	1 2 3 4 5
● 非言语 如: 人体语 等 ภาษาที่ไม่ใช้ด้วยคำ เช่น ภาษากาย เป็นต้น	1 2 3 4 5
4. 您对于泰语教学形式的期望 ท่านต้องการการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	
4.1 以老师讲授知识为主 เน้นครูบรรยาย	1 2 3 4 5
4.2 以学生参与性为主 如: 观看反映泰国课堂情况的录像, 然后讨论, 设计教学方案并进行模拟教学 เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น ดูวิดีโอเกี่ยวกับสภาพห้องเรียนไทยแล้วอภิปราย ออกแบบแผนการสอนและฝึกสอนในสถานการณ์จำลอง	1 2 3 4 5
4.3 教师讲授和学生参与相结合 เน้นครูบรรยายกับผู้เรียนมีส่วนร่วมพร้อมกัน	1 2 3 4 5
4.4 只加强与日常生活有关的泰语及相关文化的教学 เน้นการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันเท่านั้น	1 2 3 4 5
4.5 只加强与教学有关的泰语及相关文化的教学 เน้นการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในบริบทการเรียนการสอนเท่านั้น	1 2 3 4 5
4.6 既加强日常生活方面又加强教学方面的泰语及相关文化的教学 เน้นการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยทั้งในบริบทการใช้ชีวิตประจำวันและ ในบริบทการเรียนการสอน	1 2 3 4 5
4.7 只加强出国前的教学 เน้นการเรียนการสอนก่อนเดินทางมายังประเทศไทยเท่านั้น	1 2 3 4 5
4.8 只加强出国后的教学 เน้นการเรียนการสอนหลังจากมาถึงประเทศไทยเท่านั้น	1 2 3 4 5
4.9 既加强出国前的教学也加强出国后的教学 เน้นการเรียนการสอนทั้งก่อนและหลังมายังประเทศไทย	1 2 3 4 5
4.10 以中国老师教学为主 เน้นให้อาจารย์ชาวจีนสอน	1 2 3 4 5
4.11 以泰国老师教学为主 เน้นให้อาจารย์ชาวไทยสอน	1 2 3 4 5
4.12 中泰两国老师联合教学 การสอนโดยความร่วมมือระหว่างอาจารย์ทั้งชาวจีนและชาวไทย	1 2 3 4 5
4.13 其他 (请注明) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5

非常感谢您抽出宝贵时间对此问卷进行作答!

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามสำหรับครูชาวไทย

เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัคร
ชาวจีน

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัคร
ชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย เพื่อนำมาเป็น
ข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ครูอาสาสมัครชาวจีน ผลการวิจัยจะเป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนาครูอาสาสมัครชาวจีนและเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาการเรียน

การสอนภาษาไทยเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

การสำรวจครั้งนี้จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น คำตอบของท่านจะได้รับการเก็บเป็นความลับ

การนำเสนอข้อมูลจะเป็นเพียงการเสนอในภาพรวมเท่านั้นและไม่ส่งผลกระทบต่อใด ๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ตอบ

แบบสอบถาม

เพื่อความถูกต้องและแม่นยำของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
ตามความเป็นจริง ขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

Zhang Yawen

นักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา (วิชาเอกการสอนภาษา)

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

เวลาเก็บข้อมูล วันที่ _____ เดือน _____ ปี พ.ศ. _____ ฉบับที่ _____

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของครูชาวไทยที่มีต่อครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นปัญหาและความจำเป็นในการใช้
ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในปัจจุบันในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนใน
โรงเรียนไทย

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของครูชาวไทยที่มีต่อครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นความต้องการในการใช้ภาษาและ
วัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย v ลงใน หน้าคำตอบที่ท่านเลือก หรือเขียนคำตอบลงใน _____

1. เพศ ชาย หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่าน

ปริญญาตรี สาขาวิชา _____

ปริญญาโท สาขาวิชา _____

ปริญญาเอก สาขาวิชา _____

3. ระยะเวลาในการเป็นครูสอนภาษาจีน

น้อยกว่า 1 ปี 1- 3 ปี 4- 6 ปี มากกว่า 6 ปี

4. ชื่อโรงเรียนที่ท่านกำลังทำงาน _____ จังหวัด _____

5. ท่านกำลังสอนวิชาภาษาจีนให้กับนักเรียนระดับชั้นการศึกษา (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม. 6

6. ท่านสอนวิชาภาษาจีนในลักษณะที่เป็น (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

วิชาบังคับ วิชาเลือก อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

7. หากผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสอบถามความคิดเห็นจากท่านเพิ่มเติมในวันข้างหน้า ท่านยินยอมให้ ติดต่อ

โดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือไม่

ยินยอม

ชื่อ-สกุล _____

หมายเลขโทรศัพท์ _____ E-mail _____

ไม่ยินยอม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของครูชาวไทยที่มีต่อครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในปัจจุบัน ในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ○ ส้อมรอบหมายเลข 1-5 ที่ท่านเลือก หรือเขียนคำตอบลงใน _____

1 2 3 4 5
 . _____
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

รายการ	ปัญหาในปัจจุบัน	ความจำเป็นที่ต้องใช้
1. ทักษะการใช้ภาษาไทยของครูอาสาสมัครชาวจีน		
1.1 การฟัง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.2 การพูด	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.3 การอ่าน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.4 การเขียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2. ท่านคิดว่าครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
2.1 การฟังคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.2 การฟังประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.3 การฟังประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.4 การฟังคำถาม คำตอบของนักเรียนไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.5 การฟังคำถาม คำตอบของครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.6 การฟังคำถาม คำตอบของบุคคลภายนอกผู้มาเยี่ยมชมเรียนโรงเรียน		
- ผู้ปกครอง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.7 การฟังวิทยุโรงเรียน เช่น การประกาศข้อมูลข่าวสาร	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.8 เนื้อหาการฟังเกี่ยวกับเรื่อง		
- เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

รายการ	ปัญหาในปัจจุบัน	ความจำเป็นที่ต้องใช้
- การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
• การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3. ท่านคิดว่าครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
3.1 การพูดคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.2 การพูดประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.3 การพูดประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.4 การพูดคุยกับนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.5 การพูดคุยกับครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.6 การพูดคุยกับบุคคลภายนอกผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียน		
- ผู้ปกครอง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.7 เนื้อหาการพูดเกี่ยวกับเรื่อง		
- เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การบริหารห้องเรียน เช่น การออกคำสั่ง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
• การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4. ท่านคิดว่าครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
4.1 การอ่านคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.2 การอ่านประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.3 การอ่านประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

รายการ	ปัญหาในปัจจุบัน	ความจำเป็นที่ต้องใช้
4.4 การอ่านลายมือคนไทย		
- การอ่านเนื้อหาที่เขียนโดยนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การอ่านเนื้อหาที่เขียนโดยครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.5 การอ่านสิ่งพิมพ์		
- เอกสารประสานงานทั่ว ๆ ไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หนังสือราชการ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ป้ายบอกทางในโรงเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.6 เนื้อหาการอ่านเกี่ยวกับเรื่อง		
- เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
• การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5. ท่านคิดว่าครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
5.1 การเขียนคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.2 การเขียนประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.3 การเขียนประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.4 การเขียนเรียงความสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.5 การเขียนจดหมายทั่ว ๆ ไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.6 เนื้อหาการเขียนเกี่ยวกับเรื่อง		
- เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		

รายการ	ปัญหาในปัจจุบัน	ความจำเป็นที่ต้องใช้
● การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6. ท่านคิดว่า เมื่อครูอาสาสมัครชาวจีนทำการสื่อสารกับคนไทย ครูอาสาสมัครชาวจีนมีปัญหาและ ความจำเป็นทางด้านวัฒนธรรมไทยในด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
6.1 ความเข้าใจ		
- ลักษณะสังคมไทยโดยทั่ว ๆ ไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- วัฒนธรรมการเรียนการสอนของไทย		
● แนวคิดการศึกษา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.2 การทักทาย		
- บุคคลที่รู้จัก	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- บุคคลที่ไม่รู้จัก	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.3 การเรียกขาน		
- การเรียกชื่อ-สกุล	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ตำแหน่ง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- คำสรรพนาม	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.4 ถ้อยคำที่แสดงความรู้สึกและความเคารพ		
- คำศัพท์หรือวลีที่แสดงความรู้สึกมีมารยาท	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.5 มารยาทในการปฏิบัติตัว		
- การแสดงความเคารพ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ข้อห้ามในการสัมผัส	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การแต่งกาย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ขนาดเสียง/น้ำเสียงในการสนทนา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การมองเรื่องเวลา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของครูชาวไทยที่มีต่อครูอาสาสมัครชาวจีนในประเด็นความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในบริบทการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ล้อมรอบหมายเลข 1-5 ที่ท่านเลือก หรือเขียนคำตอบลงใน _____

$\frac{1}{\text{น้อยที่สุด}}$ $\frac{2}{\text{น้อย}}$ $\frac{3}{\text{ปานกลาง}}$ $\frac{4}{\text{มาก}}$ $\frac{5}{\text{มากที่สุด}}$

รายการ	ความต้องการ
1. ท่านคิดว่าครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการมีความรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อ	
1.1 การตอบสนองความสนใจในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย	1 2 3 4 5
1.2 การใช้ชีวิตประจำวัน	1 2 3 4 5
1.3 การอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีน	1 2 3 4 5
1.4 การสื่อสารกับนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5
1.5 การสื่อสารกับครูชาวไทย	1 2 3 4 5
1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
2. ท่านคิดว่าครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการเรียนรู้ภาษาไทยในด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	
2.1 ทักษะการใช้ภาษาไทย	
- การฟัง	1 2 3 4 5
- การพูด	1 2 3 4 5
- การอ่าน	1 2 3 4 5
- การเขียน	1 2 3 4 5
2.2 ความรู้ด้านภาษาไทย	
- การออกเสียง	1 2 3 4 5
- คำศัพท์	1 2 3 4 5
- ไวยากรณ์	1 2 3 4 5
2.3 การใช้ภาษาไทยเพื่อจุดหมายในการอธิบายวัฒนธรรมจีน	
- ค่านิยม (การตัดสินใจเรื่องความผิดชอบชั่วดี)	1 2 3 4 5
- ศาสนาและความเชื่อ	1 2 3 4 5
- คุณธรรมจริยธรรม	1 2 3 4 5
- ศิลปะ	
• การวาดเขียน	1 2 3 4 5
• ดนตรี	1 2 3 4 5
• การฟ้อนรำ	1 2 3 4 5

รายการ	ความต้องการ
● วรรณคดี	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- ความรู้เฉพาะด้าน	
● ประวัติศาสตร์	1 2 3 4 5
● การศึกษา	1 2 3 4 5
● เศรษฐกิจ	1 2 3 4 5
● การเมือง	1 2 3 4 5
● การท่องเที่ยว	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- ระเบียบแบบแผน	
● กฎหมาย	1 2 3 4 5
● ขนบธรรมเนียมประเพณี	1 2 3 4 5
- สถาบันและความสัมพันธ์ทางสังคม	
● สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัว	1 2 3 4 5
● สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- คำศัพท์เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ	
● เครื่องมือเครื่องใช้	1 2 3 4 5
● อาหารการกิน	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- การใช้ภาษา	
● ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน	1 2 3 4 5
● ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ เช่น ภาษากาย เป็นต้น	1 2 3 4 5
3. ท่านคิดว่าครูอาสาสมัครชาวจีนต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในด้านต่อไปนี้ อย่างน้อยเพียงใด	
- ค่านิยม (การตัดสินใจเรื่องความผิดชอบชั่วดี)	1 2 3 4 5
- ศาสนาและความเชื่อ	1 2 3 4 5
- คุณธรรมจริยธรรม	1 2 3 4 5
- ศิลปะ	
● การวาดเขียน	1 2 3 4 5
● ดนตรี	1 2 3 4 5

รายการ	ความต้องการ
● การฟ้อนรำ	1 2 3 4 5
● วรรณคดี	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- ความรู้เฉพาะด้าน	
● ประวัติศาสตร์	1 2 3 4 5
● การศึกษา	1 2 3 4 5
● เศรษฐกิจ	1 2 3 4 5
● การเมือง	1 2 3 4 5
● การท่องเที่ยว	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- ระเบียบแบบแผน	
● กฎหมาย	1 2 3 4 5
● ขนบธรรมเนียมประเพณี	1 2 3 4 5
- สถาบันและความสัมพันธ์ทางสังคม	
● สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัว	1 2 3 4 5
● สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- คำศัพท์เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ	
● เครื่องมือเครื่องใช้	1 2 3 4 5
● อาหารการกิน	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- การใช้ภาษา	
● ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน	1 2 3 4 5
● ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ เช่น ภาษากาย เป็นต้น	1 2 3 4 5

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชาวไทย

เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูชาวจีน
คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูชาวจีนที่
ดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ
จัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ครูชาวจีน ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูชาวจีน
การสำรวจครั้งนี้จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น คำตอบของนักเรียนจะได้รับการเก็บเป็นความลับ การ
นำเสนอข้อมูลจะเป็นเพียงการเสนอในภาพรวมเท่านั้นและไม่ส่งผลกระทบต่อใด ๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ตอบแบบสอบถาม
เพื่อความถูกต้องและแม่นยำของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอความกรุณานักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบ
ทุกข้อตามความเป็นจริง ขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

Zhang Yawen

นักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา (วิชาเอกการสอนภาษา)

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

เวลาเก็บข้อมูล วันที่ _____ เดือน _____ ปี พ.ศ. _____ ฉบับที่ _____

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อครูชาวจีนในประเด็นปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและ
วัฒนธรรมไทยของครูชาวจีนในปัจจุบันจากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อครูชาวจีนในประเด็นความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย
ของครูชาวจีนจากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย v ลงใน หน้าคำตอบที่นักเรียนเลือก หรือเขียนคำตอบลงใน _____

1. เพศ ชาย หญิง

2. ชื่อโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียน _____ จังหวัด _____

3. นักเรียนกำลังเรียนระดับชั้นการศึกษา

ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม. 6

4. วิชาภาษาจีนที่นักเรียนกำลังเรียนจัดอยู่ในวิชา

บังคับ เลือก อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

5. นักเรียนได้เรียนภาษาจีนกับครูชาวจีนเป็นเวลา

น้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี 4-6 ปี มากกว่า 6 ปี

6. หากผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียนเพิ่มเติมในวันข้างหน้า นักเรียนยินยอมให้ติดต่อโดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือไม่

ยินยอม

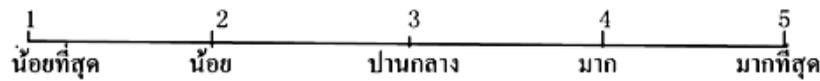
ชื่อ-สกุล _____

หมายเลขโทรศัพท์ _____ E-mail _____

ไม่ยินยอม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อครูชาวจีนในประเด็นปัญหาและความจำเป็นในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูชาวจีนในปัจจุบัน จากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ○ ส้อมรอบหมายเลข 1-5 ที่นักเรียนเลือก หรือเขียนคำตอบลงใน _____

รายการ	ปัญหาในปัจจุบัน	ความจำเป็นที่ต้องใช้
1. ทักษะการใช้ภาษาไทยของครูชาวจีน		
1.1 การฟัง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.2 การพูด	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.3 การอ่าน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1.4 การเขียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2. นักเรียนคิดว่าครูชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
2.1 การฟังคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.2 การฟังประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.3 การฟังประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.4 การฟังคำถาม คำตอบของนักเรียนไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.5 การฟังคำถาม คำตอบของครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.6 การฟังคำถาม คำตอบของบุคคลภายนอกผู้มาเยี่ยมเยือนโรงเรียน		
- ผู้ปกครอง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.7 การฟังวิทยุโรงเรียน เช่น การประกาศข้อมูลข่าวสาร	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2.8 เนื้อหาการฟังเกี่ยวกับเรื่อง		
- เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
● การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

รายการ	ปัญหาในปัจจุบัน	ความจำเป็นที่ต้องใช้
3. นักเรียนคิดว่าครูชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
3.1 การพูดคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.2 การพูดประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.3 การพูดประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.4 การพูดคุยกับนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.5 การพูดคุยกับครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.6 การพูดคุยกับบุคคลภายนอกผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียน		
- ผู้ปกครอง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- บุคคลจากหน่วยงานอื่น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3.7 เนื้อหาการพูดเกี่ยวกับเรื่อง		
- เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การบริหารห้องเรียน เช่น การออกคำสั่ง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
• การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4. นักเรียนคิดว่าครูชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
4.1 การอ่านคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.2 การอ่านประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.3 การอ่านประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.4 การอ่านลายมือคนไทย		
- การอ่านเนื้อหาที่เขียนโดยนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การอ่านเนื้อหาที่เขียนโดยครูชาวไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

รายการ	ปัญหาในปัจจุบัน	ความจำเป็นที่ต้องใช้
4.5 การอ่านสิ่งพิมพ์		
- เอกสารประสานงานทั่ว ๆ ไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หนังสือราชการ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ป้ายบอกทางในโรงเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
4.6 เนื้อหาการอ่านเกี่ยวกับเรื่อง		
- เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
• การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5. นักเรียนคิดว่าครูชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทยเพื่อประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
5.1 การเขียนคำศัพท์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.2 การเขียนประโยคสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.3 การเขียนประโยคยาวและซับซ้อน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.4 การเขียนเรียงความสั้น ๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.5 การเขียนจดหมายทั่ว ๆ ไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
5.6 เนื้อหาการเขียนเกี่ยวกับเรื่อง		
- เนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การสอบและประเมินผลการเรียนการสอน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียน		
• การประกวดแข่งขันภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• การอบรมภาษาจีน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6. นักเรียนคิดว่า เมื่อครูชาวจีนทำการสื่อสารกับคนไทย ครูชาวจีนมีปัญหาและมีความจำเป็นในวัฒนธรรมไทยต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		
6.1 ความเข้าใจ		
- ลักษณะสังคมไทยโดยทั่ว ๆ ไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

รายการ	ปัญหาในปัจจุบัน	ความจำเป็นที่ต้องใช้
- ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- วัฒนธรรมการเรียนการสอนของไทย		
• แนวคิดการศึกษา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
• ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.2 การพักทหาย		
- บุคคลที่รู้จัก	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- บุคคลที่ไม่รู้จัก	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.3 การเรียกขาน		
- การเรียกชื่อ-สกุล	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ตำแหน่ง	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- คำสรรพนาม	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.4 ถ้อยคำที่แสดงความสุภาพและความเคารพ		
- คำศัพท์หรือวลีที่แสดงความมีมารยาท	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- คำลงท้ายเพื่อแสดงความเคารพ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
6.5 มารยาทในการปฏิบัติตัว		
- การแสดงความเคารพ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ข้อห้ามในการสัมผัส	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การแต่งกาย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- ขนาดเสียง/น้ำเสียงในการสนทนา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
- การมองเรื่องเวลา	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อครูชาวจีนในประเด็นความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย
ของครูชาวจีนจากแง่มุมการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทย

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ○ ส้อมรอบหมายเลข 1-5 ที่นักเรียนเลือก หรือเขียนคำตอบลงใน _____

1 2 3 4 5
น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

รายการ	ความต้องการ
1. นักเรียนคิดว่าครูชาวจีนต้องการมีความรู้ในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย เพื่อ	
1.1 การตอบสนองความสนใจในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย	1 2 3 4 5
1.2 การใช้ชีวิตประจำวัน	1 2 3 4 5
1.3 การอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีน	1 2 3 4 5
1.4 การสื่อสารกับนักเรียนชาวไทย	1 2 3 4 5
1.5 การสื่อสารกับครูชาวไทย	1 2 3 4 5
1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
2. นักเรียนคิดว่าครูชาวจีนต้องการเรียนรู้ภาษาไทยในด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	
2.1 ทักษะการใช้ภาษาไทย	
- การฟัง	1 2 3 4 5
- การพูด	1 2 3 4 5
- การอ่าน	1 2 3 4 5
- การเขียน	1 2 3 4 5
2.2 ความรู้ด้านภาษาไทย	
- การออกเสียง	1 2 3 4 5
- คำศัพท์	1 2 3 4 5
- ไวยากรณ์	1 2 3 4 5
2.3 การใช้ภาษาไทยเพื่อจุดหมายในการอธิบายวัฒนธรรมจีนในประเด็นต่อไปนี้	
- ค่านิยม (การตัดสินใจเรื่องความผิดชอบชั่วดี)	1 2 3 4 5
- ศาสนาและความเชื่อ	1 2 3 4 5
- คุณธรรมจริยธรรม	1 2 3 4 5
- ศิลปะ	
• การวาดเขียน	1 2 3 4 5
• ดนตรี	1 2 3 4 5
• การฟ้อนรำ	1 2 3 4 5
• วรรณคดี	1 2 3 4 5

รายการ	ความต้องการ
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- ความรู้เฉพาะด้าน	
● ประวัติศาสตร์	1 2 3 4 5
● การศึกษา	1 2 3 4 5
● เศรษฐกิจ	1 2 3 4 5
● การเมือง	1 2 3 4 5
● การท่องเที่ยว	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- ระเบียบแบบแผน	
● กฎหมาย	1 2 3 4 5
● ขนบธรรมเนียมประเพณี	1 2 3 4 5
- สถาบันและความสัมพันธ์ทางสังคม	
● สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัว	1 2 3 4 5
● สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- คำศัพท์เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ	
● เครื่องมือเครื่องใช้	1 2 3 4 5
● อาหารการกิน	1 2 3 4 5
● อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- การใช้ภาษา	
● ภาษาที่ใช้ด้อยค่า เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน	1 2 3 4 5
● ภาษาที่ไม่ใช้ด้อยค่า เช่น ภาษากาย เป็นต้น	1 2 3 4 5
3. นักเรียนคิดว่าครูชาวจีนต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	
- ค่านิยม (การตัดสินใจเรื่องความผิดชอบชั่วดี)	1 2 3 4 5
- ศาสนาและความเชื่อ	1 2 3 4 5
- คุณธรรมจริยธรรม	1 2 3 4 5
- ศิลปะ	
● การวาดเขียน	1 2 3 4 5
● ดนตรี	1 2 3 4 5
● การฟ้อนรำ	1 2 3 4 5
● วรรณคดี	1 2 3 4 5

รายการ	ความต้องการ
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- ความรู้เฉพาะด้าน	
• ประวัติศาสตร์	1 2 3 4 5
• การศึกษา	1 2 3 4 5
• เศรษฐกิจ	1 2 3 4 5
• การเมือง	1 2 3 4 5
• การท่องเที่ยว	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- ระเบียบแบบแผน	
• กฎหมาย	1 2 3 4 5
• ขนบธรรมเนียมประเพณี	1 2 3 4 5
- สถาบันและความสัมพันธ์ทางสังคม	
• สถาบันครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัว	1 2 3 4 5
• สถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- คำศัพท์เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ	
• เครื่องมือเครื่องใช้	1 2 3 4 5
• อาหารการกิน	1 2 3 4 5
• อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1 2 3 4 5
- การใช้ภาษา	
• ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน	1 2 3 4 5
• ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ เช่น ภาษากาย เป็นต้น	1 2 3 4 5

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

Zhang Yawen

วัน เดือน ปีเกิด

29 มิถุนายน พ.ศ. 2529

สถานที่เกิด

Tian Jin, China

วุฒิการศึกษา

มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน, ประเทศจีน

พ.ศ. 2548 - 2552

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)

มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2554 - 2556

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

(ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

ที่อยู่ปัจจุบัน

Tian Jin, China

โทรศัพท์ 08-0983-3264

+86-15122219317

E-mail: pralsily@163.com